

Uitnodiging di 13 januari

**VREDESBURO
GRASBROEKERWEG 166
6412 BJ HEERLEN
TEL. 045-722800**

Beste

20.00U.

Allereerst een goed en strijdbaar 1987 toegewenst.

Wat zijn de aktie-perspektieven tegen de kruisraketten en andere rotzooi voor dit jaar?

Eind vorig jaar ben je benaderd met een estafette aktie voorstel van BONK en de vraag of je er voor voelt om daarover van gedachten te wisselen. Deze gedachten wisseling wil ik dan meenemen naar het BONK-diskussie weekend op 16, 17 en 18 jan.

Voor dat weekend heb ik bijgesloten bijdrage opgesteld. Deze bijdrage kan ook in onze avond meegenomen worden.

P.s. er zijn noch exemplaren van het BONK-aktie voorstel op het Vredesburo verkrijgbaar.

Hopelijk tot ziens. Groetjes,

Tienduizenden soldaten bij 'Certain Strike' Herfst 1987 grootste NAVO-oefening sinds Tweede Wereldoorlog

LD2 -10-'86
door wim dragstra

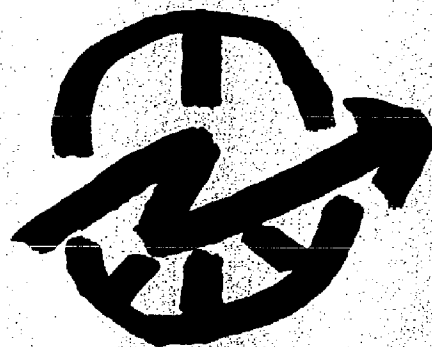
BRUNSSUM - In de herfst van 1987 wordt de grootste NAVO-oefening in het bestaan van deze organisatie gehouden. Het zwaartepunt van de oefening - die 'Certain Strike' zal heten - komt in centraal-Europa te liggen, zodoende krijgen Afcant (Brunssum) en de materieeldepots (Brunssum en Eyselshoven), speciale taken. Reeds nu is men bij Afcant in Brunssum met de voorbereidingen voor de gigantische oefening begonnen. Ook andere delen van Limburg zullen met deze grootste oefening na de Tweede Wereldoorlog' zoals men in militaire kringen zegt, te maken krijgen. De directe activiteiten van de oefening zullen meer richting IJzeren Gordijn plaatsvinden, hier krijgt men vooral te maken met aan- en afvoer van materiaal en de verzorging van de manschappen.

Tienduizenden soldaten van de NAVO-lidstaten zullen tijdens 'Certain Strike' in centraal Europa actief zijn. De oefening wordt gekoppeld aan de jaarlijkse oefening 'Return Forces to Germany' van het Amerikaanse leger. Het is nog niet duidelijk wanneer precies de troepenbewegingen zullen zijn, maar er wordt rekening gehouden met september/oktober volgend jaar.

Afcant krijgt een belangrijke taak in de oefening, aangezien het zwaartepunt ervan op centraal-Europa ligt. Dat betekent echter niet dat alleen maar in het centrale Europese deel wordt geoefend door de strijdkrachten van de NAVO-landen. De oefening strekt zich uit over heel Europa, maar met een accent op dat deel dat onder verantwoordelijkheid valt van de commandant van Afcant. Daarom wordt er nu al rekening gehouden met 'Certain Strike' bij het plannen van 'verlof en vrije dagen' bij Afcanters, alhoewel dat gebruikelijk is bij oefeningen van enige omvang.

Ook de Amerikaanse materieeldepots in Brunssum en Eyselshoven zullen ingeschakeld worden, evenals de depots elders in het land. Het rollend materiaal zal dan beproefd worden. Speciaal voor de inzet van Amerikaanse soldaten in Europa zijn deze depots in Brunssum en Eyselshoven opgezet. Nu hoeven alleen de manschappen naar Europa overgevoerd te worden (of per schip gebracht), die kunnen hier dan direct beschikken over materieel, zoals voertuigen, tanks, kanonnen en (opgeslagen in niet-Limburgse depots) munitie.

Certain Strike moet een gigantische operatie worden. Zodoende zullen ook speciale maatregelen worden getroffen voor de manschappen. Er zal een speciaal militair hospitaal worden ingericht, dat - naar wordt gezegd - in het voormalig Andex-gebouw nabij het Heerlense ziekenhuis gevestigd zal worden. Er zal daar plaats zijn voor 1000 patienten, maar dat alleen in oorlogstijd. Tijdens 'Certain Strike' zal in het militaire hospitaal 'geoefend' worden. Het totale programma van de oefening wordt pas in januari volgend jaar bekend gemaakt.

Opgesteld door [REDACTED] Vredesburo Heerlen
Bijdrage Zuid Limburg aan BONK-weekend jan '87

Ik wil hier uitsluitend schrijven vanuit het Vredesburo in Heerlen omdat dat het dichtste bij mij staat.

Het afgelopen jaar hebben we op plaatselijk niveau samengewerkt met;

- +Jongerenbeweging Heerlen,
- +JTK-Heerlen en -Maastricht,

- +Comitee tegen Racisme en Fascisme,

- +Euregio antimilitaristen,

- +Vredesplatforms Oostelijke Mijnstreek

- +Op 15 maart hebben we met de Euregio antimilitaristen en andere groepen een blokkade gehouden voor de vliegbasis in Florenne. Het was toen een jaar geleden dat daar de kruisraketten binnengevlogen werden.

- +In samenwerking met JTK-Heerlen en JTK-Maastricht is er met Pasen een week een Vredeskamp gehouden in Brunssum.

- +Tijdens een verkiezings toespraak van Lubbers in Sittard is er een lawaai actie gehouden, wat het NOS-journaal nog gehaald heeft. (anti-NAVO lawaaiactie)

- +Op 5 mei hebben we meegedaan aan de landelijke bevrijdingsakties. Eerst bij Van Hees in Tilburg, toen de mobiele blokkade en de blokkade bij Woensdrecht.

- +Met de Euregio antimilitaristen en de wandelclub "Is Het Hier Oorlog" hebben we een wandeltocht langs militaire objecten in de euregio georganiseerd. Bij elk object en in een aantal dorpen en steden hebben we een kleine actie gevoerd.

- +Met een aantal mensen uit Zuid Limburg hebben we meegedaan aan de 11^e Internationale Mars Tegen het Militarisme in Schotland.

- +Op 19 sept. hebben we meegedaan aan de blokkade in Woensdrecht.

- +Voor 27 sept. hebben we meegeorganiseerd aan een Vredesfiets-Locht langs een aantal militaire objecten in de omgeving van Heerlen.

- +Op 1 nov. naar Amsterdam voor een demonstratie "Doe Niet Mee Aan Woensdrecht".

- +Op 1 dec. zijn we met drie mensen verschenen voor het kanton-gerecht in Heerlen wegens het uitdelen van pamfletten in de trein i.v.m. de noodreukties op 1 nov. '85. Veel publiciteit gekregen.

- +Ook aan het fascisme en dierenleed hebben we het afgelopen jaar aandacht besteed.

Het komend jaar heb ik alleen nog met de Euregiogroep besproken. Daar is uitgekomen dat we aandacht willen besteden aan de Certain Strike najaarsoefeningen van de NAVO. Deze zullen de grootste oefeningen na de tweede wereldoorlog worden. Hierbij zal het accent op het Afcent hoofdkwartier in Brunssum liggen.

Ook de Amerikaanse wapendepots in Brunssum en Eygelshoven zullen ingeschakeld worden, evenals de depots elders in het land. Er zal een speciaal militair hospitaal voor 1000 patiënten in Heerlen ingericht worden. Alleen te gebruiken in oorlogstijd.

Omdat de datum van de oefeningen (sept/okt) niet eksakt bekend is en in de verwachting dat de oefeningen zich over een paar weken zullen uitspreken, was het plan ontstaan om een terrein te zoeken waar een aantal weken op gekampeerd kan worden. W.c.wagens en een gaarkeuken (Rampenplan) zijn te regelen.

Het IAB (Internationale Anargistische Beweging) en andere groepen zullen uitgenodigd worden om in die paar weken een weekend/week voor hun rekening te nemen. Rond die tijd vinden toch veel bijeenkomsten plaats. En als er eenmaal een terrein is ingericht, kan die door verschillende groepen gebruikt worden.

Verder wil ik het komende jaar meewerken aan een plaatselijke (basis)groep met een brede doelstelling: anti-militarisme, anti-fascisme, dierenleed, enz. behoren tot onze belangstelling.

cl: [redacted]

fichecode(s):

1875/C

RNR [redacted] volgnr.
OBJNR
DOSSNR

CIO(O): L.6 verz: 18-02-1987
PLG: Lb ontv: 18-02-1987 verz: 18-2-87

DET 451 ontv: 27-2-87
doc: 27-2-87

Bronnen: Eval
te Heerlen [redacted] B-2

ACTIE verz: 27-2-87
INFO CLAS/SV
tav HB1

INLB ontv dagb
arch fiche krt doss bijgevoegd

B1 hfd 1-1 1-2 1-3 B4 hfd 4-1 ST-1 St-2 PLV HFD
B2 hfd 2-1 2-2 2-3 B3 hfd plv rapp krt doc arch dd

CI MELDING/RAPPORT *)
geen *) melding in de melding DIX

1. Onderwerp:

- a. Acties tegen de najaarsoefeningen van de NAVO
- b. Heerlen, januari 1987

2. Betrokken persoon/groeperingen:

- a. Naam : [redacted]
- Voornamen : [redacted]
- Geboortedatum : [redacted]
- Geboorteplaats : [redacted]
- Woonplaats/adres : [redacted]
- Betrokkene is bekend
- b. Namen : BONK Heerlen
- Internationale Anargistische Beweging (IAB)
- Rampenplan Sittard
- Vredesburo Heerlen
- allen bekend

3. Melding:

Van bovengenoemde bron werd bijgevoegd pamflet verkregen, waarin vermeld wordt:
a. de in 1986 gehouden acties van BONK en het Vredesburo Heerlen
b. de aankondiging van acties die men van plan is op te zetten, alsmede een aantal deelnemers van deze acties tegen de grote najaarsoefeningen van de NAVO in 1987.

Doorhalen wat niet van toepassing is

volgblad(en) 1 (een) "
bijlage(n) geen "
bijvoegsel 1 (een)

LAZ/BLZ AFU:IV
SIE VEIL

06. MRT 1987 0007635

CODENUMMER: 18.22.1/18.33.1
AFDELING: AB

CI MELDING/AVERTISSEMENT (vervolgblad) 1, horende bij
Melding L.6, dd. 18-02-1987

RNR [redacted]
OBJEKTNR :
DOSSIERNR :

4. Beschouwing:

Bijgevoegd pamflet mag gezien worden als de eerste concrete aanwijzing, dat men ook in Limburg van plan is acties, gericht tegen de najaarsoefeningen van de NAVO, op grotere schaal op te zetten dan tot nu toe het geval was. Hoe een en ander uit zal pakken is - vanzelfsprekend - afhankelijk van de actiebereidheid van de evt. deelnemers. Uit betrouwbare bron werd vernomen dat er een gesprek heeft plaatsgevonden met de beheerder van de camping "De Geekoblen" te Brunssum over de mogelijkheid om de camping als "actiekamp" te mogen gebruiken. Een datum werd niet genoemd. De in het pamflet genoemde oefening "Certain Strike" zal betrekking hebben op de oefening "Reforger '87". Dzz. zal getracht worden - in overleg met de daartoe geëigende instanties - meer informatie in te winnen.

5. Advies:

- a. Ploeg AFCEMPT informeren.
- b. T.b.v. documentatie

Par. [redacted]

C-plg L : plg Afcent dzz geïnformeerd middels copy
Teneinde tijdige informatie te verkrijgen zijn dzz nadere afspraken gemaakt met [redacted]

plv. C-451 CI-Detachment:

Plg R. Zal trachten op te hoogte te komen/blijven van acties welke in provincie worden voorbereid

L/3 [redacted]

1) doorklappen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: geen

cl. [redacted]

Uitnodiging di 13 januari

VREDESBURO
GRASBROEKERWEG 166
6412 BJ HEERLEN
TEL. 045-722800

Beste

20.00U.

Allereerst een goed en strijdbaar 1987 toegevenst.
Wat zijn de aktie-perspektieven tegen de kruisraketten en andere rotzool voor dit jaar?
Eind vorig jaar ben je benaderd met een entafette aktie voorstel van BONK en de vraag of je er voor voelt om daarover van gedachten te wisselen. Deze gedachten wisseling wil ik dan meenemen naar het BONK-diskussie weekend op 16, 17 en 18 jan.
Voor dat weekend heb ik bijgesloten bijdrage opgesteld. Deze bijdrage kan ook in onze avond meegenomen worden.

P.s. er zijn noch exemplaren van het BONK-aktie voorstel op het Vredesburo verkrijgbaar.

Hopelijk tot ziens. Groetjes,

Tienduizenden soldaten bij 'Certain Strike' Herfst 1987 grootste NAVO-oefening sinds Tweede Wereldoorlog

LDZ -10-'86
door wim dragstra

BRUNSSUM - In de herfst van 1987 wordt de grootste NAVO-oefening in het bestaan van deze organisatie gehouden. Het zwaartepunt van de oefening - die 'Certain Strike' zal heten - komt in centraal-Europa te liggen, zodoende krijgen Afcent (Brunssum) en de materielepots (Brunssum en Eyselshoven), speciale taken. Reeds nu is men bij Afcent in Brunssum met de voorbereidingen voor de gigantische oefening begonnen. Ook andere delen van Limburg zullen met deze 'grootste oefening na de Tweede Wereldoorlog' zoals men in militaire kringen zegt, te maken krijgen. De directe activiteiten van de oefening zullen meer richting Herten Gordijn plaatsvinden, hier krijgt men vooral te maken met aan- en afvoer van materiaal en de verzorging van de manschappen.

Tienduizenden soldaten van de NAVO-lidstaten zullen tijdens 'Certain Strike' in centraal-Europa actief zijn. De oefening wordt gekoppeld aan de jaarlijkse oefening 'Returner' (Return Forces to Germany) van het Amerikaanse leger. Het is nog niet duidelijk wanneer precies de troepenbewegingen zullen zijn, maar er wordt rekening gehouden met september-oktober volgend jaar.

Afcent krijgt een belangrijke taak in de oefening, zwaarlijven het zwaartepunt ervan op centraal-Europa ligt. Dat betekent echter niet dat alleen maar in het centraal-Europese deel wordt geoefend door de strijdkrachten van de NAVO-landen. De oefening strekt zich uit over heel Europa, maar met een accent op dat deel dat onder verantwoording valt van de commandant van Afcent. Daarom wordt er nu al rekening gehouden met 'Certain Strike' bij het plannen van 'verlof en vrije dagen' bij Afcenters, alhoewel dat gebruikelijk is bij oefeningen van enige omvang.

Ook de Amerikaanse materielepots in Brunssum en Eyselshoven zullen ingeschakeld worden, even als de depots elders in het land. Het rollend materiaal zal dan beproefd worden. Speciaal voor de troepen van Amerikaanse soldaten in Europa zijn deze depots in Brunssum en Eyselshoven opgezet. Zichoven alleen de manschappen naar Europa overgevoerd te worden tot per schip gebracht, de kisten met dan direct bezekken over materieel, zoals voedsel, gereedschap, knopen en joppslagen met hun bijgevoerde depot-maatstaf.

Certain Strike moet een gigantische operatie worden. Zodoende zullen ook speciale maatregelen worden getroffen voor de manschappen. Er zal een speciaal militair hospitaal worden ingericht, dat - naar wordt gezegd - in het voormalig Andey-gebouw nabij het Heerlense ziekenhuis gevestigd zal worden. Er zal daar plaats zijn voor 1000 patienten, maar dat alleen in noodgevallen. Tijdens 'Certain Strike' zal in het militaire hospitaal 'geoefend' worden. Het totale programma van de oefening wordt pas in januari volgend jaar bekend gemaakt.

Ik wil hier uitsluitend schrijven vanuit het Vredesburo in Heerlen omdat dat het dichtste bij mij staat.

Het afgelopen jaar hebben we op plaatselijk niveau samengewerkt met;

- + Jongerenbeweging Heerlen, +JTK-Heerlen en -Maastricht,
- +Comitee tegen Racisme en Fascisme,
- +Euregio antimilitaristen,
- +Vredesplatforms Oostelijke Mijnstreek

+Op 15 maart hebben we met de Euregio antimilitaristen en andere groepen een blokkade gehouden voor de vliegbasis in Florenne. Het was toen een jaar geleden dat daar de kruisraketten binnengevlogen werden.

+In samenwerking met JTK-Heerlen en JTK-Maastricht is er met Pasen een week een Vredeskamp gehouden in Brunssum.

+Tijdens een verkiezings toespraak van Lubbers in Sittard is er een lawaai actie gehouden, wat het NOS-journaal nog gehaald heeft. (anti-NAVO lawaaiactie)

+Op 5 mei hebben we meegedaan aan de landelijke bevrjdingsakties. Eerst bij Van Hees in Tilburg, toen de mobiele blokkade en de blokkade bij Woensdrecht.

+Met de Euregio antimilitaristen en de Wandelklub "Is Het Hier Oorlog" hebben we een wandeltocht langs militaire objecten in de euregio georganiseerd. Bij elk object en in een aantal dorpen en steden hebben we een kleine actie gevoerd.

+Met een aantal mensen uit Zuid Limburg hebben we meegedaan aan de 11^e Internationale Mars Tegen het Militarisme in Schotland.

+Op 19 sept. hebben we meegedaan aan de blokkade in Woensdrecht.

+Voor 27 sept. hebben we meegeorganiseerd aan een Vredesfiets-tocht langs een aantal militaire objecten in de omgeving van Heerlen.

+Op 1 nov. naar Amsterdam voor een demonstratie "Doe Niet Meer Aan Woensdrecht".

+Op 1 dec. zijn we met drie mensen verschenen voor het kanton-gerecht in Heerlen wegens het uitdelen van pamfletten in de trein i.v.m. de noodremakties op 1 nov. '85. Veel publiciteit gekregen.

+Ook aan het fascisme en dierenleed hebben we het afgelopen jaar aandacht besteed.

Het komend jaar heb ik alleen nog met de Euregiogroep besproken. Daar is uitgekomen dat we aandacht willen besteden aan de Certain Strike najaarsoefeningen van de NAVO. Deze zullen de grootste oefeningen na de tweede wereldoorlog worden. Hierbij zal het accent op het Afcant hoofdkwartier in Brunssum liggen.

Ook de Amerikaanse wapendepots in Brunssum en Eygelshoven zullen ingeschakeld worden, evenals de depots elders in het land. Er zal een speciaal militair hospitaal voor 1000 patiënten in Heerlen ingericht worden. Alleen te gebruiken in oorlogstijd.

Omdat de datum van de oefeningen (sept/okt) niet eksakt bekend is en in de verwachting dat de oefeningen zich over een paar weken zullen uitstrekken, was het plan ontstaan om een terrein te zoeken waar een aantal weken op gekampeerd kan worden. W.c.wagens en een gaarkeuken (Rampenplan) zijn te regelen.

Het IAB (Internationale Anargistische Beweging) en andere groepen zullen uitgenodigd worden om in die paar weken een weekend/week voor hun rekening te nemen. Rond die tijd vinden toch veel bijeenkomsten plaats. En als er eenmaal een terrein is ingericht, kan die door verschillende groepen gebruikt worden.

Verder wil ik het komende jaar meewerken aan een plaatselijke (basis)groep met een brede doelstelling: anti-militarisme, anti-fascisme, dierenleed, enz. behoren tot onze belangstelling.

Zie 0007716/ →
0007635/c

fichecode(s):

1909/1875/0

RNR
OBJNR
DOSSNR

CIO(O): L.6 verz: 09-03-1987
PLG: Lb ontv: 10-03-1987 verz: 10-03-1987

DET 451
ontv: 13-3-87
doc: 13-3-87

Bronnen: Eval
[redacted] Sv: B-2

ACTIE
verz: 13-3-87
INFO: CLAS/SV HB1

INLB	ontv			dagb			ST-1	ST-2	PLV	HFD
	arch	fiche	krt	doss	big	voegd				
B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1			
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	plv	rapp	krt	doc arch dd

CI MELDING/NAFFIET *)
geen melding in melding op...

1. Onderwerp:

Aanvulling op Melding L.6, dd. 18-02-1987. Onderwerp: Acties tegen najaars- oefeningen van de NAVO.

2. Betrokken personen:

De in het pamflet (zie Bijvoegsel 1, horende bij Melding welke aangegeven staat in punt 1 hierboven) vermelde personen zijn:

- a. Naam : [redacted]
- Voornamen : [redacted]
- Geboortedatum : [redacted]
- Geboorteplaats : [redacted]
- Woonplaats/adres : [redacted] - n.g.o.
- b. Naam : [redacted]
- Voornamen : [redacted]
- Geboortedatum : [redacted]
- Geboorteplaats : [redacted]
- Woonplaats/adres : [redacted] - bekend
- c. Naam : [redacted]
- Voornamen : [redacted]
- Geboortedatum : [redacted]
- Geboorteplaats : [redacted]
- Woonplaats/adres : [redacted] - n.g.o.

De hierboven genoemde personen werden op 01-11-1985 in een trein te Sittard aangetroffen, terwijl zij pamfletten uitdeelden gericht tegen de plaatsing van kruisraketten.

haten wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) 1 (één)
bijlage(n) geen

LAS/BLS AFD. I/V
SIE VEIL.

19. MRT 1987 0007716/0007635/Conf

CODENUMMER: 10.32.1/18.33.1

AFDELING:

cl. [redacted]

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad) 1, horende bij
(Vervolg-)Melding l.b. dd. 09-03-1987

RNR

OBJEKTNR

DOSSIERNR

[redacted] (zie Melding l.b. genoemd onder punt 1 hierboven) werd door de
kantonrechter te Heerlen veroordeeld tot een boete van f 25,- en teruggave
van de in beslag genomen pamfletten i.v.m. de "Noodremaktie" van november
1985. (Vonnis dd. 15-12-1986).

3. Melding/rapport:

N.v.t.

4. Beschouwing:

N.v.t.

5. Advies:

- a. T.b.v. documentatie
- b. Plg ARCENT info

Par. [redacted]

c-plg 1: plg afent geïnformeerd middels copy.

plv.C-451 CI-Detachement:

Jrc. [redacted]

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: geen

cl. [redacted]

cl: [REDACTED]

fichecode(s)

RNR	n.v.t	volgt:
OBJ NR		
DOSSNR.		
ACTIE		verz:
INFO		verz:

CIO(O): [REDACTED]	verz:	11.05'87	
PLG :	ontv.	11.05'87	verz:
DET : B-I-II			ontv.
			doc:

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen *) afwijkingen van tin melding dtg.

Bronnen: Eval

1. ONDERWERP

- a. Aktie voorbereidingen tegen oefening "REFORGER"
- b. Landelijk

2. BETROKKEN GROEPEN/PERSONEN

- a. Anti-Navo groep [REDACTED] = Amsterdam
- b. Groep ron [REDACTED] = "
- c. IHO = Is Het Oorlog (op het IJ) = "
- d. Basisgroepen tegen Kerngeweld en Militairisme [REDACTED]
- e. BONK (zie bijgevoegde Nieuwsbrief nr. 29 van mei '87)
- f. Reforger overleg Amsterdam [REDACTED]
- g. AMOK Utrecht en AMOK Noord
- h. Brochuregroep Militairisme Gelderland
- i. overige nog niet nader te noemen groepen/personen

BESCHOUWING

De "Beweging" lijkt zich nadrukkelijk voor te bereiden op activiteiten tegen de oefening REFORGER. Er zijn diverse contacten en overleg situaties op te merken. Het eerste landelijke overleg heeft plaatsgevonden in Utrecht op 9 mei '87. Bonk, met zijn landelijke contactennet, zoekt de richting van "Basisgroepen tegen Kerngeweld en Militairisme", hetgeen beschouwd kan worden als een verharding van hun optreden. De onder punt 2a en 2b genoemde personen hebben nauw contact met elkaar. Beiden behoren tot de top. Als uitvoerders komen de groepen BONK en de Basisgroepen naar voren.

Belangstellingsfeer

LAS/BLS AFD I/V
SIE VEIL

15.MEI1987 0008129/C

CODENUMMER: 18.32.1 / 18.33.1

AFDELING: 4

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)

één

Bijvoegsel "Nieuwsbrief nr. 29"

deze M/R bevat ..... bladen

cl. [REDACTED]

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad) 1 (één)

RNR n.v.t

bij Melding/Rapport) dd 11.05'87

OBJEKTNR :

bij Bijlage nr)

COSSIERNR :

Belangstellingsfeer

- De taak c.q. inzet van het NTC
- De taak c.q. inzet van de Natress
- Algemene informatie over de oefening
- De diverse verplaatsings mogelijkheden
- Locaties
- Verbindingsystemen
- Verbanden Civiele- en Militaire Overheid

AANBEVELING

- Overleg met o.m. de Logervoorlichtingsdienst, omtrent vragen vanuit, mogelijk, de 'actie wereld'.
- Idem v.w.b. het NTC
- Vanuit eigen organisatie actief nagaan, waar mogelijk belangstelling, danwel verdachte belangstelling is voorgevallen

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: [REDACTED]

cl: [REDACTED]

blz: van bladen

cl: [REDACTED]

fichecode(s) 99/187/211

RNR	volgno:
OBJ NR	
DOSSNR	87/135.
ACTIE	B1. verz. 8-7-87.
INFO	verz.

CIO(O): G-7 verz: 18-6-87
 PLG ZH ontr. verz.
 DET : 450 ontr. 2-7-87.
 doc 6-7-87.

CI MELDING/RAPPORT 1)
 geen 1) afwijkingen van t/m melding etc

Bronnen	Eval
[REDACTED]	Ev F-3
[REDACTED]	Ev F-3
[REDACTED]	Ev B-2

1. ONDERWERP:
  - a. Trefwoord: Beïnvloeding van het personeel bij Quick Dispatch, m.b.t. REFORGER, door BCNK.
  - b. Plaats/tijd: Rotterdam, 17-6-87
2. BETROKKEN PERSONEN: n.v.t.
3. a. VOORVAL: Op 17-6-87 werden op het terrein van Quick Dispatch pamfletten aangetroffen, waarin werd opgeroepen de komende oefening REFORGER te gaan te werken. (zie bijvoegsel)
- b. RESULTAAT ONDERZOEK:

Uit de gesprekken met de bronnen bij Q.D. is gebleken, dat bij het betreden van het terrein door de ochtendploeg om 07.00 er een onbekend gebleven persoon (personen), mee het terrein is opgekomen en voor aanvang van de werkzaamheden de pamfletten heeft uitgedeeld.

In het pamflet wordt gesuggereerd dat het FNV mogelijke betrokkenheid heeft met dit pamflet.

Volgens [REDACTED] die inmiddels contact hebben gehad met FNV leden, zal het FNV middels een officieel standpunt m.b.t. de overslag van militair materieel in de R'damse haven van bovenstaande actie afstand nemen.

4. BESCHOUWING:
  - De reeds in verschillende linkse publikaties aangekondigde beïnvloeding van personeel in de R'damse haven begint gestalte aan te nemen.
  - De verspreiding van de pamfletten werd gemeld [REDACTED]

wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)	een	)
bijlage(n)	geen	)
bijvoegsel:	een	

cl: [REDACTED]

deze M/R bevat .....2..... bladen

LAS / BLS AFD. I/V
 SIE VEIL.
 09. JULI 1987 0008628/0008129/caf
 CODENUMMER: 18.32.1
 AFDELING 18.33.1

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad)

bij Melding/Rapport) 99/03/2H

bij Bijlage nr)

RNR

OBJEKTNR

DOSSIERNR

4. b. CONCLUSIE:

De anti Reforger activiteiten in de R'damse regio hebben een aanvang genomen.

5. a. ADVIES: - Administratief verwerken.

- Terugkoppeling hiervan naar RH.

6. PlgG:

a. Contacten beginnen vóórdat of tijdens

b.

c. cfm 97

G-2-86-87

19/6 87
G.

7. Detc:

cfm BH

nader:

19-87

Aantekening BI-2:

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: geen

cl:

blz. 2 van 2 bladen

79(10) 24

BONK IN BEDRUF

WAT IS BONK
in B E D R U F

B.O.N.K. staat
voor: Burgelijke
Ongehoorzaamheid
Non-Koöperatie.
(NIET-SAMENWERKING)

We roepen hiertoe
op, omdat de oor-
logsvoorbereiding
absurd is.

Tal van Vredes-
groepen zijn bin-
nen BONK-samenwer-
kingsverband actie.

Steun BONK in BEDRUF
p/a Postbus 8190,
3009 AD ROTTERDAM.
Giro 5327335

REFORGER: WAT IS DAT ?

Reforger is een militaire oefening in het verplaatsen van troepen en materieel vanuit de V.S. naar West-Duitsland. Zo'n REFORGER vindt elk jaar plaats. In 1983 kwamen 17.000 Noord Amerikanen naar Europa. In Rotterdam haalde een deel van hen 400 tanks en pantservoertuigen op bij Quick Dispatch en de E.C.T. In 1985 en 1986 werd Zestienhoven ingeschakeld. Zo zijn er bij elke Reforger-oefening wel wat nieuwtjes. Deze oefeningen hebben twee bedoelingen: het Warschau-pakt en politiek-militair signaal geven wat de NAVO-krachtpatser (de V.S.) allemaal kan én het uitproberen waar zo'n massaal transport al dan niet vastloopt. Ook dit jaar wordt zo'n REFORGER-oefening gehouden en wel tussen 31 aug. en 13 sept. Deze zal NIET ongemerkt aan de ROTTERDAMSE HAVEN voorbijgaan. Ook wij zorgen daarvoor! Komt u Havenarbeider, werk NIET mee aan de REFORGER-oefening!

FNV Tegen oorlogsvoorbereiding ?

1.- Het zou een goede zaak zijn als de vakbonden in het algemeen en de F.N.V. in het bijzonder haar leden in de haven zou oproepen de overval van militair oorlogstuig te boycotten, te verbieden.

2.- Het zou een goede zaak zijn, indien de vakbonden niet alleen formeel tegen de bewapeningswedloop waren, maar er daadwerkelijk ook iets tegen zouden doen.

3.- Het zou een goede zaak zijn als de vakbonden eindelijk eens zouden ophouden om argumenten te aanteren, dat omwille van de werkgelegenheid havenarbeiders allerlei wapentuig zouden moeten overslaan en dat deze handelingen NIET tot het normale havenwerk behoren.

4.- Het zou een goede zaak zijn als de vakbonden de havenarbeiders zouden vertellen dat het bedrijf waar ze werken tot militair terrein verklaard wordt (bv. tijdens een REFORGER- oefening) waar ook de havenarbeiders niet middels een pasjes-systeem onder toezicht van gewapende militairen moeten laten plaatsnemen. Dat betekent ook, dat de arbeiders onder de krijgstucht worden geplaatst en militaire orders moeten uitvoeren.

5.- Het laden en lossen van wapentuig zijn oorlogshandelingen. De vakbonden behoren daar tegen te zijn, en dient haar leden op te roepen daar NIET aan mee te werken!

6.- Het zou een goede zaak zijn als de vakbonden de havenarbeiders zouden vertellen, dat op basis van de wet gewontenzwearingen je ook individueel kan weigeren mee te werken aan overval van militair wapentuig.

Door mee te werken aan overval van wapens bv. tijdens de REFORGER-oefening, zijn we bezig de nieuwe bezetter in huis te halen. De Koordankrakkers hebben er totaal geen probleem mee om van Europa een slaachveld (slagveld) te maken.

7.- Het zou een goede zaak zijn, wanneer de vakbonden haar leden zouden vertellen, dat de Koordankrakkers Amerikanen overal in Europa over kernraketten (+bases) beschikken. Door mee te helpen aan de bouw van de kernraketbasis in Woensdrecht, halen we onze eigen doodgravers in huis, helpen we mee aan de moord op onszelf, helpen we mee aan de volkenmoord.

Kortom, we vermoorden onszelf door dit toe te staan.

HIERTEGEN MOETEN WE OOK VERZETTEN!!

REFORGER

N

REFORGER

E

REFORGER

E

BONK IN BEDRIJF

ST

AAN: HOOFD MID/KLB

Nr. 92.297.o./Conf

DATUM: 11 augustus 1987

o-o-o-o--oo--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o--o-o-o-o-o

Datum bericht : 3 augustus 1987

Bron :

Ondernomen aktie :

LAS/BLS AFD. I/V
SIE VEIL.

21. AUG 1987 0008941/0008129/Conf

CODENUMMER: 10.32.1 / 10.33.1
AFDELING: H3-1

Onderwerp : De Reforger Express

Bijlage : 1

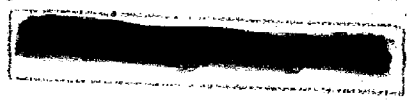
Dezerzijds werd uit handen van kontakt ontvangen een exemplaar van "De Reforger Express".

Deze krant is een uitgave van "Stop NAVO-Oefening Reforger", waarbij voor nadere informatie wordt verwezen naar AMOK, Esdoornlaan 14, 3551 AJ Utrecht, telefoon 030 - 442122.

Uit de inhoud blijkt o.a. dat deze landelijk wordt verspreid en tevens van een aktie-agenda is voorzien (blz. 4).

Voor de verdere inhoud van deze krant moge ik u korthalve verwijzen naar de bijlage.

o-o-o-o-o-o-o-o

De Reforger Express

De Reforger Express is een uitgave van "Stop NAVO-Oefening, Reforger". Prijs: n.o.l.a. Steurbijdrage naar giro 336767, ANON. Utrecht, met vermelding REFORGER. Voor meer informatie: ANON, Esdoornlaan 14, 3551 AJ Utrecht, telefoon 030-44122. Deze krant wordt landelijk verspreid. Activiteiten: zie pagina 4.

AUGUSTUS 1987

Is het hier oorlog?

Van onze verslaggeverster

WASHINGTON - Eind augustus en begin september zal Nederland groen zien van de Amerikaanse soldaten. Zij komen naar ons land om deel te nemen aan militaire oefeningen. Uit angst voor aktes en protesten verstrekt het Nederlandse Ministerie van Defensie geen inlichtingen over de troepenbewegingen. Vast staat in ieder geval dat de aanvoer van de troepen en hun materieel gebeurt via Schiphol en de Rotterdamse havens.

Het Amerikaanse leger wil haar troepen oefenen om in tijden van crisis of oorlog zo snel mogelijk naar Europa te vliegen, naar alles uit te laden en af te reizen naar West-Duitsland. De oefening heet "REFORGER 1987" (Return of the Forces to Germany) terugkeer van de troepen naar Duitsland. Hier in Nederland maakt het Amerikaanse leger gebruik van Rotterdamse havenbedrijven, Schiphol en de Nederlandse Spoorwegen om een snelle doortocht te oefenen. Al jaren is er veel protest tegen de oefeningen omdat ze de politieke en militaire spanning in Europa vergroten.

Oorlogstuig

In de laatste week van augustus vliegen 30.000 Amerikaanse soldaten vanuit Texas naar Europa. Het is het grootste vliegtoestel naar West-Duitsland, naar zo'n 20.000 soldaten landen op Schiphol. Naar Schiphol vliegen de troepen vanuit de Rotterdamse havenbedrijven, Schiphol en de Nederlandse Spoorwegen om een snelle doortocht te oefenen. Al jaren is er veel protest tegen de oefeningen omdat ze de politieke en militaire spanning in Europa vergroten.

Aangekomen in West-Duitsland nemen de troepen in september deel aan de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949: CERTAIN STRIKE. Honderdduizenden NAVO-soldaten oefenen dan enkele weken het gebruik van de modernste wapensystemen (waaronder chemische, bacteriologische en atoombewapening) en oorlogsvoering volgens de nieuwste strategische inzichten.

Certain Strike betekent letterlijk: 'Zekere Aanval'. De laatste jaren heeft de NAVO-strategie een aanvullender karakter gekregen. In de jaren zestig en zeventig werd nog gedacht dat een eventuele Oost-Europese aanval op West-Duits grondgebied moest worden opgevangen. Nu gaat het Amerikaanse leger en de NAVO er van uit dat de eerste klap een dauidler waard is en de vol-

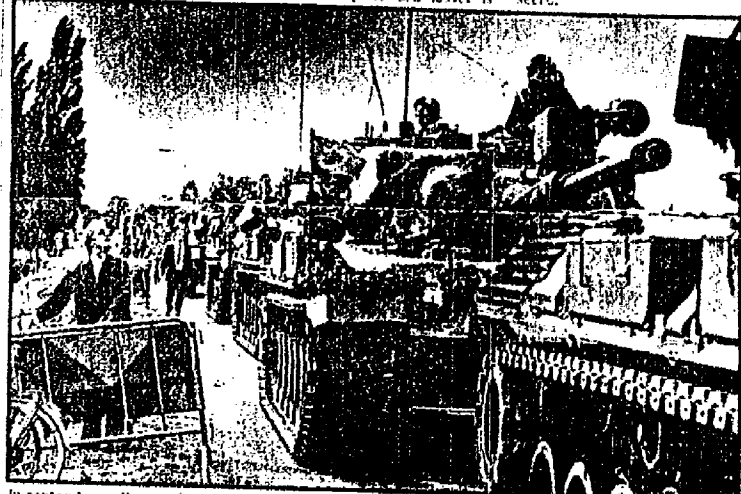
gende oorlog (desnoods door als eerste aan te vallen) op het grondgebied van de Warschau Pact-landen wordt uitgevochten.

Geheimzinnig

Het Ministerie van Defensie doet wel heel geheimzinnig over de oefeningen, maar inmiddels is bekend dat diverse militaire en burgerlijke instanties samen met het bedrijfsleven sinds vorig jaar druk in de weer zijn met de voorbereidingen voor Reforger '87. Al in september 1986 uitgezonden de Provincie Zuid-Holland een voorlichtingsblijvenkomst voor gemeentebesturen, militairen legden de politie en ambtenaren uit wat ze van hen verwachten tijdens Reforger. Vanuit een kantoorpand in Capelle a/d IJssel is

een Amerikaans legeronderdeel al meer dan een jaar bezig met de organisatie van Reforger: de Koninklijke Marechaussee treft vanaf 1986 uitgebreide voorbereidingen voor de handhaving van de openbare orde. Bij de Nederlandse Spoorwegen kwamen de voorbereidingen voor de oefening dit voorjaar op gang.

Gealarmeerd door de komst van tienduizenden Amerikaanse soldaten hebben vredesgroepen uit het hele land het initiatief genomen voor een massaal protest tegen Reforger '87. Tijdens de oefening worden in Amsterdam, Rotterdam, Noord-Nederland en de provincies Drenthe en Limburg protestbijeenkomsten, demonstraties, blokkades en andere activiteiten georganiseerd.

In september zullen onafzienbare rijen legervoertuigen over de Nederlandse wegen denderen.

Overslagbedrijven in militaire handen

Van onze medewerkster

ROTTERDAM - Michiel werkt bij Quick Dispatch: "Bij ons op het bedrijf komt zo eens in de twee weken een schip met spullen voor het Amerikaanse leger. De ene keer zijn het 200 tanks en wat jeeps, dan weer lossen we 400 vrachtwagens. Er zijn altijd Amerikaanse militairen bij die toezicht houden". Quick Dispatch en de Europe Containner Terminal (ECT) verwerken gezamenlijk het overgrote deel van de militaire goederen die in Rotterdam worden overgeslagen.

De ECT en Quick Dispatch liggen vlak bij elkaar aan respectievelijk de Margriet- en Bentrixhavens. Deze lokatie is gekozen vanwege de nabijheid van een spoorwegrangeerterrein 'n goede aansluiting op de Quick Dispatch wordt vooral het stukgoed overgeslagen (zoals pallets, voertuigen en kranten). De ECT verwerkt de containers. Het merendeel van de goederen gaat met schepen van de Rhine Ro-Ro Services: via de Rijn naar Duitsland.

Een deel van het Quick Dispatch-personeel heeft een speciale opleiding gevolgd in Brunssum (waar NAVO-eenheden gevestigd zijn) om de militaire voertuigen te besturen (door het Rij-Op-Rij-AF systeem kunnen havenarbeiders de voertuigen, zonder gebruik te maken van kranen, vanaf het zeeschip op het binnenwaterschip rijden). De Rotterdamse Nedloyd-groep met belang in Quick Dispatch (100%) en de ECT (38%) is op de achtergrond de grootste belanghebbende bij deze militaire overslag.

Prikkeldraad

Naar alle waarschijnlijkheid zullen ook tijdens de komende Reforger-oefening Quick Dispatch en de ECT ingeschakeld worden. In enkele uren tijd komen 5.000 soldaten het militaire materieel ophalen, dat door schepen uit de VS is aangevoerd. Een deel van het materieel zal onmiddellijk de ECT- en Quick Dispatch-terreinen

verlaten en richting West-Duitsland gaan. Een ander deel blijft enkele dagen opgeslagen op de havenreinen. Vooral bij Quick Dispatch zullen de kades vol staan met tanks, gevechtsvoertuigen, jeeps, hellicopters en ander militair materieel. Tijdens de Reforger-oefening wordt het Quick Dispatch-terrein van de buitenwereld afgesloten door prikkeldraad. Achter het prikkeldraad hebben de militairen het dan voor het zeggen.

Onbekend

De inhoud van de containers die de ECT lost is veelal onbekend. Ook de Nederlandse overheid of douane weten niet wat er in zit. Een verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten bepaalt dat de militaire goederen van de Verenigde Staten niet worden gecontroleerd. De aanvoer over zee geschiedt met schepen van het Military Sealift Command (gevestigd in Capelle a/d IJssel) of met vrachtschepen van de Nederij Soerland.

IN DEZE KRANT

Oopvallend kantoor regelt vervoer militair materieel	pagina 2
Burgemeester verliest gezag	pagina 2
John R. Galvin, IJkeverter	pagina 3
Redacteur moorkaats in bekijkt het door kinderen	pagina 4
NAVO steunt martelpraktijken in Turkije	pagina 4
GASTCOLUMN	2
OEFENEN OF ECHT	2
DURE BIJLEN	2
RAKETTEN IN DE HAVEN?	2
OPINIE	3
WAAROM REFORGER	3
RIJ-OE-RIJ-SOUES	4
AKTIEAGENDA	4
POLITIEZAKEN	1

Campings in september nog groener

Uit de Defensiekrant

OMMEN - Dit, we zullen nu tenminste in een tochtige situatie, verklaart een Amerikaanse soldaat. Hij is in de laatste week van augustus naar West-Duitsland afgevoerd om deel te nemen aan de oefening Certain Strike. Hij is in de laatste week van augustus naar West-Duitsland afgevoerd om deel te nemen aan de oefening Certain Strike.

De oefening Certain Strike is de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949. Het is de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949. Het is de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949.

Van het begin van de Reforger-oefeningen wordt het materieel uit de depots geload, gecontroleerd en vervoerd naar Duitsland. Na de oefeningen gaat het oorlogstuig terug naar de depots. Het materieel dat tijdens de Reforger-oefeningen wordt aangevoerd uit de Verenigde Staten wordt ook opgeslagen in de depots, in afwachting van de volgende oorlog.

Rek in NAVO-grenzen

Transitancel benoemt de Amerikaanse president de opperbevelhebber van de NAVO. Deze heeft ook het gezag over de Amerikaanse troepen in Europa en die rond de Middellandse Zee. Hierdoor wordt zijn werkterrein vergroot en vallen ook Noord-Afrika en het Midden-Oosten onder zijn commando.

Deze dubbele rol van de opperbevelhebber leidt er nogal eens toe dat paar Amerikaanse aktes ondersteund worden door NAVO-voorzittingen. In 1958 gebruikten de Verenigde Staten een NAVO-basis in het zuiden van Turkije om Libanon binnen te vallen en daar hun orde op zaken te stellen. In april 1966 stegen vijf Britse vliegtuigen de vliegtuigen op die Libanon zouden bombarderen.

Nederland goed gastland

Burgemeester verliest gezag

Burgemeester Peper van Rotterdam: "Ik weet niks".

NOORDWIJK (NH) - Uit een andere NAVO-oefening, WINTEX, weten we hoe gedetailleerd de voorbereidingen zijn om, als het nodig is, de burgermaatschappij mee te laten draaien in het militaire systeem. Het scenario van die oefening beschrijft een mobilisatieperiode met grote transporten die zijn te vergelijken met REFORGER. Opvallend is dat er niet vanuit gegaan wordt dat de bevolking beschermd, maar bestreden moet worden als een vijfde colonne.

Aan WINTEX, een NAVO-oefening die eens in de twee jaar gehouden wordt, doen afwisselend de provinciale- en de gemeentelijke overheden mee. Op papier testen ze samen met de militairen hun staat van paraantheid. Op papier, daardoor ziet niemand iets van de oorlogs- of andere omstandigheden die ze zich voorstellen.

Uit door Onkrut gestolen documenten blijkt dat het grootste probleem voor de militaire staf en de burgerlijke autoriteiten het verzet van de bevolking tegen de militairen is.

GEVECHTEN

Een paar voorbeelden uit het WINTEX-scenario: "Er vinden (gewelddoze) demonstraties plaats tegen de aangekomen geïllustreerde versterkingen o.a. te Amsterdam (Schiphol), Rotterdam en Vlissingen. Tevens worden sabotageaanvallen geïllustreerd in enkele militaire opslagcomplexen. De buitenlandse werknemers beginnen op grote schaal te vertrekken,

Echt oorlog was het bij de REFORGER-oefening in '83 nog niet. Toch ging achter de schermen de besluitvorming al anders dan onder 'normale' omstandigheden. De Ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie werkten nauw samen met Defensie. Zowel landelijk als provinciaal werden organisaties opgericht die moesten zorgen dat de Amerikanen zonder veel problemen door het land konden trekken.

BEVEL

Zo ligt normaal het gezag over de gemeentepolitie bij de burgemeester. De gemeenteraad kan vragen stellen als ze het niet eens is met het bevel.

Bij Reforger '83 waren burgemeesters en gemeenteraden opzijgeschoven. Het bevel was tijdens de oefening in handen van de Geïntegreerde Politiestaf, waarin Rijkspolitie, Gemeentepolitie en Marechaussee zitting hadden. Deze Politiestaf was op haar beurt weer ondergeschikt aan de militaire structuur.

Niet zo gek dat burgemeester Peper van Rotterdam indertijd op vragen over het optreden van de Rotterdamse politie in de haven antwoorde dat-ie niks wist, omdat hij daarover was te voren niet op de hoogte was gesteld. De Rotterdamse Gemeentepolitie stond in 1983 (evenals de agenten in andere gemeenten waar Reforger langs kwam) via de Geïntegreerde Politiestaf onder militair gezag.

Bij de komende Reforger zal Peper nog minder over zijn eigen agenten te vertellen hebben, omdat dan bij wijze van experiment een gedeelte van het militaire commando in de haven aan het Amerikaanse leger wordt overgedragen. En die vertellen Peper zeker van te voren niet wat ze van plan zijn.

wanneer stagnatie in enkele sectoren van de industrie ontstaat." Over de havens: "Politiek actieve arbeiders en ex-stakingsleiders wordt de toegang tot de haven geweigerd. Alle toegangswegen worden door de militairen gecontroleerd. In de Eemshaven, Amsterdam en Vlissingen komt het tot gevechten tussen havenarbeiders en ME versterkt met legereenheden. In Rotterdam blijven steeds meer havenarbeiders weg van hun werk en proberen het land te ontvluchten." Een arsenaal aan noodwetten ligt klaar om de bevoegdheden van de militairen uit te breiden en de rechten van de bevolking in te perken: de Havennoodwet, de Noodwet Arbeidsvoorziening, de Wet Verplaatsing Bevolking, enz. Al deze wetten moeten garanderen dat het Nederlandse Volk een 'goed gastland' is voor de Amerikaanse soldaten op weg naar het front.

Daarop wordt geoefend, maar WINTEX is nog maar een papieren oefening. Bij REFORGER kan de praktijk worden getest.

Generaal Cohen deelt orders uit op Seliphool.

Amerikanen in de aanval

WASHINGTON - De Reforger-oranjes zijn voor de Verenigde Staten niet alleen oefeningen voor een conflict in Europa. Het is de enige regelmatige oefening in snel transport van grote aantallen militairen. Reforger is ook een aangepaste oefening voor Amerikaanse interventie in de Derde Wereld. De Amerikanen zouden zich het liefst terugtrekken en de

verdediging van Europa aan de Europeanen zelf over laten. Toen ze voor de oorlogsoverwinning in Vietnam de volledige, in West Duitsland gelegerde, 24ste Infanterie-divisie (33.000 man) teruggrepen, leidde dat tot protesten van de Europese bondgenoten. Om hen gerust te stellen tekenden de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en West-Duitsland in 1967 een contract waarin geregeld is dat Amerikaanse eenheden ter beschikking van

Europa blijven. Daarbij is afgesproken dat de hele terugkeeroperatie jaarlijks geïllustreerd wordt onder de naam Reforger.

Zelfvertrouwen

Voor de militaire strategie van de Verenigde Staten komt dat mooi uit: tienduizenden militairen zijn niet gebonden aan Europa maar kunnen naar believen overal ter wereld worden ingezet. Speciale legerkorpsen zijn opgericht voor interventies in de Derde Wereld. Met Refor-

OPINIE

WANNEER BEGINT DE ONTWERPENINGSWEDLOOP?

Reykjavik, oktober 1986. Reagan en Gorbatsjov worden het bijna eens over het verwijderen van de Russische SS-20's en Amerikaanse kruisraketten uit Europa. April 1987, Gorbatsjov doorbreekt de impasse met verleggende ontwapeningsvoorstellen. Paniekreacties bij West-Europese regeringen. Ook zonder de SS-20 raketten - toch ooit opgevoerd als de reden voor de plaatsing van kruisraketten - blijkt men hoe dan ook te vinden dat er kernraketten in West-Europa moeten blijven of dat de conventionele bewapening moet worden opgevoerd. Maar liefst allebei.

Het strategische argument, op grond waarvan het massale protest tegen de kruisraketten is genegeerd ('Zij hebben de SS-20, dus moeten wij kruisraketten hebben'), blijkt ineens spoorloos. De zoverlate nieuwe trend is nu omdat de Verenigde Staten meer op haar eigen militaire belangen lijken te letten, dan die van Europa, moet de conventionele bewapening hier flink omhoog.

In feite is er sinds 1949 maar één simpele trend bij de NAVO-landen: hoe hoger de bewapeningsspanning, hoe veiliger. Of het nu om de strategie van de 'massale verdediging' ging, om het 'flexibele antwoord' of om een 'voorwaartse verdediging', altijd leverde de strategie de argumenten voor nog meer of nog vernieuwender wapensystemen.

Dat heeft zelden te maken met concrete, nieuwe bedreigingen van het Warschau Pact, zo blijkt keer op keer. Het gaat om zelfstandige processen. Om ontwikkelingen met een militaire logica die eigenlijk alleen nog maar worden gestuurd door de wapenindustrie, legerkorpsen en een handjevol politieke leiders in de Verenigde Staten en de Sovjet Unie.

Maar of wordt er dan op gereageerd? Nog weinig te zeggen aan massale protesten tegen de bewapeningswedloop, toch heeft de vredesbeweging duidelijk gemaakt dat de weerzin tegen die wedloop groeit. Ook het verlangen om zaken als oorlog en vrede juist niet aan enkele leiders over te laten, is getoond. Met de bezwaren tegen de nautronbom, kruisraketten en Star Wars, zijn ook de bezwaren tegen de gigantische verspreiding die de bewapeningswedloop veroorzaakt, gegroeid (jaarlijks kost de bewapening meer dan 2000 miljard gulden). Die bezwaren blijven. Ook wanneer de NAVO de kernwapens prijs geeft in ruil voor meer conventionele wapens. Conventionele wapens doen wat hun vernietigingskracht betreft nauwelijks onder voor kernwapens. En eenmaal geproduceerd vinden ze na verloop van tijd via de legerdepots van het Warschau Pact of de NAVO makkelijk hun weg naar landen in regio's waar sinds de Tweede Wereldoorlog tientallen conflicten en burgeroorlogen zijn uitgevochten. En of je nu een kogel door je hoofd krijgt of een kernbom er bovenop, dood blijft dood.

PROFIEL

Van onze verslaggever FORD STEWARD (VS) - Rogers, de IJzerreder, is in juni 1987 met pensioen gegaan. Reagan benoemde als nieuwe opperbevelhebber van de NAVO en tegelijk commandant van alle Amerikaanse troepen in de regio, John R. Galvin, volgens de kranten een diplomatieke, intellectuele militair, " discreet, onderhoudend, gewaanceerd en deskundig wat betreft de Europese verhoudingen", schrijft 'Het Parool' in een interview.

Generaal John Galvin Commandant. Het eerdere al militaire operaties in Europa. Galvin heeft zich laten vinden als een groot voorstander van de ontwapening van de continenten. Hij is ook van de verzoening van de betrekkingen met de militaire directeur van Stratecon in Pentagon. Gereguleerd en geëlig. die nieuw.

Niet gek, een militair met hersen en humor en als je dan toch een opperbevelhebber nodig hebt, kun je er maar beter zo een hebben. Het interview met 'Het Parool' vond plaats in Fort Stewart (Georgia). Dat is de basis waar de Rapid Deployment Force is. Het is een interventie-eenheid die door de Verenigde Staten in de Derde Wereld oefent. De laatste twee jaar was Galvin Commandant van het Southern

ger heeft het Amerikaanse leger jaarlijks een goede oefening in het verplaatsen van -veel-mensschappen en materieel.

Of het tot een interventie komt hangt af van de politieke en militaire leiders in Washington. Ronald Reagan is er in elk geval niet vies van, de snal op Grenada en de aanvallen op Libië staan op zijn naam. Reagan gaf de militairen weer zelfvertrouwen. De wereld werd opnieuw opgedeeld in goed en kwaad, overal in het overheidsapparaat zijn op belangrijke posities hekkiken benoemd. De opvattingen over de strijd tegen de Sovjet Unie veranderden ook. Waar onder Carter de oorlog zich nog -kort maar hevig- in

Europa zou afspelen, werden onder Reagan de geluiden sterker dat de Russen op een heel-broel plaatsen tegelijk gepakt moeten worden in Europa en aan de Aziatische kant van hun land, maar ook in vermeende vooruitgeschoven communistische hotspots als Cuba, Nicaragua, Angola, Ethiopië, Vietnam, Libië enz. Uit de recente verhalen in verband met het Irangate-schandaal bleek dat de Verenigde Staten de afgelopen jaren niet geheime fondsen de burgeroorlogen in Angola en Nicaragua financierden. Aanblijft het nog maar een kleine stop naar opionlijk militair ingrijpen, bijvoorbeeld in de oorlog tussen Iran en Irak.

WELKOM
BEVRIJ-
DEKERS

door
Kris
te
Gast

Je verstaand op ind, open-
dicht en naar hopen dat de
wereld beter wordt.
Ierswil Nederland haar
best doet gastvrij te zijn
voor de duizenden Ameri-
kaanse soldaten en hun ma-
terieel bij de REFORGER-
oefening, menen allerlei
groepen in het land zich
druk te moeten maken over
een niet meer dan natuur-
lijke versterking van onze
verdedigingsorganisatie;
de NAVO.

De affiches, brochures
en aangekondigde akties
mogen dan duiden op een
overschat aan energie; de
gebruikte redeneringen
blinken uit door eenvoud.

Wat die modieuze protes-
ten ons willen laten verge-
ten is dat de vrijheid van
onze havens, de rijkdom
die op schepen uit den
vreemde binnenkomt, de
vrijheid van ons land, waar
een ieder kan wonen, wor-
ken en recreëren waar men
maar wil, vrij van onder-
drukking, dat dat alles
gegarandeerd wordt door
de keene zonen van onze
grootste bondgenoot: de
Verenigde Staten van
Noord-Amerika.

Wat stelt zoh breed over-
leg tegen REFORGER zich
voor? Het hun ogen dicht
laten en ze alleen maar
zwartkijken.

"Veel gold kost het all-
maal. Geld dat beter an
eten besteed kan worden"
en gewichtig noemen ze
een bedrag van 2000 mil-
jard gulden per jaar. Voor
het gemak vergeten ze dat
er in de hongerwinter ook
niet veel gegeven werd.

Het is 'n' om te wijzen
op de noodwetten die klaar
liggen om maatregelen te
nemen tegen de eigen be-
volking en op het feit dat
door regelmatig mee gees-
fend wordt. Natuurlijk is
dat zo. Maar een overheid
heeft haar gezag niet voor
niets gekregen. En nood
breekt wet.

Het ingrijpen door de Ve-
renigde Staten in Derde
Wereldlanden, waar het
communisme de bevolking
paalt met valse beloften
over betere levensomstan-
digheden, schijnt ook al
een argument tegen de NA-
VO te zijn.

Wij ouderen weten nog
hoe het was om bevrijd
te worden. Later we de
soldaten die met men en
macht het materieel lossen
dat aankomt in onze vrije
havens, die op weg gaan
naar de slagvelden in het
oosten, verwelkomen met
een drievierf hoera; wel-
kom bevrijders! Long time
no see!

Slachtoffers

WEERT - "It's part of the
game, man", grijnst truckchauf-
leur Bill Watchford. Achterop
zijn vijftienner vervoert hij 35
lijkkisten. Bill's compagnie reist
in het spoor van Reforger door
Europa en verzamelt de dode-
lijke slachtoffers van de oefen-
ingen. Jaarlijks laten tiental-
den soldaten daarbij het leven.
"Wij doen alleen de militairen.
De burgerslachtoffers are not
our business".

MTMC: Transport van pijnstillers

Oefenen
voor
straks

CAPPELLE a/d IJSSSEL - Vanuit
een onopvallend kantoorpand
aan het Capelle Lybaisplein
E organiseert een Amerikaans
legeronderdeel alle transporten
voor het Amerikaanse leger
naar Noord- en West-Europa.
Dit legeronderdeel, het Military
Traffic Management Command
(MTMC), is de belangrijkste
schakel voor het transport van
troepen en materieel vanuit
de Verenigde Staten naar Euro-
pa. Er werken 250 mensen, voor
het merendeel Amerikaan-
se militairen. Het MTMC orga-
niseert ook de REFORGER-
oefeningen.

Vanaf haar komst naar Rotter-
dam (in 1957) tot aan de verhuil-
zing naar Capelle (in 1984)
maakte het MTMC een storm-
achtige groei door. Het was
oorspronkelijk slechts een van
de MTMC-afdelingen in Europa,
maar gaandeweg vielen steeds
meer afdelingen onder het ge-
zag van het MTMC in Rotter-
dam (dat nu nog alleen de mili-
taire staf in Washington boven
zich heeft).

1 miljoen ton

Vanuit haar vestiging in Ca-
pelle a/d IJssel regelt het MT-
MC jaarlijks het transport door
de Rotterdamse haven van naar
schatting 1 miljoen ton goederen
zowel stukgoed als in con-
tainers. Voor 100.000 ton munie-
lie wordt geregeld dat het van
af zeeschepen wordt overgesla-
gen op treinen of binnenvaart-
schepen. Voor het uitvoeren
van haar uitgebreide taken
heeft het MTMC de afgelopen
jaren gewerkt aan het automa-
liseren van haar organisatie.
Voor de voeding van een uitge-
breid computercentrum en di-
verse bewakingssystemen zijn
bij de bouw van het nieuwe
MTMC-onderkomen in Capelle
extra elektriciteitskabels naar
het pand gelegd.

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG - Onder druk van
de Amerikaanse regering en
de NAVO gaat de Nederlandse
regering rond aan- en doorvoer-
lokaties voor Amerikaanse troe-
pen en oorlogstuig raketinstal-
laties opstellen. Het betreft
de havens van Vlissingen, Rot-
terdam en Amsterdam, de
Eemshaven en de luchthavens
Schiphol en Zestienhoven. Het
Ministerie van Defensie wil be-
gin jaren '90 de eerste raketsys-
temen installeren.

Het Ministerie van Defensie
wil niet vertellen waar de ra-
ketinstallaties komen te staan
("Want dan krijgen wij te maken
met bezwaarschriftprocedu-
res"), maar luitenant-generaal
J.G. Roos (opperbevelhebber
der landstrijdkrachten) liet zich

Amerikaans materieel wordt gereedgemaakt voor transport naar Duitsland.

Bij transport van goederen
over zee schakelt het MTMC
het Military Sealift Command
(MSC) in (ook gevestigd in Ca-
pelle). Het MSC kan beschik-
ken over eigen schepen of char-
terd koopvaardijochepen. Voor
het transport door de lucht be-
schikt het MTMC over de facilite-
ten van het Military Airlift
Command, dat in Nederland
o.a. heeft gevestigd in het ge-
bouw van de Burgerluchtho-
vens Schiphol en Zestienhoven.
Tijdens de REFORGER-oefening-
en is het National Territori-
aal Commando (NTC) in Gouch

de verbindingsschakel tussen
het MTMC en het Nederlandse
Ministerie van Defensie. Het
NTC geeft ondersteuning bij
de transporten en draagt zorg
voor escorte en beveiliging van
de konvoelen.

Afgaande op wat bekend is
geworden over het MTMC re-
gelt dit legeronderdeel het
transport van alles wat het
Amerikaanse leger nodig heeft.
Van huiskraad en pijnstillers
tot munitie en wapens. Ook
kernwapens.

Raketten
beschermen
haven

Tijdens een interview ontvallen
dat de raketinstallaties gewoon
in het veld, zo dicht mogelijk
bij de haveninstallaties worden
opgesteld. In Rotterdam in de
buurt van de bedrijven Quik
Dispatch en ECT, waar het mili-
taire materieel in hoofdzaak
wordt overgeslagen. Verder zal
het Amerikaanse legeronderdeel
MTMC (gevestigd in Capelle
a/d IJssel), de organisator van
de Amerikaanse legertransporten,
ongetwijfeld een batterij
raketten in haar omgeving krij-
gen.

Uiteindelijk gaat Defensie
drie raketsystemen opstellen
rond de genoemde aan- en door-
voerlokates: HAWK-, SIIN-
GER- en PATRIOTraketten.
De Patriotraket is omstreden
omdat dit het modernste en
duurste raketsysteem ter we-
reld is. Bovendien kan de Pa-
triotraket worden ingepast in
het Amerikaanse Star Wars-
programma. In haar plannen
voor deze ruimteoorlog wil het
Amerikaanse Ministerie van
Defensie de Patriotraket inzet-
ten tegen Russische raketten.

De plannen voor de 'raketten-
gordel' rond de Rotterdamse
haven zijn al tien jaar oud. Vre-
desgroepen, vakbonden, bewo-
nersorganisaties en politieke
partijen (samen goed voor een
meerderheid in de Rotterdamse
gemeenteraad) protesteerden
er tegen. Defensie echter, niet
onder de indruk van deze pro-
testen, ging rustig door met
de voorbereidingen. Van het
kollege van burgemeester A.
Welthouers hebben ze niets
te vrezen; burgemeester Peper
denkt dat het allemaal wel mee
valt.

VAN JOSEPHUS NAVO ONT
regeren in de NAVO regel-
matige oefeningen met
voet de kust van Mexico. Van
ke. Bij een aantal van de oefen-
ingen gaat het om meer dan
de bestemming van de oefening
is. Het zijn oefeningen voor
militaire operaties.

Vanaf het begin van de
oefeningen in de NAVO
van de kust van Mexico. Van
ke. Bij een aantal van de oefen-
ingen gaat het om meer dan
de bestemming van de oefening
is. Het zijn oefeningen voor
militaire operaties.

Onkruid

Het verschil tussen het be-
schermen van een aanvoer-
route naar Europa en het wieden van
onkruid in de Amerikaanse
achtertuin is bij de NAVO niet zo
groot. De oefening 'Ocean Va-
ture 1987' had als codenaam
'Amber and the Amberites'.
Hieraan deden 121.000 man-
schappen, 250 oorlogsschepen
en 100 vliegtuigen mee. Groot
Britannië en Nederland ver-
trouwen enthousiast hun be-
nootheid tot de NAVO-
oefeningen gehouden met be-
doelde namen als 'Save Pass' ('Veilige
Passage'), in dit geval
langs Cuba.

De codenaam was een verwij-
zing voor wat er in 1983 'in het
echt' zou gebeuren: de Ameri-
kaanse invasi in Grenada. Amber
is een regio op Grenada, dat
voluit Grenada en de Grenadil-
les heet. Het eiland Viguan bij
Puerto Rico (waar het grootste
deel van de oefening werd ge-
houden) heeft hetzelfde berg-
achtige terrein als Grenada.

Nicaragua

Officieel mag de NAVO in
zuidelijke richting de kreet-
keerring (de over Mexico en
Spaanse Sahara loopt) niet over-
schrijden. Die oude afspraak
is de militairen even doors in
het oog. De NAVO kan nu bij-
voorbeeld niet als NAVO de-
samen aan de 'verdediging' van
Zuid Afrika. Maar ze hebben
er wat op gevonden: de afzon-
derlijke bondgenoten mogen
wel buiten NAVO-verband met
elkaar oefenen. Een Nederlands
marineschip vervulde communi-
catie- en bevoorradingstaken
bij de Amerikaanse oefening
Reactor '83. Daarbij dreigden
oorlogsschepen met een marine-
blokkade van Nicaragua en
vertrouwen tot vlak bij de kust.
De spanning in het land werd
daarvoor opgevoerd.

Ook in 1981 was er al een
strenging tussen de Amerikaanse
regering die de Verenigde Staten
ontweeelden.

De bieten worden duur betaald

FULDA - "Het is me tot nu toe al vijf keer gelukt, dus waarom
nu niet?", reageert heer Jochem S. (52) als we hem vragen
waarom hij de bietenvelden niet heeft ingezaid.

S. legt uit dat de NAVO oefeningen een gevolg zijn van
"de truc is de tanks en gevechtswaertjes over je land te laten
rijden en vervolgens een schiettoernooi in te deuren bij de NAVO
in Brussel". De vergoeding is hoger dan de opbrengst van een
normale bietenoogst. "Soms moet ik de de soldaten er voor
betalen maar de meesten zien er de lol van in en rijden graag
enkele rondjes over mijn akker. 'Reforger in het land, dollars
in de hand', grap ik wel eens tegen mijn vrouw", aldus de eenbe-
nige Jochem S.

De Colonne in Beweging

wegens zwijgzaamheid van de militairen
ONDER VOORBEHOUD

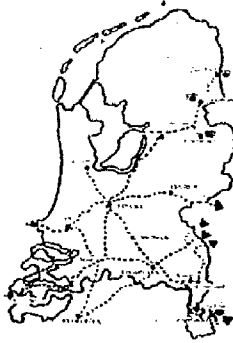
23 AUGUSTUS: Op schiphoft komen 20.000 militairen aan. Naar vandaan gaan 5.000 naar Rotterdam; een ander deel naar boscomplexen in de buurt van de opslagdepots; de rest vliegt door naar de RIRI.

In Rotterdam komt 300.000 ton materieel aan. Het meeste gaat op speciale treinen naar de RIRI; rijtuig materieel gaat over de weg; helicopters vliegen vanaf Zestienhoven of Ypenburg.

41 t/m 7 SEPTEMBER: Testen van de opslagdepots (opslagen en gevechtssklaar maken materieel). Transporten door Nederland naar de Duitse grens, met oefenen van hindermissen (verivoren oversteken, verkeer regelen)

97 t/m 20 SEPTEMBER: Certain Strike in Duitse laagvlakte.

10 tot 30 SEPTEMBER: Tenigkeper materieel in depots.

--- route
■ opslagdepot

(KAARTJE) Mogelijke routes bij REFORGER. Uit België en misschien Vlissingen komen de Engelse troepen die meedoen aan de herfstoefeningen.

Hoeksteen Turkije

Van onze medewerker ROTTERDAM - Opperbevelhebber Rogers bij zijn afscheid van de NAVO: "In '88 heb ik veel met generaal Erten gesproken. Ik vroeg me toen af of hoelang het zou duren voor dat het leger, belast met de verdediging van de grondwet, in actie zou komen"

12 September is het 7 jaar geleden dat in Turkije de militairen de macht grepen. Intussen zit er weer een burgerregering in Ankara. Maar het leger houdt op de achtergrond de touwtjes in handen.

Twee uur voor de staatsgreep door de militairen in Turkije kwam dit al op het nieuws in de Verenigde Staten. De media daar waren beter op de hoogte dan de Turkse bevolking. De grondwet, die volgens Rogers verdedigd moest worden, werd direct uitgeschakeld. Partijen, vakbonden en de linkse pers

werden verboden. Sindsdien zijn 106.000 mensen opgepakt, honderden kwamen om door martelingen.

Formeel is er nu weer een burgerregering. Voor de 10.000 politieke gevangenen is er weinig veranderd.

Turkije vormt meer dan één derde van de NAVO-grens met het oostblok. Bovendien is het een voorpost van het westen in het Midden-Oosten. Vanaf 1957, toen het land lid werd van de NAVO, heeft het vooral van de VS steun gekregen voor de militaire versterking.

Drie maanden na de staatsgreep sloten de VS en Turkije een overeenkomst af waarbij de VS verzekeren vijf jaar lang financiële steun te geven aan Turkije, voor het grootste deel voor defensie. Het land blijft een hoeksteen van de NAVO.

200.000 MENSEN

Redactie politiezaken

Vrijdag 17 oktober 1987 heeft het Politie Informatiecentrum Defensie September Oefeningen (PISO) zich bezig met het vergaren van politierelevante informatie en het doorgeven van informatie aan "de voor in aanmerking komende instanties". In het PISO, speciaal voor Reforger opgericht, worden de Centrale Recherche Informatie Dienst, de Marechaussee en alle bestaande soorten politieverlegvoorzorging.

Het PISO gaf de ingezonden informatie onder andere door aan de Centrale Recherche Marechaussee. Deze niet zo bekende club bewaarde begin jaren '80 al gegevens over 200.000 personen, zowel veroordeelden als niet-veroordeelden.

Reforger '83 verstoord

ROTTERDAM (ANP) - "Mocht het wapentuig er wel doorkomen, dan wordt het in Brabant en Limburg opgewacht door andere groepen", aldus de optimistische laatste zin van een stencil dat tijdens Reforger '83 werd uitgereikt aan de deelnemers van een blokkade bij de poort van Quick Dispatch. Vijftig aktievoerders wachtten daar twee dagen op het oorlogstuig. De blokkade was onderdeel van een aktiereeks onder de naam 'Peat Reforger'. De politie arresteerde hierbij 23 mensen.

Aan de blokkade bij Quick Dispatch ging een lange rij akties vooraf. De vlag van het Amerikaanse consulaat werd gestolen en in stukken geknipt meegevoerd met het weekblad De Petroliohaven. Een namaakbrief verordeerde namens het Amerikaanse leger bij enkele honderden prominente Rotterdammers woon- en tuinruimte voor de Amerikaanse Reforger-soldaten ("...de latrinegaten in uw tuin worden afgedekt achtergelaten...").

Radio Peat Reforger brak een aantal malen in op de Rotterdamse kabel en verzorgde nieuwsuitzendingen over de oefening. Tijdens een forum hielden een zaal vol aktievoerders en havenarbeiders de lakke houding van de gemeente Rotterdam ten opzichte van de groei-

ende militaire activiteiten in de haven. Onkult verspreide 70.000 exemplaren van de krant Dienstgeheim. De krant werd later het draaituik voor een verfilming; de video 'Wapentuig', pier A' (nog steeds te verkrijgen bij Het Ramp, tel. 010-4364704).

Na het hardhandig breken van de blokkade bij Quick Dispatch kon Reforger verder trekken richting Brabant en Limburg. In Eindhoven, Veldhoven en Venussum kwam het optoek tot blokkades door plaatselijke vredesgroepen. Ook die werden door de politie op een grove manier uit elkaar gesloegen. Door de talrijke akties werd Reforger '83 de meest omstreden militaire oefening van de laatste jaren.

A K T I E S

* Vanaf DONDERDAG 3 AUGUSTUS: elke donderdag antimilitaristische parade in Amsterdam. Verzamelen: Van Ostadestraat 233, A'dam, om 18.00 uur.

* DINSDAG 25 AUGUSTUS: symbolische omstgeling van het MTMC in Capelle a/d IJssel. Verzamelen 14.00 uur bij metrostation Alexander (Rotterdam).

* 29 AUGUSTUS. In Regio Groningen diverse akties

* 29 AUGUSTUS: stelschool naar Schiphol. Vanuit A'dam, info: tel. 020-648395. Vanuit Haarlem, Vanuit (Jessica) tel.: 023-323792.

* ZONDAG 30 AUGUSTUS: manifestatie REFORGER EN DE NAVO te Rotterdam. 11.30 - 18.00 uur, Sociale Akademie, Nieuwstraat 15 in R'vam-centrum. Bestellen info-map: 0104118824/4254537.

* 31 AUGUSTUS - 13 SEPTEMBER: REFORGER: Eerste dagen in Rotterdam diverse akties, o.a. picketline bij ECT en Quick-Dispatch, verzamelen metrostation Slings. Info: 010-4118824/4254537 en affiches.

* Vanaf 31 AUGUSTUS tentoonstelling in het Open Havenmuseum, Surinamekade 4, Amsterdam.

* 19 SEPTEMBER: REFORGER-manifestatie in Eindhoven, info: Vredeswinkel Eindhoven: tel. 040144707.

"Zeg maar Ravestijn"

Redactie politiezaken

ROTTERDAM - "Je kunt merken dat die DVD-jongens zich sul fotograferen, er kan geen openbare bijeenkomst of demonstratie zijn geweest of er zijn foto's van. Ik zie mezelf ook regelmatig".

"Zeg maar Ravestijn" heette de Rotterdamse jongen die al een paar jaar wekelijks informatie doorspeelde aan de DVD over allerlei linkse groepen. Het gewone verhaal eigenlijk, de politie maakt altijd gebruik van informanten.

"Investijn" vond zijn inspanningen tijdens de blokkade van Quick Dispatch bij Reforger '83, zijn belangrijkste bijdrage. Elk kwartier beelde hij vanuit een naburig kroegje de stand van zaken door aan de DVD: "Ik vond dat nuttig om te doen, ik probeerde de kans dat het tot een veldslag zou komen kleiner te maken. Wie heeft er wat aan als er wordt gemept?".

De Kinder Express

Een spelletje Stratego

Komend najaar oefenen tienduizenden Amerikaanse soldaten hoe ze een oorlog moeten voeren in Europa. Omdat vredesgroepen het daar niet mee eens zijn willen ze tegen die oefeningen protesteren. Onze redacteur Moordzaken legt uit hoe het allemaal zo heeft kunnen komen ("De soldaten hebben zich verslapen op de dag dat het verstand werd uitgereikt aan de mensen").

De Verenigde Staten, Canada en bijna alle landen in ons deel van Europa zijn lid van de NAVO. Omdat de NAVO is opgericht om samen aan de volgende oorlog in Europa mee te doen zitten er vooral militairen in. Die militairen regelen van alles. Ze rekenen uit hoeveel WC-papier een soldaat per week nodig heeft (7 velletjes). Ze kopen wapens (zoals de kruisraketten). En ze verzinnen hoe ze die wapens gaan gebruiken. Dat laatste noemen ze 'een strategie'.

M'n moeder

Omdat er in Europa al 42 jaar geen oorlog is geweest, hebben de militairen heel veel tijd om dingen te verzinnen. Dus bedenken ze steeds een andere strategie. En als ze een nieuwe strategie hebben, kopen ze ook nieuwe wapens ("Want anders

werkt onze strategie niet"). M'n moeder vindt dat de militairen al die strategieën vooral verzinnen om nieuwe wapens te kunnen kopen. Maar de militairen zeggen dat dat niet zo is.

Bang

Die strategieën hebben altijd een mooie naam. 'Massale verdediging', bijvoorbeeld. Daarmee bedoelen ze dat ze de vijand met kernwapens naar het stenen tijperk terug willen bombarderen. Ze hopen dat die vijand daar bang van wordt. 'Vlucht' en 'bang maken' zijn echte soldatenwoorden. Ik heb nog nooit ruzie gehad met een Rus maar als je de soldaten over Russen hoort dan zijn dat allemaal kinderdierven en snoepplatters, lijkt het wel.

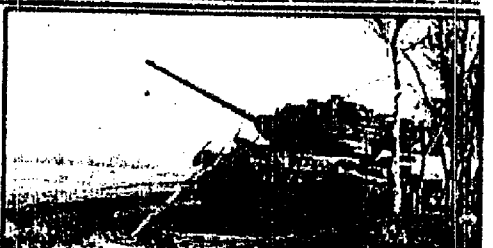
Toen aan alle mensen het verstand werd uitgedeeld hebben de soldaten zich verslapen.

Want ze verzinnen tegenwoordig een flauwekul! Een oorlog in Europa waarbij iedereen dood gaat, noemen ze "Het Europese Oorlogstheater". Serieus. Alsof er mensen zijn die gratis met hun familie naar de schouwburg willen om doorgeschoten te worden. De nieuwste strategie heet 'De Voorwaartse Verdediging'.

Jengelen

Ze willen niet langer 'de vijand' opwachten in ons deel van Europa maar juist zo ver mogelijk naar het oosten gaan vechten. Het kan zelfs zijn, zeggen de militairen, dat het slim is om idel te wachten tot we aangevallen worden maar zelf als eerste te beginnen. Daar hebben ze natuurlijk weer veel, nieuwe, wapens voor nodig. Die willen ze binnenkort gaan kopen. "Door die dwaze uitwepelingsvoorstellingen van de Russische baas Gorbatsjov krijgen we missielen geen kruisraketten, dus willen we wat anders", jengelen ze in koor.

Bij de volgende oorlog in Europa komen Amerikaanse soldaten naar Europa. Omdat ze dan tijdens het overvliegen en overvaren van die soldaten en hun wapens geen fouten willen maken, oefenen ze dat nu al. Die oefening heet 'Reforger' en wordt dit jaar in augustus

VIERLINGSBEEK - Voor de 19-jarige dienstplichtige soldaat Joost Klepparen was de Reforgeroefening al na drie uur afgelopen. Op weg naar het oefengebied in Duitsland reed zijn tank tegen een berk. De boom verloor bij het ongeluk het leven. Joost is met een shock opgenomen in het militair hospitaal. "De berk stond tussen midden op de weg. Ik rende nog maar was te laat. Dit blijft mij mijn hele leven achtervolgen. Ik droom er 's nachts van". De tank bleef ongedeerd.

en september gehouden. Dertigduizend soldaten en duizenden tanks komen met vliegtuigen en boten naar Nederland. Die vliegtuigen landen op het vliegveld Schiphol, de boten varen naar de Rotterdamse haven. Een paar dagen lang ziet ons land dus groen van de Amerikaanse soldaten, die komen oefenen hoe ze in Europa oorlog moeten maken.

De NAVO, de regering en de militairen doen nogal geheimzinnig over de komst van al die soldaten. Ze zijn bang dat er demonstraties komen. Maar

BRAM BOUTJE

Uit dit pamflet blijkt tevens dat er op bepaalde dagen in de maanden augustus en september akties zullen plaatsvinden en dat er elke donderdag vanaf 11.00 uur een werkbijeenkomst zal worden gehouden.

Voor de verdere inhoud van dit pamflet moge ik U Korthedshalve verwijzen naar de bijlage.

0-0-0-0-0-0-0

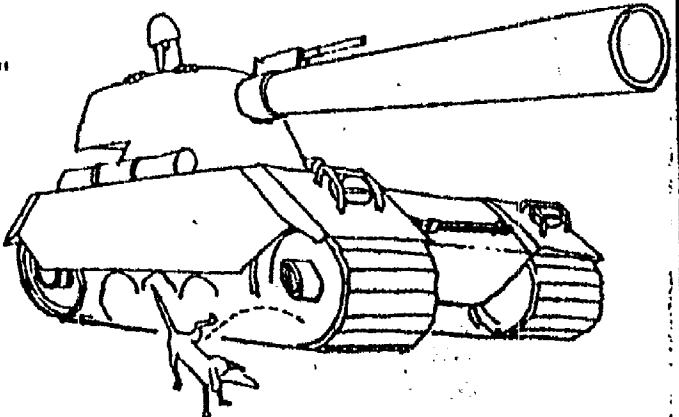

IS HET NIER OORLOG?

Eind augustus - begin september wordt Rotterdam overspoeld door duizenden Amerikaanse militairen. Dan vindt alweer de 19e REFORGER-oefening plaats. REFORGER staat voor Return of the FORces to GERmany (terugkeer van de troepen naar Duitsland). Tienduizenden militairen en tonnen materieel moeten zo snel mogelijk hun plaats op het "slagveld" innemen. Dit jaar is de oefening groter dan ooit te voren: zo'n 35.000 Amerikaanse militairen landen eind augustus op Schiphol. Een flink aantal van hen komt naar Rotterdam, om bij ECT en Quick Dispatch het per schip aangevoerde materiaal af te voeren. Hierbij worden honderden wagons ingeschakeld en is ook de hulp van burgerpersoneel nodig, bijv. haven- en NS-personeel. Gemeentebesturen hebben niks meer in te brengen - ook niet in onze "kernwepenvrije" stad - en alles valt onder militair gezag. Vast onderdeel bij dit soort oefeningen is ervaring opdoen met acties vanuit de bevolking. De opgedane inzichten worden gebruikt bij oorlogen in andere landen. Zoals het Midden-Oosten (Lybië), Latijns-Amerika (Grenada) en Zuid-Afrika.

De vredesbeweging en diverse maatschappelijke organisaties willen met kracht tegen de Reforger-oefening protesteren. De afgelopen jaren is zeer breed actie gevoerd tegen de neutronbom en de kruisraketten. Deze acties waren en zijn bedoeld om de bewapeningsspiraal als geheel te doorbreken. Dus niet om bij een evt. akkoord over de kernwapens in Europa, de bewapening op een andere manier op te voeren. Wij geloven niet langer in de "Russiese dreiging". Wat

moeten ze met miljoenen dissidenten in een bezet Europa? Zijn goede economiese betrekkingen tussen Oost en West niet veel voordehandligger? Wordt het geen tijd om beide machtsblokken te ontmantelen?

In dit licht bezien is het veront-rustend dat de Reforger-oefening elk jaar groter wordt, en dat de NAVO-strategie steeds meer in de richting gaat van "de aanval is de beste verdediging". Zo zijn er plannen die door geïntegreerd gebruik van nukleaire, biologiese en chemiese en konventionele wapens een (Kern)oorlog niet alleen mogelijk maar ook winbaar moeten maken. Je reinste waanzin en het kost ook nog klauwen met geld. Geld dat momenteel door bezuinigingen elders moet worden opgebracht!

DOE MEE AAN DE INFORMATIE- EN AKTIE-KAMPANJE TEGEN REFORGER! Door mee te helpen met het verspreiden van een gratis Reforger-krant, pamfletten en affiches. Of door aan de acties mee te doen. Voor meer informatie kan je terecht op de ommezijde van dit pamflet.

stop NAVO oefening
REFORGER

stop NAVO oefening REFORGER

Dinsdag 25 augustus: symboliese omsingeling van het MTC in Capelle a.d. Yssel. Dit "Military Traffic Management Command" regelt alle Amerikaanse troepentransporten in Europa.
Verzamelen 14.00 uur bij metrostation Alexander.

Zondag 30 augustus: manifestatie REFORGER EN DE NAVO. 11.30 - 18.00 uur, Sociale Akademie, Nieuwstraat 15 in Rotterdam-Centrum.

Inleidingen over: Reforger, aantasting demokratiese vrijheden, NAVO-strategie in Europa (Fred van der Spek)

NAVO en Midden-Amerika (Emile Fallaux)

NAVO en Turkije (Gönül Dinçir, uitgeweken lid van de Turkse Vredesraad)

Strategie van de vredesbeweging (lid van het Anti-Militaristies Onderzoeks Kollektief)

Korte toespraakjes door direkt betrokkenen

Muziek, dans en dichters

Video-programma en informatiemarkt

Werkgroepen over de inleidingen en over de te voeren akties

+ 31 augustus - 13 september: 19e REFORGER-oefening

De eerste dagen van deze twee weken komen de soldaten van Schiphol naar Rotterdam, om bij ECT en Quick Dispatch het per schip aangevoerde materiaal op te halen.

Deze dagen zullen diverse protestakties plaatsvinden.

Dagelijks komt er een grote picket-line bij de havenbedrijven, de eerste dag met een demonstratief begin. Over tijd en plaats volgen nog mededelingen, of informeer zelf bij onderstaande adressen.

IS HET HIER OORLOG ?

Voor meer informatie over de akties:

REFORGER-OVERLEG, p.a. NIVON, Dirk Smitstraat 76, 3031 XE Rotterdam. tel 010 - 4118824 (vragen naar Bernhard) of 010 - 4254537.

ELKE DONDERDAG VANAF 11.00 UUR WERKBIJeenKOMST
AKTIE-VERGADERING WOENSDAG 5 AUGUSTUS, 20.00 UUR OP DE HEUVEL, GROTE KERKPLEIN 5, ROTTERDAM

Behalve in Zuid-Holland wordt in het hele land en in de ons omringende landen geprotesteerd tegen de Reforger-oefening. Voor meer informatie kan je terecht bij AMOK, Esdoornstraat 14, 3551 AJ Utrecht. tel. 030 - 442122.

AKTIE VOEREN KOST GELD. STORT GUL EN ONBEHEERST OP GIRO 5567607 VAN AMOK, UTRECHT o.v.v. REFORGER.

[REDACTED]

De vredesgroepen en vredesactivisten hebben zich verenigd in dit Overleg. De TSP in Groningen en Drenthe heeft verder prikacties "met een ludiek karakter" aangekondigd. De gebezigde personenauto's werden bestuurd door:

[REDACTED]
geb. te [REDACTED]
won. te [REDACTED]

[REDACTED]
geb. [REDACTED]
won. [REDACTED]
Eigenaar van de auto:

won. [REDACTED]

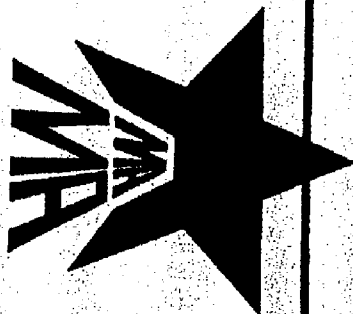
Van de derde auto was het niet mogelijk gegevens op te nemen.

De betreffende bekendmakingen worden als bijlagen bij dit rapport gevoegd.

[REDACTED]

AT 92297/10/1-1

MA

MOBELE ANTI-MILTARISTEN

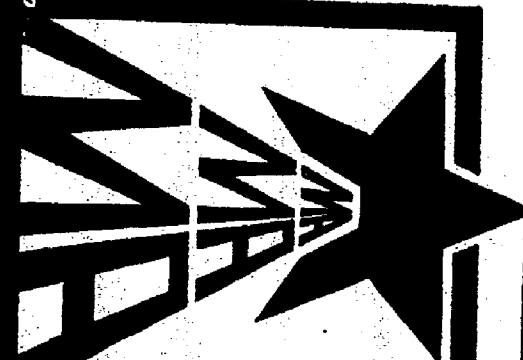
giro nr. 3054293
t.n.v. Mobele Anti-Militaristen
t.n.v. Mobele Anti-Militaristen
t.n.v. Mobele Anti-Militaristen

Onder deze naam organiseert een groep mensen een anti-militaristische (voorlichting)keravaan door de drie noordelijke provincies, onder het motto: "Het Hoorden geen militaire dump!". Kosten de ernst van de situatie hebben we besloten de start van deze anti-militaristische keravaan af te stemmen op de REFORGER-oefeningen die eind augustus, begin september zal worden gehouden.

Op 31'n minst de heerszinnigheid en geheimsinnigheid rond de toename van de conventionele bezetting van het noorden en genoemde REFORGER-oefening te doorbreken willen we door middel van verspreiding van deze pamfletten openbaar maken hoe zorgwekkend de militaire oorlogsvoorbereiding in Nederland is.

M.a.v. bovenstaande verzoeken wij jou, jullie, organisatie en/of politieke partij om steun voor bovenstaand initiatief. Dit kan door deling deel te nemen aan de keravaan, maar ook door middel van financiële steun die dringend nodig is.

GIRO NR. 30.54.293 t.n.v., Thisje v/d wal in zake M.A.
Eindhoven.

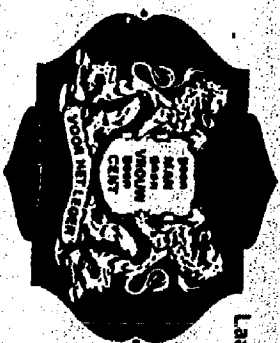
STEUN DE MA!

MOBELE ANTI-MILTARISTEN
giro 3054293 t.n.v. I. v/d wal
HANTUM

**ook menskracht is van harte
welkom, sluit je aan !!!**

MINISTERIE
VAN
DEFENSIE

Laan v. Meerdervoort 40/45
1418 LM
s'Gravenhage

Afdeling
voorlichting

Telefoon 9012345
Telex 67890

OFFICIËLE BEKENDMAKING

augustus 1987

Naams het Ministerie van Defensie brengen wij het volgende onder uw aandacht:

In het kader van de NAVO-oefening "REFORGER", die ook dit jaar eind augustus begin september zal worden gehouden, zouden de volgende maatregelen van kracht kunnen zijn:

1. Om de te verwachten Militaire transporten zo weinig mogelijk te beperken, verzoeken wij u tussen zonsopgang en zonsopgang gebruik te maken van de zogenaamde B-vegen.
  2. Mocht u noodzakelijkerwijs toch gebruik moeten maken van de auto(snel)wegen, dan adviseren wij u dringend een minimumsnelheid van 80 km per uur in acht te nemen. Een en ander om een goede doorstroming van het Militaire konvooi te garanderen.
  3. Burgers, winstndr. nnn de hupengenoemde auto(snel)wegen wordt vooral tijdens het passeren van het Militaire konvooi dringend geadviseerd:
- rnen en deuren te sluiten.
- zich niet onnodig op of aan de openbare weg te begeven; als-
- vel samen te scholen met meer dan 3 à 4 personen.
  4. Dringend raden wij u aan, de nodige maatregelen te treffen ter bescherming van huis en haard en niet te vergeten uw huisdieren.
- Op bovengenoemde maatregelen zal door gemeente-, rijkspolitie en Koninklijke Marechaussee alswel Centrale Recherche Informatiedienst rtes, verballiserend worden. Indien nodig zal er door genoemde instanden, verballiserend, alsvel op eniglerlei andere wijze worden opgetre-

Ministerie van Defensie, Technische Commissie

R. M. M. M.

NOORD

AMOK

Aan : alle journalisten
Betreft: perspakket Noordelijk Anti-Reforger Overleg
Datum : 12 augustus 1987

BIJ HET PERSPAKKET

In het Noordelijk Anti-Reforger Overleg zijn vredesgroepen en -aktivisten uit de drie noordelijke provincies verenigd, die iets willen ondernemen tegen Reforger '87, een militaire oefening waarvoor in september 35.000 Amerikaanse militairen door ons land zullen razen.

Dit perspakket bevat informatie die de militairen u tijdens hun perskonferenties niet zullen geven.

Er zijn verklaringen van het Antimilitaristisch Onderzoekskolлекief-Noord (AMOK-Noord) en de PSP-Groningen/Drente in opgenomen en uitgegeven over Reforger en acties ertegen van verschillende antimilitaristische - en vredesgroepen.

De brochure "DE OORLOG KOMT NAAR JE TOE - Reforger '87" van AMOK, AMOK-Noord en de Werkgroep Hekel Aan Militarisme (WHAM) is te verkrijgen door f4,50 + f1,75 (porto) over te maken op giro 5567607 van AMOK, Esdoornstraat 14, 3551 AJ Utrecht.

Tijdens Reforger is via twee telefoonnummers meer informatie over de oefening te verkrijgen:

AMOK-Utrecht: 030-442122

- 13 en 14 augustus (i.v.m. perskonferenties) van 10 tot 20 uur
- 24 augustus - 6 september..... van 10 tot 20 uur.

AMOK-Noord: 050-120192

- voor informatie over Reforger in Noord-Nederland:
- vrijdag 14 augustus (i.v.m. perskonferenties) van 16 tot 18 uur
- vanaf 31 augustus: elke maandag, woensdag en vrijdag van 16 tot 18 uur.

We hopen dat u bij uw berichtgeving over Reforger '87 gebruik zult maken onze informatie.

Met vriendelijke groeten,

Noordelijk Anti-Reforger Overleg.

[ ]

Amok-Noord, Postbus 7007, 9701JA Groningen,
giro: 3446236, tel. 050-120192 (ma. 14-17u)

[ ]

Pacifistisch Socialistische Partij

PERSBERICHT

Groningen 12-8-1987

Ook de PSP constateert met zorg een toenemende militarisering van de maatschappij, in het bijzonder van de regio.

Al jaren heeft de PSP zich ingezet tegen ontwikkelingen als: oefenterreinen in de Lauwersmeer, bouw van Navodepôts in Ter Apel en Coevorden, Eemshaven geen minitiehaven enz.

Inzet daarbij was steeds dat wij oorlogsvoorbereidingen niet als normaal menselijk handelen wensten te beschouwen.

Ook nu weer wil de PSP door prikakties met een ludiek karakter de vanzelfsprekendheid van oorlogsvoorbereiding ondergraven.

De precieze tijd en plaats van deze akties maken wij niet van te voren bekend.

Wij zullen de pers daarover op tijd inlichten.

PSP Groningen en Drente

050- 130897/143806

NOORD

AMOK

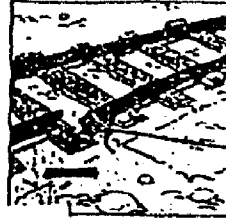
Aan :
Betreft: Reforger
Datum : augustus 1987

Binnenkort start de 19e Reforger: 35.000 VS-militairen oefenen om binnen de kortste keren tot de tanden toe bewapend aan het Duits-Duitse front te staan. Het westerse antwoord op een verrassingsaanval van het Warschaupact, aldus de NATO. Het zijn echter precies diezelfde maatregelen, die de NATO in staat stellen zélf een dergelijke Blitzkrieg uit te voeren. En de uiterst agressieve nieuwe NATO-doktrines, AirLand Battle en Follow-on-Forces-Attack (FOFA), alsmede de scenario's van de meest recente oefeningen, laten er geen twijfel over bestaan dat de NATO er beslist niet voor terug zal deinzen de Derde Wereldoorlog met een verrassingsaanval te openen. Een meer dan levensgevaarlijke ontwikkeling, die het voortbestaan van de wereld aan een zijden draadje hangt.

Straks denderd de 19e Reforger over Nederland: een groots opgezette, peperdure propaganda-tour van het NATO-militarisme. Een militarisme dat in de allereerste plaats dient ter behartiging van de machtspolitieke en economische belangen van een bevoorrechte elite ten koste van het overgrote deel der wereldbevolking. Een militarisme dat daartoe onafgebroken en structureel alle middelen van repressie en geweld inzet. Een militarisme dat zich opwerpt als de verdediger van vrijheid en democratie, maar juist deze principes konsekwent met voeten treedt door zijn interne totalitair-hiërarchische structuur, door zijn onomwonden steun aan diktatoriale regimes (bv. Chili, Zuid-Afrika) en aan op uitbuiting drijvende defensie-multinationals en door het binnenhalen van het fascistische Turkije als gewaardeerd NATO-lid. Een militarisme dat zich wil voordoen als de verdediger van vrede en veiligheid, maar ondertussen niets nalaaft om de totale oorlog en de ultieme genocide tot in de puntjes voor te bereiden.

Daarom: Ontmantel het militarisme; Breek de NATO; Stop Reforger!

Amok-Noord, Postbus 7007, 9701JA Groningen,
giro: 3446236, tel. 050-120192 (ma. 14-17u)

OORLOG IN NOORD- NEDERLAND!

(REFORGER '87)

NOORD-
NEDER-
LAND

Noord Nederland

Ook Noord-Nederland blijft niet van de gevolgen van Reforger '87 verschoond: enkele duizenden VS-militairen zullen onze regio binnenvallen. Redenen en mogelijkheden te over dus, om ook hier in actie te komen. De vraag is echter: waar?

Door de Informatietop van defensie tasten we over vele details betreffende de oefening nog in het duister. Zo weten we nog niet welke wegen voor Reforger misbruikt zullen worden. Het lijkt echter niet onwaarschijnlijk dat, evenals vorig jaar, de N-34 en de N-36, die de drie VS-depots met elkaar verbinden, weer een belangrijke rol zullen spelen. Het ver-

voer van het militaire materieel naar de BRD gebeurt waarschijnlijk (deels) per spoor. Daarvoor in aanmerking komen: de 'Bentheimer Eisenbahn' van Coevorden naar Nordhara (materieeloverslag op station Coevorden) en de lijn Groningen-Bremen (materieeloverslag op station Winschoten). Misschien de kans om weer eens een trein te blokkeren.

Na aankomst in onze regio zullen de Amerikanen zich eerst verzamelen in een aantal boskomplexen (campings e.d.), waarschijnlijk in Drente. Ook hier zijn de precieze lokaties ons (nog) niet bekend. In het verleden zijn gebruikt: camping 't Moekesgat in Ter Apel, camping Beschmeyerberg in Ommen en recreatiecentrum De Bonte Wever in Slagharen (wordt volgens het NTC deze keer niet gebruikt). Wel bekend is dat alle zogenaamde POMCUS-depots worden ingezet. In Noord-Nederland bevinden die zich in Ter Apel, Coevorden en Vriezenveen.

Zowel de boskomplexen als de depots zullen echter zwaar bevaakt worden door de Amerikaanse MP's en door het NTC, hetgeen de aktiemogelijkheden hier enigszins beperkt.

Het NTC coördineert de Nederlandse bijdrage aan de Reforger-oefeningen. Het is behalve voor een goed en veilig transport van de VS-militairen en hun materieel, ook verantwoordelijk voor de beheersing van het binnenlands verzet. Daarin wordt het NTC bijgestaan door politie, marechaussee en inlichtingendiensten. Een belangrijke rol is ook weggelegd voor een onderdeel van het NTC: de Nationale Reserve (Natres).

Het hoofdkwartier van de noordelijke afdeling van het NTC, het Regionaal Militair Commando (RMC), bevindt zich op het terrein van de Johan Villem Frisokazerne aan de Witterstraat 126 in Assen. Moeilijk bereikbaar dus. Gemakkelijker te bereiken zijn wellicht de munitie/magazijnkomplexen van het RMC aan de Defensieweg 8 in Peise (Dr.) en in Nieuw Balinge (Dr.). Een dergelijk kompleks van de Natres bevindt zich aan de Hoofdweg 16 in Oude Molen (Dr.).

De POMCUS-depots spelen een centrale rol bij elke Reforger-oefening. Aan de bouw van die depots werd o.a. gewerkt door Vagenbouw Holland BV aan de Holvert 4 in Coevorden en door Visser & Smit BV aan de Gutenbergweg 50 in Groningen. Behalve het voeren van akties tegen de oefeningen zelf en de daarbij betrokken objecten en bedrijven, is het natuurlijk ook mogelijk je te richten op de bewustmaking onder de bevolking. Te denken valt aan de verspreiding van strooifolders, het benaderen van de regionale pers met ingezonden brieven en artikelen en het houden van informatie-avonden. Ook een actie, zoals Onkruid die in 1983 in Rotterdam voerde, waarbij door het versturen van nep-brieven particuliere woningen t.b.v. Reforger gevorderd werden, ligt op dit vlak. Tenslotte is het natuurlijk mogelijk Reforger '87 slechts als aanleiding, en niet als het specifieke doel, van allerlei tegen het militarisme en de NAVO gerichte akties te gebruiken.

Wat ons betreft is het vooral belangrijk dat de Reforger van deze herfst wordt aangepakt voor het openen van een breed opgezet en langdurig anti-NAVO offensief in Nederland en, als het even kan, daarbuiten.

De een of andere zijde afgedrukte bijzondere bekendmaking is niet zo maar een verzinsel, maar is helaas een stukje realiteit want:

VAN 31 AUGUSTUS TOT 13 SEPTEMBER 1987

Is het oorlog in Nederland?

Dan vindt de 19e REFORGER-oorlogsvoorbereidingsoefening plaats in ons land. Het zal de grootste aller tijden worden. Na het door de opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Europa gegeven Mobilisatiebevel begint de oefening in oorlogs-dringing genaamd Reforger. Volgens het allernieuwste afgeslote NAVO-scenario, "de Derde wereldoorlog te oefenen".

Scenario REFORGER

(afhankelijk van de datum)

35.000 militairen van het 3e VS-legerkorps worden per vliegtuig of boot naar Europa overgebracht. Ongeveer 250 vliegtuigen en vier schepen. Naast de Verenigde Staten zal ook Groot Britannië aan de Reforger-oefening deelnemen. 15.000 Britse militairen van de 2e Infanterie-divisie zullen over België en Zuid-Nederland naar de BRD trekken, om daar het Britse Rijnleger te versterken. De oefening zal voor een belangrijk deel over Nederlands grondgebied lopen. Zeker 20.000 soldaten zullen op Schiphol aankomen. Een groot deel daarvan vertrekt daarop meteen naar Rotterdam, voor het uitladen van de vele scheepsadingen materieel (ca 300.000 ton). Het meeste van het uitgeladen materieel zal vervolgens met speciale treinen naar de BRD getransporteerd worden. Een ander deel van de VS-militairen zal na aankomst op Schiphol meteen vertrekken naar verschillende boekpluizen (kampings en bungalowparken). Voor het vervoer zorgt uiteraard het Nationaal Territoriaal Commando (NTC). In het verleden leverde De Jong Intrastructuren daarvoor vaak de benodigde bussen. Voor het eerst zullen alle munitie-, wapen- en materieeldepots uitgebreid getest worden. In Nederland zijn dergelijke depots in Ter Apel, Coevorden, Vrieteveen, Brunsum en Eygesthoven.

Aansluitend op Reforger van 7 tot 20 september, vindt de Grootste NAVO-oefening aller tijden plaats onder de naam "Certain Strike" (=zekere aanval).

Maarschijnlijk zullen meer dan een kwart miljoen militairen oefenen onder wie 70.000 Amerikanen. Aan Certain Strike wordt verder deelgenomen door troepen uit de BRD, Groot Britannië, België, Nederland en zelfs Frankrijk; vooral deelname van dit laatste land is heel opmerkelijk daar het in 1966 uit de militaire poot van de NAVO was gescepe. De Nederlandse bijdrage zal bestaan uit ca 25.000 militairen van de 4e Divisie. De Nederlanders mogen tijdens de oefening voor "vijand" spelen! Dit alles is mogelijk gebliken door de strijd tegen de kernraketten. De aandacht die deren kregen was koren op de molen van het militair systeem. Slietun lange aludvegen zijn door de achtendeur de meest verschrakelijke conventionele wapensystemen binnengehaald.

GELD SPEELT GEEN ROL!

In een tijd van bezuinigingen en kortingen op het gebied van gezondheidszorg, gehandicapten, bejaarden, jongeren, uitkeringsgerechtigden mag deze geldverslindende waanzinnige 3e-vereldoorlogsvoorbereiding wel doorgaan. De problemen van de derde wereld zouden in één klap opgelost zijn, als deze oorlogsvoorbereiding en wapenproductie afgeschaft werden.

Burgers van Nederland, doe er wat aan, stop deze waanzin. Boykot deze Reforger-oefening, boykot de NAVO, parlementair en buiten-parlementair. Onderteen akte in wat voor vorm dan ook, voordat het te laat is.

STOP

de 3^e wereldoorlogs voorbereiding!

De Reforger Express

De Reforger Express is een uitgave van "Stop NAVO-defensie Reforger", P.O. B. 11, Steenrijke weg naar gro 314189, ANOK, Utrecht, met vermelding REFORGER. Voor meer informatie: ANOK, Edoorlaan 14, 3331 AJ Utrecht, telefoon 838-48112. Deze krant wordt landelijk verspreid. Abonnementen opmaken bij pagina 4.

AUGUSTUS 1987

Is het hier oorlog?

Van onze verslaggever

WASHINGTON - Eind augustus en begin september zal Nederland groen zien van de Amerikaanse soldaten. Zij komen naar ons land om deel te nemen aan militaire oefeningen. Uit angst voor skien en protesten verstrekt het Nederlandse Ministerie van Defensie geen inlichtingen over de troepenbewegingen. Vast staat in ieder geval dat de aanvoer van de troepen en hun materieel gebeurt via Schiphol en de Rotterdamse haven.

Het Amerikaanse leger wil haar troepen oefenen om in tijden van crisis of oorlog zo snel mogelijk naar Europa te vliegen, naar alle uit te laden en af te zetten naar West-Duitsland. De oefening heet 'REFORGER 87' (Return of the Forces to Germany) en tegengeer van de troepen naar Duitsland. Het Amerikaanse leger gebruikt de Nederlandse havengebieden, Schiphol en de Nederlandse Spoorwegen om een snelle doortocht te oefenen. Al jaren is er veel protest tegen de oefeningen omdat ze de politieke en culturele spanning in Europa verhogen.

Oorlogsluig

In de laatste week van augustus vliegen 30.000 Amerikaanse soldaten vanuit Texas naar Europa. Het deel van het leger dat naar West-Duitsland gaat reist over de Atlantische Oceaan. Schiphol moet vooral de Amerikaanse militaire goederen vervoeren en te laden dat per trein wordt vervoerd en dat de Amerikaanse vliegtuigen naar Duitsland en de Europese landen vertrekken. Het Amerikaanse leger heeft gant het vliegtuig over de weg af per trein naar Duitsland. Een ander deel van de Amerikaanse troepen vertrekt vanaf Schiphol naar het Nederlandse grensgebied met West-Duitsland om daar de eerste leg te laden die de afgelegen jaren zijn gevuld met militaire materieel.

Aangekomen in West-Duitsland nemen de troepen in september deel aan de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949: CERTAIN STRIKE. Honderdduizenden NAVO-soldaten oefenen dan enkele weken het gebruik van de modernste wapensystemen (waaronder chemische, bacteriologische en atoomwapens) en oorlogsvoering volgens de nieuwste strategische inzichten.

Certain Strike betekent letterlijk 'Zeker Aanval'. In laatste jaren heeft de NAVO strategie een aanvullender karakter gekregen. In de jaren zestig en zeventig werd nog gedacht dat een eventuele Oost-Europese aanval op West-Duitsland moest worden opgevangen. Nu gaan het Amerikaanse leger en de NAVO er van uit dat de eerste klap komt dusdanig waard is en de ver-

gende oorlog (desnooche door afwezigheid van de Verenigde Staten) wordt uitgevochten.

Gehelmsinnig

Het Ministerie van Defensie doet niet heel geheimzinnig over de oefeningen, maar inmiddels is bekend dat diverse Militaire en burgerlijke instanties samen met het bedrijfsleven sinds vorig jaar druk in de weer zijn met de voorbereidingen voor Reforger 87. Al in september 1986 organiseerde de Provincie Zuid-Holland een voorlichtingsbijeenkomst voor gemeentebesturen, militairen leden de politie en ambtenaren uit west van ten verwachten tijdens Reforger. Vanuit een kantoorpand in Capelle a/d IJssel is

een Amerikaanse legationsofficer al meer dan een jaar bezig met de organisatie van Reforger. De Koninklijke Marechaussee trekt vanaf 1986 uitgebreide voorbereidingen voor de handhaving van de openbare orde. Bij de Nederlandse Spoorwegen kwamen de voorbereidingen voor de oefening al voorjaar op gang.

Meestal meer door de haast van dienverzorgende Amerikaanse schepen hebben vliegelingen uit het hele land het initiatief genomen voor een massaal protest tegen Reforger '87. Tijdens de oefening worden in Amsterdam, Rotterdam, Noord-Holland en de provincies Brabant en Limburg protestbijeenkomsten, demonstraties, pickets en andere activiteiten georganiseerd.

In september zullen onafzienbare rijen tegevoertuigen over de Nederlandse wegen dwarsen.

Overslagbedrijven in militaire handen

Van onze meelwerker

ROTTERDAM - Michiel werkt bij Quick Dispatch. "Hij om op het bedrijf komt zo rens in de twee weken een schip met uptonen voor het Amerikaanse leger. De ene keer zijn het 300 tanks en wat jeeps, dan weer komen we 400 vrachtwagens. Er zijn altijd Amerikaanse militairen bij die toezicht houden". Quick Dispatch en de Europa Container Terminal (ECT) verwerken gezamenlijk het overgrote deel van de militaire goederen die in Rotterdam worden overgevoerd.

De ECT en Quick Dispatch liggen vlak bij elkaar aan respectievelijk de Maasvlakte en de Westerschelde. Deze lokale is gekozen vanwege de nabijheid van een spoorwegaanterrein en goede autostraden. Bij Quick Dispatch wordt vooral het stukgoed overgeslagen (zoals pallets, voertuigen en kranten). Het merendeel van de goederen gaat met schepen van de Rhine Ro-Ro Services via de Rijn naar Duitsland.

Een deel van het Quick Dispatch-personeel heeft een speciale opleiding gevolgd in Brnoaan (waar NAVO-eenheden gevestigd zijn) om de militaire voertuigen te besturen (door het Rij-Op-Rij-Af systeem kunnen havenarbeiders de voertuigen, zonder gebruik te maken van kranen, vanaf het zeeschip op het binnenvaarschip eijden). De Rotterdamse Nedloyd-groep met belangen in Quick Dispatch (80%) en de ECT (20%) is op de achtergrond de grootste belanghebbende bij deze militaire overslag.

Prikkeldraad

Naar alle waarschijnlijkheid zullen ook tijdens de komende Reforger-oefening Quick Dispatch en de ECT ingeschakeld worden. In enkele dagen tijd komen 5.000 soldaten het militaire materieel ophalen, dat door schepen uit de VS is aangevoerd. Een deel van het materieel zal onmiddellijk de ECT en Quick Dispatch-terreinen

verlaten en richting West-Duitsland gaan. Een ander deel blijft enkele dagen opgeslagen op de haventerreinen. Vooral bij Quick Dispatch zullen de kades vol staan met tanks, gereedschappen en ander militair materieel. Tijdens de Reforger-oefening wordt het Quick Dispatch-terrein met prikkeldraad afgesloten van de buitenwereld. Achter het prikkeldraad hebben de militairen het dan voor het zeggen.

Onbekend

De inhoud van de containers die de ECT lost is veelal onbekend. Ook de Nederlandse overheid of douane weten niet wat er in zit. Een verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten bepaalt dat de militaire goederen van de Verenigde Staten niet worden gecontroleerd. De aanvoer over zee geschiedt met schepen van het Military Sealift Command (gevestigd in Capelle a/d IJssel) of met vrachtschepen van de Rederij Sealand.

IN DEZE KRANT

Ongevalsschade aan een groot voorver militaire materieel	pagina 2
Burgemeester verliest gezag	pagina 3
John R. Galvin, leraarveteraan	pagina 3
Redacteur moordzaken beklagt het door vloedvragen	pagina 4
NAVO steunt maritiemilitie in Turkije	pagina 4
MAASCOLUWEN	2
DE LIEDE DE ECHT	2
DURE BIELEN	2
MAKETTEN DE DE HAVEN	2
QUINIE	3
WAAROM REFORGER	3
REFORGER KOUTES	4
AKTIEBEMERKINGEN	4
POLITIEKAKEN	4

Campings in september nog groener

Uit de Defensiekrant

OMMEN - "Ja, we zullen nu eenmaal in een tactische situatie", verklaart een Amerikaanse officier in een complete gevechtstraining. Het is 14 september over de Maas, op het veld van de oefening 'REFORGER 87' (Return of the Forces to Germany).

De Amerikaanse troepen zijn al enkele weken in Nederland. De oefening staat in het teken van de Amerikaanse vliegtuigen. Het Amerikaanse leger oefent de afgelegen jaren zijn gevuld met militaire materieel.

Aan het begin van de Reforger-oefening wordt het materieel uit de depots gelaad, gecontroleerd en meegenomen naar Duitsland. Na de verkiezingen gaat het oorlogsluig terug naar de depots. Het materieel dat tijdens de Reforger-oefening wordt aangevoerd uit de Verenigde Staten wordt ook opgeslagen in de depots, in afwachting van de volgende oorlog.

Rek in NAVO-grenzen

Traditioneel behoort de Amerikaanse president de opperbevelhebber van de NAVO. Deze heeft ook het gezag over de Amerikaanse troepen in Europa en die rond de Middellandse Zee. Hierdoor wordt zijn werkterrein vergroot en vallen ook Noord-Afrika en het Midden-Oosten onder zijn commando.

Deze dubbele pet van de opperbevelhebber leidt er nogal eens toe dat voor Amerikaanse zaken onterecht worden door NAVO-voorzitters. In 1988 gebruiken de Verenigde Staten een NAVO-basis in het zuiden van Turkije om Libanon binnen te vallen en daar hun oorlog te voeren. In april 1986 vloegen vijf Britse vliegtuigen de vliegtuigen op die Libië zouden bombarderen.

Nederland goed gastland

Burgemeester verliest gezag

ROTERDAM (BB) - In een andere NAVO-afdeling, WILHELM, weten we hoe gedeeltelijk de voorkeuren open zijn om, als het nodig is, de burgermaatschappij mee te laten denken in het militaire systeem. Het scenario van de oefening beschrijft een mobilisatie met grote trons worden die zijn te vergelijken met HETZINGER. Overal in dat er niet vanuit gepan wordt dat de bevolking bestemd, maar bestreden moet worden als een vijfde colonne.

Burgemeester Pieter van Rotterdam: "Ik weet niks".

Am KINEX, een NAVO-oefening die erin is de twee jaar geleden werd, door afwisseling de provincie en de gemeentelijke overheden mee. Op papier testen ze samen met de militairen hun staat van para-mobiliteit. Op papier, maar door niet allemaal te weten van de behoeft of andere omstandigheden die ze zich voorstellen.

Hi door Oubkrift postelen documenten blijkt dat het grootste probleem voor de militairen dat en de burgerlijke autoriteiten het verzet van de bevolking tegen de militairen is.

CHERVENEN

Len paar voorbeelden uit het WILHELM-scenario: "Er vinden (gewillig) demonstraties plaats tegen de aangekomen geallieerde versterkingen na te Amsterdam (Schiphol), Rotterdam en Vlissingen. Levens worden ontmoetingen en gezinsbezoek in enkele militaire opstapgroepen. De militaire versterkingen hebben op grote schaal te vertrekken.

Echt oorlog was het bij de REFORGER-oefening in '83 nog niet. Toch ging achter de scherme de besluitvorming al anders dan onder "normale" omstandigheden. De Ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie werkten nauw samen met Defensie. Zowel landelijk als provinciaal werden organisaties opgericht die moesten zorgen dat de Amerikanen zonder veel problemen door het land konden trekken.

BEVEL

Zo ligt normaal het gezag over de gemeentepolitie bij de burgemeester. De gemeenteraad kan vragen stellen als ze het niet eens is met het bevel.

Bij Reforger '83 waren burgemeesters en gemeenteraden opzgeschoven. Het bevel was tijdens de oefening in handen van de Gedeputeerde Staten, waarin Rijkspolitie, Gemeentepolitie en Marechaussee zitting hadden. Deze Politieraad was op haar beurt weer opzgeschoven aan de militaire structuur.

Het zo gek dat burgemeester Pieter van Rotterdam inderjijf op vragen over het optreden van de Rotterdamse politie in de haven antwoordde dat hij niks wist, omdat hij daarover van te voren niet op de hoogte was gesteld. De Rotterdamse Gemeentepolitie stond in 1983 (vermen van agenten in andere gemeenten waar Reforger lang kwam) via de Gedeputeerde Staten onder militaire gezag.

Bij de komende Reforger zal Pieter nog minder over zijn eigen agenten te vertellen hebben, omdat dan, bij wijze van experiment een gedeelte van het militaire commando in de haven van het Amerikaanse leger wordt overgedragen. En die vertellen Pieter zeker van te voren niet wat ze van plan zijn.

OPINIE

WANNEER BEIINT DE ONTWAPENINGSWEDJOOPI?

Reykjavik, oktober 1986. Reagen en Gorbatsjov worden het bijna eens over het verwijderen van de Russische SS-20's en Amerikaanse kruisraketten uit Europa. April 1987, Gorbatsjov doorbreekt de impasse met verdergaande ontwapeningsvoorstellen. Politiekraaktes bij West-Europese regeringen. Ook zonder de SS-20 raketten - toch ooit opgevoerd als de reden voor de plaatsing van kruisraketten - blijkt men hoe dan ook te vinden dat er kernraketten in West Europa moeten blijven of dat de conventionele bewapening moet worden opgevoerd. Maar liefst allebei.

Het strategische argument, op grond waarvan het maximale protest tegen de kruisraketten is gevoerd (ZIJ hebben de SS-20, dus moeten wij kruisraketten hebben!), komt ineen spoorloos. De voorzette nieuwe trend is nu omdat de Verenigde Staten meer op haar eigen militaire belangen lijken te letten, dan die van Europa, moet de conventionele bewapening hier flink omhoog.

In felle is er sinds 1949 maar één simpele trend bij de NAVO-landen: hoe hoger de bewapeningspanning, hoe veiliger. Of het nu om de strategie van de "maximale vermindering" ging, om het "maximale antwoord" of om een "voorwaarts verdedigend", altijd leverde de strategie de argumenten voor nog meer of nog vernietigender wapensystemen.

Hat heeft zelden te maken met concrete, nieuwe bedreiging, van het Warschau Pact, zo blijft keer op keer. Het gaat om zelfstandige processen. Om ontwikkelingen met een militaire logika die eigenlijk alleen nog maar worden gestuurd door de wapenindustrie, legeroppelen en een handjevol politieke leiders in de Verenigde Staten en de Sovjet Unie.

Maar al wordt er dan op rageringstafels nog weinig toegegeven aan maximale protesten tegen de bewapeningswedloop, toch heeft de vredebeweging duidelijk gemaakt dat de waaraan logika die vrede juist niet aan enkele leiders over te laten, is gedemonstreerd. Met de bezwaren tegen de neutronenbom, kruisraketten en Star Wars, zijn ook de bezwaren tegen de gigantische verspreiding die de bewapeningswedloop veroorzaakt, gegroeid (jaarlijks kost de bewapening meer dan 2000 miljard gulden). Die bezwaren blijven. Ook wanneer de NAVO de kernwapens 'tjts geeft' in ruil voor meer conventionele wapens. Conventionele wapens doen wat hun vernietigingskracht betreft nauwelijks onder voor kernwapens. En eenmaal geproduceerd vinden ze na verloop van tijd via de legerdepots van het Warschau Pact of de NAVO makkelijk hun weg naar landen in regio's waar sinds de Tweede Wereldoorlog tientallen conflicten en burgeroorlogen zijn uitgevochten. En of je nu een kogel door je hoofd krijgt of een kernbom er bovenop, dood blijft dood.

PROFIEL

Van onze verslaggever
FORD BERNARD (VS) - Rogers, de IJzerreder, is in Juni 1987 met pensioen gegaan. Nog een benoemde als nieuwe opvolger bezithebber van de NAVO en tegelijk commandant van alle Amerikaanse troepen in de regio, John H. Galvin, volgens de Franzen een diplomatische, intellectuele militair. "Gestijf, onafhankelijk, gemeneert en deskundig met betref tot de Europese verhoudingen", schrijft "Het Parool" in een interview.

Generaal John Galvin

Niet pek, een militair met bezwaren en humor en al te denkelijk een oppositievormer van die licht, kan je er maar beter van een hebben. Het interview met "Het Parool" vond plaats in Fort Stead (Illinois). Dat is de basis waar de Rapid Deployment Force (radiale interventie) haar interventies in de Derde Wereld oefent. In laatste twee jaar was Galvin Commandant van het Southern

Commando. Dat commando is alle militaire operaties in Latijns-Amerika. Galvin heeft zich laten kennen als een groot voorstander van de ontbinding van de Contra's in Nicaragua en van de verspreiding van de betrekkingen met de militaire dictatuur van Stroessner in Paraguay. Daarnaast is een geestig, die nieuwe.

Commando's die niet steelt vaders uit op Schiphol.

Amerikanen in de aanval

Van onze correspondent

WASHINGTON - De Reforger-oefeningen zijn voor de Verenigde Staten niet alleen oefeningen voor een conflict in Europa. Het is de enige regelmatigge oefening in snel transport van grote aantallen militairen. Reforger is ook een aangewezen oefening voor Amerikaanse interventie in de Derde Wereld. De Amerikanen zouden zich het liefst terugtrekken en de

versterking van Europa aan de Europeanen zelf over laten. Toen ze voor de oorlogvoering in Vietnam de volledige, in West Duitsland gelegerde, 24ste Infanterie-divisie (35.000 man) terugtroepen, leidde dat tot protesten van de Europese bondgenoten. Om hen gerust te stellen tekenden de Verenigde Staten, Groot Britannië en West Duitsland in 1947 een contract waarin geregeld is dat Amerikaanse eenheden ter beschikking van

Europa blijven. Daarbij is afgesproken dat de hield terugkeeroperatie jaarlijks gevoerd wordt onder de naam Reforger.

Zelfvertrouwen

Voor de militaire strategie van de Verenigde Staten komt dat mooi uit. Hetzelfde kan militairen zijn niet gebonden aan Europa maar kunnen naar bellevens overal ter wereld worden ingezet. Speciale legerkorpsen zijn opgericht voor interventies in de Derde Wereld. Met Reforger

heeft het Amerikaanse leger jaarlijks een goede oefening in het verplaatsen van vastmanschappen en materieel. Of het tot een interventie komt hangt af van de politieke en militaire leiders in Washington. Ronald Reagan is er in elk geval niet vies van, de Inval op Grenada en de aanvallen op Libia staan op zijn naam. Rea-vertrouwen. De wereld werd opnieuw opgedeeld in goed en kwaad, overal in het overheid-apparaat zijn op belangrijke posties havigken benoemd. De opvattingen over de strijd tegen de Sovjet Unie veranderden ook. Waar onder Carter de oorlog zich nog kort naar hevig: in Europa zou spelen, worden onder Reagan de geluiden sterker dat de Russen op een helibool plaatsen legelijk gepakt moeten worden in Europa en aan de Arabische kant van hun land, maar ook in vermeende vooruitgevoeren communistische botverken als Cuba, Nicaragua, Angola, Ethiopie, Vietnam, Libie enz. Uit de recente gangen in verband met het Irangate-schandaal bleek dat de Verenigde Staten de afgelopen jaren met geheime fondsen de burgeroorlogen in Angola en Nicaragua (financierden. Vandaar is het nog maar een kleine stap naar openlijk militair ingrijpen. Bijvoorbeeld in de oorlog tussen Iran en Irak.

WEEKLIK
DINSDAG
DINS
door
Ewa
te
Gast

De verstand op ind, open dicht en naar lopen dat de wereld beter wordt.

Te veel Nederlanders heeft doet gestrijd te zijn voor de duizenden Amerikaanse soldaten en hun familie bij de REFORGER-oefeningen, menen allerlei groepen in het land zich druk te maken met en over een niet meer dan nationale versterking van onze verdedigingscapaciteit; de NAVO.

De officies, bevelen en ongekende acties kunnen dan duiden op een overval op een energie; de golvende redeneringen kunnen uit door ervaren.

Wat die militaire protesten om velen laten vergeten is dat de veiligheid van onze havens, de rifsteden die op schepen uit den tweede wereldoorlog, de veiligheid van ons land, waar een ieder kan weten, werken en reizen naar men maar wil, vijf van onderzocht, dat dat alles gegarandeerd wordt door de koninklijke marine en onze goede bondgenooten de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

Wat stelt zich breed overleg tegen REFORGER richt voor? Met hun ogen dicht kunnen ze alleen maar reageren.

Wat stelt zich breed overleg tegen REFORGER richt voor? Met hun ogen dicht kunnen ze alleen maar reageren.

Slachtoffers

WELKE "It is part of the game, man", gelooft linkshandig Bill van Amer, Reforger op vijfde van de 15 tot 1000, Bill's compagnie doet in het spoor van Reforger door Europa en verzamelt de dodelijke slachtoffers van de oefeningen. Inmiddels laten tientallen soldaten daarbij het leven.

MTMC: Transport van pijnstillers

CAPELLE A/D IJSEL - Vanuit een overvallend kantoorpand aan het Capelle Lylandseplein 1 organiseert een Amerikaans legeronderdeel alle transporten voor het Amerikaanse leger naar Noord- en West-Europa. Dit legeronderdeel, het Military Traffic Management Command (MTMC), is de belangrijkste schakel voor het transport van troepen en materieel vanuit de Verenigde Staten naar Europa. Er werken 250 mensen, voor het merendeel Amerikaanse militairen. Het MTMC organiseert ook de REFORGER-oefeningen.

Vanaf haar kantoor naar Rotterdam (in 1957) tot aan de verhuizing naar Capelle (in 1984) maakte het MTMC een stormachtige groei door. Het was oorspronkelijk slechts een van de MTMC-afdelingen in Europa, maar gaandeweg vielen steeds meer afdelingen onder het gezag van het MTMC in Rotterdam (dat nu nog alleen de militair staf in Washington hoort zich heeft).

1 miljoen ton

Vanuit haar vestiging in Capelle a/d IJssel regelt het MTMC jaarlijks het transport door de Rotterdamse haven van naar schatting 1 miljoen ton goederen (vooral sluisgoed als in containers). Voor 100.000 ton militaire wordt geregeld dat het vervoer van zwaar materieel wordt overgedragen op treinen of binnenwaterschepen. Voor het uitvoeren van haar uitgebreide taken heeft het MTMC de afgelopen jaren gewerkt aan het automatiseren van haar organisatie. Voor de voorlichting van een uitgebreid computerprogramma en diverse bewakingsystemen zijn bij de bouw van het nieuwe MTMC-gebouw in Capelle extra elektriciteitskabels naar het pand gelegd.

Amerikaans materieel wordt gereedgemaakt voor transport naar Duitsland.

Hij transport van goederen over zee schakelt het MTMC het Military Sealift Command (MSC) in (ook gevestigd in Capelle). Het MSC kan beschikken over eigen schepen of chartert koopvaardijvaartuigen. Voor het transport door de lucht beschikt het MTMC over de faciliteiten van het Military Airlift Command, dat in Nederland ook heeft gevestigd in het gebruik van de burgerluchtvaart van de Verenigde Staten. Tijdens de REFORGER-oefeningen is het National Territorial Commando (NTC) in clouds

de verbindingschakel tussen het MTMC en het Nederlandse Ministerie van Defensie. Het NTC geeft ondersteuning bij de transporten en draagt zorg voor escorte en beveiliging van de konvoelen. Afgezien op wat bekend is geworden over het MTMC regelt dit legeronderdeel het transport van alles wat het Amerikaanse leger nodig heeft. Van huizen en pijnstillers voor in Europa gelegerde soldaten tot munitie en wapens. Ook kernwapens.

Raketten beschermen haven

Tijdens een interview ontvallen bij de raketinstallaties 'gewoon in het veld, zo dicht mogelijk bij de haveninstallaties' worden opgesteld. In Rotterdam in de buurt van de bedrijven Quick Dispatch en GCT, waar het militaire materieel in hoofdzaak wordt overgeladen. Verder zal het Amerikaanse legeronderdeel MTMC (gevestigd in Capelle a/d IJssel, de organisator van de Amerikaanse leger transporten, ongetwijfeld een aantal raketten in haar omgeving krijgen.

Uiteindelijk gaat Defensie drie raketstelsels opstellen rond de genoemde aan- en doorvoertakken: HAWK, SYMBIONE en PATRIOT-raketten. De Patriotraket is omstreden, omdat dit het modernste en duurste raketstelsel ter wereld is. Bovendien kan de Patriotraket worden ingezet in het Amerikaanse Star Wars-programma. In haar plannen voor deze raketoorlog wil het Amerikaanse Ministerie van Defensie de Patriotraket inzetten tegen Russische raketten. De plannen voor de 'raketten-gordel' rond de Rotterdamse haven zijn al tien jaar oud. Vreedegroepen, vakbonden, beroepsorganisaties en politieke partijen (samen goed voor een meerderheid in de Rotterdamse gemeenteraad) protesteerden er tegen. Defensie echter, niet onder de indruk van deze protesten, gaat rustig door met de voorbereidingen. Van het college van burgemeester & wethouders hebben ze niets te vrezen: burgemeester Poppe stelt dat het allemaal wel mee valt.

Oefenen voor straks

SAN JOSE (IPS) - NAVO-vloot-eenheden oefenen regelmatig voor de kust van Midden-Amerika. Het aantal van de oefeningen gaat het om meer dan de bescherming van scheepswaardes. Het zijn oefeningen voor militair ingrijpen.

Voor Reforger wordt het Amerikaanse materieel in de haven van Texas of Florida op schepen geladen, die vervolgens in ongeveer vijf dagen de Atlantische Oceaan over varen. In oorlogstijd gaat de helft van de NAVO-voorraad voor Europa door de Golf van Mexico en de Straat van Florida. Die route moet beschermd worden. Daarvoor worden door de Marines van de NAVO-landen regelmatig oefeningen gehouden met behelende namen als 'Save Pass' ('Veilige Passage', in dit geval langs Cuba).

Onkruid

Het verschil tussen het beschermen van een aanvoerroute naar Europa en het wieden van onkruid in de Amerikaanse steppen is bij de NAVO niet zo groot. De oefening 'Ocean Venture 1987' had als codenaam 'Amber and the Amberline'. Hieraan deden 120.000 man-schepen, 130 oorlogsschepen en 100 vliegtuigen mee. Groot-Brittannië en Nederland vertoonden enthousiasme hun bondgenootschappelijke verplichtingen. De codenaam was een verwijzing voor wat er in 1983 'in het echt' zou gebeuren: de Amerikaanse inval in Grenada. Amber is een regio op Grenada; dat volkt Grenada aan de Grenadische heide. Het eiland Vigues bij Puerto Rico (waar het grootste deel van de oefening werd gehouden) heeft hetzelfde bergachtige terrein als Grenada.

Nicaragua

Officieel mag de NAVO in zuidelijke richting de kreet 'keerkering' (de over Mexico en Spanje Sahara) niet overzichten. Die oude afspraak is de militairen een doorn in het oog. De NAVO kan nu bijvoorbeeld niet als NAVO deelnemen aan de 'beveiliging' van Zuid-Afrika. Maar ze hebben er wat op gevonden: de afzonderlijke bondgenoten mogen wel buiten NAVO-verband met elkaar oefenen. Een Nederlands marineschip verruilde communicatie en bevoorradingsstukken bij de Amerikaanse oefening 'Realex '83'. Daarbij droegen oorlogsschepen met een marineblokade tot vlak bij de kust. De spanning in het land werd daardoor opgevoerd. Ook in 1983 was er al een atooming binnen de Amerikaanse regering die Nicaragua wilde binnenvallen.

De bieten worden duur betaald

FUDA - "Het is me toe al vijf keer gefukt, dus waarom nu niet?", reageert boer Jochim B. (41) als we hem vragen waarom hij de bietenvelden niet heeft ingezaaid. S. legt uit dat de NAVO-oefeningen een godsgeschenk zijn. "De truc is de tanks en gevechtswaertuigen over je land te laten rijden en vervolgens een schadeloosheid in te dienen bij de NAVO in Brussel". De vergoeding is hoger dan de opbrengst van een normale bietenoecult. "Soms moet ik de de soldaten er voor betalen maar de meesten zien er de lol van in en rijden graag enkele rondjes over mijn akker. 'Reforger' in het land, dollars in de hand, grap ik wel eens tegen mijn vrouw", aldus de eenbenige Jochim B.

De Colonne in Beweging

wegens zwijgzaamheid van de militairen ONDER VOORHOED

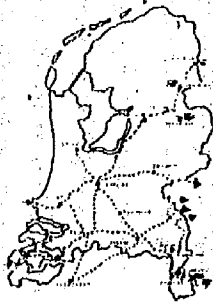
23 AUGUSTUS: Op schiphoofden 20.000 militairen aan. Daar vult men 5.000 voor Rotterdam en ander deel van de complexen in de buurt van de opslagdepots; de rest vliegt naar de HLI.

In Rotterdam komt 200.000 ton materiaal aan. Het wordt te gaan op speciale treinen naar de HLI, thans materiaal gaat over de weg; helikopters vliegen vanaf Zestienhoven of Ypenburg.

21 Van 7 SEPTEMBER: Testen van de opslagdepots (opdraken en geschiedkundig materiaal). Transporten door Nederland naar de HLI; de grootte moet oefenen van militairen (blikken overzichten, verkeer regelen).

21 Van 30 SEPTEMBER: Central Strike in Duitse (engelske).

21 Van 30 SEPTEMBER: Testen van materiaal in depot.

--- route
[ ] opslagdepot
(KAARTEN) Mogelijke routes bij REFORGER. Van België en missies in Vlaanderen komen de Engelse troepen die meedoen aan de oefeningen.

Hoeksteen Turkije

Van onze medewerster

ROTTERDAM - Opperbevelhebber Rogers bij zijn afscheid van de NAVO. '70-'80 heb ik veel met generaal Eren gesproken. Ik vroeg me toen al af hoe lang het zou duren voor dat het leger, befaamd met de verdorping van de grondwet, in actie zou komen.

12 September is het 7 jaar geleden dat in Turkije de militairen de macht grepen. Intussen is er een burgerregering in Ankara. Maar het leger houdt op de achtergrond de touwtjes in handen.

Twee jaar voor de staatsgreep door de militairen in Turkije kwam die al op het punt van de Verenigde Staten. Het meelid was toen beter op de hoogte van de Turkse bevolking. De grondwet, die volgens Rogers vernietigd moet worden, werd direct uitgeschakeld. Partijen, vakbonden en de linkse pers

werden verboden. Sindsdien zijn 100.000 mensen opgevoerd, honderden kwamen om door martelingen.

Formeel is er nu weer een burgerregering. Voor de 10.000 politieke gevangenen is er weinig veranderd.

Turkije vormt meer dan één derde van de NAVO-grens met het oostblok. Bovendien is het een voorpost van het westen in het Midden-Oosten. Vanaf 1952, toen het land lid werd van de NAVO, heeft het vooral van de VS steun gekregen voor de militaire versterking.

Deze inspannen van de staatsgreep sloot de VS en Turkije een overeenkomst af waarbij de VS verzekerd vijf jaar lang financiële steun te geven aan Turkije, voor het grootste deel voor defensie. Het land heeft een hoeksteen van de NAVO.

200.000 MENSEN

Reclame politieke zaken

Rotterdam - Vijftig Reforger '83 leidt het Politie Informatiecentrum. Defensie September Oefeningen (PISO) zich bezig met het verspreiden van politieke informatie en het doorgeven van informatie aan 'buitenvoorposten' in samenwerking komende instanties. In het PISO, specifiek voor Reforger gericht, worden de Centrale Recherche (Central Bureau), de Recherche Dienst, de Recherche Dienst en alle bestaande soorten politievergaderingen.

Het PISO gaf de ingewonnen informatie onder andere door aan de Centrale Recherche (Central Bureau) en de Recherche Dienst. Het PISO gaf de ingewonnen informatie onder andere door aan de Centrale Recherche (Central Bureau) en de Recherche Dienst. Het PISO gaf de ingewonnen informatie onder andere door aan de Centrale Recherche (Central Bureau) en de Recherche Dienst.

Reforger '83 verstoord

ROTTERDAM (ANP) - "Mocht het wapentuig er wel doorkomen, dan wordt het in IJsbant en Limburg opgewacht door andere groepen", aldus de optimistische laatste zin van een stencil dat tijdens Reforger '83 werd uitgereikt aan de deelnemers van een blokkade bij de poort van Quick Dispatch. Vijftig aktievoerders wachtten daar twee dagen op het oerlogstuij. De blokkade was onderdeel van een aktiereeks onder de naam 'Post Reforger'. De politie arresteerde hierbij 23 mensen.

Aan de blokkade bij Quick Dispatch ging een lange rij akties vooraf. De ving van het Amerikaanse consulaat werd gestolen en in stukken geknipt meegevoerd met het weekblad De Peterlietaven. Een namenboek werd vorderd namens het Amerikaanse leger bij enkele honderden prominente Rotterdammers woon- en woonruimte voor de Amerikaanse Reforger-soldaten. De instrueren in nu tuit worden algedekt achtergelaten.

Radio Post Reforger brak een aantal malen in op de Rotterdamse kabel en verzorgde nieuwzendingen over de oefening. Tijdens een forum hield een vaat vol aktievoerders en hevenverdelers de lakke houding van de gemeente Rotterdam ten opzichte van de groei-

ende militaire activiteiten in de haven. Ongeveer vierhonderd 20.000 exemplaren van de krant Dienstgeheim. De krant werd later het draakboek voor een verfilming: de video 'Wapenhanden, pier 8' (nog steeds te verkrijgen bij Het Ramp, tel. 010-4264764).

Ma het hardhandig breken van de blokkade bij Quick Dispatch kon Reforger verder in de richting IJsbant en Limburg in Eindhoven, Veldhoven en Wassenaar kwam het opnieuw tot blokkades door plaatselijke vredesgroepen. Ook die werden door de politie op een grove manier uit elkaar gestogen. Door de laatste akties werd Reforger '83 de meest omstrede militaire oefening van de laatste jaren.

"Zeg maar Ravestijn"

Reclame politieke zaken

ROTTERDAM - "Je kunt merken dat die DVD-jongens zich op fotograferen, er kan geen openbare bijeenkomst of demonstratie zijn geweest of er zijn foto's van, ik zie mezelf ook regelmatig".

"Zeg maar Ravestijn" heette de Rotterdamse jongen die al een paar jaar wekelijks informatie doorgeeft aan de DVD over allerlei linkse groepen. Het gewone verhaal eigenlijk, de politie maakt altijd gebruik van informanten.

"Ravestijn" vond zijn beginnende tijdens de blokkade van Quick Dispatch bij Reforger '83, zijn belangrijkste bijdrage kwam later bij het vernieuwen van de stad van zijn zinken door aan de HLI. "Ik vond dat nuttig om te doen, ik probeerde de kans dat het tot een verbod zou komen kleiner te maken. Wie heeft er wat aan als er wordt gefotografeerd".

A K T I E S

* Vanaf DONDERDAG 3 AUGUSTUS: elke donderdag anti-militaristische parade in Amsterdam. Verzamelen: Van Oostendastraat 233, A'dam, om 18.00 uur.

* DINSDAG 25 AUGUSTUS: symbolische omsingeling van het MTNC in Capella a/d IJssel. Verzamelen: Van Oostendastraat 233, A'dam, om 18.00 uur.

* 29 AUGUSTUS: In Regio Groningen diverse akties

* 29 AUGUSTUS: Ietsstocht naar Schiphol. Vanuit A'dam, info: tel. 020-649395. Vanuit Haarlem, info (Jessica) tel. 023-323782.

* ZONDAG 30 AUGUSTUS: manifestatie REFORGER EN DE NAVO te Rotterdam. 11.30 - 18.00 uur, Sociale Akademië, Nieuwstraat 15 in Rijn-centrum. Bestellen info-map: 0104118824/4254537.

* 31 AUGUSTUS - 13 SEPTEMBER: REFORGER; Eerste dagen in Rotterdam diverse akties, o.a. picketline bij ECT en Quick Dispatch, verzamelen metrostation Slinge. info: 010-4118824/4254637 en affiches.

* Vanaf 31 AUGUSTUS tentoonstelling in het Open Havenmuseum, Sirnamekade 4, Amsterdam.

* 19 SEPTEMBER: REFORGER-manifestatie in Eindhoven, info: Vredeswinkel Eindhoven tel.: 04044707.

De Kinder Express

Een spelletje Stratego

Komend najaar oefenen tienduizenden Amerikaanse soldaten hoe ze een oorlog moeten voeren in Europa. Omdat vredesgroepen het daar niet mee eens zijn willen ze tegen die oefeningen protesteren. Onze redacteur Moortzakken legt uit hoe het allemaal zo heeft kunnen komen ("De soldaten hebben zich verslapen op de dag dat het verstand werd uitgereikt aan de mensen").

De Verenigde Staten, Canada en bijna alle landen in 'om' deel van Europa zijn lid van de NAVO. Omdat de NAVO is gericht om samen aan de volgende oorlog in Europa mee te doen zitten ze vooral militairen in. Die militairen regelen van alles. Ze rekenen uit hoeveel WC-papier een soldaat per week nodig heeft (7 velletjes). Ze kopen wapens zoals de kruisraketten. In ze verzinnen hoe ze de wapens gaan gebruiken. Dit laatste noemen ze 'een strategie'.

M'n inpedder

Omdat er in Europa al 42 jaar geen oorlog is geweest, hebben de militairen heel veel tijd om dingen te verzinnen. Dit hebben ze steeds een andere strategie. In 1952 was er een nieuwe strategie bedacht, maar ze ontdekten dat wapens ('Wapen')

Went ze verzinnen tegenwoordig een stukje. Een oorlog in Europa waarbij iedereen dood gaat, noemen ze 'Het Europese Oorlogstheater'. Berlijn. Alsof er mensen zijn die gratis met hun familie naar de zeevlucht willen om doodgeschoten te worden. De nieuwe strategie heet 'De Voorwaarde Verdediging'. Jengelen

Ze willen niet langer de vijand opwachten in ons deel van Europa maar juist zo ver mogelijk naar het oosten gaan verhuizen. Het kan zelfs zijn, zeggen de militairen, dat het slim is om niet te wachten tot we aangevallen worden maar zelf als eerste te beginnen. Daar hebben ze natuurlijk weer veel, nieuwe, wapens voor nodig. Die willen ze binnenkort gaan kopen. "Hoeveel die wapens ontwerpen voorstellen van de Russische bna (Gorbatsjov) krijgen we misschien geen kruisraketten, dan willen we wat anders", jengelen ze in koor.

Bij de volgende oorlog in Europa komen Amerikaanse soldaten naar Europa. Omdat ze dan tijdens het overvliegen en oververvaren van die soldaten en hun wapens geen fouten willen maken, oefenen ze dat nu al. Wie oefening heet 'Reforger' en wordt dit jaar in augustus

werkt onze strategie niet). M'n moeder vindt dat de militairen al die strategieën vooral verzinnen om nieuwe wapens te kunnen kopen. Maar de militairen zeggen dat dat niet zo is.

Hang
Die strategieën hebben altijd een mooie naam. 'Massale vergelding', bijvoorbeeld. Daarmee bedoelen ze dat ze de vijand met kernwapens naar het stenen rijkperk terug willen bombarderen. Ze hopen dat die vijand daar bang van wordt. Vijand en 'hang rijkperk' zijn echt soldatenwoorden. Ik heb nog nooit terug gehad met een Rus maar als je de soldaten over Bissien hoort dan zijn dat allemaal kinderdieven en snoepjutters. JAJA, het wel.

Toen aan alle mensen het verstand werd uitgedeed hebben de soldaten zich verslapen.

VIERTIENDEEN - Voor de 10-jarige dienstplichtige soldaat Joost de Koggen was de Reforgeroefening al te drie uur afgelopen. Op weg naar het oefengebied in Duitland reed zijn tank tegen een berk. De boom verloor bij het ongeval het leven. Joost is met een shock opgenomen in het militair hospitaal. "De berk stond tussen midden op de weg. Ik rende nog maar wat te laat. Dit blijft mij mijn hele leven achtervolgen. Ik droom er 's nachts van". De tank bleef ongedeerd.

en september gehouden. Hiertijdend soldaten en duizenden tanks komen met vliegtuigen en boten naar Nederland. De vliegtuigen landen op het vliegveld Schiphol, de boten varen naar de Rotterdamse haven. Een paar dagen lang ziet ons land dan groen van de Amerikaanse soldaten, die komen oefenen hoe ze in Europa oorlog moeten maken.

De NAVO, de regering en de militairen doen nogal geheimzinnig over de komst van al die soldaten. Ze zijn bang dat er demonstraties komen. Meer

DRAM HOYJ

cl: [REDACTED]

28. AUG 1987 0008995/0008129/k

fichecode(s)

CODE NUMMER: 71.35/18.32.1/18.33
AFDELING: [REDACTED]

CIO(O) [REDACTED] verz: 170887

PLG : B-1-2 ontr:

DET :

verz:

ontr:

doc:

ACTIE :

verz:

INFO :

verz:

CI MELDING/RAPPORT 1)

geen 1) afwijkingen van t/m melding dtg:

Bronnen: [REDACTED]

Eval.

Onderwerp: Persconferenties REFORGER 87

- 1. POMMS, Ter Apel
- 2. POMMS, Vriezeveen.
- 3. Dd 130887

Personalia:

Verslaggever Vrije Volk [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]
 [REDACTED]

Beschouwing: T.a.v POMMS Ter Apel kan worden gemeld dat aldaar een gp demonstranten aanwezig, groot 8 personen. Merendeel actief in de gp IHHO.

Deze gp arriveerden middels auto's t.w; Renault R4, kenteken [REDACTED], bestuurd door [REDACTED] doch op naam gesteld van de persoon genoemd onder punt 4. Met deze R4 kwam ook [REDACTED] mee en deze heeft de persconferentie bijgewoond. Na afloop van de persconferentie ging [REDACTED] weer mee met [REDACTED]

De personen die buiten acteerden hebben een spandoek aan het hekwerk bevestigd met daarop vermeld, REFORGER REFUSA. Verder is er een bord op de weg neergezet met daar op vermeld "Oorlog?" en "STOP REFORGER".

De gp heeft ook nog enkele pamfletten uitgedeeld, waarvoor nauwelijks belangstelling was.

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) een 1)
bijlage(n) drie. 1)

cl: [REDACTED]

deze M/R bevat ..... bladen

cl: [redacted]

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad)')

RNR

bij Melding/Rapport')

OBJEKTNR

bij Bijlage nr')

DOSSIERNR

Pamfletten waren van;

AMOK-Noord t.a.v REFORGER,
AMOK de REFORGER - Express,
Mobiële Antimilitarisme t.a.v REFORGER.

[redacted]

Verder geen bijzonderheden.

POMMS Vriezeveen.

Geen demonstranten aanwezig.
Geen bijzonderheden te vermelden.

Conclusie/Advies.

Opkomst demonstranten niet voldaan aan hetgeen er werd verwacht.
Was een soft-gp.

[redacted]

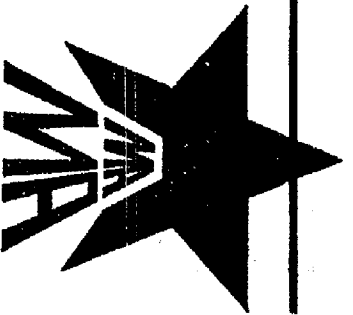
1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: geen.

cl: [redacted]

MA

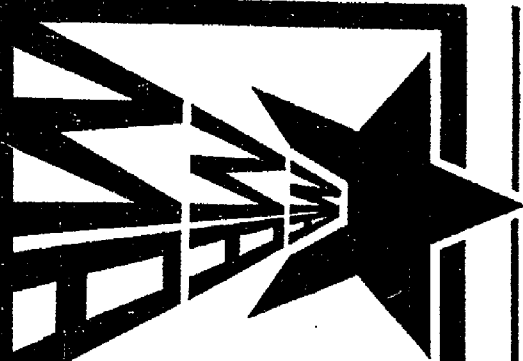
MOBIELE ANTI-MILTARISTEN
Gino van 30.04.293
Twee T.w/d van Hantum
Hantum 30.04.293
Tel. 08150-4344

Onder deze naam organiseert een groep mensen een anti-militaristische (voorlichtings)kavavaan door de drie noordelijke provincies, onder het motto: "Het Hoorden geen militaire dump!". Gezien de ernst van de situatie hebben we besloten de start van deze Anti-militaristische kavavaan af te stemmen op de REFORGER-ooefeningen die eind augustus, begin september zal worden gehouden.

Om op zijn minst de haalbaarheid en gehelmzinnigheid rond de toemmen- de conventionele bewapening van het noorden en genoemde REFORGER-ooefe- ning te doorbreken willen we door middel van verspreiding van deze pam- fletten openbaar maken hoe zorgvakkend de militaire oorlogsvoorbereiding in Nederland is.

M.a.v. bovenstaande verzoeken wij jou, jullie, organisatie en/of poli- tische partij om steun voor bovenstaand initiatief. Dit kan door hierf deel te nemen aan de kavavaan, maar ook door middel van financiële steun die dringend nodig is. GHO NH. 30.04.293 t.n.v. T.w/d van in zake M.A. Hantum.

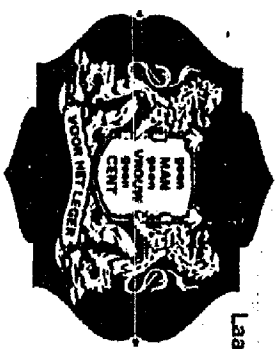
STEUN DE MA!

MOBIELE ANTI-MILTARISTEN
gino 3054293 tnv T.w/d wal
HANTUM

ook menskracht is van harte
welkom, sluit je aan !!!

MINISTERIE
VAN
DEFENSIE

Laan v. Meerdervoort 40/45
1418 LM
s'Gravenhage

Afdeling
voorlichting

Telefoon 9012345
Talex 67890

OFFICIËLE BEKENDMAKING

augustus 1987

Namens het Ministerie van Defensie brengen wij het volgende onder
Uw aandacht:

In het kader van de NAVO-ooefening "REFORGER", die ook dit jaar
eind augustus begin september zal worden gehouden, zouden de volgende
maatregelen van kracht kunnen zijn:

1. Om de te verwachten Militaire transporten zo weinig mogelijk
te belemmeren, verzoeken wij U tussen zonsopgang en zonsonder-
gang gebruik te maken van de zogenaamde B-wegen.
  2. Mocht U noodzakelijkerwijs toch gebruik moeten maken van de
auto(snel)wegen, dan adviseren wij U dringend een minimumsnel-
heid van 80 km per uur in acht te nemen. Een en ander om een
goede doorstroming van het Militaire konvoel te garanderen.
  3. Ruffers, voorkende aan de bovengenoemde auto(snel)wegen wordt
vooral tijdens het passeren van het Militaire konvoel dringend
gadviseerd:
- ramen en deuren te sluiten,
- zich niet onnodig op of aan de openbare weg te begeven; als-
vel samen te scholen met meer dan 3 à 4 personen.
  4. Dringend raden wij U aan, de nodige maatregelen te treffen ter
bescherming van huis en haard en niet te vergeten Uw huistieren.
- Op bovengenoemde maatregelen zal door gemeente-, rijkspolitie en
koninklijke Marechaussee alswel Centrale Recherche Informatiedienst
toezicht gehouden worden. Indien nodig zal er door genoemde instan-
ties, verbaliserend alswel op enigwel andere wijze worden optre-
den.

Namens het Nederlands Territoriaal Commando

R. Marcho

NOORD

AMOK

Aan : alle journalisten

Betreft: perspakket Noordelijk Anti-Reforger Overleg

Datum : 12 augustus 1987

BIJ HET PERSPAKKET

In het Noordelijk Anti-Reforger Overleg zijn vredesgroepen en -activisten uit de drie noordelijke provincies verenigd, die iets willen ondernemen tegen Reforger '87, een militaire oefening waarvoor in september 35.000 Amerikaanse militairen door ons land zullen razen.

Dit perspakket bevat informatie die de militairen u tijdens hun perskonferenties niet zullen geven.

Er zijn verklaringen van het Antimilitaristisch Onderzoekskolлекief-Noord (AMOK-Noord) en de PSP-Groningen/Drente in opgenomen en uitgaven over Reforger en acties ertegen van verschillende antimilitaristische - en vredesgroepen.

De brochure "DE OERLOG KOMT NAAR JE TOE - Reforger '87" van AMOK, AMOK-Noord en de Werkgroep Hekel Aan Militarisme (WHAM) is te verkrijgen door f4,50 + f1,75 (porto) over te maken op giro 5567607 van AMOK, Esdoornstraat 14, 3551 AJ Utrecht.

Tijdens Reforger is via twee telefoonnummers meer informatie over de oefening te verkrijgen:

AMOK-Utrecht: 030-442122

- 13 en 14 augustus (i.v.m. perskonferenties) van 10 tot 20 uur
- 24 augustus - 6 september..... van 10 tot 20 uur.

AMOK-Noord: 050-120192

- voor informatie over Reforger in Noord-Nederland:
  - vrijdag 14 augustus (i.v.m. perskonferenties) van 16 tot 18 uur
  - vanaf 31 augustus: elke maandag, woensdag en vrijdag van 16 tot 18 uur.

We hopen dat u bij uw berichtgeving over Reforger '87 gebruik zult maken onze informatie.

Met vriendelijke groeten,

Noordelijk Anti-Reforger Overleg.

[ ]

Amok-Noord, Postbus 7007, 9701JA Groningen,
giro: 3446236, tel. 050-120192 (ma. 14-17u)

[ ]

Pacifistisch Socialistische Partij

PERSBERICHT

Groningen 12-8-1987

Ook de PSP constateert met zorg een toenemende militarisering van de maatschappij, in het bijzonder van de regio.

Al jaren heeft de PSP zich ingezet tegen ontwikkelingen als: oefenterreinen in de Lauwersmeer, bouw van Navodepôts in Ter Apel en Coevorden, Eemshaven geen minitiehaven enz.

Inzet daarbij was steeds dat wij oorlogsvoorbereidingen niet als normaal menselijk handelen wensten te beschouwen.

Ook nu weer wil de PSP door prikakties met een ludiek karakter de vanzelfsprekendheid van oorlogsvoorbereiding ondergraven.

De precieze tijd en plaats van deze akties maken wij niet van te voren bekend.

Wij zullen de pers daarover op tijd inlichten.

PSP Groningen en Drente

050- 130897/143806

NOORD

AMOK

Aan :

Betreft: Reforger

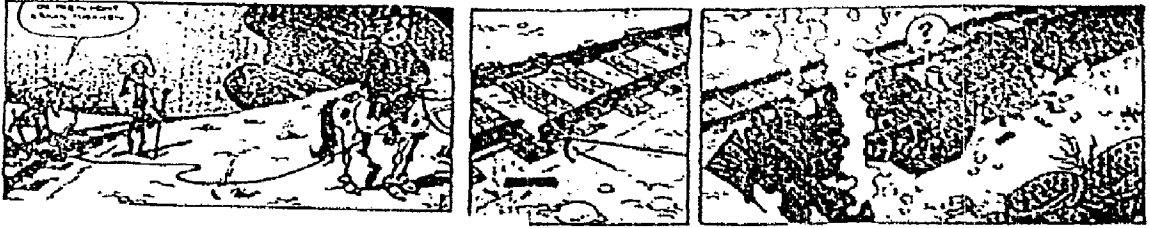
Datum : augustus 1987

Binnenkort start de 19e Reforger: 35.000 VS-militairen oefenen om binnen de kortste keren tot de tanden toe bewapend aan het Duits-Duitse front te staan. Het westerse antwoord op een verrassingsaanval van het Warschaupact, aldus de NATO. Het zijn echter precies diezelfde maatregelen, die de NATO in staat stellen zélf een dergelijke Blitzkrieg uit te voeren. En de uiterst agressieve nieuwe NATO-doktrines, AirLand Battle en Follow-on-Forces-Attack (FOFA), alsmede de scenario's van de meest recente oefeningen, laten er geen twijfel over bestaan dat de NATO er beslist niet voor terug zal deinzen de Derde Wereldoorlog met een verrassingsaanval te openen. Een meer dan levensgevaarlijke ontwikkeling, die het voortbestaan van de wereld aan een zijden draadje hangt.

Straks dendert de 19e Reforger over Nederland: een groots opgezette, peperdure propaganda-tour van het NATO-militarisme. Een militarisme dat in de allereerste plaats dient ter behartiging van de machtspolitieke en economische belangen van een bevoorrechte elite ten koste van het overgrote deel der wereldbevolking. Een militarisme dat daartoe onafgebroken en structureel alle middelen van repressie en geweld inzet. Een militarisme dat zich opwerpt als de verdediger van vrijheid en democratie, maar juist deze principes konsekvent met voeten treedt door zijn interne totalitair-hiërarchische structuur, door zijn onomwonden steun aan diktatoriale regimes (bv. Chili, Zuid-Afrika) en aan op uitbuiting drijvende defensie-multinationals en door het binnenhalen van het fascistische Turkije als gewaardeerd NATO-lid. Een militarisme dat zich wil voordoen als de verdediger van vrede en veiligheid, maar ondertussen niets nalaat om de totale oorlog en de ultieme genocide tot in de puntjes voor te bereiden.

Daarom: Ontmantel het militarisme; Breek de NATO; Stop Reforger!

Amok-Noord, Postbus 7007, 9701JA Groningen,
giro: 3446236, tel. 050-120192 (ma. 14-17u)

OORLOG IN NOORD- NEDERLAND!

(REFORGER '87)

voer van het militaire materieel naar de BRD gebeurt waarschijnlijk (deels) per spoor. Daarvoor in aanmerking komen: de 'Bentheimer Eisenbahn' van Coevorden naar Nordhorn (materieeloverslag op station Coevorden) en de lijn Groningen-Bremen (materieeloverslag op station Winschoten). Misschien de kans om weer eens een trein te blokkeren.

Na aankomst in onze regio zullen de Amerikanen zich eerst verzamelen in een aantal boskomplexen (campings v.d.), waarschijnlijk in Drente. Ook hier zijn de precieze lokaties ons (nog) niet bekend. In het verleden zijn gebruikt: camping 't Hoeskesgat in Ter Apel, camping Bestmenerberg in Ommen en recreatiecentrum De Bonte Wever in Slagharen (wordt volgens het NTC deze keer niet gebruikt). Wel bekend is dat alle zogenaamde POMCUS-depots vorden ingezet. In Noord-Nederland bevinden die zich in Ter Apel, Coevorden en Vriezenveen.

Zowel de boskomplexen als de depots zullen echter zwaar bewaakt worden door de Amerikaanse MP's en door het NTC, hetgeen de aktiemogelijkheden hier enigszins beperkt.

Het NTC coördineert de Nederlandse bijdrage aan de Reforger-oefeningen. Het is behalve voor een goed en veilig transport van de VS-militairen en hun materieel, ook verantwoordelijk voor de beheersing van het binnenlands verzet. Daarin wordt het NTC bijgestaan door politie, marechaussee en inlichtingendiensten. Een belangrijke rol is ook weggelegd voor een onderdeel van het NTC: de Nationale Reserve (Nares).

Het hoofdkwartier van de noordelijke afdeling van het NTC, het Regionaal Militair Commando (RMC), bevindt zich op het terrein van de Johan Willem Frisokazerne aan de Witterstraat 126 in Assen. Moeilijk bereikbaar dus. Gemakkelijker te bereiken zijn wellicht de munitie/magazijnkomplexen van het RMC aan de Defensieweg 8 in Pease (Dr.) en in Nieuw Balinge (Dr.). Een dergelijk kompleks van de Nares bevindt zich aan de Hoofdweg 16 in Oude Molen (Dr.).

De POMCUS-depots spelen een centrale rol bij elke Reforger-oefening. Aan de bouw van die depots werd o.a. gewerkt door Wagenbouw Holland BV aan de Holvert 4 in Coevorden en door Visser & Smit BV aan de Gutenbergweg 50 in Groningen. Behalve het voeren van akties tegen de oefeningen zelf en de daarbij betrokken objecten en bedrijven, is het natuurlijk ook mogelijk je te richten op de bewustmaking onder de bevolking. Te denken valt aan de verspreiding van strooifolders, het benaderen van de regionale pers met ingezonden brieven en artikelen en het houden van informatie-avonden. Ook een aktie, zoals Onkruid die in 1983 in Rotterdam voerde, waarbij door het verstoren van nep-brieven particuliere woningen t.b.v. Reforger gevorderd werden, ligt op dit vlak. Tenslotte is het natuurlijk mogelijk Reforger '87 slechts als aanleiding, en niet als het specifieke doel, van allerlei tegen het militarisme en de NAVO gerichte akties te gebruiken.

Wat ons betreft is het vooral belangrijk dat de Reforger van deze herfst wordt aangegrepen voor het openen van een breed opgezet en langdurig anti-NAVO offensies in Nederland en, als het even kan, daarbuiten.

Noord Nederland

Ook Noord-Nederland blijft niet van de gevolgen van Reforger '87 verschoond: enkele duizenden VS-militairen zullen onze regio binnenvallen. Redenen en mogelijkheden te over dus, om ook hier in aktie te komen. De vraag is echter: waar?

Door de informatiestop van defensie tasten we over vele details betreffende de oefening nog in het duister. Zo weten we nog niet welke wegen voor Reforger misbruikt zullen worden. Het lijkt echter niet onwaarschijnlijk dat, evenals vorig jaar, de N-34 en de N-36, die de drie VS-depots met elkaar verbinden, weer een belangrijke rol zullen spelen. Het ver-

VOORD
EDER-
LAND

De een de andere zijde afgedrukte bijzondere bekendmaking is niet zo maar een verzinsel, maar is helaas een stukje realiteit want:

VAN 31 AUGUSTUS TOT 13 SEPTEMBER 1987

Is het oorlog in Nederland?

Dan vindt de 19e REFORGER-oorlogsvoorbereidingsoefening plaats in ons land. Het zal de grootste aller tijden worden. Na het door de opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Europa gegeven Mobilisatiebevel begint de oefening in oorlogs-dreiging genaamd Reforger. Volgens het allereeuwte agressieve NAVO-scenario, "De Derde Wereldoorlog te oefenen".

Scenario REFORGER

(Metrum FORGER te OEFENEN)

35.000 militairen van het 3e VS-legerkorps worden per vliegtuig of boot naar Europa overgebracht. Ongeveer 250 vliegtuigen en vier schepen. Naast de Verenigde Staten zal ook Groot Britannië aan de Reforger-oefening deelnemen. 15.000 Britse militairen van de 2e Infanterie-divisie zullen over België en Zuid-Nederland naar de BRD trekken, om daar het Britse Rijnleger te versterken. De oefening zal voor een belangrijk deel over Nederlands grondgebied lopen. Zeker 20.000 soldaten zullen op Schiphol aankomen. Een groot deel daarvan vertrekt daarop meteen naar Rotterdam, voor het uitladen van de vele scheepsadingen materieel (ca 300.000 ton). Het meeste van het uitgeladen materieel zal vervolgens met speciale treinen naar de BRD getransporteerd worden. Een ander deel van de VS-militairen zal na aankomst op Schiphol meteen vertrekken naar verschillende boscomplexen (kampings en bungelouparken). Voor het vervoer zorgt uiteraard het Nationaal Territoriaal Commando (NTC) In het verleden leverde De Jong Intracons daarvoor vaak de benodigde bussen. Voor het eerst zullen alle munitie-, wapen- en materieeldepots uitgebreid getest worden. In Nederland zijn dergelijke depots in Ter Apel, Coevorden, Vrieseveen, Brunsum en Egelshoven.

Aansluitend op Reforger van 7 tot 20 september, vindt de grootste NAVO-oefening aller tijden plaats onder de naam "Certain Strike" (zekere aanval!). Waarschijnlijk zullen meer dan een kernt miljoen militairen oefenen onder wie 78.000 Amerikanen.

Aan Certain Strike wordt verder deelgenomen door troepen uit de BRD, Groot Britannië, België, Nederland en zelfs Frankrijk; vooral deelname van dit laatste land is heel opmerkelijk daar het in 1966 uit de militaire poot van de NAVO was gestapt.

De Nederlandse bijdrage zal bestaan uit ca 25.000 militairen van de 4e Divisie. De Nederlanders mogen tijdens de oefening voor "vijand" spelen!

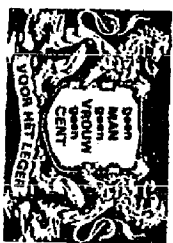
Dit alles is mogelijk gebleken door de strijd tegen de kernkrachten. De angst dat deze kregen was koren op de molen van het militair systeem. Striekum langz stuwpegen zijn door de achterdeur de meest verschrinkelijke conventionele wapensystemen binnengehaald.

GELD SPEELT GEEN ROL!

In een tijd van bezuinigingen en kortingen op het gebied van gezondheidszorg, gehandicapten, bejaarden, jongeren, uitkeringsgerechtigden mag deze geldvervaldende vaanzinnige 3e-verleidoorlogsvoorbereiding wel doorgaan. De problemen van de derde wereld zouden in één klap opgelost zijn, als deze oorlogsvoorbereiding en wapenproductie afschaft werden.

Burgers van Nederland, doe er vat aan, stop deze vaanzin. Boykot deze Reforger-oefening, bojkot de NAVO, parlementair en buiten-parlementair. Onderneem actie in wat voor vorm dan ook, voordat het te laat is.

STOP

de 3^e wereldoorlogs voorbereiding!

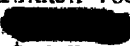

cl:

RNR	449 C.I. DETACHEMENT	volgen:
OBJ NR	Ingekomen	
Nr.	17 AUG. 1987	
DOSSNR	~~2731~~	
	ARNHEM	
ACTIE	B1 mrd/ko	verz. 18/10
INFO		verz. 07/10

lichecode(s)

CI(O): 12/16 verz: 14-08-87
 PLG : N ontr: 14-08-87 verz:
 DET : 449 ontr:
 doc:

CI MELDING/RAPPORT 1)
 geen 1) afwijkingen van tfn melding dtg

- Bronnen. Eval
- Demonstratie tijdens persconferentie oefening "Reforger" bij Pons-Site Ter Apel dd. 13-08-1987.
  - Betrokken voertuigen:
    - Ford Fiesta L, kleur rood
t.n.v.
    - Renault 4 GTL, kleur wit
t.n.v.

Vtg 2a werd bestuurd door:

Vtg 2b werd bestuurd door:

In totaal waren 9 demonstranten aanwezig.
  - De demonstranten arriveerden ± 09.40 uur in genoemde voertuigen. Na aankomst werd een spandoek ontvouwen met de tekst: "STOP NAVO OEFENING REFORGER". Tevens werd aan de binnenkomende journalisten een enveloppe over handigd waarin een aantal persberichten namens PSP en AMOK-N. De demonstratie had een vreedzaam karakter.

4 en 5: nvt. part:

Opplg Noord: *Dkm. Rose ox. retour 300.*

C-449 Cidet: *Praktijk op bijgevoegd, die m.n. publicatie van AMOK-voord; waarin vermeld mogelijke schiedselen*

D lees "op" bezonden naar B,

doch halen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) geen 1)

bijlage(n) env perspakket 1)

deze M/R bevat ..... bladen

LAS/ELS AFB.I/V SIE VEIL.

21. AUG 1987 0008910

CODENUMMER: 18.32.1/18331

AFDELING:

[REDACTED]

Tijdens het onderzoek ter plaatse zag het personeel van de Koninklijke Marechaussee dat de bekende [REDACTED] uit [REDACTED] in de omgeving van de kazerne verschoen en zich begaf naar het gat in het hekwerk. Op het moment dat zij ontdekte dat aldaar marechaussee personeel aanwezig was, schrok zij zichtbaar en verdween haastig met haar auto.

Op 15 augustus 1987 te 12.40 uur ontdekte bewakingspersoneel van de Koninklijke Luchtmacht dat op de gebouwen van het Prinses Beatrixkamp te Eindhoven - de gebouwen 5,6,7 en 3- bekladdingen waren aangebracht.

Het personeel van de brigade der Koninklijke Marechaussee, dat het onderzoek op de Constant Rebecquekazerne had verricht, constateerde dat de bekladdingen op het Prinses Beatrixkamp identiek waren aan die op de Constant Rebecquekazerne. Dit waren: "Ban de Bom" en "Vrouwen-activisten" tekens, alsmede de leuzen: "No Yanks" - "Stop Reforger" - "Nooit meer oorlog" - "Stop NAVO oefening Reforger" - "Weg NATO".

Op 15 augustus, 16.45 uur werd bij de Omroep Brabant te Eindhoven een anonieme telefonische melding ontvangen van een persoon die zei te spreken namens de actiegroep: "Ontspoor Reforger". Deze actiegroep eiste de verantwoording van de bekladdingen van de Constant Rebecquekazerne en het Prinses Beatrixkamp op.

[REDACTED]

DE OORLOG

KOMT NAAR

JE TOE

REFORGER '87

ONEINDIG BELANGRIJK

"Het is oneindig belangrijk dat de soldaat, hoog of laag, van welke rang ook, die verschijnselen van een oorlog, die hem bij de eerste keer in verbazing en verbijstering brengen, niet voor eerste maal pas in de oorlog zelf ziet; als hij ze ook maar éénmaal eerder is tegengekomen is hij er al half mee vertrouwd. Dat gaat zelfs op voor lichamelijke inspanningen. Ze moeten geoefend worden, en niet zozeer om het fysiek eraan te laten wennen als wel het verstand. In de oorlog is de onervaren soldaat sterk geneigd ongewoon grote inspanningen aan te zien voor het gevolg van fouten, dwalingen en verwarring bij de leiding van het geheel, met het gevolg dat ze hem dubbel zo zwaar vallen. Dit zal niet gebeuren wanneer hij daar tijdens oefeningen in vrede tijd op voorbereid wordt."

(Generaal Von Clausewitz; Over de Oorlog, pag 102 - 103.
1827/1982 Het Wereldvenster, Bussum.)

KOLOFON

Deze brochure is een uitgave in de reeks AMOK-pamflet. Hij is tot stand gekomen door samenwerking van mensen van AMOK, AMOK-Noord en de Werkgroep Hekel aan 't Militarisme (WHAM), en bedoeld als achtergrond bij de oefening Reforger 1987 en als aansporing tot acties ertegen.

De brochure is te verkrijgen door f 4,50 + f 1,75 porto (instellingen f 10,- inclusief porto) over te maken op giro 5567607 van AMOK, Esdoornstraat 14 3551 AJ Utrecht (tel. 030-442122)

Foto's: Eduard de Kam, Anne Vaillant, De Gentenaar.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Het verloop van REFORGER	4
REFORGER '87	7
REFORGER en de NAVO	10
Tegenakties	16
Schiphol	18
Inhoud materiaaldepots	18
Het wordt leger op de kade	20
Het wegennet	23
Spookziekenhuis	25
Het spoor op herhaling	25
Over en uit....	27
Steun voor NAVO-gasten	28
MIMC: voor al hun verhuizingen	32
NTC - het vergeten leger	33
In de NAVO-smederij	36
Literatuur	45

INLEIDING

REFORGER is een sinds 1968 jaarlijks terugkerende NAVO-oefening waarbij Amerikaanse troepen en materieel door Nederland en België naar een verondersteld slagveld in Duitsland worden vervoerd. Tienduizenden militairen en tonnen materieel moeten zo snel mogelijk hun plaats op dit slagveld innemen. Aansluitend beginnen de NAVO-herfstoefeningen in Duitsland en aangrenzende gebieden, die een aantal weken duren.

Een militaire oefening zoals REFORGER is in eerste instantie een test voor de eigen strijdkrachten om na te gaan of gemaakte militaire plannen uitvoerbaar zijn. De betekenis van oefeningen is echter veel groter dan dat alleen.

Een oefening heeft ook als doel om aan potentiële vijanden oorlogsbereidheid en slagkracht te demonstreren. In theorie dient dit de afschrikking die oorlog zou moeten voorkomen. Er zijn echter nogal wat voorbeelden uit de historie dat oefeningen, mobilisaties en werkelijke oorlogsvoering, al dan niet opzettelijk, snel in elkaar over kunnen gaan.

Om slechts een enkel recent geval te noemen: de vlootoefeningen van de Amerikaanse marine vorig jaar in de Middellandse Zee, hadden de bedoeling de Libiërs te provoceren tot militair optreden. Hoewel een echt militair incident uitbleef, werd de spanning opgevoerd en waren de Amerikanen in staat om de militaire infrastructuur ter plaatse te brengen die nodig was om Tripoli de volle laag te geven.

In Midden-Amerika zien we hetzelfde spel zich in jaarlijkse afleveringen voltrekken.

De NAVO-herfstoefeningen met de inleidende REFORGER-operatie en de parallel lopende oefeningen van het Warschau-Pakt zijn dan ook tegelijk symbool van riskant dreiggedrag door grootmachten en zetten op een Europees schaakbord die uiteindelijk kunnen uitmonden in een echte militaire konfrontatie.

Over de REFORGER-oefening van 1987 is in tegenstelling tot vorige jaren nog weinig bekend. Dit heeft te maken met de voorlichtingspolitiek van de militairen die dit jaar geen details willen bekendmaken voor half augustus. Volgens een woordvoerder van het Nationaal Territoriaal Commando is men bang dat tal van groepen zich gaan keren tegen de oefeningen en wil men aan de aktievoerders van te voren niet teveel gegevens vrijgeven. Wij vinden het van belang dat aktievoerders van te voren wel zoveel mogelijk over REFORGER 87 te weten komen. Vandaar dat we hier alles wat bekend is van vorige oefeningen en van die van 1987 bij elkaar hebben gezet. Aansluitend een literatuurlijst met leestips over met name de militair-politieke kontekst.

HET VERLOOP VAN REFORGER

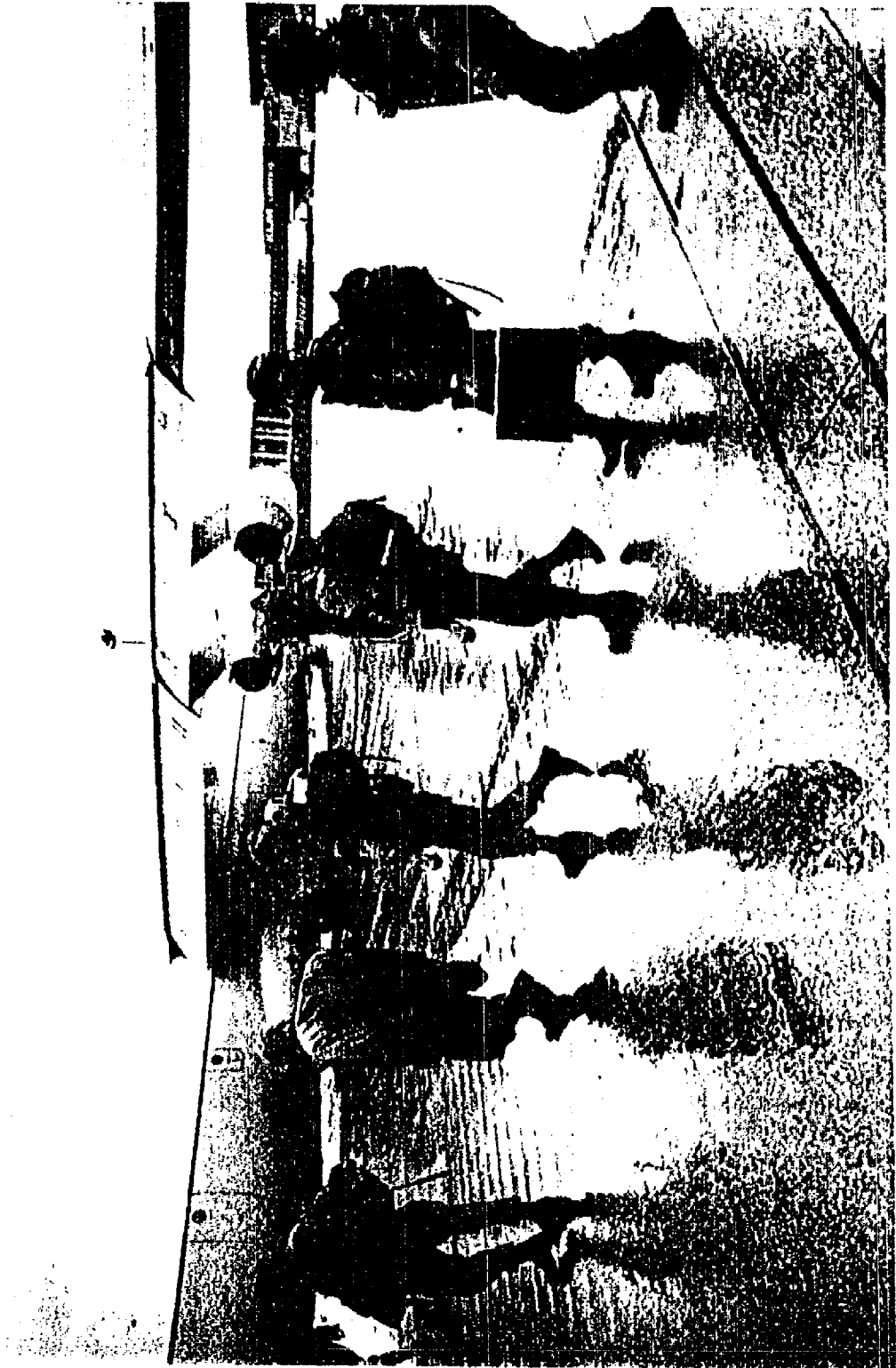
Elke Reforger gaat van start met een mobilisatiebevel van de opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Europa, momenteel John Galvin. Bij een oefening betreft dit slechts een beperkt mobilisatiebevel, niet alle 6 divisies doen mee. Meestal zijn er zo'n 15.000 à 20.000 militairen bij betrokken. Voor 1987 ligt dit veel hoger, dan zullen zo'n 35.000 Amerikaanse militairen in Nederland aankomen.

Op het moment van het bevel zit een gedeelte van de VS-militairen op de kazernes, terwijl een ander deel, de reservisten, gewoon thuis of op het werk is. Ze steken zich nu echter vliegensvlug in gevechtstenuue, pakken hun geweren of mitrailleurs en reizen af naar verschillende vliegvelden. Daar staan voor een deel van de manschappen zware militaire transportvliegtuigen en gehuurde civiele vliegtuigen met ronkende motoren te wachten. Voor een ander deel liggen in verschillende havens schepen met materieel -van tanks tot helikopters- klaar. De laatste jaren worden daarvoor de zg. 'roro'-schepen (roll-on-roll-off) gebruikt. Deze schepen (er zijn er 8 van) zijn speciaal voor dit doel gebouwd en moeten de oceaan (6000 km) in vier-en-een-halve dag met een snelheid van 33 knopen per uur over kunnen steken. Het slagen van Reforger is voor 95% afhankelijk van een snelle oversteek, waarvoor het Military Sealift Command verantwoordelijk is. In 1986 deden ze er echter door slecht weer en technisch mankement maar liefst 12 dagen over.

Maar verder, iedereen stapt in en de reis neemt een aanvang onder eskorte van jachtvliegtuigen van de luchtmacht om het transport tegen eventuele aanvallen te beschermen.

Na een veilige overtocht landen de vliegtuigen op luchthavens in Nederland, België, Luxemburg en West-Duitsland. In Nederland werden en worden daarvoor de vliegvelden Schiphol, Zestienhoven, Woensdrecht, Ypenburg en Gilze-Rijen meermalen gebruikt. In de toekomst behoort ook Eelde tot de mogelijkheden. In België waren dat de vliegvelden van Zaventem en Dourne. Overigens worden bij een oefening nooit alle vliegvelden tegelijk gebruikt omdat afwisselend de noordelijke dan wel de zuidelijke aanvoerroutes geprobeerd worden. De schepen meren aan in de Nederlandse havens van Rotterdam, Vlissingen en Amsterdam en in de toekomst mogelijk ook de Eemshaven en in België de havens van Antwerpen, Oostende, Gent en Zeebrugge.

De vliegvelden zijn dan inmiddels al geschoond van burgerverkeer en beveiligd, dat wil zeggen afgezet en bewaakt, door het NTC (zie ook verder in deze brochure) en de politie. Dit in samenwerking met een vooruit gereisde groep Amerikanen die het laden en lossen voorbereid hebben. De minister van financiën verleent hiervoor de speciale ontheffing van invoerrechten en accijnzen, de militairen en hun materieel gaan niet door de

douane. Na aankomst stappen de militairen over op andere vliegtuigen die rechtstreeks naar de BRD vliegen (het 'Air-to-Air-Interface'). Ze begeven zich naar van tevoren afgesproken verzamelplaatsen of gaan materieel uit de havens ophalen. Vanaf Zestienhoven vlogen in 1985 zo'n 450 militairen in Hercules-transportvliegtuigen met computer en communicatiemateriaal in 60 vluchten direct naar West-Duitsland. Daarnaast waren er loodsen afgehuurd in de Amsterdamse haven, aan de Coenhavenweg, die volledig ingericht als slaap- en recreatiezalen enkele duizenden militairen voor drie dagen konden herbergen. De organisatie hiervan lag toen in handen van het Provinciaal Militair Commando Noord-Holland. Andere verzamelpunten kunnen zijn: kazernes, zoals het barakkenkamp Crailo in Laren en de Peter Zuidkampkazerne in Veldhoven; of terreinen, zoals de Weerterhei bij Budel.

Vanuit de verzamelpunten dienen de manschappen dan zo snel mogelijk met materieel richting Duitsland te vertrekken. Naast het materieel dat via schepen wordt aangevoerd, wordt ook het materiaal dat in de vijf wapendepots opgeslagen ligt opgehaald, gevechtsklaar gemaakt en meegenomen.

In 1982 werd begonnen met de bouw van deze depots. Reden was dat het transport van troepen veel sneller zou gaan als er minder materieel verscheept hoefde te worden. Deze depots, de zg. POMCUS (Prepositioned Overseas Material Configured in United Sets) zijn dus speciaal voor dit doel gebouwd. De lokaties zijn vooral op de aanwezigheid van rechtstreekse spoorverbindingen met Duitsland en goede laad-en losgelegenheden gekozen. Van de vijf depots liggen er drie in het noorden, te weten Coevorden, Ter Apel en Vriezenveen, en twee in Zuid-Limburg, Brunssum en Eigelshoven. De kosten van de bouw werden gedeeld door de NAVO, Amerika en Nederland (voor Coevorden betaalde Nederland alleen al 36 miljoen aan grond-en ontsluitingskosten).

De beveiliging is in handen van Nederlands burgerpersoneel in dienst van defensie. Ieder depot zal het materieel voor 1 brigade (eenderde divisie) gaan bevatten, terwijl Coevorden als enige ook munitie zal herbergen. De laatste jaren werd Reforger ook gebruikt om na afloop materieel in de depots achter te laten. In 1986 ging dat zo: ongeveer 600 Amerikaanse militairen kwamen vanuit België naar Ter Apel en Vriezenveen en vandaar per spoor naar West-Duitsland.

Er werden 130 wiel- en 60 rupsvoertuigen gehaald, die op de camping 'Besthemerberg' te Ommen gevechtsklaar gemaakt werden. Er werd daar ook overnacht en voor deze gelegenheid werd de camping volledig self-supported ingericht. Vanuit Ommen ging het over de weg terug naar Vriezenveen en vandaar per spoor naar West-Duitsland.

Na afloop kwamen de militairen via station Coevorden het materieel terugbrengen en werd nieuw materieel in Coevorden opgeslagen (ongeveer 270 wiel-en 190 rupsvoertuigen). Dit keer werd overnacht in recreatiecentrum 'De Bonte Wever' in Slagharen. Op soortgelijke wijze werd Brunssum in 1986 voor het eerst helemaal gevuld. Ter Apel zal in 1987 geheel gevuld worden.

Voor een snel en veilig vervoer over de weg is het NTC verantwoordelijk. Alle mogelijke vervoermiddelen kunnen daarvoor worden ingezet. De meeste transporten vinden buiten de spitsuren plaats, toch leverden ze in het verleden regelmatig de nodige overlast, verkeersopstoppingen en schade op. In 1983 werd alleen in Nederland voor 700.000 gulden schade aangericht. Tijdens het vervoer naar de depots en naar West-Duitsland kunnen uiteraard allerlei zaken voor oponthoud zorgen. Het Warschau Pakt zal bijvoorbeeld proberen het transport door middel van luchtaanvallen en sabotageacties te verhinderen. In het optreden hiertegen wordt ook geoefend. In 1983 werd een lucht-aanval door laagvliegende F-16's gesimuleerd en in 1985 kwam een speciale brigade VS-kommando's mee voor het oefenen van Sowjet-sabotageacties. Maar ook op binnenlands verzet wordt gerekend. En het is weer de taak van het NTC om, in samenwerking met de marechaussee en de politie, korte metten te maken met dergelijke acties.

Op deze manier zijn de divisies dan eindelijk op hun plaats van bestemming gearriveerd, als alles goed gaat binnen 10 dagen na de mobilisatie. Ondertussen worden dan ook nog de overige versterkingen vanuit de VS aangevoerd met het reserve materieel en de reservemunitie, want ter plekke is slechts voor 30 dagen munitie aanwezig. Al die spullen komen per schip wederom via de havens van Antwerpen, Rotterdam en Bremerhaven. In West-Duitsland volgt dan altijd nog een grootscheepse oefening met NAVO-bondgenoten. Ook Nederland doet daaraan mee, zie ook het laatste hoofdstuk van deze brochure.

Na een al dan niet geslaagde oefening in West-Duitsland keren de Amerikaanse troepen met materieel weer via Nederland en België, maar dan meestal via andere havens en vliegvelden dan op de heenweg, terug. In totaal neemt de hele operatie heen en terug zo'n twee maanden in beslag.

Niet alleen Amerikanen zullen in oorlogstijd door ons land en België trekken. Ook de Britten kennen een dergelijke oefening voor de versterkingen van hun Rijnleger in West-Duitsland. In 1984 verliep hun oefening parallel aan die van de Amerikanen, waarvan ze er 3000 kregen toegevoegd. Zie daarvoor ook het laatste hoofdstuk.

REFORGER '87

In het komende najaar zal de 19 e Reforger plaatsvinden. Over de details van de oefening is nog weinig openbaar gemaakt. Een perskonferentie, die het Nationaal Territoriaal Commando begin mei zou geven, werd to 13 augustus uitgesteld en tot die tijd is er een totale informatie-stop afgekondigd. Het in mei gestartte landelijke anti-Reforgeroverleg heeft zijn eerste resultaat dus al geboekt.

ten aantal gegevens omtrent de komende oefening zijn echter in de loop der tijd toch naar buiten gesijpeld. We hebben ze hier op een rijtje gezet. En het lijkt erop dat NTC-voorlichter Van der Louw niet overdreef, toen hij vorig jaar voorspelde dat Nederland in de herfst van 1987 groen zou zien van de Amerikaanse militairen.

De 19 e Reforger-oefening zal plaatsvinden in de periode van 31 augustus tot 13 september 1987. Het zal de grootste aller tijden worden: 35.000 Amerikaanse militairen nemen deel. Ter vergelijking: in 1983 oefenden 16.000, in 1985 18.600 en in 1986 21.000 Amerikanen.

De 35.000 manschappen zijn afkomstig van het III VS-Legerkorps dat, op één brigade na, de 'Hell on Wheels' van de 2 e pantserdivisie in Garlstadt bij Bremen, geheel in de Verenigde Staten (Ford Hood, Texas) gestationeerd is. Opmerkelijk is dat het III VS-Korps deze keer ook een brigade inzet, uitgerust met AH-64 Apache-gevechtshelikopters. Het is voor het eerst dat met dergelijke helikopters in Europa geoefend zal worden. De eenheden van het III VS-Korps zullen nog versterkt worden door manschappen van de Reserve en van de National Guard, waaronder ca. 1000 soldaten van de National Guard uit Oklahoma.

De militairen zullen met meer dan 250 vliegtuigen vier schepen vanuit de Verenigde Staten naar Europa worden overgebracht. De oefening zal voor een belangrijk deel over Nederlands grondgebied lopen. Zeker 20.000 soldaten zullen op Schiphol aankomen. Een groot deel daarvan vertrekt daarop meteen naar Rotterdam, voor het uitladen van de vele scheepsladingen materieel (ca. 300.000 ton), die daar aankomen. De materieeloverslag zal, als altijd, door het Amerikaanse Military Traffic Management Command in Capelle aan de IJssel gecoördineerd worden en wordt waarschijnlijk uitgevoerd door de bedrijven Quick Dispatch en /of ECT. Het meeste van het uitgeladen materieel zal vervolgens met speciale treinen naar de BRD getransporteerd worden. De tientallen helikopters zullen daar echter op eigen kracht naartoe vliegen. Mogelijk vertrekken ze van de vliegbasis Ypenburg of van Zestienhoven.

Een ander deel van de VS-militairen zal na aankomst op Schiphol meteen vertrekken naar verschillende boskompleksen (campings en bungalowparken) in de omgeving van de POMCUS-depots. Voor het vervoer daar naartoe zorgt uiteraard het NTC. In het verleden leverde De Jong Intratours daarvoor vaak de benodigde bussen.

Tijdens Reforger '87 zullen voor het eerst alle POMCUS-depots van het NORTHAG-gebied uitgebreid getest worden. In Nederland zijn dergelijke depots in Ter Apel, Coevorden, Vriezenveen, Brunssum en Eygelshoven, in België in Zutendaal en Grobbendonk, en in de BRD in Turstede, Herongen en bij Mönchen-Gladbach. Naast de Verenigde Staten zal ook Groot-Brittannië aan de Reforger-oefening deelnemen. Zodoende zullen deze herfst ook nog eens 15.000 Britse militairen van de Tweede Infanterie-divisie over België en Zuid-Nederland naar de BRD trekken, om daar het

Britse Rijnleger te versterken. Mogelijke havens van aankomst zijn Oostende en Zeebrugge, of wellicht Vlissingen (Sloehaven). Tenslotte weet de Helderse Courant nog te melden, dat Reforger '87 waarschijnlijk gepaard zal gaan met grootscheepse vlootoefeningen voor de Nederlandse kust.

Aansluitend op Reforger, van 7 tot 20 september, vindt de grootste NAVO-oefening aller tijden plaats onder de naam Certain Strike (= zekere aanval!). Waarschijnlijk zullen meer dan een kwart miljoen militairen oefenen, onder wie 78.000 Amerikanen. Aan Certain Strike wordt deelgenomen door troepen uit de Verenigde Staten, de BRD, Groot-Brittannië, België, Nederland en Frankrijk. Vooral de deelname van dat laatste land is interessant, omdat Frankrijk immers al in 1966 uit de militaire poot van de NAVO was gestapt.

De Nederlandse bijdrage zal bestaan uit ca. 25.000 militairen van de Vierde Divisie. Deze divisie, waarvan de staf in Harderwijk zetelt, omvat de 41e pantserbrigade (Seedorf-BRD), de 42e pantserinfanteriebrigade (Assen) en de 43e pantserinfanteriebrigade (Havelte). De Nederlanders mogen tijdens de oefening voor de 'vijand' spelen. Het is voor het eerst dat de oefening zich niet in het CENTAG-gebied, maar in het multi-nationale NORTHAG-gebied zal afspelen. In verband hiermee wordt Certain Strike gecoördineerd door het hoofdkwartier van AFCENT (Allied Force Central Europe) in Brunssum, en geleid door het NORTHAG-kommando in Mönchen-Gladbach. Nieuw is ook de inzet van het, 1 juni a.s. te openen, Amerikaanse oorlogshospitaal op het industrieterrein 'De Beitel' te Heerlen. Daarvoor zal ook personeel van de 323e Reserve General Hospital (Southfield, Michigan) met Reforger meekomen.

Na de oefening zullen de Amerikanen hun spullen weer terug brengen naar de verschillende POMCUS-depots. Dat geschiedt van 17 tot 30 september. Er zal in die periode overigens ongetwijfeld meer materieel naar de depots terug gebracht worden, dan er in eerste instantie uit meegenomen was. Het is inmiddels namelijk traditie geworden om bij de Reforger-oefeningen steeds van de gelegenheid gebruik te maken de depots verder op te vullen. Zo is het zeer wel denkbaar dat de genoemde Apache-helikopters straks, netjes gedemonteerd en ingepakt, in Nederland zullen achterblijven. Na de spullen uitgebreid te hebben schoon gemaakt, hersteld, ingevet en opgeborgen, vertrekken de VS-militairen tenslotte weer naar hun bases aan gene zijde van de Oceaan.

REFORGER EN DE NAVO

In hun niet aflatende ijver de Derde Wereldoorlog tot in de puntjes voor te bereiden, lanceerden de NAVO-strategen in 1967 hun plannen voor REFORGER. Die plannen kwamen natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen. Het hoe, wat en waarom (niet) van REFORGER zijn pas goed te begrijpen, wanneer je ze plaatst tegen de historische achtergrond van de militair-strategische ontwikkelingen binnen de NAVO. In dit hoofdstuk willen we de oefening dan ook vanuit dit perspectief benaderen.

DE PERIODE 1949 - 1967

Toen de NAVO op 4 april 1949 werd opgericht, bezaten de Verenigde Staten het kernwapenmonopolie tegenover een konventioneel overwicht aan Russische zijde. Men ging er vanuit dat die nukleaire faktor de Westerse veiligheid voldoende kon garanderen. En hoewel de Sowjet-Unie reeds een half jaar later, met hun eerste kernproef op 12 augustus 1949, ook het nukleaire tijdperk binnentraden, zag men daardoor de Amerikaanse superioriteit op dit gebied niet aangetast.

Op 25 juni 1950 brak echter de oorlog in Korea uit. Die gebeurtenis leidde tot de Amerikaanse opvatting dat een kernwapenoverwicht blijkbaar niet voldoende was om oorlogen aan de periferie van de NAVO te voorkomen. Aldus werd voor het eerst de behoefte gehoord aan een versterking van de konventionele NAVO-strijdkrachten. Een plan hiertoe werd in 1952 in Lissabon door de NAVO-landen aangenomen. Het plan mislukte echter. West-Europa, nog volop in de wederopbouwfase na de Tweede Wereldoorlog, kon het benodigde geld voor een versterking van zijn strijdkrachten niet opbrengen. Wel werd als direkt gevolg van de Koreaanse crisis op 18 september 1950 het beginsel van de Voorwaartse Verdediging (Forward Defence) ingevoerd. Dit beginsel gaat er vanuit dat een eventuele aanval van het Warschaupakt meteen bij de Duits-Duitse grens gestopt moet worden. Daartoe werd het gebied langs die grens verdeeld in sectoren. Elk NAVO-land werd vervolgens verantwoordelijk gesteld voor de verdediging van een of meerdere van die sectoren. Nederland kreeg begin 60'er jaren het gebied in de Noordduitse laagvlakte toegewezen. Toen duidelijk werd dat het Lissabon-plan niet uitvoerbaar was, lanceerde president Eisenhower in 1953 zijn 'New Look' politiek. Deze voorzag in een vergroting van het Amerikaanse kernwapenpotentieel tegenover een drastische bezuiniging op de konventionele strijdkrachten. Het zou echter tot 1957 duren voordat deze politiek vertaald zou worden in een nieuwe NAVO-strategie: de Massale Vergelding. Deze strategie hield de Amerikaanse belofte in, elke vorm van Russische agressie meteen te beantwoorden met een massale inzet van kernwapens.

Ondertussen wist de Sowjet-Unie echter ook een steeds omvangrijker nukleair arsenaal op te bouwen. En toen in 1957 de Russische Spoetnik de ruimte koos, begon men in de Verenigde Staten in een

ware technologische revolutie aan Sowjet-zijde te geloven. Binnen NAVO-kringen kwam men tot de konklusie, dat de strategie van de massale vergelding aan geloofwaardigheid begon in te boeten. Een massale vernietiging van de tegenstander zou immers ook automatisch zelfvernietiging inhouden, wanneer de Sowjet-Unie binnenkort in staat zou zijn een dergelijke aktie met gelijke munt terug te betalen. Daarbovenop kwam dat de diverse Berlijnse crises andermaal hadden aangetoond, dat een louter nukleaire dreiging kleinere konflikten niet kon voorkomen. Zodoende klonk aan het begin van de zestiger jaren in de Verenigde Staten voor de tweede maal de roep om een versterking van de konventionele strijdkrachten. In verband hiermee besloten de Amerikanen in 1962 om de uitrusting van twee volledige, in de Verenigde Staten gestationeerde, divisies in speciale depots in West-Duitsland op te slaan. De Europese bondgenoten bleven echter hun bezwaren tegen een uitbreiding van hun strijdkrachten hebben. Niet alleen omdat het hun handen vol geld zou gaan kosten. Men vreesde ook dat Amerika een begin maakte met het inklappen van zijn atoomparaplu.

Het was ondermeer deze Amerikaans-Europese onenigheid, die ertoe leidde dat het nog tot 1967 duurde voordat de NAVO de massale vergelding verruilde voor een nieuwe strategie: de Flexible Response. Een strategie die overigens, met de nodige wijzigingen en aanpassingen tot op de dag van vandaag van kracht is.

FLEXIBLE RESPONSE

Doel van de invoering van de Flexible Response was dat de NAVO over meerdere middelen wenste te beschikken om zich tegen een eventuele aanval van het Warschaupakt te verdedigen. De massale vergelding bleef bestaan, als een van de opties. Daarnaast wilde men ook kunnen beschikken over een geloofwaardige verdediging met kleinere taktische kernwapens en met konventionele middelen. Dat zou de NAVO namelijk in staat stellen een Russische aanval op verschillende geweldsnivo's effectief te beantwoorden. In de praktijk betekende het invoeren van de Flexible Response-strategie, dat de verschillende NAVO-landen hun strijdkrachten danig moesten uitbreiden en versterken. De daarvoor benodigde wapens werden voornamelijk in de Verenigde Staten geproduceerd, zodat een flinke geldstroom vanuit West-Europa tegemoet kon worden gezien. In de loop der jaren ondervond de Flexible Response-strategie verschillende aanpassingen. Zo aanvaarde de NAVO op 14 juni 1974 de zogenaamde Schlesinger-doktrine. Deze schreef voor dat Amerika zijn kernwapens in eerste instantie op militair-strategische doelen in dunbevolkte gebieden moest richten, terwijl andere kernwapens de grote bevolkingscentra bleven bedreigen. Die combinatie moest de Verenigde Staten in staat stellen daadwerkelijk nukleaire aanvallen uit te voeren en ondertussen voldoende dreiging te handhaven, om een Russische massale vergelding te voorkomen. Kortom: de NAVO schoot de levensgevaarlijke gedachte wortel, dat kernwapens niet alleen de afschrikking diende, maar ook echt te gebruiken waren.

In 1978 werd ter invulling van de Flexible Response het Lange Termijn Defensie Programma (LTDP) door de NAVO aangenomen. Het betrof

hier een verlanglijstje van rond de 1300 wensen, plannen en behoeften welke alle aan het eind van de tachtiger jaren gerealiseerd zouden moeten zijn. Daarbij ging het om plannen ter uitbreiding van de nucleaire, chemische, biologische en konventionele slagvaardigheid van de NAVO, om plannen ter verhoging van de reaktiesnelheid als antwoord op een eventuele Russische verrassingsaanval en om plannen ter verbetering van de kommando- en communicatiestructuren. Uiteraard hing er ook een prijskaartje aan het LTDP: alle NAVO-landen dienden hun defensiebudget met 3% per jaar te verhogen. Nadat het LTDP was aanvaard kreeg de NAVO de smaak pas goed te pakken. De 'verlanglijstjes', met name ter verbetering en uitbreiding van de konventionele stijdkrachten, volgden elkaar snel op: Weinbergers EF-rapport (1983); de NAVO-Force Goals (1984); het Conceptual Military Framework of CMF (1985); het Conventional Defence Improvement Program of CDI (1985). Dat er inmiddels geen land meer is dat die waanzin nog kan betalen, lijkt voorsnog niet in de gepantserde hoofdkwartieren van de oorlogsplanners te zijn doorgedrongen

REFORGER

Terwijl in de 60'er jaren, de NAVO-strategen de Flexible Response strategie voorbereidden, vocht Amerika een oorlog in Vietnam. Die oorlog verliep niet geheel naar wens. Men had meer troepen nodig en riep daartoe de volledige, in West-Duitsland gelegerde, 24e Infanterie-divisie (35.000 man) terug naar de Verenigde Staten. De Europese bondgenoten waren over die operatie niet erg te spreken. In de eerste plaats zag Europa graag veel Amerikanen langs de Duits-Duitse grens, zodat er bij een Russische aanval ook veel zouden sneuvelen, hetgeen weer een betere garantie was het feit dat de Verenigde Staten ook inderdaad te hulp zouden schieten. In de tweede plaats was die terugtrekkingsoperatie geheel in strijd met de Flexible Response-gedachte, die juist een versterking van de stijdkrachten in Europa voorschreef. Om aan de Europese bezwaren tegemoet te komen werd besloten dat de betreffende Amerikaanse eenheden ter beschikking van de NAVO bleven en in tijden van crisis meteen weer naar Duitsland zouden terugkeren. Ook het materieel van de divisie zou in speciale depots in Europa achterblijven. In 1967 tekenden de Verenigde Staten, West-Duitsland en Groot-Brittannië een overeenkomst, waarin het een en ander geregeld werd. In deze overeenkomst werd bovendien afgesproken, dat de hele terugkeer-operatie in het vervolg jaarlijks geoefend zou worden onder de naam 'Return of Forces to Germany', afgekort: REFORGER. Toen de oorlog in Vietnam was afgelopen, werd besloten dat ook de twee divisies, wier materieel al sinds 1962 in Europa lag opgeslagen, aan REFORGER zouden meedoen. Van belang voor REFORGER is bovendien dat Frankrijk zich in 1966 uit de militaire poot van de NAVO terugtrok. Als gevolg daarvan mochten de Amerikaanse versterkingen niet meer over Frans grondgebied naar West-Duitsland trekken. Zodoende moest de NAVO, wat de aanvoerroutes betreft, uitwijken naar de Benelux. Vandaar dat er dus ook altijd één of meerdere Benelux-landen bij de REFORGER-oefeningen betrokken zijn.

BLITZKRIEG

Onder meer op grond van ervaringen uit de Tweede Wereldoorlog (Operatie Barbarossa, Pearl Harbor), kwam men in militaire kringen al snel tot de konklusie dat het voeren van een Blitz-krieg' de meeste kansen op sukses bood. Het principe van de Blitzkrieg is dat een verrassingsaanval op de tegenstander wordt uitgevoerd, op een moment dat deze zijn troepen en wapens nog niet volledig in paraatheid heeft kunnen brengen. Binnen de NAVO ging en gaat men er nog steeds vanuit, dat het Warschaupakt ook wel op een dergelijke manier te werk zal gaan. En de vraag werpt zich dan op: wat doe je ertegen?

Dit probleem werd aktueel toen de Amerikanen aan het eind van de 50'er jaren, naar later bleek ten onrechte, meenden dat de Sowjet-Unie binnenkort in staat zou zijn met een nukleaire verrassingsaanval alle Amerikaanse kernwapens in één klap uit te schakelen. Als gevolg van die dreiging ontstond in de NAVO de behoefte aan een 'Second Strike Capability' (gegarandeerd vergeldingsvermogen). De oplossing voor dit probleem zocht men in: vergroting van het kernwapenarsenaal, het bepantseren van de raket-lanceerinstallaties; het mobiel maken van deze installaties; het uitrusten van onderzeeërs met kernraketten. Met de invoering van de Flexible Response wenste de NAVO echter ook een adequaat konventioneel antwoord te hebben op een konventionele verrassingsaanval. Het eerder genoemde LTDP besteedde hier dan ook veel aandacht aan. Zo werd in de eerste plaats gewezen op de noodzaak mogelijkheden te creëren om al in een zeer vroegtijdig stadium op de hoogte te zijn van de plannen van het Warschaupakt. Dat betekende dus: betere spionagesatellieten, verkijkende radarsystemen, een goed inlichtingenapparaat etc. Ook stelde het LTDP dat er maatregelen getroffen moesten worden, die het mogelijk zouden maken binnen de kortste keren op volledige oorlogssterkte te zijn. Zo moesten er al in 'vredestijd' meer parate troepen en wapensystemen langs het centrale front in West-Duitsland gestationeerd worden. Het is niet toevallig dat zowel de NAVO als de PVDA momenteel weer grote druk op de regering uitoefenen om een extra Nederlandse brigade in Duitsland te legeren.

Tenslotte wees het LTDP op het belang van een goed geolied mobilisatiesysteem en de mogelijkheden voor een snel vervoer van meer Amerikaanse (en Engelse) versterkingen naar het front. Om dat laatste te regelen kwam generaal Rogers, opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Europa, in 1982 met zijn 'Rapid Reinforcement Plan'.

RAPID REINFORCEMENT PLAN

Rogers' plan, dat dus zocht naar een betere invulling van REFORGER, had een drieledig doel:

1) zes volledige Amerikaanse landmacht-divisies moesten, geheel bewapend en met voldoende munitie om het 30 dagen uit te houden, binnen tien dagen na mobilisatie aan het front kunnen staan (een

gedeelte zelfs al binnen 48 uur),
2) nog eens zeven extra landmacht-divisies mochten er niet langer dan 30 dagen over doen,
3) wat de luchtmacht betreft, moesten binnen 14 dagen zo'n 1000 extra gevechtsvliegtuigen in West-Duitsland aanwezig kunnen zijn. Dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Zo leek het met name onmogelijk om, naast de ca. 200.000 manschappen, ook nog het bijbehorende zware materieel en de munitie van zes volledige divisies binnen tien dagen in Europa af te leveren. De luchtvloot was daarvoor simpelweg te klein, zelfs wanneer daarbij ook alle beschikbare civiele vliegtuigen zouden worden ingezet. Daarom stelde Rogers voor het aantal Amerikaanse legerdepots in Europa dusdanig uit te breiden, dat de gehele uitrusting van de zes genoemde divisies daar nu alvast in opgeslagen kon worden. In crisistijd zouden dan alleen de militairen nog overgevlogen moeten worden, om vervolgens hun wapens en munitie uit de depots te halen en richting front te snellen. Voor drie divisies waren de benodigde POMCUS-depots (Prepositioned Organizational Material Configured in Unit Sets) al in 1962 en 1967 gebouwd. Er moesten dus nog drie 'sets' bijkomen. Nederland kreeg de twijfelachtige eer om de uitrusting van een en een derde divisie op zijn grondgebied op te slaan. De zeven overige landmachtdivisies zouden hun materieel en munitie per schip moeten aanvoeren. Maar die hadden dan ook 30 dagen de tijd. Voorts meende het Rapid Reinforcement Plan dat het binnen de gegeven tijd niet mogelijk zou zijn om de benodigde ondersteuningstroepen mee te nemen. Daarom wilde Rogers dat die taken zouden worden overgenomen door de Europese gastlanden. Daartoe zou met die landen dan een speciaal verdrag afgesloten moeten worden: het Wartime Host Nation Support (WHNS). Rogers' plan werd aangenomen en per 1 januari 1983 ingevoerd. Inmiddels zijn de genoemde POMCUS-depots gebouwd en zijn er ook WHNS-verdragen afgesloten.

NIEUWSTE ONTWIKKELINGEN

De nieuwste loot aan de Flexible Response-boom heet FOFA (Follow-on-Forces-Attack). Deze doktrine, weer een ideetje van Rogers, werd in 1982 door de NAVO aangenomen. FOFA stelt zich ten doel de aanvoer van Sowjet-versterkingen naar het front te verhinderen. Om dat te bereiken dienen al in een zeer vroegtijdig stadium massale aanvallen uitgevoerd te worden op doelen tot zeer ver in het Warschaupakt-achterland. Voornaamste doelen daarbij zijn: wegen, bruggen, communicatie- en bevelscentra en de oprukkende versterkingseenheden zelf. Daarvoor meent de NAVO gebruik te moeten maken van de allernieuwste generatie 'konventionele' wapens: de ET-wapens (Emerging Technologies). Deze wapen onderscheiden zich door hun grote precisie (ze zijn vaak zelf-doelzoekend), hun grote reikwijdte (tot 500 km.) en hun grote vernietigingskracht (soms vergelijkbaar met kleinere kernwapens).

Uiteraard wordt het gros van de ET-wapens weer door de Verenigde Staten geproduceerd, waardoor de Europese afhankelijkheid ook wat dat betreft gegarandeerd blijft.

De Amerikaanse variant op FOFA heet AirLand Battle (ALB). In grote lijnen beoogt ALB hetzelfde als FOFA. Beide doktrines kennen zich onomwonden tot de aanval. Maar er zijn ook verschillen. Zo gaat ALB uit van een geïntegreerd gebruik van konventionele, chemische, biologische en nukleaire wapens en sluit het, anders dan FOFA, gebiedsverovering niet uit. Bovendien is ALB bedoeld voor wereldwijde toepassing, terwijl FOFA alleen voor het Europese strijdtoneel is ontwikkeld.

Met de invoering van FOFA en ALB zijn de NAVO en de Verenigde Staten tot de uiterst verontrustende konklusie gekomen, dat een oorlog met het Warschaupakt niet alleen mogelijk, maar zelfs te winnen is. Voorwaarde is echter wel, dat er zeer snel en vroegtijdig gehandeld wordt. In die zin past REFORGER naadloos in dit nieuwe aanvaldenken.

KONKLUSIES

In het voorgaand historisch overzicht zijn een aantal tendensen en ontwikkelingen duidelijk te onderscheiden.

In de eerste plaats is het evident dat de hele gang van zaken binnen het bondgenootschap volledig door de Verenigde Staten wordt gedomineerd. De NAVO blijkt een steeds effectiever instrument om Europa's militaire, economische en ideologische horigheid aan Big Brother Amerika te garanderen. Opvallend is dat Europa alleen dan, overigens ook tevergeefs, lijkt tegen te stridelen wanneer het er de schijn van heeft dat Amerika de lijntjes der afhankelijkheid iets laat vieren.

In de wapenwedloop zijn de tendensen: steeds meer, steeds verder, steeds preciezer en steeds vernietigender. Waarbij de laatste jaren nog opvalt, dat de aandacht langzamerhand van de kernwapens naar de niet-nukleaire massavernietigingswapens verschuift. Parallel aan deze ontwikkelingen stijgen de kosten exponentieel. Zozeer dat er momenteel geen land meer is, dat alle plannen ook daadwerkelijk kan uitvoeren. Het geen de NAVO-bonzen er overigens niet van weerhoudt nog steeds weer nieuwe verlanglijstjes op tafel te leggen.

In de ontwikkeling van de strategieën is duidelijk een tendens waar te nemen, waarin de NAVO naarstig op zoek is naar middelen, die haar in staat moeten stellen om een oorlog met het Warschaupakt niet alleen te voeren, maar ook te winnen. Als gevolg daarvan worden de strategieën steeds agressiever en aanvullender. NAVO's bereidheid om zich daadwerkelijk in een oorlog met het Warschaupakt te storten lijkt gevaarlijk toe te nemen.

Tenslotte blijkt naast de toch al uit de hand lopende wapenwedloop, ook een uiterst destabiliserende wedloop op gang te zijn gekomen in het creëren van mogelijkheden ter verhoging van de reaktiesnelheid. Die mogelijkheden stellen de NAVO niet alleen in staat adequaat op een eventuele Russische verrassingsaanval te reageren, maar vergroten ook de eigen capaciteiten om een dergelijke aanval uit te voeren. Met name in deze race om de reaktiesnelheid, vervult REFORGER een voortrekkersrol.

TEGENAKTIES

In het verleden werden in Nederland al akties tegen REFORGER gevoerd en in de BRD tegen de daaropvolgende NATO-manoeuvres. In Nederland zijn eigenlijk alleen in '83 op grotere schaal akties tegen REFORGER gevoerd (zie hiervoor kader). Wel werden in '85 blokkades uitgevoerd tijdens de vulling van de POMCUS-depot in Ter Apel en Coevorden. In '83 speelde REFORGER zich voornamelijk in het zuiden van Nederland af en in de havens van Rotterdam. In Rotterdam, Eindhoven en Veldhoven werden wegen, spoorlijnen en een kazerne geblokkeerd. Op deze traditionele aktievorm reageerde de politie met hard optreden door zowel ME als platte pet. Stillen en geuniformeerde politie hielden aktievoerders in de gaten met auto's en helikopters. De politie had zich goed voorbereid; op centrale plaatsen waren ME en arrestatieteams paraat gehouden. Door dit repressieve optreden, overigens een oefening voor het toen te verwachten kruisrakettenverzet, werd het moeilijk akties uit te voeren.

In '84 werden er in Nederland geen akties gevoerd, wel werden er in de Bondsrepubliek op grote schaal akties gevoerd tegen de NATO manoeuvres die volgden op REFORGER. In het oefengebied waren vier aktiekampen opgericht met een centraal meldpunt voor het doorgeven van troepenbewegingen. Vanuit dit meldpunt werden ook de grotere akties gecoördineerd. Ook in de BRD werden op traditionele wijze aktie gevoerd met blokkades en een mensenketen van twintig kilometer. Andere grotere akties waren het binnendringen op een schietterrein (waardoor de oefening gestopt moest worden) en in een kazerne waar het exercitieveld werd omgeploegd. Er werden akties gevoerd bij bedrijven zoals Mannesmann die betrokken waren bij de oefeningen. Naast deze massale akties werden veel kleine sabotage-akties uitgevoerd. Een greep hieruit:

- vernieling militaire verkeersborden
- verhangen richtingsborden
- afbreken antennes voertuigen
- valse bevelen in omloop gebracht (o.a. inbeslagnamepapieren)
- remslangen goederenwagens doorgesneden
- wegversperringen opgeworpen
- pantserwagens bezet
- sensorkoppen Hawk-raketten met verf bespoten (schade 2.5 miljoen)

De politie reageerde hierop op de bekende Duitse manier met massale arrestaties (±300) en het leksteken van autobanden bij demonstranten. De akties waren effectief blijkens het feit dat in de oefeningen een rustweekend werd ingelast. Hierbij nog een citaat uit de Telegraaf: "...onze jongens heen en weer geschud in hun voertuigen, uitgejouwd en bespuwd moesten ze uitwijken voor blokkades".

Bij de keuze van aktievormen moet men er rekening mee houden dat je het leger in de kaart kan spelen, want de inlichtingendiensten (ook de Amerikaanse) en territoriale troepen oefenen mee in het voorkomen van binnenlandsverzet. Met akties maakt men hun oefening

mogelijk meer realistisch... Maar laat dat geen ontmoediging zijn om toch wat te doen.

AKTIES TEGEN REFORGER '83

- * spoorlijn bij Quick Dispatch bezet door ± 100 mensen. charge door politie waarbij 19 mensen gearresteerd en gefotografeerd werden. Op hoofdburo werd ME achter de hand gehouden
- * In Veldhoven Peter Zuidkamp geblokkeerd, dit was het hoofdkwartier voor oefening Atlantic Lion. Hard optreden van de politie.
- * In Eindhoven op een drietal plaatsen blokkades, waarop de kolonnes een andere route namen. In Eindhoven werd ook een spoorlijn geblokkeerd waardoor een militaire trein gestopt werd.
- * In Wanssum blokkade van een uur door plaatselijke vredesgroepen. In kasteel van Wanssum ME achter de hand gehouden.
- * De aktiezender 'Total-Loss' in Eindhoven uit de lucht gehaald door politie.
- * In Eindhoven en Deurne werd met rook- en verfbommen naar voertuigen gegooid. Enkele jeeps kregen lekke banden toen ze daar op gestrooide kraaiopoten reden
- * In Rotterdam werd op de kabel ingebroken (op Hilversum 3) met de zender 'Pest REFORGER'.

SCHIPHOL

Schiphol heeft een belangrijke functie in Reforger. Daar komen duizenden militairen per vliegtuig aan en vertrekken van daaruit naar diverse bestemmingen. Voor het landen en vertrekken wordt de voormalige luchthaven Schiphol-Oost gebruikt. De havendienst van de NVLS, marschallers, havengeldadministrateurs en andere medewerkers van deze dienst, waren ondergebracht in het oude luchthavengebouw 105 onder de vroegere verkeerstoren. In 1985, toen het 'air-to-air-interface' nieuw geoefend werd, was het de taak van deze dienst om de vliegtuigen zo op te stellen dat het platform niet een chaos werd van rondwandelen- de militairen, dat een deel van de militairen met een gereedstaande helikopter naar de Amsterdamse haven vloog en de rest met bussen naar de legerplaats Crailo vertrok. Voor de afhandeling van personen en goederen was tevens de Aero Groundservices ter plekke aanwezig.

In een verplaatsbare keet koken zeven leden van de staf van U.S. Airforce, zeven man de U.S. Army en zeven vertegenwoordigers van de Landmacht toe hoe het allemaal verliep....

INHOUD MATERIAALDEPOT

De uitrusting van een POMCUS is verdeeld in vier groepen:

- 1) Prepositioned (Prepo) omvat zaken als rups- en wielvoertuigen, wapens t.b.v. de troepen (crew served weapons), genie-uitrusting (engineer equipment), gereedschappen, uitrusting/kleding (outfits) artikelen van de 'Authorized Stockage List/Prescribed Load List (ASL/PLL) en communicatiebenodigheden.
- 2) To Accompany Troops (TAT): spullen die troepen in het vliegtuig met zich meenemen zoals individuele bewapening, speciale gereedschappen en 'communications security equipment' (COMSEC)
- 3) Not Authorized Prepositioning (NAP): materiaal dat niet in de POMCUS is opgeslagen, omdat het of te kostbaar is of omdat het niet geschikt is om gedurende een lange periode op te slaan zoals Automatic Data Processing (ADP)-systemen, munitie, raketten en speciale luchtdoelartillerie-artikelen.
- 4) Not Authorized Prepositioning Deferred (NAP-D): materieel dat niet in de eerste dagen van het gevecht nodig is en daarom wordt achtergelaten in CONUS (in de VS) zoals oefenmateriaal en 'band-equipment'.

DE UITRUSTING VAN EEN DIVISIE

M-1 tanks : 297 stuks ter vervanging van de M-60 series tanks

M-48 tanks

Pantservoertuigen:

M-901 Improved TOW-vehicles

FVS (M-2/3) Bradley Fighting Vehicle System uitgerust met 25 mm

kanon en TOW

M-106 mortierpantseroertuig (49 stuks)

M-125 mortierpantseroertuig (54 stuks)

M-577 commandovoertuig (127 stuks)

Artillerie:

M-110 gemechaniseerde houwitzers, geschikt voor nukleaire munitie
(12 stuks)

M-109 gemechaniseerde houwitzers (54 stuks)

M-730 Chaperal luchtdoelartillerie (24 stuks)

M-163 Vulcan luchtdoelartillerie (24 stuks)

Stinger luchtdoelraketten (72 teams)

Dragon anti-tank artillerie (240 stuks)

MLRS

Helicopters:

Cobra AH-1S gevechtshelicopters (42 stuks), worden vervangen door
Apache gevechtshelicopters)

Cobra AH-1G gevechtshelicopters (9 stuks)

UH-1 helicopters (54 stuks)

Kiowa OH-48 verkenningshelicopters (48 stuks)

OH-6A observatie-helikopter

Hulpvoertuigen:

M-728 CEV genietank (8 stuks)

M-114-A1 verkenningsvoertuigen (176 stuks)

M-60 bulldozertanks (12 stuks)

M-572 bergingstank (64 stuks)

M-88 bergingstank (27 stuks)

M-60 AVLB bruggenlegtank (14 stuks)

M-548 bevoorradingstruck voor M-110

M-578 bergingsvoertuig

'Hummer' (nieuw soort jeep)

trucks (2½, 5 en 10 tons)

reparatievrachtwagens

trailers

semitrailers

vorkheftrucks

15-Kilowatt-generatoren

Verbindingsapparatuur:

Sincgars-radio's

HET WORDT LEGER OP DE KADE

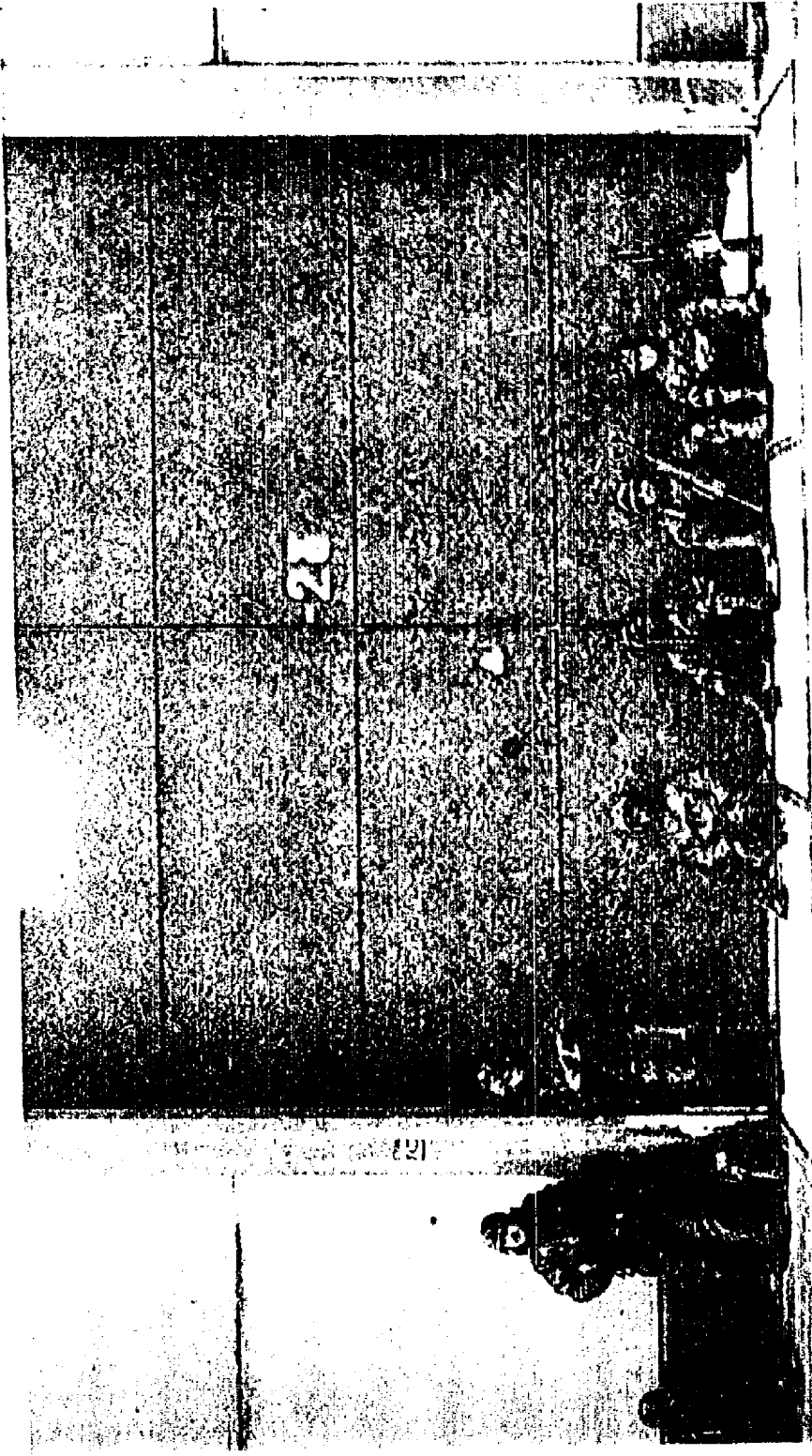
In oorlogstijd zullen enorme konvooien via de havengebieden Nederland bereiken en van hieruit doorgevoerd worden naar de Bondsrepubliek. In de REFORGER-oefeningen worden de overslagcapaciteit en snelheid van de havens in de Benelux getest. Schepen met militair materieel zullen in de havens bij stuwadoorsbedrijven aankomen waarna het materieel zo snel mogelijk richting "front" getransporteerd zal worden, zowel per binnenschip, trein als over de weg. Het MIMC regelt het transport van het Amerikaanse materieel. Voor Nederland regelt de Benelux Terminal Command dit. Het MIMC heeft systemen ontwikkelt schepen zo snel mogelijk gelost kunnen worden. Voor het transport overzee hebben de Amerikanen acht containerschepen gekocht en verbouwd tot zgn. Ro-Ro-schepen. Hier kunnen de voertuigen zelf op en af rijden. De in het verleden gebruikte USNS Antares is één van deze schepen. Ook beschikt men over andere schepen zoals de al meermaals bij REFORGER gebruikte GTS Callaghan of huurt men civiele schepen. Bij REFORGER zijn tot nu toe de havens van Amsterdam en Rotterdam gebruikt voor Amerikaanse transporten en de havens van Vlissingen en Hoek van Holland voor Britse troepen. In dit artikel is de bespreking beperkt tot de havens van Amsterdam en Rotterdam.

AMSTERDAM

Bij een aantal REFORGER-oefeningen werden in Amsterdam schepen gelost, dit gebeurde bij het bedrijf Container Terminal Amsterdam (CTA) gevestigd in het westelijk havengebied aan de Corsicaweg. De gemeente Amsterdam is overigens aandeelhouder in dit bedrijf. In '85 was de kade door de Amerikanen afgehuurd en werden er drie schepen gelost. Deze schepen bevatten 500 rupsvoertuigen, 1400 wielvoertuigen, 100 trailers, 400 containers en 41 helikopters. Het materieel werd gelost door het CTA-personeel onder toezicht van de Amerikanen. Het CTA had hiervoor een voorbereidingstijd van een jaar gekregen. Een opmerkelijke gebeurtenis was het feit dat 2000 US-militairen in loods en aan de Coenhaven overnachten. Het materieel werd gedeeltelijk per trein afgevoerd, hiervoor beschikt de CTA een spooraansluiting naar de NS toe. Ook ligt het bedrijfsterrein vlakbij de snelweg E-10.

ROTTERDAM

In de Rotterdamse haven zijn een aantal bedrijven betrokken bij de overslag van wapens, te weten Quick Dispatch (QD) en Europe Con-

tainer Terminals(ECT). Quick Dispatch is een dochteronderneming van Nedlloyd en is het bedrijf wat tot nu toe altijd bij REFORGER militair materieel heeft overgeslagen voor de Amerikanen. QD beschikt over een tweetal terminals waarvan die aan de Beatrixhaven (Waalhavenweg) tot nu toe voor REFORGER gebruikt werd. Hiervoor wordt de kade door het MIMC afgehuurd. Onder bewaking van Marechaussee en Amerikaanse MP's wordt het materieel gelost. Vanuit de lucht (helikopters) en per boot wordt het gebied bewaakt. Het materieel dat per trein vertrekt wordt op het terrein zelf op de trein gereden of geladen en vertrekt dan met een diesellokomotief naar het rangeerterrein aan de Albert Plesmanweg. De vrachtwagens die over de weg naar de BRD gaan worden eerst op het terrein van QD opgesteld of als er te weinig plaats is op de openbare weg naast het terrein. Tevens heeft QD sinds kort een terrein vlakbij de terminal van de gemeente Rotterdam gehuurd waar op ook materieel opgesteld kan worden. Dat QD niet vies is van deze transporten blijkt wel uit het feit dat er een ploeg van 18 man speciaal is opgeleid voor het verladen van zwaar militair materieel zoals tanks. Tenslotte nog wat gegevens over de laatste REFORGERS waarbij deze terminal van QD is gebruikt:

'81: de GTS Callaghan gelost waarbij 40 rupsvoertuigen per trein vertrokken

'83: meerdere schepen bij QD gelost, o.a. de USNS Cygnus met 16.000 ton materieel

ECT is voor 39% eigendom van Nedlloyd en verder van Internatio Müller en de Nederlandse Spoorwegen. De ECT-terminal aan de Reeweg (Pr.Magriethaven en Pr.Willem Alexanderhaven) slaat regelmatig containers voor het Amerikaanse leger over maar opvallend genoeg is ECT tot nu toe weinig betrokken geweest bij REFORGER-oefeningen. Maar vanwege de militaire betrokkenheid is zij hier toch genoemd. Hier worden veel containers gelost van de United States Lines (USL). De USL transporteert veel militair materieel. Schepen van de USL zoals de American Ranger worden gebruikt voor munitietransporten zoals in '82 via de Eemshaven. Soms wordt de kade van ECT erg streng bewaakt als er bepaalde schepen aangemeerd liggen. Het bedrijfsterrein heeft een drietal poorten naar de openbare weg (Reeweg, Sealand-poort en de railpoort) en een directe poort naar het naastgelegen Sealand-terrein. Het bedrijf heeft een eigen bewakingsdienst van 43 man, veelal uit de politie afkomstig.

Vier van de hieronder genoemde schepen zullen hoogstwaarschijnlijk worden ingezet bij REFORGER in 1987:

Ro-Ro-schepen:

USNS Algol

USNS Bellatrix

USNS Denebola

USNS Pollux

USNS Altair

USNS Regulus

USNS Capella

USNS Antares

Vehicle Cargo Ship: (Ro-Ro-schip)

Adm.W.M.Callaghan

United States Lines schepen :

American Eagle

American Corsair

American Champion

American Pacer

American Ranger

Soms worden schepen ingezet uit de Ready Reserve Force, ook wel TAK-vloot genoemd. Dit is een pool van schepen die in een aantal dagen zijn in te zetten voor militaire transporten. Deze pool bestaat uit ruim negentig schepen.

HET WEGENNET

De hiernaast afgebeelde kaart toont de voornaamste wegen die in het verleden bij de Reforger-oefeningen zijn gebruikt. Zoals te zien is betreffen het vooral de grote wegen in Midden en Zuid-Nederland. Vanuit de havens en vanaf de vliegvelden gaat het over de weg via Utrecht, Breda en Eindhoven naar de grens met Duitsland en vandaar naar de Duitse Laagvlakte. Dat zijn de grote doorvoerlijnen voor materiaal dat vanuit Amerika meekwam. Daarnaast zijn er nog de routes naar de wapen-depots in het noorden en zuiden.

Vóór een transport -vanuit de aankomstpunten of de depots- vertrekt, wordt er eerst op van te voren afgesproken plekken verzameld en meestal ook overnacht. Deze verzamelplaatsen kunnen zowel militair (een kazerne of een tentenkamp op een vliegbasis), als van partikulieren afgehuurd (een camping of recreatiecentrum b.v.) zijn en worden door het gastland volledig ingericht voor een verblijf van 3 dagen tot 2 weken. Op de Besthemerberg-camping in Ommen (bij het gevechtsklaar maken van het materieel uit Ter Apel en Vriezenveen) was zelfs een diskothek aanwezig. De plaatselijke winkeliers en horeca verdiende geen cent aan het verblijf van zo'n 3.000 Amerikanen 2 weken lang. En klaagde steen en been.....

SPOOKZIEKENHUIS

Een nieuwtje bij REFORGER'87 zal het gebruik zijn van een Amerikaans spookziekenhuis met 1100 bedden en complete medische uitrusting. Het wordt permanent ingericht in een voormalige textiel fabriek op het Heerlense industrieterrein De Beitel. Het sluimerende ziekenhuis ("warm base hospital") is het tweede van de US Army in Europa in het kader van een programma dat loopt sinds 1983. De Heerlense lokatie zal in oorlogstijd bemensd worden door de medische staf van 348th US Army Reserve Hospital in Pennsylvania. In vreedstijd komen er zes medisch/technische krachten met hun duimen draaien, één administratieve kracht en 16 bewakers. De Nederlandse regering steekt volgens het Amerikaanse soldaten blad Stars and Stripes f 25miljoen in de renovatie van het gebouw. Pas met ingang van 1994 zullen de Amerikanen huur gaan betalen. De voorziening wordt door Nederland ter beschikking gesteld als compensatie voor kosten die te maken hebben met de aankoop door Nederland van de Patriot-luchtdoelraketten.

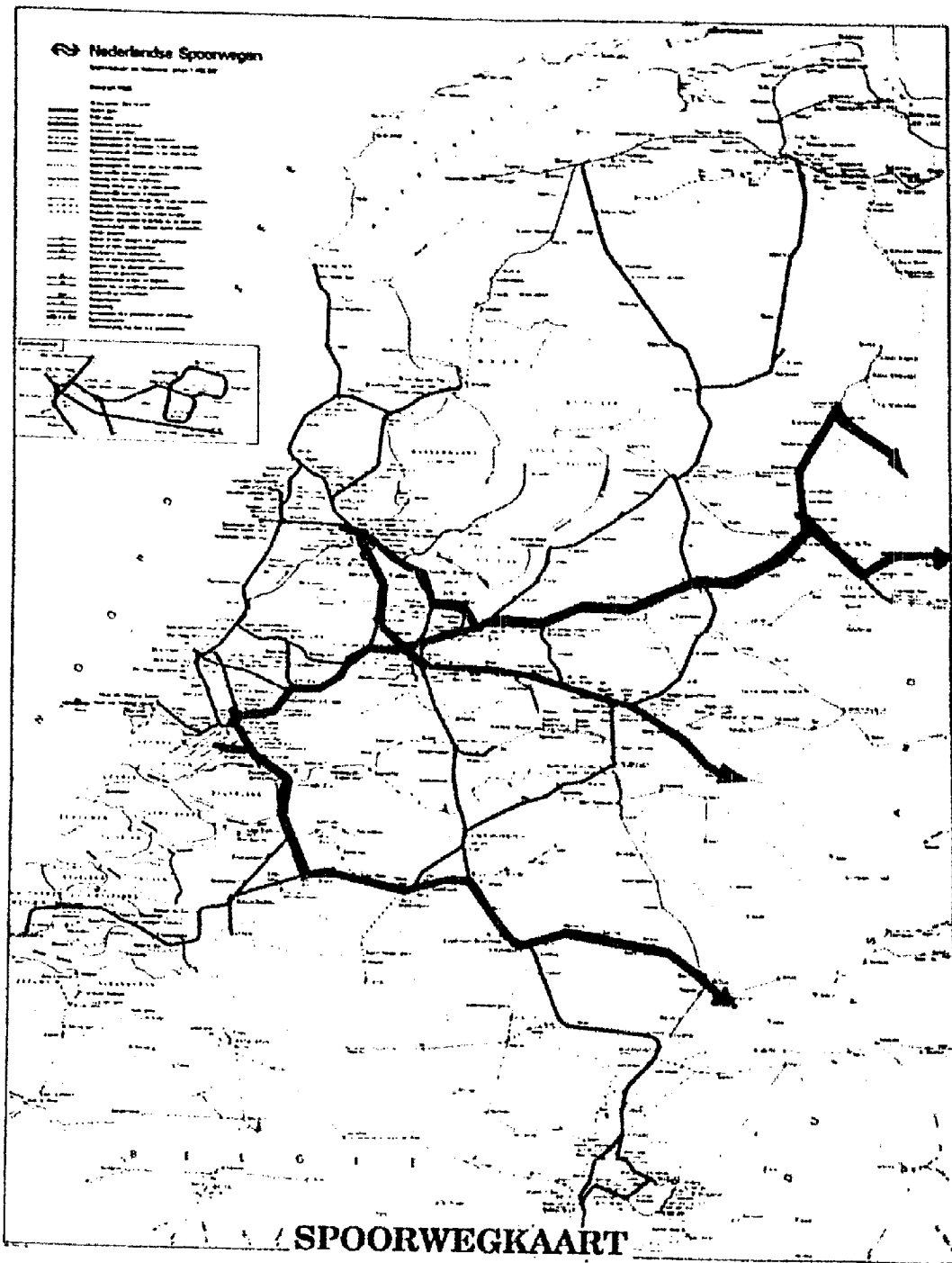
Het andere spookziekenhuis van de Amerikaanse landmacht staat in Chessington in Engeland. De US Air Force plant ook 11 spookziekenhuizen in Europa waarvan er eentje in Nederland zal komen. De Amerikaanse marine krijgt overeenkomstige faciliteiten in elk geval op Condor Base in Arbroath (Schotland) en de RAF-basis in Locking.

(Stars and Stripes 12.2.1987, Jane's Defence Weekly 24.5.1986 en 14.2.1987)

HET SPOOR OP HERHALING

De spoorwegen moeten elk jaar weer op herhaling bij de REFORGER oefening. Bij de Nederlandse Spoorwegen(NS) is een speciale afdeling belast met de organisatie van militaire transporten, dus niet allen die voor REFORGER. Deze Afdeling Militaire Aangelegenheden van Dienst en Exploitatie regelt de vrijwel dagelijkse contacten tussen de spoorwegen en het leger. De spoorwegen zijn al maanden van te voren bezig met de voorbereiding van de groot-scheepse transporten.

Voor het transport van militair materieel beschikt de NS over 478 zes-assige platte wagens die grotendeels eigendom zijn van het Ministerie van Defensie. Deze platte wagens zijn herkenbaar aan de witte letters DMKL (Dienst Materieel KL). Op deze wagens worden de voertuigen zoals tanks opgereden. Ook andere platte wagens worden gebruikt voor kleinere voertuigen zoals jeeps en ook voor containers met onderdelen. Deze DMKL's staan door het hele land op rangeerterreinen opgesteld, o.a. te Amersfoort en Kijfhoek (bij Rotterdam). Tanks en andere rupsvoertuigen gaan vooral per trein

omdat anders de wegen teveel beschadigd zouden worden (dat zou het leger teveel geld gaan kosten). Onder oorlogsomstandigheden gelden geringe slijtage, een korte reistijd en het feit dat zowel manschappen als materieel direkt inzetbaar zijn als voordelen. Het materieel wordt bij de overslagbedrijven in de havens op de trein geladen. Van daar gaat het getrokken door een diesellokomotief over de havenspoorlijn en al dan niet overgenomen door een

elektrische lokomotief richting Duitsland. In het verleden gingen transporten naar zuid Duitsland bij Venlo de grens over. Naar noord Duitsland gaan ze bij Oldenzaal of Arnhem de grens over. Omdat tanks erg breed zijn (= buiten profiel) mag een trein met militair materieel geen tegenliggers tegenkomen, zelfs masten en seinen die te dicht langs de rails staan worden verwijderd. Hierom rijden de treinen vaak 's nachts. Dit gebeurt ook omdat iedere andere trein nu nog prioriteit heeft, dit zal in oorlogstijd wel anders zijn. Het aandeel van de spoorwegen bij REFORGER is in de loop van de tijd gestegen. Waren het in '81 nog slechts 40 rupsvoertuigen die de trein vanaf Rotterdam namen, in '83 reden er 74 treinen elk met 42 voertuigen van Rotterdam naar de stations van Eindhoven, Acht en Weert.

Ook het transport van en naar de POMCUS-depots in het noord-oosten van het land is de NS betrokken geweest. Materieel van het depot Coevorden werd op het station ontladen, terwijl in de toekomst dit depot een spooraansluiting krijgt. Vanaf Coevorden kan het materieel via de Bentheimer Eisenbahn naar de BRD getransporteerd worden, aan deze spoorlijn ligt overigens nog het NATO-depot Ochtrup-Brechte. Het depot van Vriezenveen heeft zelfs een spoor aansluiting tot in het depot zelf.

OVER EN UIT....

Een belangrijk aspekt van een militair transport of vervoer is een goede radioverbinding. Zowel tijdens het lossen of laden kan men gebruik maken van bepaalde radiozendingfrequenties, om onderling contact, zowel onder elkaar, als met begeleidende instanties (marechausse/politie) zo veel mogelijk te waarborgen. Om ook dit radioverkeer te beluisteren is het makkelijk om met een scanner mee te luisteren, waardoor men eventueel kan bepalen waar een bepaald transport op dat moment rijdt, of wanneer men een militaire lading op een overslagbedrijf laadt of lost. Dit kan men het beste doen met een komputer-scanner waarin men de frequenties c.q. kanalen kan intoetsen en men bij bepaalde scanners een bepaald gebied kan afzoeken (searching). Hierdoor kan men de frequentie aflezen als, er op een frequentie in dat gebied waar gezocht wordt, gepraat wordt.

Deze frequentie kan, indien men deze belangrijk vindt, in een zogeheten geheugenkanaal worden getikt. Hierdoor kan men deze belangrijke kanalen konstant beluisteren. Wij zullen verder enige frequentie-gebieden die mogelijk belangrijk voor de REFORGER-oefening zijn vermelden om deze zoveel mogelijk mee te luisteren. Waardoor men misschien sneller kan bepalen waar of wanneer er een transport door een bepaalde plaats gaat, of welke route men neemt, waardoor men sneller en allerter akties tegen deze REFORGER-transporten kan ondernemen.

DEFENSIE-FREQUENTIES

27.000 tm 47.000 Mhz.
69.000 tm 73.000 Mhz.
70.000 tm 71.000 Mhz. (NAVO)
75.000 tm 87.000 Mhz.
235.000 tm 267.000 Mhz.
273.000 tm 329.000 Mhz.
441.000 tm 450.000 Mhz.

MARECHAUSSEE

73.000 tm 75.000 Mhz.
(voor mobilfoon)
81.000 tm 82.000 Mhz.
(vaste posten)

Voor eventuele kanalen van plaatselijke politie zijn in het algemeen scannerboeken in eigen plaats te krijgen. Deze zijn belangrijk omdat er mogelijk gemeente- of rijkspolitie en ME kan worden ingezet voor b.v. het afzetten van bepaalde wegen of breken van blokkades tegen REFORGER-transporten.

STEUN VOOR NAVO - GASTEN

Vrijwel vanaf het begin is er in de NAVO gelazer geweest over de kwestie wie er op moest draaien voor de kosten van de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Europa. In 1951 stelden de VS voor het eerst divisies ter beschikking van de NAVO. Tot dan toe waren Amerikaanse troepen alleen in Duitsland gelegerd als bezettingsmacht. Pas in 1961 werd er een Amerikaans-Duitse deviezenovereenkomst gesloten. Daarbij verplichtten de Duitsers zich om een deel van de dollars die de Amerikanen in hun aanwezigheid in Europa staken, te besteden aan wapenaankopen in de VS. Toen in de Vietnamtijd de macht van de VS op zijn grenzen stuitte, werden de Amerikanen steeds ontevredener met de bestaande regelingen. Vanuit het Congres ontstond een sterke lobby om de Europeanen meer te laten betalen in de NAVO met als stok achter de deur, terugtrekking van troepen uit Europa. In 1975 liep de bestaande deviezenovereenkomst af. Tegelijkertijd begonnen de Amerikanen rond 18.000 personeelsposten bij de verzorgende eenheden te schrappen om op die manier de bondgenoten voor het blok te zetten. Ze eisten dat de ondersteuning voor hun gevechtstroepen voortaan door het 'gastland' zou gebeuren (dat heet dan Host Nation Support). In het Langer Termijn Defensie Programma van de NAVO (1978) bezweken de bondgenoten in principe voor de Amerikaanse eis. De Duitsers bleven echter vinden dat hun steun niets extra's mocht kosten en dat ook de omvang van de Bundeswehr niet mocht toenemen. In oktober 1979 deden de Amerikanen een concessie: ze verklaarden zich bereid hun reservetroepen in plaats van binnen dertig dagen al in tien dagen naar de Bondsrepubliek te verplaatsen. Op die basis kon in 1982 de Duits-Amerikaanse Wartime Host Nation Support overeenkomst worden afgesloten. Wanneer treedt die steunoperatie in werking? Volgens artikel 1 van het zojuist genoemde verdrag stellen de regeringen van de VS

en de BRD gezamenlijk vast "wanneer er sprake is van crisis of oorlog". Is men het daar over eens dan verplichten de Amerikanen zich om binnen tien dagen zes extra divisies met 60 bijbehorende luchtmachtsquadrons naar Duitsland te verplaatsen. De Duitsers verplichten zich daartegenover om de Amerikaanse strijdkrachten te ondersteunen met alle civiele en militaire bijdragen die ze nodig hebben.

GEVORDERDE VRACHTWAGENS

Dat houdt dan het volgende in:

Civiele ondersteuning

- a) Transport van personeel, materieel, munitie en benzine, olie en smeermiddelen via spoor, wegverkeer en waterwegen.
- b) Onderhoud en reparaties inclusief overslag van materieel.
- c) Telekommunikatiediensten
- d) Ruimte voor oorlogslokaties van troepen.
- e) Verzorging met konsumptiegoederen.
- f) Leveren van civiele arbeidskrachten.
- g) Burgeremployee's van het Amerikaanse leger en bedrijven die werken voor de Amerikanen zijn vrijgesteld van militaire dienst.
- h) Vorderen van vrachtwagens, bouwmachines en magazijnapparatuur.

Militaire ondersteuning

- a) Beveiliging van 18 vliegvelden van de US Air Force.
- b) Ondersteuning van US Air Force squadrons op gemeenschappelijke vliegbases.
- c) Operationeel houden van 26 vliegbases.
- d) Beveiliging van 39 installaties voor het US Army.
- e) Transport, overslag en bevoorrading.
- f) Gewondentransport.
- g) Overname van krijgsgevangenen.
- h) Ontsmetting van materieel en personeel.
- i) Inlijving van mensen van de LaborService (Duitse civiele steunorganisatie voor het Amerikaanse leger sinds de oorlog) in de Bundeswehr.

Al deze punten moesten in nadere overeenkomsten worden uitgewerkt waarbij steeds precies werd berekend hoeveel Duitsland aan mensen, materieel enz. zou moeten leveren. Het hele proces zal dit jaar worden afgerond. Het betekent dat in crisis/oorlogstijd 93.000 Duitse soldaten (reservisten) ter beschikking komen van de Amerikanen. De kosten om het programma in werking te stellen werden in 1982 geschat op 570 miljoen \$ en gedeeld tussen beide landen. Het Duitse aandeel belooft 650 miljoen DM plus jaarlijkse exploitatiekosten van 75 miljoen DM.

De kritiek (van Groenen en SPD hoewel de laatsten nog wel meegegaan hadden aan de voorbereiding van het verdrag) spitste zich toe op twee punten:

- Via deze regeling wordt het parlement buiten spel gezet bij het uitroepen van de crisis- of oorlogstoestand.
- Het verdrag maakt Duitse steun voor Amerikaanse militaire avonturen in de derde wereld mogelijk.

GEHEIM VERDRAG

De Duits-Amerikaanse overeenkomst is voorzover wij weten de enige die gepubliceerd is. Het is echter duidelijk dat ook met andere NAVO-landen dergelijke overeenkomsten moeten bestaan. Ook in die landen zijn namelijk Amerikaanse militaire installaties of zijn de Amerikanen van lokale steun afhankelijk bij hun doortocht op weg naar het front.

Volgens het militaristenblad NATO's Sixteen Nations (1984/1 p. 72) waren algemene overeenkomsten op het gebied van Host Nation Support "tot stand gekomen of in onderhandeling" met België, Canada, Denemarken, Duitsland, Italië, Luxemburg, Noorwegen, Nederland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. In totaal zou het gaan om 90 overeenkomsten.

Volgens Europäische Wehrkunde (1986/1 p. 24) zou echter op dat moment alleen met de BRD een verdrag zijn afgesloten. Met andere NAVO-landen werd nog onderhandeld of de zaak zou via puur civiele of logistieke kontrakten worden geregeld. (Logistiek = alles wat troepen aan bevoorrading en ondersteuning nodig hebben om te kunnen vechten.)

Een andere mogelijkheid is echter dat de verdragen wel zijn afgesloten maar geheim zijn. De Britse onthullingsjournalist Duncan Campbell wist in 1985 het bestaan aan te tonen van een topgeheime Brits-Amerikaanse US-UK Lines of Communications overeenkomst. Volgens dit in 1983 gesloten verdrag zou Engeland in geval van nood speciale (eveneens geheime) noodwetten gebruiken om de strijdkrachten van de VS te voorzien van civiele arbeidskrachten, voorraden (voedsel, brandstof, bouwmaterialen, transport- en bouwmachines) en ziekenhuizen. Van de laatste zouden de patiënten dan worden overgebracht of naar huis gestuurd. Een uitvoeringsovereenkomst, het Joint Logistic Plan, beschrijft hoe burgervliegvelden, havens, legerplaatsen, bussen en vrachtwagens beschikbaar komen voor de Amerikanen. Militairen zouden bevoegdheden krijgen over uitgestrekte gebieden rond militaire bases (zogenaamde Ground Defence Areas) Volgens Campbell zou een Belgisch-Amerikaanse WIINS-verdrag in oktober 1981 zijn getekend en een Nederlands-Amerikaans verdrag in augustus 1982. De Noren en Denen zouden hebben geweigerd. (New Statesman 13.9.1985)

In de Defensienota 1984 van de Nederlandse regering staat op p.103 dat Nederland "een aantal bilaterale overeenkomsten (heeft) gesloten met betrekking tot het in stand houden en beveiligen van de aan- en afvoerlijnen (de zogeheten lines of communication) en de ondersteuning van de geallieerde eenheden in Nederland (Host Nation Support) (...)"

Een overeenkomstige passage staat in het vakblad voor civiele verdediging Alert van november 1986. Daar staat ook: "De verantwoordelijkheid voor de planning en de uitvoering van deze steunoperatie ligt voor een belangrijk deel in handen van de Nationaal Territoriaal Commandant (...). De uitvoering van de taken die in het kader van Host Nation Support aan de Nationaal Territoriaal Commandant zijn toebedeeld gaan diens mogelijkheden te boven. Samenwerking met en steun van civiele autoriteiten

is vooral wat betreft de noodzakelijke infrastructuur en diensten onontbeerlijk."

In de officiële publikatie van het Koninkrijk der Nederlanden voor verdragen, het Tractatenblad, is geen Host Nation Support verdrag te vinden. Wel is op 22 februari 1983 in Stuttgart een overeenkomst tussen Nederland en de VS getekend "inzake wederzijdse (militaire) logistieke steunverlening." (Tractatenblad 1983 nr. 63) De Nederlandse ondertekenaar was luitenant-generaal Boerman, directeur-generaal materieel van Defensie. Deze overeenkomst (niet aan het parlement voorgelegd) geldt "niet alleen in vredetijd maar ook in tijd van nood of actieve vijandelijkheden" (art. III.1). Beide partijen verklaren hun best te zullen doen elkaar logistieke steun, bevoorrading en diensten te verlenen. Dit omvat voedsel, inkwartiering, vervoer, petroleum, olie, verlichting, kleding, verbindingen, medische verzorging, munitie, legeringsfaciliteiten, opslag, opleiding, reservedelen, reparatie en onderhoud (art. Ia). De tekst van de overeenkomst laat open dat uitvoeringsovereenkomsten striktere verplichtingen met zich meebrengen dan "hun best doen". De termen Lines of Communication en Host Nation Support komen in dit logistieke verdrag niet voor.

Verder is via PSP-vragen in het parlement in 1984 nog bekend geworden dat er een geheime overeenkomst uit 1975 tussen de VS en Nederland bestaat. In deze overeenkomst (evenmin aan het parlement voorgelegd en bovendien geheim) staat dat de VS in perioden van crisis of oorlog gebruik mogen maken van de vliegbases Woensdrecht, Gilze-Rijen en Soesterberg om daar extra vliegtuigen te stationeren.

Er zijn nu de volgende mogelijkheden:

a) Het logistieke verdrag uit 1983 is het Wartime Host Nation Support verdrag van Nederland. De geheime uitvoeringsverdragen brengen veel verdergaande verplichtingen met zich mee dan de zeer algemene tekst van het gepubliceerde verdrag. Dit leidt tot de vraag hoe het dan zit met de civiele ondersteuning die in elk geval van dit verdrag geen deel uitmaakt. Een mogelijkheid is partikuliere kontrakten. Dat geval deed zich voor bij de KLM waar in het verleden is onderhandeld over een kontrakt om in krisistijd met voorbijgaan van het parlement vliegtuigen en piloten ter beschikking van de NAVO te stellen. Maar dan zouden er meer van dat soort kontrakten moeten zijn bijv. voor havenarbeiders, vrachtrijders, monteurs enz. En hoe zit het met de civiele overheid zoals gemeentes, arbeidsburo's, ziekenhuizen, sociale diensten?

b) Het Nederlandse Wartime Host Nation Support verdrag (of Lines of Communication verdrag) is net als in Engeland geheim, het is gesloten in augustus 1982 (zoals de goed geïnformeerde journalist Campbell beweert) en het parlement is buiten spel gezet.

c) Er wordt nog onderhandeld, ze hebben dat alleen vergeten aan het parlement te vertellen.

MTMC: VOOR AL HUN VERHUIZINGEN

In Capelle aan de IJssel is een vestiging van het Amerikaanse MTMC. MTMC is een essentiële schakel bij de mobilisatie van Amerikaanse strijdkrachten op wereldschaal. Wanneer de Amerikaanse legerleiding een besluit heeft genomen over een interkontinentale troepenverplaatsing (zoals Reforger), dan maakt het MTMC het plan waarbij de bestaande civiele en militaire transportcapaciteit wordt afgestemd op de behoefte van de militairen om binnen zekere tijd een bepaald aantal troepen op een ver afgelegen plaats waar ook ter wereld ter beschikking te hebben. Vervolgens coördineert MTMC de uitvoering van dit plan waarbij een groot aantal instanties een rol spelen en zorgt voor de verdere overzeese bevoorrading van de troepen als ze eenmaal ter plekke zijn. MTMC heeft een geschiedenis die teruggaat tot de Tweede Wereldoorlog. De club is nogal eens van naam veranderd en we bekijken de ontwikkelingen hier alleen voorzover die van belang zijn voor Nederland.

De centrale Amerikaanse aanvoerhaven in Europa was na de oorlog vanouds Bremerhaven, overigens gelegen in de Britse bezettingszone. In 1957 werd Rotterdam als militaire haven 'geactiveerd' en kwam onder Bremerhaven te vallen. Vanaf 1964 viel ook de belangrijkste Franse aanvoerhaven St. Nazaire onder Bremerhaven. Als gevolg van de Franse terugtrekking uit de militaire organisatie van de NAVO verloren de Amerikanen in 1967 de mogelijkheid om gebruik te maken van St. Nazaire. De hele zaak moest toen worden gereorganiseerd en een gevolg daarvan was dat het hoofdkwartier voor de Amerikaanse havens in Europa in 1970 verhuisde van Bremerhaven naar Rotterdam. In januari 1981 ging deze instantie heten MTMC-TTGE (Military Traffic Management Command - Transportation Terminal Command Europe). In juli 1983 verhuisde dit Europese hoofdkwartier van MTMC naar een nieuw gebouw in Capelle aan de IJssel. De huidige situatie is dat onder MTMC-Capelle zeven terminals vallen: Rotterdam, Bremerhaven, Felixtowe in Engeland, Cadiz, Izmir in Turkije, Pireus en Leghorn in Italië; verder zes sekundaire havens ('outports' geheten) waar Amerikaans personeel aanwezig is (Istanboel en Iskenderun in Turkije, Lissabon, Barcelona, Liverpool en Mannheim); en ten slotte drie militaire vrachtkantoren die oorspronkelijk bij de marine hoorden (Bremerhaven, Napels en Felixtowe).

MTMC-Europa - zelf weer vallend onder een hoofdkwartier in Washington - regelt vanuit Capelle de volgende activiteiten:

- Containeroverslag, in 1983 bijv. 100.000 containers met wissellende inhoud, van privévoertuigen voor Amerikaanse militairen tot onderdelen en consumptiegoederen;
- Ro/Ro-schepen met privé-auto's van Amerikanen;
- Stukgoed op pallets, in balen enz.;
- Munitie, ongeveer 100.000 ton per jaar wordt overgeslagen op

munitietreinen of kleinere schepen;

- Binnenvaartschepen, eveneens vaak gebruikt voor munitietransport

- Reforgeractiviteiten.

In Rotterdam alleen al werd in 1983 per jaar 1 miljoen ton aan stukgoed voor MIMC overgeslagen.

bij Reforgeroefeningen werkt MIMC nauw samen met de volgende instanties:

- Military Sealift Command (MSC), heeft de beschikking over schepen van de Amerikaanse regering en gecharterde koopvaardij-schepen. MSC regelt het feitelijke transport van Reforger-versterkingen per schip over de oceaan.

- Military Airlift Command (MAC), vliegt personeel van geselecteerde onderdelen over. MAC heeft de beschikking over C-5 Galaxies, C-141 Starlifters, C-130 Herculesvliegtuigen en een aantal kleiner types. In sommige gevallen wordt tijdens Reforger het landen met Herculesvliegtuigen op de snelweg beoefend. Er worden ook wel gecharterde vliegtuigen van particuliere maatschappijen gebuikt. Soms wordt er op een Nederlandse tussenhaven (Schiphol, Zestienhoven) een tussenlanding gemaakt waarna personeel en licht materieel met een ander vliegtuig naar Duitsland gaat.

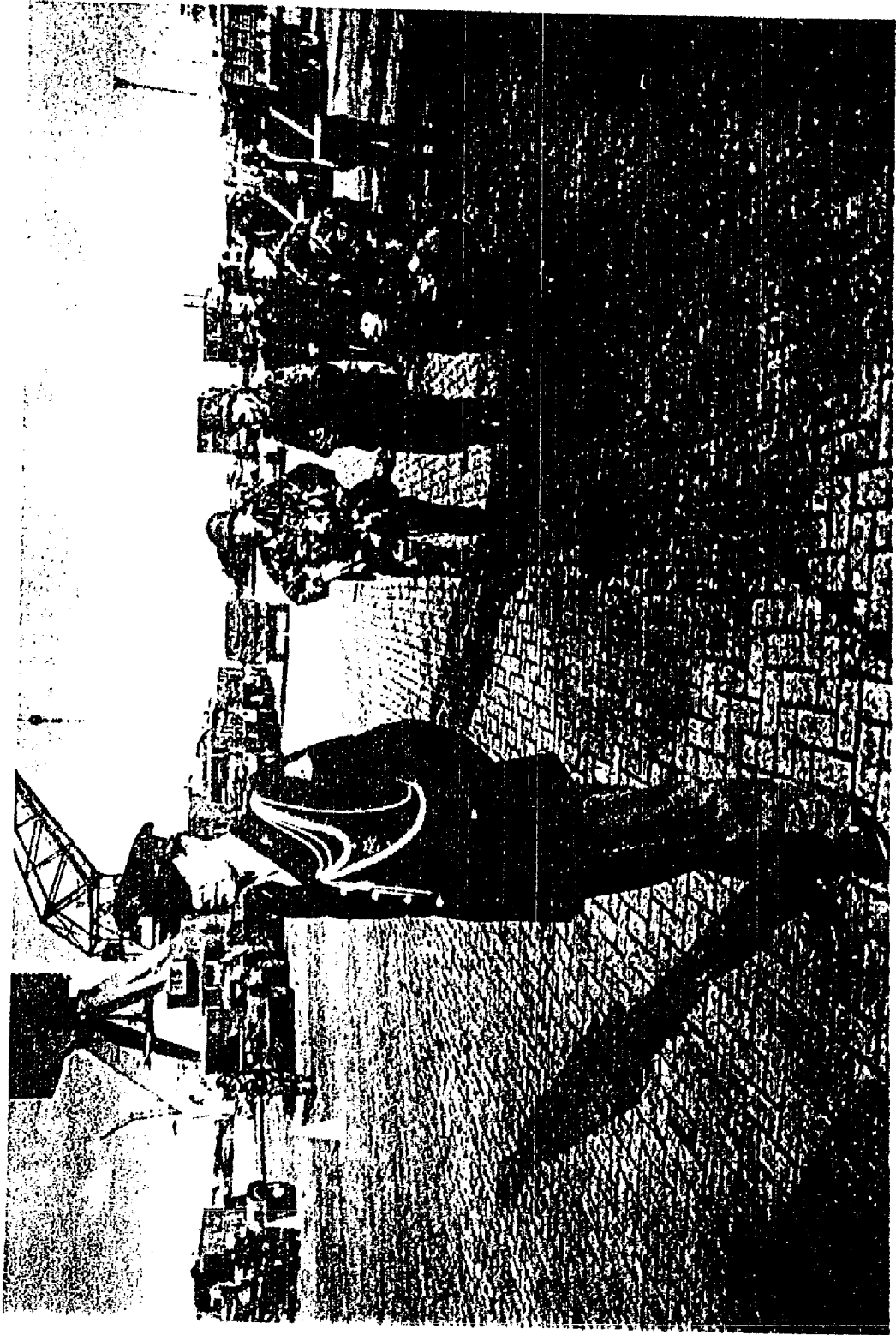
- 4th Transportation Command van het Amerikaanse leger in Europa is belast met vervoer vanaf de haven per trein en over de weg naar het verzamelgebied; ze werken ook samen met

- Nationaal Territoriaal Commando (NTC) van de Nederlandse landmacht dat zorgt voor logistieke ondersteuning, beveiliging en eskorte van konvoeien en het toewijzen van rustgebieden (zie elders in deze brochure). Overigens heeft MIMC ook zelf de beschikking over bewakers; het zijn er niet zoveel, bij Reforger 85 betrof het acht mensen van 1302nd Port Security Detachment uit Bayonne, New Jersey.

- De PTT zorgt in elk geval voor het onderhoud van het Nederlandse deel van het Europe Telephone System, het moderne verbinding-net tussen kantoren van de Amerikanen in Schinnen, Maastricht, Brunssum (AFCENT) en Capelle. MIMC is eigenaar van dit netwerk dat verbonden is met posten in West-Duitsland, België, Italië en Engeland.

NTC - HET VERGETEN LEGER

Het NTC speelt binnen de Reforger-oefening een belangrijke rol zodra het Amerikaanse materieel de Nederlandse havens en depots heeft verlaten en de militairen op Schiphol zijn geland. Het NTC heeft namelijk de verantwoordelijkheid voor het hele wegvervoer

en de legering en beveiliging van Amerikanen in Nederland. Vermoedelijk tot lichte ontevredenheid van NTC vallen lucht- en railvervoer onder de landmachtstaf in Den Haag. Vermoedelijk is dit om de belangen van het Eerste Legerkorps van de landmacht, dat immers ook naar Duitsland moet worden vervoerd, veilig te stellen. De landmachtstaf (met name de sectie LOC = Lines of Communication en de afdeling Vervoer en Verkeer) is bovendien de beleidsbepalende instantie bij Reforgerzaken.

NTC, in de wandeling het Vergeten leger'genoemd, is gevestigd in de Willem-Alexander kazerne in Gouda. In 1986 is begonnen met uitbreiding van dit gebouwenkompleks. De rol van NTC wordt namelijk steeds belangrijker. Een dependance van NTC tijdelijk gevestigd in het kantoorgebouw De Goudse Poort, enkele kilometers verderop.

In vreedstijd telt het NTC ca. 10.000 mensen (5000 militairen en 5000 burgers), in oorlogstijd komen daar 40.000 militairen bij. De huidige kommandant van NTC is generaal-majoor A. de Bruine. Hij heeft de nevenfunctie van Gouverneur van de hoofdstad (Amsterdam dus), een ceremoniële functie met optredens tijdens allerlei ontvangsten van hotemetoten in Amsterdam.

NTC houdt zich bezig met de volgende zaken:

a) Beveiliging en bewaking van militaire objekten, met name die waar geen troepen zijn gelegerd, dus mobilisatiekompleksen, munitiebunkers en werkplaatsen. Dit wordt geregeld door onder NTC vallende Provinciale Militaire Commando's (PMC, in Noord-Nederland is één RMC). Deze beschikken voor deze taak over 180 bewakers/hondegeleiders, 350 burgerbewakers en acht territoriale beveiligingskompagnies (van Heutz met busjes). De laatste patrouilleren langs objekten zonder permanente bewaking.

b) Mobilisatievoorbereiding. De mobilisatie van de landmacht in oorlogstijd (ca. 150.000 mensen) wordt georganiseerd door de afdeling mobilisatievoorbereiding NTC. Zij houden zich bijv. bezig met het vorderen van civiele voertuigen. Herhalingsoefeningen voor het mobilisabele personeel worden regelmatig georganiseerd door het Commando Herhalingsoefeningen in Ossendrecht dat ook onder NTC valt.

c) Civiel-militaire samenwerking, veelal verzorgd door de Sectie Juridische Zaken van NTC, een sectie die in oorlogstijd wordt versterkt met een groot aantal juristen die in dienst zijn geweest. Onder deze taak valt zowel de oorlogsvoorbereiding als de militaire bijstand. Deze afdeling onderhoudt vele contacten met kommissarissen van de koningin, burgemeesters, Rijkswaterstaat, de NS, elektriciteitsbedrijven enz. Oorlogsvoorbereiding omvat de voorbereidingen voor het militair gezag (instellen van verboden gebieden, vorderingen van bezit van burgers, uitgaansverboden, mogelijk ook internering van politieke tegenstanders enz.). Militaire bijstand heeft betrekking op hulp voor de politie tijdens ontruiming, kernafvaltransporten, blokkades, aangevraagd door civiele autoriteiten..

d) Host Nation Support. Hieronder valt de steunverlening aan NAVO-militairen die zich op Nederlands grondgebied bevinden en instandhouding van hun verbindinglijnen (Lines of Communication). Voor het openhouden van het wegennet beschikt NTC over

de eigen 460 mobilisabele geniegevechtsgroep die wegen kan repareren en noodbruggen slaan. Het management van de Amerikaanse materieeldepots in Nederland is ondergebracht in een aparte NTC-organisatie, genaamd Commando United States Materieel Nederland. De staf van deze club onder leiding van D.A. Ordelman (een uit het bedrijfsleven aangetrokken manager) zetelt in een kantoorgebouw op het terrein van het depot in Coevorden.

e) Vervoer en verkeer. Eveneens een aspekt van het 'host nation support'. De afdeling vervoer en verkeer van 812 Transportgroep van NTC steunt in vredes- en oorlogstijd de Nederlandse en NAVO militaire transporten en het overige militaire verkeer in Nederland. Deze afdeling wordt hoogst aktief tijdens Reforger-oefeningen. Er kan dan tevens gebruik worden gemaakt van de diensten van grote aantallen marechaussees (b.v. 1100 bij Reforger 1983) voor verkeersbegeleiding, handhaven van de orde en persoonsbeveiliging voor autoriteiten die een kijkje komen nemen (BSB).

f) Explosievenopruiming gebeurt door het alom bekende Explosieven Opruimings Commando in Culemborg.

g) Huisbaasfunctie voor de Nederlandse kazernes, legering, voeding, kleine onderhoud en de verdeling van en toezicht op oefenen schietterreinen.

In oorlogstijd wordt het NTC enorm opgeblazen. Er moeten dan niet alleen militaire kompleksen worden bewaakt maar het hele Nederlandse grondgebied, althans datgene wat van militair belang is: havens, wegen, bruggen enz. Hiervoor krijgt NTC de beschikking over de volgende onderdelen:

- Ruim 50 infanteriebeveiligingskompagnies;
- Drie beveiligingsbataljons;
- Een bataljon Commando's
- Twee infanteriebrigades als algemene reserve;
- 143 pelotons Nationale Reserve (NATRES) die in hun eigen streek vechten en sneller dan alle andere troepen te mobiliseren zijn (24 uur).

IN DE NAVO - SMEDERIJ.

Sinds de dagen van de Napoleontiese oorlogen, waarin de bekende militaire denker Von Clausewitz zijn ervaringen opdeed (zie binnenkant schutblad), is er veel veranderd, behalve dat in het militaire bedrijf nog steeds geoefend wordt. Oefeningen die zelfs nog belangrijker zijn geworden, omdat we nu leven in het tijdperk van de Afschrikking. Dit tijdperk dat al sinds 1945 is geharnast met atoomwapens, kent het vertoon van macht en het rollen met de spierballen erg veel waarde toe. Daarom wordt er

geoeffend. En tot spijt van de generaals alleen maar in de herfst. De kosten van de oefeningen, het binnenhalen van de oogst, de ongelukken in het burgerverkeer waarin zich grote militaire voertuigen begeven, en de vernielingen in het milieu door de enorme hoeveelheden militaire voertuigen, zijn zo groot dat het maatschappelijk alleen acceptabel is om in de herfst, dat wil zeggen na het binnenhalen van de oogst te oefenen. En die gelegenheid laten de militaire leiders zich niet ontglippen. In het gehele Europese NAVO-gebied, dat zich uitstrekt van Noord-Noorwegen tot Oost-Turkije worden jaarlijks in de periode van eind augustus tot eind november zo'n 20 à 30 oefeningen gehouden door de NAVO-landen. Dit aantal verschilt per jaar (in 1987 zullen het er 25 zijn), en meestal doen in totaal zo'n 200 à 300.000 militairen mee in het totale gebied. Sinds 1975 gaat deze gehele jaarlijkse operatie gehuld in de naam Autumn Forge wat "Herfstsmederij" betekent. Het Duitse officierenblad Europäische Wehrkunde noemt het rechtuit bij naam: "NAVO-Europa beschikt met Autumn Forge over een methode, die het Warschau Pakt tonen kan dat de verdediging in Europa werkt, vooral dan als de externe verdediging volgens plan verloopt. In zoverre gaan van de oefeningenserie impulsen uit die aan de geloofwaardigheid van de afschrikking bijdragen." In de plannen van de NAVO wordt rekening gehouden met drie fronten, die alle drie tijdens Autumn Forge geoeffend worden. Aan het noordelijk front in het noordelijk deel van Noorwegen moet men de Russiese havens, Moermansk bijvoorbeeld, in de greep zien te krijgen. Het centrale front ligt in Duitsland waar ook Nederland een bijdrage aan levert. En het zuidelijk front ligt in Joegoslavië of op de Balkan in het algemeen. Bovendien houdt men nog marine-oefeningen om de aanvoerlijnen over de Atlantiese Oceaan te beveiligen. Een belangrijke route omdat daarvoor de versterkingen voor het noordelijke en vooral het centrale front worden aangevoerd. Nederland ligt dus net achter het centrale front en is daarom belangrijk voor de aan- en doorvoer van militairen en militaire goederen naar het front. Vanuit de VS een bijzonder lange aanvoerlijn die ook wordt beveiligd. In nationaal, bi-nationaal en multinational verband oefenen de NAVO-legers tijdens Autumn Forge hun paraatheid én de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de bewapening en de militaire doctrines. Want het spreekt vanzelf dat de manoeuvres worden ingegeven vanuit een politieke gedachte die de militairen met een bepaalde boodschap het veld instuurt. De meest algemene uitgangspunten zijn het oefenen van de mobilisatiesnelheid van de troepen naar het front en de samenwerking tussen de verschillende legers en hun commandanten.

MOBILISATIE

Eerder in deze brochure hebben we de Reforger-oefening uit en te na behandeld. Reforger is echter de test van slechts één

land van overzee, de VS dat zijn troepen supersnel moet mobiliseren. Groot-Brittanië is een ander land dat de mobilisatie van overzee op grote schaal zal moeten toepassen in geval van 'krisis'. (Canada is het derde land. Canada heeft echter in tegenstelling tot Groot-Brittanië Noorwegen toegewezen gekregen als gebied waar snel troepen moeten worden heengezonden. Nu blijkt echter dat dit land financieel niet in staat is 5000 militairen voor de overtocht naar Noorwegen te sturen.) In 1984 oefenden de Britten de snelle mobilisatie en de gevechtskracht van haar in de Bondsrepubliek gelegen Rijnleger in de bijzonder grote oefening 'Lionheart'. Dit jaar komen de Britten opnieuw vanuit Engeland met versterkingen voor hun fronttroepen. Dit keer echter in kleinere hoeveelheden. In 1984 oefenden de Britten met in totaal 130.000. Slechts één keer in de vijf jaar is hun oefening zo groot. Om een beeld te geven van de opdracht van de Britten een korte samenvatting van Lionheart. In NAVO-kringen, en vooral in West-Duitsland, werd nogal uitgekeken naar de inspanningen die de Britten zich zouden getroosten in Europa, zeker na hun avonturen op de Falklands, dat in een totaal ander werelddeel ligt en waar de Britten grote delen van hun strijdkrachten hadden heen gestuurd. De NAVO haalde echter opgelucht adem toen Groot-Brittanië met maar liefst 130.000 soldaten uitpakte in Lionheart. De oefening bestond uit twee delen. Ten eerste Full Flow. Hierin werd de mobilisatie geoefend van de Britse versterkingen voor het Rijnleger in West-Duitsland. Vijfduizend reservisten, 35.000 soldaten van het territoriale leger (dat een speciaal reservistenkorps vormt, 17.000 man van de parate onderdelen, dat wil zeggen zo'n 57.000 met 9100 vaartuigen en 4930 aanhangers werden in 119 scheepsvaarten in de Belgiese havens Zeebrugge en Oostende aan wal gezet. Bovendien kwamen 34.000 soldaten in een luchtbrug naar het vasteland. Zij landden op de luchthavens van Brussel, Wildenrath, Düsseldorf en Gütersloh. De Duitse spoorwegen zette 160 treinen in. De gemobiliseerden en de parate delen van het Rijnleger tezamen begonnen aan het tweede deel van Lionheart, Spearpoint genaamd. Net als de VS heeft Groot-Brittanië zich verplicht om grote aantallen soldaten te sturen naar het front in de Bondsrepubliek. Omdat vele troepen van de NAVO niet steeds aan het verwachte centrale front kunnen verblijven, moeten zij dus snel worden overgebracht. Deze mobilisatie wordt geoefend door Reforger. De Britten die in wezen het zelfde doen, gebruiken België en Zuid-Nederland. In 1984 noemden zij het Full Flow. Ook Nederland heeft een speciale status ten opzichte van de mobilisatie. Het Nederlandse leger, dat uit drie divisies van de landmacht bestaat, heeft er echter maar twee oproepbaar in de

NEDERLAND

kazernes. De derde divisie zit thuis. In geval van 'krisis' wordt deze divisie opgeroepen om als tweede versterking te

worden ingezet. Deze divisie bestaat uit reservisten, mannen tot 35 jaar die hun eerste dienstdienst al hebben vervuld. Ze vormen dus de tweede versterking. De eerste versterking bestaat uit de in Nederland gelegerde parate troepen. Dat wil dus zeggen de twee divisies minus de brigade die in West-Duitsland is gelegerd. Want deze brigade zal het eerst "in de strijd worden geworpen". Het Nederlandse leger heeft daar een vak op de Noordduitse Laagvlakte naast de legers van de andere NAVO-landen in de Bondsrepubliek. Uit overwegingen van kostenbesparingen zijn er echter, volgens de normen van de NAVO, niet voldoende Nederlandse soldaten in hun vak. Daarom heeft het Nederlandse leger speciale maatregelen getroffen om de versterking in Duitsland zo snel mogelijk te laten aankomen. Binnen enkele dagen moeten de Nederlanders aan het front zijn. Met behulp van speciale treinwagons kunnen tanks e.d. snel naar de BRD worden overgebracht. Nederland zal als eerste NAVO-land een mobilisatiebevel aan haar troepen uitgeven, nog voor het mobilisatiebevel van de NAVO zelf, om zo de versterkingen op tijd ter plaatse te laten zijn. Als het zo ver mocht komen dan weten we waar we aan toe zijn. Ieder najaar wordt deze manoeuvre geoefend, ook in 1987 als maar liefst 25.000 Nederlandse militairen zich naar de Noordduitse Laagvlakte begeven, om mee te doen aan Certain Strike.

Van tijd tot tijd heeft Nederland het commando over een grote NAVO herfstoefening. In 1973 werd deze oefening Big Ferro genoemd, in 1978 heette het Saxon Drive en in 1983 werd Atlantic Lion onder Nederlands commando gehouden. En als alles volgens plan verloopt is Nederland in 1988 weer aan de beurt.

HET LOOPT GEWOON UIT DE HAND

Op dergelijke momenten wordt de Nederlandse Leeuw hoog in de mast gehesen en moeten we geloven in de matigende, oergezellige en tolerante Nederlandse militairen. Wat werd er tijdens Atlantic Lion geoefend? Zoals gezegd waren de mobilisatiesnelheid en de samenwerking in groot verband. 'Interoperability' wordt dat genoemd, de internationale samenwerking tussen verschillende officierskorpsen. Tijdens Atlantic Lion ging het vooral om Britten, Amerikanen en Duitsers. De Amerikanen oefenen hun Reforger en de commandant tijdens Atlantic Lion vatte dat zo samen: "Voor onze militairen was het een uitstekende ervaring om met veel materieel over een lange afstand naar Nederland te komen en de rivieren (Maas en Rijn) te overschrijden alvorens Atlantic Lion te beginnen." Het doel van die samenwerking is om zo goed mogelijk te kunnen communiceren, door de verschillende nationaliteiten op dezelfde wijze een opdracht te laten uitvoeren. Dat er hier en daar problemen zijn met de verbindingen, is volgens hem een kwestie van oefenen en het op elkaar afstemmen van de technische

apparatuur. Daar komt het al door Von Clausewitz geroemde oefenen weer ter sprake. Loos, een van de leiders van Atlantic Lion zei het zo: "Dingen zoals die in oorlogstijd gebeuren, gebeuren nu ook. Het loopt gewoon uit de hand. Ik vind dat goed, daar leert men van."

Het spreekt vanzelf dat de begrippen samenwerking en snelheid zonder duidelijkheid over de bedoeling van dit gedrag nogal vage, weinig zeggende fenomenen zijn. Daarom is het noodzakelijk een beknopt beeld te geven van de politieke bedoelingen van de militaire plannen en de oefeningen waarin ze worden uitgetest. Verderop komen we terug op Atlantic Lion en de vermoorde onschuld van de goedwillende bedoelingen onzer vaderlandse officieren.

Amerikaanse militaire theoretici togen na de verloren Vietnamoorlog aan het werk en zij kwamen met een 'oplossing' om de oorlog weer winbaar te maken. In hun oplossing moeten de diverse krijgsmachtonderdelen beter samenwerken, bijvoorbeeld de land en luchtmacht. In hun oplossing moeten de verschillende wapensoorten; de nucleaire, de conventionele maar ook de chemische en biologische wapens gewoon door elkaar heen gebruikt worden. Ook moet er gebruik worden gemaakt van elektronische oorlogvoering. Het misleiden van de vijand door storing en valse informatie op diens verbindingsnet te zetten.

De diverse wapensoorten worden niet zoals in de oorspronkelijke uitvoering van de Flexible Response strategie, de een na de ander gebruikt maar zogezegd 'geïntegreerd'. De oplossing gaat verder met de gedachte uit de goede oude tijd: de aanval is de beste verdediging. Er moet worden verdedigd 'in de diepte'.

Deze fraaie maar bedriegelijke woorden werden samengevat in het plan Airland Battle, dat de Blitzkrieg aanhangers nieuwe kansen geeft. En het was misschien allemaal nog niet zó erg geweest als niet in 1981 de regering Reagan aan de macht kwam waarin gedachten leefden zoals die van de eerste minister van buitenlandse zaken Haig, die zei dat er belangrijker dingen zijn als vrede.

DE AANVAL IS DE BESTE VERDEDIGING

Het zal dus weinig verwondering wekken als blijkt dat dit Airland Battle-plan ook inderdaad in het Amerikaanse leger is ingevoerd. Op 14 oktober 1982 verklaarde de minister van defensie Weinberger dat Airland Battle voor het eerst geoefend werd in 1982 tijdens de Reforger oefening. Eigenlijk werd Airland Battle in de NAVO ingevoerd ofschoon daarvoor nog wat kunstgrepen moesten worden toegepast. Zo verschenen deelplannen als variaties op het thema, met namen als Airland Battle 2000, Fofa, Airforce 2000. Generaal Rogers, de deze zomer afgezwaaide oppergeneraal in Europa, verwierf in 1982 nog extra beruchtheid toen hij verklaarde dat deze plannen slechts 33 gulden per persoon extra kosten. Spaar slechts één maaltijd uit voor uw veiligheid was zijn devies.

Ofschoon in de oefenscenarios in net zo verhullende taal wordt gesproken als de plannen die willen verdedigen in de diepte, is het van belang om na te gaan wat er in het (recente) verleden zoal werd geoefend aan militair-politieke bedoelingen. Daarom een overzicht. Gegevens uit de volgende passage zijn afkomstig uit "NATO Herbstmanöver 1984, Göttingen."

Al voor de oprichting van de NAVO, ten tijde van het Amerikaanse atoommonopolie, stelde een studie van de verenigde stafchefs van het Amerikaanse leger: "Atoombommen zullen in die mate worden ingezet als mogelijk en wenselijk is."

In mei '49; een maand na de oprichting van de NAVO publiceerde het Amerikaanse ministerie van defensie een document waarin het plan Dropshot werd ontwikkeld. "In het bijzonder zal een vroege atoomaanval de inzet van andere militaire middelen van de geallieerden verlichten en daarmee de verliezen wezenlijk vermindern... Vanuit het standpunt van onze nationale veiligheid gezien zouden de voordelen van het vroege gebruik van atoombombardementen buitengewoon zijn."

In 1962 wordt het plan OPLAN 100-6 ontwikkeld. Het betreft een Amerikaans aanvalsplan tegen het Oosten. Zonder een voorafgaande Russiese aanval moet op direkt bevel van de Amerikaanse president de oorlog met een atoombombardement worden begonnen. In dit OPLAN 100-6 ging men van twee soorten aanval uit. Een nucleaire tegen de atoomonderdelen van het Oostblok en een niet-nucleaire tegen bruggen, kazernes, havens, luchthavens e.d. Dit onderscheid werd gemaakt omdat de Amerikanen vermoedden dat niet alle Europese NAVO-bondgenoten ervoor voelden aan het eerste deel van het plan mee te doen. Bovendien voorzag men de overname van de macht door militairen voor het geval sommige burgerbestuurders; regeringen, provincie of gemeentebestuurders niet mee wilden werken.

Volgens Der Spiegel no 29 uit 1975 werd in de oefening Hilex '75 het volgende geoefend. "Ook de mogelijkheden om de 'constraints' dat wil zeggen de zichzelf opgelegde beperking, langzaam terug te dringen werd geoefend en uitgetoet. En wel tot het punt waar de NAVO-troepen een grens kunnen overschrijden, zonder dat het Warschau Pact onmiddellijk met atoomwapens antwoorden zal."

In het gedenkwaardige jaar 1968 werd door de NAVO-legers in Beieren (vlak bij de Tsjechiese grens, Tsjecho-Slowakije waar op 21 augustus 1968 de Russiese legers een eind aan de regering Dubcek maakten.) een aanvalsoefening gehouden waarin de Duitse luchtmacht zelfs het gooien van napalm moest oefenen. Dit ging gepaard met een tankaanval. Na ernstige protesten van de Sowjet-Unie op 15 september werd de oefening 150 km verplaatst in westelijke richting. "Een blik op landkaart vol doet om in te zien wat het verwijderen van Praag uit de driehoek (Polen, DDR, Tsjecho-Slowakije) betekent. De zuidflank, (de DDR) en Polen zouden niet meer zijn gedekt, een aanval over de Sowjet-grens zou denkbaar zijn. De driehoek zou zijn waarde, het Warschau Pact zijn hart verliezen." (Bonner Rundschau 26-7-1968)

Ook tijdens de oefening Global Shield uit 1979 werd een grote verrassingsaanval op de Sowjet-Unie geoefend. Strategiese Amerikaanse bommenwerpers zetten, overigens zonder kernwapens aan boord, koers op de Sowjet-Unie en pas vlak voor de Sowjet-grens draaiden ze daarvan weg. Een woordvoerder verklaart dat dit nodig is om "Alarmaatregelen te nemen voor het moment dat de afschrikking faalt." (Der Spiegel 30-4-1979) Twee jaar later oefenen 400 vliegtuigen een "aanval op vijandelijke stellingen." (Der Spiegel 30-4-1979)

De in 1981 gehouden oefening "Scharfe Klinge" is een voorbeeld van de Airland Battle strategie. Niet alleen wordt een nauwe samenwerking tussen land-, luchtmacht en territoriaal leger vooropgesteld. Ook oefende de luchtmacht hoe in het achterland van de vijand haar tweede echelon moest worden aangevallen en vernietigd. In het jargon van Airland Battle wordt dit 'diep strike' genoemd. De landmacht moest tijdens deze oefening vanuit een positie uit de achterhoede in nauwe samenwerking met andere dienstvakken opmarcheren. De territoriale troepen moest door middel van 'objektbewaking' de eigen bevolking onder de duim houden.

Een soortgelijke oefening speelde zich in de herfst van 1983 af, Confident Enterprise genaamd. De NAVO veronderstelt in de BRD vier mogelijke plaatsen waarlangs de strijd kan worden gevoerd, én kan worden begonnen. Dat zijn de Noordduitse laagvlakte -goed bekend bij onze jongens- de Göttinger Korridor, De Hofer Korridor en de Fulda Vallei. De laatstgenoemde plaats was het toneel van handeling. Het is bovendien het Amerikaanse vak in de BRD. Dit maakt speculaties mogelijk dat de Amerikanen door de Fulda Vallei zullen aanvallen, terwijl de andere NAVO-legers ervoor moeten zorgen geen meter terrein te verliezen. Confident Enterprise was de belangrijkste Middeneuropese herfstoefening, belangrijk onderdeel van Autumn Forge '83. Er werd tijdens de oefening gebruik gemaakt van de M1-gevechtstank en de Apachehelikopters, beiden belangrijke hulpmiddelen in het realiseren van de aanval in de diepte. Daarnaast werd de samenwerking van artillerie, infanterie en luchtmacht van groot belang geacht. In totaal deden 61.000 soldaten mee aan de oefening o.l.v. de commandant van het vijfde Amerikaanse legerkorps. Daaronder bevonden zich de 8-ste US infanterie divisie, gelegerd in Bad Kreuznach, en het 11 e Pantserverkenningregiment uit Fulda. Beide eenheden zijn speciaal naar de voorschriften en inzichten van Airland Battle opgezet. In het Amerikaanse militaire tijdschrift Military Review van september 1983 heet het als volgt: "De opgave van de 8 US-infanterie divisie bestaat eruit, soldaat er op voor te bereiden dat ze de Airland Battle kunnen voeren en winnen."

Tijdens de oefening Confident Enterprise werd ook de inzet van nucleaire én chemiese wapens geoefend. Uit het scheidsrechterhandboek valt dat op te maken o.a. uit de volgende passage: "Alle aspecten van nucleaire, chemiese en biologische operatie (NBC slag) worden in de gezamenlijke oefening geïntegreerd." De inzet van chemiese wapens wordt noodzakelijk geacht omdat een vergiftiging met slecht verwijderbare chemiese strijdmidde-

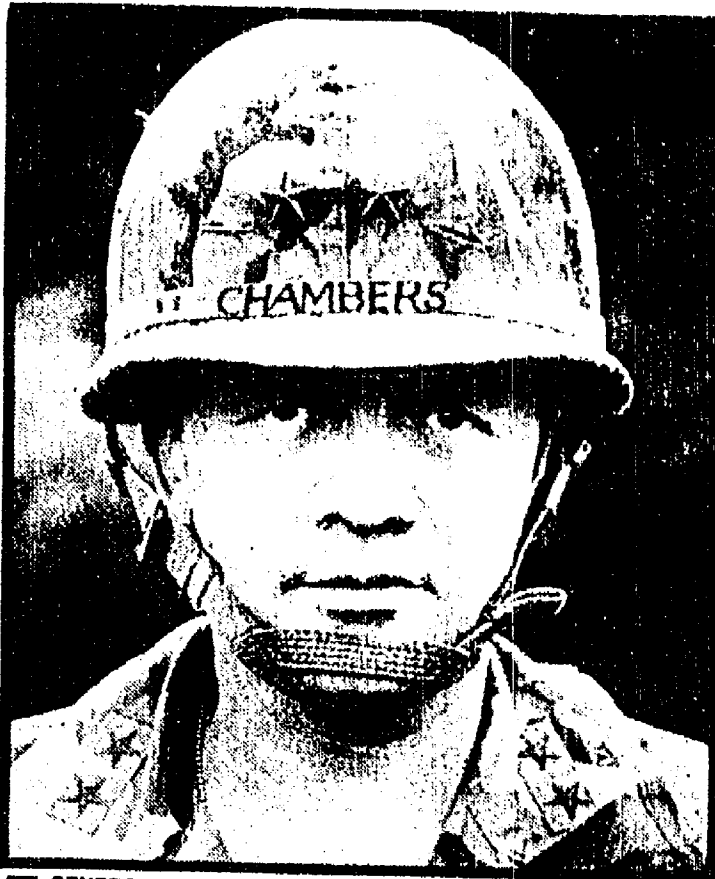
LITERATUUR

- Angriff als Verteidigung: AirLand Battle 2000, Rogers-Plan. - Bonn: Die Grünen im Bundestag, 1984
- Berkhof, G.C. & P.M.E. Volten - Het militair-strategisch denken in de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie: overeenkomsten en verschillen. - Den Haag: Ons Leger, s.a.
- Burgman, Gerhard. Heeresübungen auf neuen Wegen. Uit; Europäische Wehrkunde, juni 1982.
- Campbell, Duncan - Secret Laws for Wartime Britain (in: New Statesman 6 sept. 1985 p. 8-10)
- Campbell, Duncan - If War came close, we could have New Masters (in: New Statesman 13 sept. 1985 p. 10-12)
- Haftendorn, Helga - Die Zukunft der amerikanischen militärischen Präsenz in Europa (in: Europa-Archiv, Folge 20, 1983, p. 639-648)
- Hearing before the Committee on Armed Services, United States Senate, ninety-eighth Congress, first session, april 25, 1983. - Washington: U.S. Government Printing Office, 1983
- Hulzebus, Egbert - FOFA: de NAVO-plannen voor de aanval. - Groningen: Vredeswinkel, 1986
- Isby, David C. & Charles Kamps jr. - Armies of NATO's central front. - Londen: Jane's, 1985
- Johannisse W. e.a. - De Koninklijke Marechaussee tijdens de najaars-oefeningen 1983 (in: Militaire Spectator febr. 1984 p. 53-64)
- Kaldrack, Gerd - Wartime Host Nation Support, Zusammenarbeit auf der Basis des Vertrauens (in: Europäische Wehrkunde jan. 1986 p. 21-25)
- Kerkum, P.C. van - De Amerikaanse materieelopslag in Nederland (in: Ons Leger, febr. 1986 p. 19-21)
- Kuethe, Rik - Het centrale front (in: Elseviers Magazine, 27 sept. 1986)
- Legerkoerier, november 1983.
- Louw, N. v.d. - Het Nationaal Territoriaal Commando: Een vergeten leger? (in: Ons Leger, juni 1983 p. 58-66)
- Meines, Rob - NAVO zal sneller versterkingen uit VS kunnen aanvoeren (in: NRC-Handelsblad, 2 dec. 1982)
- Myjer, Eric P.J. - Militaire veiligheid door afschrikking: verdediging en het geweldverbod in het handvest van de Verenigde Naties. - Deventer: Kluwer, 1980
- Nationaal Territoriaal Commanadant: 'Taak wordt uitgebreider, en de verantwoordelijkheden groter' (in: Legerkoerier sept. 1985 p. 15-17)
- NATO Herbst Manöver 1984. - Göttingen: Antimilitarismus Kommission, etc., s.a.
- Oorlogsvoorbereidingen. - Voorburg: IKV, 1981. - (IKV-geschrift; nr. 9)

- Ortman, Jozef. Autumn Forge 85 - Demonstration der Abschreckung. Uit; Europäische Wehrkunde, oktober 1985.
- Palmer, A. Ruiz & Phillip A. Karber - The front line in Europe (in: Armed Forces Journal International, mei 1985, p. 27-77)
- Reforger Reforger. - Groningen: AMOK-Noord, 1986. - (AMOK-Noord Pamflet)
- Reinforcement by Air and Sea - Thema van NATO's Fifteen Nations aug.-sept. 1979
- Unterstützungsabkommen BRD-USA im Kriegsfall (in: AIB Sonderheft 2/1984, AirLand Battle p. 39-40)
- USAEUR (in: Wehrtechnik, mrt. 1987, p. 54-56)
- Vigeveno, G.W. - Dertig jaar NAVO-strategie (in: Intermediair, 20 juli 1979)
- Von Clausewitz. Over de oorlog. 1827/1982; uitgeverij Het Wereldvenster Bussum, pag. 102-103.
- Von Raven, Wolfgang. Lionheart: Britische Verstärkung für den Europäischen Kontinent. Uit; Europäische Wehrkunde, oktober 1984, pag. 575-577.
- Welch, Larry D. - NATO Rapid Reinforcement - A key to conventional deterrence (in: NATO's Sixteen Nations, febr.-mrt. 1987 p. 114-116)
- Zaak van lange adem, een (in: Alle Hens, nov. 1984, p. 16-18)

Het Reforger-overleg is een gekombineerd initiatief van onder andere het landelijk sekretariaat basisgroepen, de aktiegroep 'Is het oorlog op het IJ', het Euregio-overleg, PSP, BONK, AMOK, AMOK-Noord, vredeswinkels en diverse plaatselijke aktie- en vredesgroepen.

Een van de activiteiten van het Reforger-overleg is het uitbrengen van deze brochure. Andere plannen zijn het uitbrengen van een affiche en pamfletten en het draaiende houden van een landelijk koördinatiecentrum voor akties op het moment dat de Reforger-oefening aan de gang is. Voor deze activiteiten is geld nodig. Een bijdrage is dan ook welkom op gironummer 2612811, ten name van Reforger-overleg, Esdoornstraat 14, 3551 AJ Utrecht. Het Reforger-overleg is voorlopig bereikbaar onder te.n.r. 030-442122.

■ **GENERAAL ANDREW CHAMBERS:**

**„Ik sta te popelen
om die Sovjets...”**

UITGAVE VAN: AMOK
IN SAMENWERKING MET WHAM

JUNI 1987

cl: [REDACTED]

fichecode(s)

RNR volgnr:

OBJ NR :

DOSSNR: 2789/2765

CIC(O): 22 verz: 27-8-'87.

PLG : Ov. ontv: 27-8-'87.

DET : 449

verz: 28-8-'87

ontv:

doc:

ACTIE

INFO 701 MIKKE-B verz: 28/8

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen 1) afwijkingen van lfn melding dtg

Bronnen: [REDACTED] Eval: 82.

1. ONDERWERP : Anti-NAVO pamflet mbt. oefening "Reforger".
2. BETR. PERSONEN : Drie onbekende personen, vermoedelijk behorende bij actiegroep AMOK.
3. VOORVAL : Op donderdag 20 augustus te ca 23.50 uur hebben een drietal onbekende personen twee pamfletten kennerlijk gericht tegen de oefening "Reforger" aangeplakt tegen de buitenmuur van de Horeelkazerne te Deventer. Deze actie vond plaats nabij de hoofdepoort en op de buitenmuur van geb. 10. Gezien de inhoud van de pamfletten - zie bijlage - moet worden aangenomen dat het hier een actie betrof van AMOK. Nadere gegevens omtrent de daders is niet bekend.
4. GETROFFEN MAATREGELEN : De pamfletten zijn zo spoedig mogelijk verwijderd en de K.Mar. brigade Schalkbaar is van dit feit in kennis gesteld. Een onderzoek van K.Mar. heeft geen verdere resultaten opgeleverd.

Par: [REDACTED]

W 449 Cidet. :

Geen, ook elders zijn dergelijke pamfletten opgehangen.

Ri/B

LAS/BLS AFD. I/V
SIE VEIL.

04. SEP 1987

0009067/0008129/c

CODENUMMER: 71.35/10.33

AFDELING:

volgblad(en)

geen

1)

bijlage(n)

3én.

1)

deze M/R bevat ..... bladen

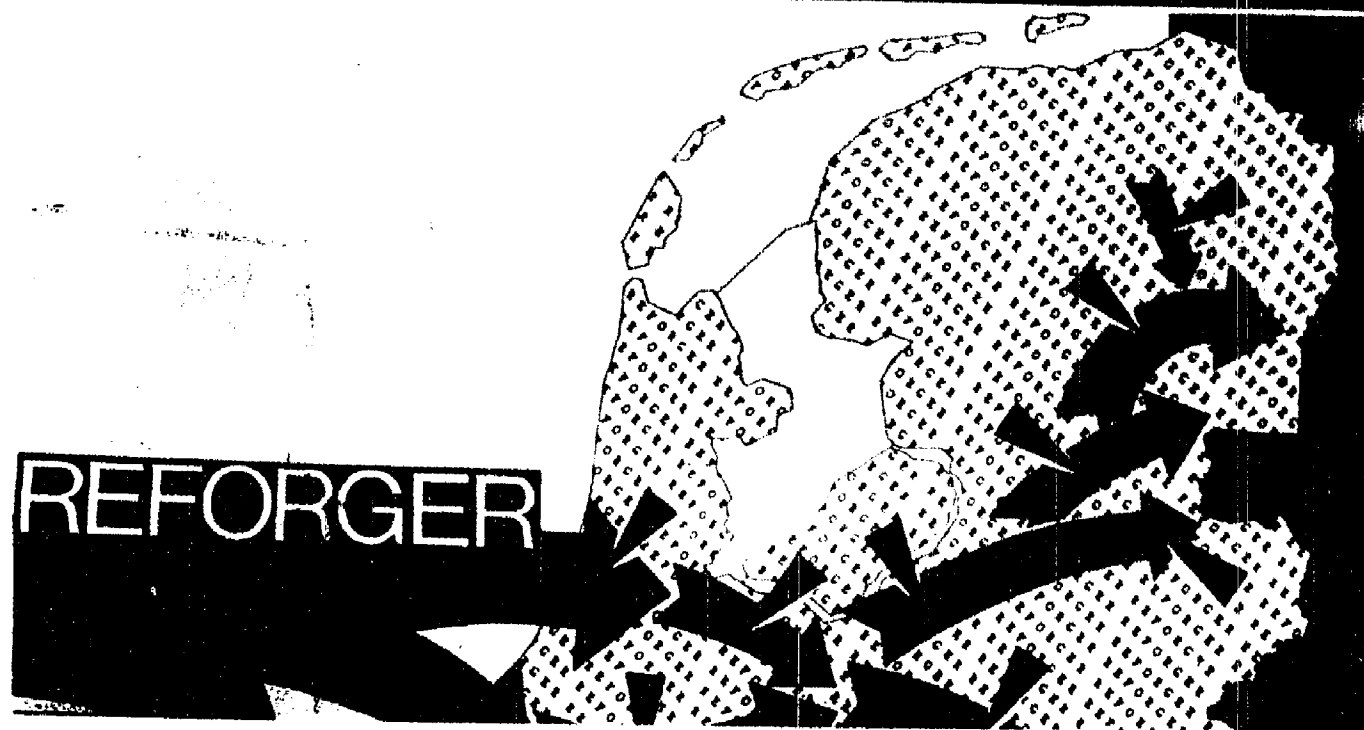
- 2e blad

Op andere affiches wordt o.a. verwezen naar een telefoonnummer voor het inwinnen van meer informatie m.b.t. deze NAVO- oefening en de akties ertegen.

Voor de verdere inhoud van deze affiche moge ik U kortheids- halve verwijzen naar de bijlagen.

0-0-0-0-0-0-0

OORLOG?

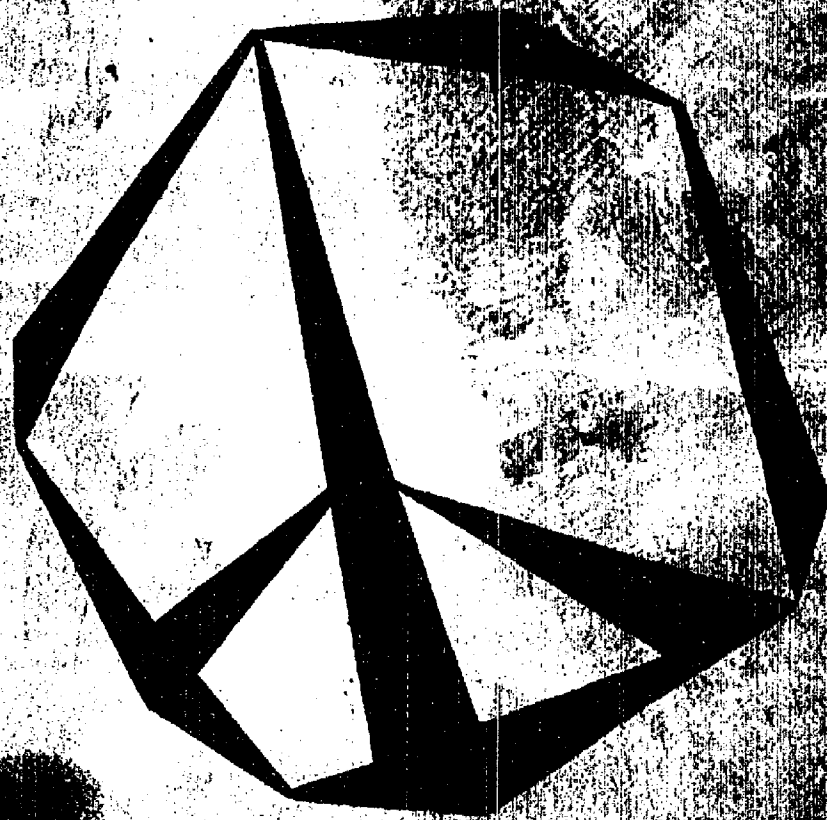
REFORGER

STOP!
NAVO-OEFENING
REFORGER

REFORGER: VOOR MEER INFORMATIE OVER DEZE NAVO-OEFENING EN
DE ACTIES ZITTELEN: TEL. 030-4441122 (AMST. ESCOBORSTR. 14,
3551 AJ UTRECHT). ACTIE-VOEREN KOST GELD NIJDRAGEN KON-
MEN OP CIRO 5567607 VAN AMST. DEFRUIT WINDEN GESTORT O.V.V.
REFORGER!

OORLOG? REFORGER
STOP NAVO-OEFENING

OMSINGELING MTMC

25 Aug. 14.00uur Station Alexander

Het MTMC (Military Traffic Management Command) aan het Lyantseplein nr. 1 in Capelle a/d IJssel regelt alle Amerikaanse militaire transporten, zowel van troepen als van materieel, in Noord- en West-Europa.

[REDACTED]

Ten aanzien van vorenstaande gebeurtenissen is een onderzoek naar de dader(s) ingesteld.

De feiten zijn tot op heden niet opgeëist door een of andere aktiegroep.

Gezien de in en om Eindhoven gepleegde anti-militaristische activiteiten, wordt uitgegaan van de gedachte dat deze feiten zeer vermoedelijk zijn begaan door leden van de Eindhovense-
'beweging'.

Omtrent de identiteit van de dader(s) ontbreekt elk spoor.

[REDACTED]

cl: [REDACTED]

lichecode(s)

RNR : volgnr:

OBJ NR :

DOSSNR: 87/317

CIO(O): A verz: 200807

PLG : NH ontv: 200807

DET : 450

verz: 200807

ontv: 20-8-87

doc: 3-9-87

ACTIE : B1.

verz: 4-9-87

INFO :

verz:

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen 1) afwijkingen van t'n melding dtg:

Bronnen:

Eval:

1. ONDERWERP:

Anti-militarisme

a. Trefwoord: Alternatieve parade

b. Plaats/Tijd: Amsterdam, 271800 B aug 1987

2. BETROKKEN PERSONEN:

25 à 30 personen behorende o.a. tot REBEL

3. VOORVAL:

Via Radio "Stad" werd 27/8/87 opgeroepen voor de alternatieve Parade waarvoor verzameld moest worden op Stationsplein bij Centraal Station te Asd. Volgens verslaggeefster Radio "Stad" en A2/NH, op dat moment bij Spoorwegpolitie te Asd, namen een 25 à 30 mannen en vrouwen met rode vlaggen, sommigen met opschrift "Rebel" deel. Daarna ging de route via de Kalverstraat naar de Spuistraat waar gevestigd is het pand "VRANKRIJK". Er hebben geen andere activiteiten plaatsgevonden dan het uitdelen van pamfletten en discussies met omstanders.

4. CONCLUSIE:

Ludiek gebeuren met doel verkrijgen publiciteit en steun bij de fietsdemonstratie naar Schiphol dd 290887.

28-8-1987

A/NH

C-450: afgm rappt = plgc

3/9/87

afhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)

1)

bijlage(n)

1)

bijl : 2 pamfletten

cl:

deze M/R bevat ... bladen

LAS/BLS AFD.IV
SIE VEIL.

09.SEP1987 0009105

CODENUMMER: 71.35/18.32/18.33

AfDELING:

oording/c

Nederland bezet gebied ?

35.000 Amerikaanse militairen trekken door Nederland. Op weg naar West-Duitsland, het slagveld voor de Derde Wereldoorlog. Ze komen aan op Schiphol. Per trein en met bussen verspreiden ze zich daarna over het land. In de Rotterdamse haven helpen duizenden militairen met de overslag van 300.000 ton wapentuig. Tanks, pantserwagens, helikopters, kanonnen en munitie. Op verschillende plaatsen in het land, zoals in Coevorden en Ter Apel, ligt in militaire depôts nog meer oorlogsmateriaal klaar. De Amerikanen halen dat op en vullen de depôts aan met nieuw materiaal.

Vervolgens trekt de hele zaak met haastige spoed naar West-Duitsland. Voor de grootste NAVO-oefening ooit georganiseerd: "Certain Strike", de zekere aanval.

Van dit alles kan heel Nederland getuige zijn, eind augustus en begin september. Dat houdt het Amerikaanse leger de negentiende REFORGER-oefening: de terugkeer van troepen naar Duitsland.

Onderhandelen.....

Politici van allerlei slag hebben op dit moment de mond vol van ontwapenings- en vredes-voorstellen. In Genève onderhandelen de Amerikanen en Russen over de verwijdering van een flink aantal atoomwapens uit Europa. Een akkoord tussen die twee zou kunnen betekenen dat Nederland uiteindelijk toch kruisraketten-vrij blijft.

Maar reden voor feest hebben we nog lang niet. De leiders van de NAVO-landen vinden steeds nieuwe obstakels. Eventuele resultaten zijn niet in de laatste plaats te danken aan de vredesbeweging. Die organiseerde jarenlang massale acties tegen juist die atoomraketten. Zonder die acties zou nu niet eens meer over kruisraketten gepraat worden.

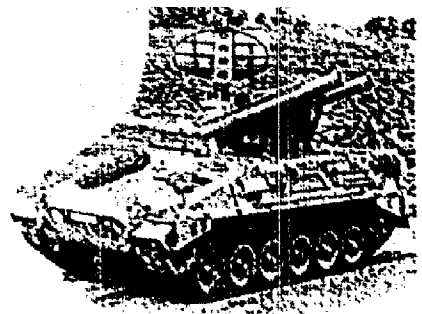
.....maar niet ontwapenen

Werkelijke ontwapening en dus minder kans op oorlog zal niet het resultaat zijn van een afspraak tussen de Russen en Amerikanen. Akkoord of geen akkoord, de Amerikanen gaan door met de Star Wars-plannen ('ruimtekermis') van Reagan. De Nederlandse regering voelt er steeds meer voor om daar aan mee te doen. En bovendien roepen alle NAVO-leiders om het hardst dat verwijdering van atoomwapens wél gekompenseerd moet worden. Met meer 'gewone' bewapening: tanks, bommen en granaten en allerlei nieuwe uitvindingen op wapengebied. Daarvoor moeten de defensieuitgaven dan weer omhoog.

oorlog??

STOP

navo-oefening

REFORGER !!

VAN VERDEDIGING NAAR AANVAL

In de loop der jaren heeft de NAVO haar plannen om tegen de vijand op te treden een aantal keren ingrijpend veranderd. Zo was de NAVO in de zestigerjaren nog sterk defensief gericht; de jongste ontwikkelingen echter gaan uit van een eerste aanval (de eerste klap is een daalder waard!).

OORLOG EN Vernietiging

Een ontwikkeling als hierboven als afschrikking bedoeld, heeft juist het tegengestelde effect: ze voorkomt niet een oorlog, maar werkt er een in de hand, o.a. door te veronderstellen dat een oorlog te winnen is.

Een moderne oorlog echter kent geen overwinnaars, slechts aan weerszijden grote aantallen slachtoffers en, vrijwel zeker een onleefbare wereld door gebruik van chemische-, biologische-, en kernwapens.

MILITARISERING KOST KAPITALEN

Het draaiend houden van het militair apparaat met al haar personeel, met bijv. onderhoud van het materieel, en met oefeningen als REFORGER, slokken enorme sommen geld op. En de nog steeds voortgaande militarisering dwingt tot steeds hogere uitgaven. Vervanging en modernisering van wapentuig kost een vermogen. Dat blijkt altijd op te brengen te zijn; bezuinigingen, zoals U weet de laatste tijd aan de orde van de dag, treffen alle andere Ministeries dan Defensie.

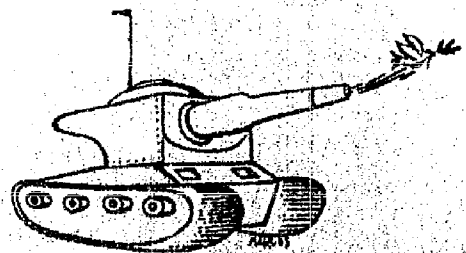
MILITARISME EN ONDERDRUKKING

Een leger ziet zichzelf graag als een beschermer van de samenleving. Die bescherming gebeurt op basis van macht en machtsverschillen. Hierdoor ontstaan groepen met meer, en groepen met minder macht, wat tot onderdrukking kan leiden. Deze manier van (patriarchaal) denken werkt daardoor vernietigend juist voor dat waar hun bestaansrecht aan ontleend wordt: handhaving van de democratie; gelijke rechten voor iedereen.

* REFORGER 87 *

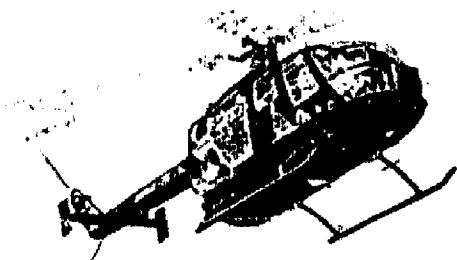
WEER EEN WERELDOORLOG?

Dit najaar wordt de derde wereldoorlog geoefend! Vanaf 29 augustus zal Europa opgeschrokken worden door REFORGER: de grootste oefening in troepentransporten door NAVO-strijdkrachten sinds de tweede wereldoorlog. Aan deze "Return of Forces to Germany" (Terugkeer van Troepen naar Duitsland) nemen 35.000 Amerikaanse militairen deel. Zij worden vanaf 29 augustus met meer dan 250 vliegtuigen en met 4 schepen vanaf de VS naar Europa gebracht. De oefening zal voor een belangrijk deel over Nederlands grondgebied lopen.

Zeker de helft van de Amerikanen zal op Schiphol aankomen. Het grootste deel vertrekt daarna naar Rotterdam om de vele scheepsladingen oorlogsmateriaal die daar aankomen uit te laden. Dat zal vervolgens met speciale treinen naar de Bondsrepubliek getransporteerd worden. Daar zullen 5 landen: de VS, Groot Brittanie, de ERD, Frankrijk en Nederland samen 78.000 militairen leveren om gezamenlijk te oefenen.

* SCHIPHOL *

SCHIPHOL:

GEEN MILITAIRE LUCHTHAVEN!

Schiphol neemt binnen de REFORGER-oefeningen een belangrijke plaats in. In tijden van oorlog of "toenemende spanning" zal er door militairen gebruik worden gemaakt van de aanwezige faciliteiten, het personeel, en de (burger-) vliegtuigen. Nederland is in tijden van "spanning" en "crisis" e.d. een springplank naar het front in Duitsland. De luchthaven Schiphol speelt hierbij een belangrijke rol. Op 29 augustus komen hier Amerikaanse troepen aan die vandaar verder zullen reizen. Personeel op Schiphol heeft in het verleden reeds ernstige bezwaren geuit tegen deze toenemende militarisering van de luchthaven. Vanuit Amsterdam zullen er acties worden ondernomen tegen de militaire activiteiten op Schiphol, o.a. een demonstratieve fietstocht naar Schiphol.

Financiële bijdragen: Giro: 4507010 tnv GRAM, Amsterdam
o.v.v. Reforger

In AMSTERDAM:

* AKTIES *

- 29 augustus:
Manifestatie op de Dam:
aanvang: 11.00 uur;
Fietsdemonstratie vanaf de
Dam naar Schiphol-Oost:
Vertrek: 13.00 uur;
Afsluitend is er aldaar
een picknick.

- 26 augustus:
Info- en discussie-avond in
Frankrijk, Spuistraat,
20.00uur.

- Spandoeken worden in de
stad opgehangen.

- Gedurende de maand
september zullen er tal van
acties worden georganiseerd
door Vrouwen voor Vrede.

- Voor inlichtingen over
alle activiteiten in Amster-
dam:

BONK: 020-649395.

...en verder in.....

ROTTERDAM: 30 augustus

- Grote manifestatie tegen
militarisering.

- Elke dag: picket-lines in
de haven bij de gemilitari-
seerde havenoverslagbedrijven.

CAPELLE AAN DE IJSSEL:

- 25 augustus. Omsingeling
van het MTMC. Deze instantie
regelt alle Amerikaanse
legertransporten in Europa.

HAARLEM: 29 augustus.

- fietsdemonstratie naar
Schiphol, en aansluitende
manifestatie.

inl: 023-323792

Ook zal er op tal van andere
plaatsen in Nederland (o.a. in
de provincies Limburg en
Groningen) actie gevoerd
worden tegen REFORGER.

Voor meer inlichtingen en het
bestellen van affiches, info-
kranten, de uitgebreide folder
over REFORGER '87, e.d.:

- landelijk sekretariaat
Esdoornstraat 14
3551 AJ Utrecht
telefoon: 030-442122

cl: [REDACTED]

fichecode(s)

RNR	LAS / BLS AFD. I/V	volgnr.
	SIE VEIL.	
OBL NR		
28 AUG 1987	0008993	0008129/c
ACTIE	GODENUMMER: 71.35/18.33	VOITZ:
INFO		VOITZ:
	AFDELING:	

CIO(O): [REDACTED] verz: 270887
PLG : B-1-2 onlv: 270887
DET : Sie Vh

verz:
ontv:
doc:

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen 1) afwijkingen van (fn melding dig:

Bronnen: [REDACTED] Evat:

Onderwerp: Aankomst eerste USA-odl t.a.v REFORGER
Schiphol
270887

Personalia: N.v.t.

Beschouwing: T.a.v het aankomen van het eerste USA-odl was door radio
Stad Amsterdam opgeroepen om te gaan demonstreren rondom
Schiphol. Aan deze oproep is geen gevolg gegeven en er
hebben zich rondom de bovengenoemde aankomst geen onge-
regeldheden voorgedaan.
Verder geen bijzonderheden.

Conclusie/advies: Geheel had een ordelijk verloop.

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) geen 1)
bijlage(n) geen 1)

cl: [REDACTED]

deze M/R beval ..... bladen

ci: [REDACTED]

fichecode(s)

RNR

volgen

OBJ NR : Platform, Schiphol-Oost, Reforger

DOSSNR: 07/224

CIO(O): A3 verz: 280887
 PLG : NH ontv: 200887
 DET 450 Ci-Detachement.

ACTIE : B1. verz: 4-9-87.
 INFO verz:

verz.
 ontv: 2-9-87.
 doc: 3-9-87.

CI MELDING/RAPPORT
 geen *) afwijkingen van t'n melding dtg

Bronnen: [REDACTED] Evr: B2

Onderwerp : Personeelsveiligheid
Trefwoord : Verspreiding van opgedrukte geschriften
Plaats en dtg : Schiphol-Oost op 270730, aug 1987.

Betrokken organisatie
 : Anti-Reforger Comité.
 postbus 11127
 1000 BC Amsterdam

Voorval
 : Op 27aug 1987 omstreeks 07.30 uur werd bij de ingang
 het vliegveld Schiphol-Oost, gelegen aan de Haarlemmer-
 ringvaart, een pamflet uitgedeeld aan het binnenkomen
 personeel van de luchthaven.
 Door de [REDACTED] werd het groepje (3 a 4 personen) ongemoeid
 gelaten, daar zij geen belemmering vormden voor het binnen-
 komend verkeer.
 Verkorte inhoud van het pamflet: Een oproep aan het perso-
 neel werkzaam op het vliegveld en speciaal bij de KLM niet
 mee te werken aan de oorlogsvoorbereiding onder de leuze:
 " Schiphol geen Militairvliegveld"
 Het pamflet is uitgegeven door het Anti-Reforger Comité
 uit Amsterdam.
 Voor de juiste inhoud van het pamflet wordt verwezen naar
 de hierbij gevoegde bijvoegsel no.1.
 St.450 Ci-Detachement en Sie Vh zijn inmiddels ingelicht
 over de inhoud van dit pamflet door een fotocopie.

Beschouwing

Conclusie

Gezien en advies C-Plg.Nh
 450 Ci-Detachement.

Adrie [REDACTED]

opgeven wat niet van toepassing is

volgblad(en) : geen)
 bijlage(n) : geen)

ct

deze M/R bevat 1 bladen

LAS/BLS AFD. I.V.
 SIE VEIL.

09.SEP.1987 0009109/00087

CODENUMMER

AFDELING

76.35/10.32

450 : [Signature] 2/9/87

WEET U DAT ?

Schiphol wordt gesteund door de direktie, steeds meer gebruikt om aan militair werk deel te nemen. Dit heeft op Schiphol en binnen de KLM al de nodige opschudding veroorzaakt. Denk bv. aan de tafelen rond het voorstel van het vervoer in crisis tijd (waarin de hr. Orlandini de regering moest adviseren hier voorlopig van af te zien i.v.m. spanningen binnen het bedrijf) en de zaak rond het onderhoud aan Iraanse militaire vliegtuigen. Dat dit geen incidenten zijn maar een structurele ontwikkeling blijkt ook uit het feit dat de KLM direktie militair werk niet af wil wijzen.

REFORGER !!!!!

Een volgend grootscheeps gebruik van Schiphol als militaire luchthaven staat al weer voor de deur. Voor de oefening Reforger -REturn of FORgea to GERmanic- zal dit "burger" vliegveld gebruikt worden. Dit gebruik houdt in dat er zo'n 20.000 Amerikaanse militairen met 250 vliegtuigen via Schiphol worden aangevoerd. Deze grootscheepse NAVO-oefening heeft als een belangrijk doel te bekijken in hoeverre de bondgenoten klaar zijn om de grote hoeveelheden materieel en militairen in crisis tijd naar het front te transporteren en de communicatie te laten functioneren. Dit geheel past prima in de strategie die berust op "De aanval is de beste verdediging" die de NAVO zich steeds meer eigen maakt.

KONTROLE VAN ARBEID .ST.ERS

Dat dit ook grote konsekventies heeft voor de mensen die bij bedrijven werken die met deze oefening in aanraking komen zal duidelijk zijn. Bij de bedrijven Quick Dispatch en ECT in de Rotterdamse haven zijn al groepen arbeid...st.ers benaderd voor de komende "klus". Deze mensen zullen onder militair kommando geplaatst worden. Op Schiphol is deze ontwikkeling nu nog niet zo duidelijk zichtbaar. Doch deze zal zeer waarschijnlijk niet tot de Rotterdamse haven beperkt blijven. Deze ontwikkeling zullen we niet af moeten wachten.

OPROEP

De Nederlandse vredesbeweging heeft een lange traditie en de recente opleving rond de kruisrakotten problematiek geeft aan dat het vreden ideaal nog steeds leeft. Daarom roepen wij u, de mensen die op Schiphol en bij de KLM werken op tot daden die de oorlogsvoorbereidingen van de NAVO uit- en liever nog af moeten stellen. Dit wordt geen gemakkelijke strijd, wel een die het lot van ons en onze kinderen aangaat daarom:

- praat erover met kollega's
- breng informatie naar buiten
- vraag uw bond en O.R. deze ontwikkeling af te wijzen
- en werk niet mee aan deze oorlogsvoorbereidingen

SCHIPHOL GEEN MILITAIRVLEGVELD !

Het anti-Reforger comité

voor informatie:
Anti-Reforger comité
postbus 11127
1000 BC A'dam

fichecode(s)

RNR	
OBJ NR	
DOSSNR	87/319
ACTIE	B1
INFO	
verz:	4-9-87
verz:	

CIO(O): A verz: 310087
 PLG : NH ontv: 310087 verz: 310087
 DET : 450 ontv: 2-9-87
 dec: 3-9-87

CI MELDING/RAPPORT 1)
 geen 1) afwijkingen van 1'n melding (d'g)

Bronnen: [REDACTED] Eval:

1. ONDERWERP: Aniti-militairisme
 a. Trefwoord: Demonstratieve fietstocht Schiphol
 b. Plaats/Tijd: Vanuit Asd/Haarlem/Haarlemmermeer: 290887 van + 14.40 15.40 uur te Schiphol-Oost

2. BETROKKEN PERSONEN:
 a. deelnemers, dzz ingeschat op ca 120 personen, waarvan de helft uit Amsterdam
 b. Betrokken voertuigen:
 (1) Stoet werd voorafgegaan door een rode Volvo, kenteken [REDACTED] met een luidsprekerinstallatie boven op.
 (2) De stoet werd opgevangen op Schiphol Oost door een witte Diana, kenteken [REDACTED] met zwarte strepen op dak/motorkap.
 (3) E.e.a. werd bevoorraad door een van kleur geel met oranje/rode cabine van een theatergroep (ngo) met kenteken [REDACTED].
 (4) de vtgn (1) en (3) werden ook gesignaleerd bij de "Alternatieve Parade" bij stationsplein CS Amsterdam dd 27-08-1987.

LAS/BLS AFD. I/V
 SIE VEIL.
 09.SEP1987 0009106/0008129/k
 CODENUMMER: 71.354/18.32.1/18.33
 AFDELING:

VOORVAL : De demo werd begeleid door politie en opgevangen door [REDACTED] en gedirigeerd naar een parkeerplaats ter stalling van de vervoermiddelen. Daarna kon men zich verplaatsen naar het hekwerk voor geb Q op Schiphol-Oost. (Zie plattegrond). Er werden pamfletten uitgedeeld (reeds bekende en ingeleverde), span-

1) Bijlage(n) wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) EEN 1)
 bijlage(n) geen 1)
 ct: [REDACTED] Bijl: één
 deze M/R bevat ..... 2 ..... bladen

cl: [redacted]

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad) 1) één

RNR

bij Melding/Rapport 1) dd 21-08-87

OBJEKTNR :

XXXXXXXXXX

DOSSIERNR :

doeken aan het hek opgehangen en leuzen geschreeuwd. Van het geheel werd door de beweging naast foto's ook video-opnamen gemaakt.

De ~~o~~ eigenlijke demo aan het hek heeft ca 20 min geduurd. Daarna werd er op een grasveld "gepicknickt" (o.a. bier uit de theaterwagen). Er hebben zich geen incidenten voorgedaan, mede gevolg van sluiten toegangshek tot "Reforger-complex" en terugtrekken wacht-personeel naar een andere, mede door [redacted] bewaakte toegang aan de andere zijde van Schiphol-Oost.

4. CONCLUSIE.

Geen grote opkomst, goed opgevangen, geen problemen/incidenten mbt Krijgsmacht vastgesteld.

[redacted]
Amsterdam
31-08-87 A/NH

C-452 : cfm rapp/ploeg [redacted] 3/9/87

1) doorhalen wat niet van toepassing is

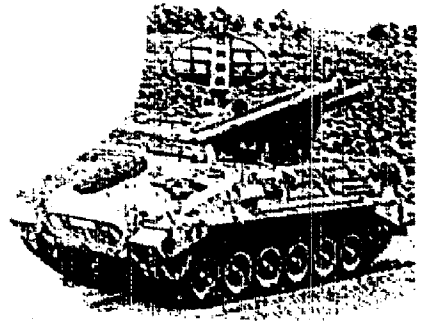
vervolgbladen: geen

cl: [redacted]

oorlog??

STOP

navo-oefening

REFORGER !!

VAN VERDEDIGING NAAR AANVAL

In de loop der jaren heeft de NAVO haar plannen om tegen de vijand op te treden een aantal keren ingrijpend veranderd. Zo was de NAVO in de zestigerjaren nog sterk defensief gericht; de jongste ontwikkelingen echter gaan uit van een eerste aanval (de eerste klap is een daalder waard!).

ORLOG EN VERNIETIGING

Een ontwikkeling als hierboven als afschrikking bedoeld, heeft juist het tegengestelde effect: ze voorkomt niet een oorlog, maar werkt er een in de hand, o.a. door te veronderstellen dat een oorlog te winnen is.

Een moderne oorlog echter kent geen overwinnaars, slechts aan weerszijden grote aantallen slachtoffers en, vrijwel zeker een onleefbare wereld door gebruik van chemische-, biologische-, en kernwapens.

MILITARISERING KOST KAPITALEN

Het draaiend houden van het militair apparaat met al haar personeel, met bijv. onderhoud van het materieel, en met oefeningen als REFORGER, slokken enorme sommen geld op. En de nog steeds voortgaande militarisering dwingt tot steeds hogere uitgaven. Jervanging en modernisering van wapentuig kost een vermogen. Dat blijkt altijd op te brengen te zijn; bezuinigingen, zoals U weet de laatste tijd aan de orde van de dag, treffen alle andere Ministeries dan Defensie.

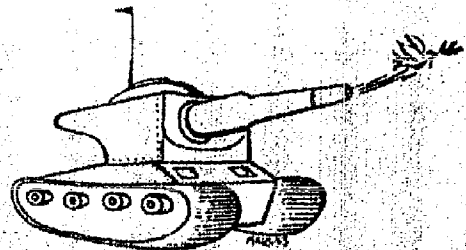
MILITARISME EN ONDERDRUKKING

Een leger ziet zichzelf graag als een beschermer van de samenleving. Die bescherming gebeurt op basis van macht en machtsverschillen. Hierdoor ontstaan groepen met meer, en groepen met minder macht, wat tot onderdrukking kan leiden. Deze manier van (patriarchaal) denken werkt daardoor vernietigend juist voor dat waar hun bestaansrecht aan ontleend wordt: handhaving van de democratie; gelijke rechten voor iedereen.

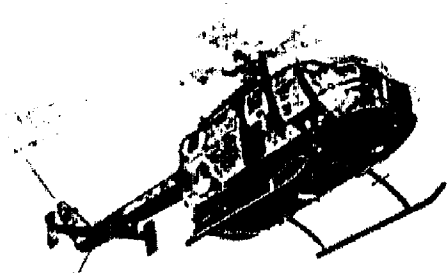
* REFORGER 87 *

WEER EEN WERELDOORLOG?

Dit najaar wordt de derde wereldoorlog geoefend! Vanaf 29 augustus zal Europa opgeschrokken worden door REFORGER: de grootste oefening in troepentransporten door NAVO-strijdkrachten sinds de tweede wereldoorlog. Aan deze "Return of Forces to Germany" (Terugkeer van Troepen naar Duitsland) nemen 35.000 Amerikaanse militairen deel. Zij worden vanaf 29 augustus met meer dan 250 vliegtuigen en met 4 schepen vanaf de VS naar Europa gebracht. De oefening zal voor een belangrijk deel over Nederlands grondgebied lopen.

Zeker de helft van de Amerikanen zal op Schiphol aankomen. Het grootste deel vertrekt daarna naar Rotterdam om de vele scheepsladingen oorlogsmaterieel die daar aankomen uit te laden. Dat zal vervolgens met speciale treinen naar de Bondsrepubliek getransporteerd worden. Daar zullen 5 landen: de VS, Groot Brittanje, de BRD, Frankrijk en Nederland samen 78.000 militairen leveren om gezamenlijk te oefenen.

* SCHIPHOL *

SCHIPHOL: GEEN MILITAIRE LUCHTHAVEN!

Schiphol neemt binnen de REFORGER-oefeningen een belangrijke plaats in. In tijden van oorlog of "toenemende spanning" zal er door militairen gebruik worden gemaakt van de aanwezige faciliteiten, het personeel, en de (burger) vliegtuigen. Nederland is in tijden van "spanning" en "crisis" e.d. een springplank naar het front in Duitsland. De luchthaven Schiphol speelt hierbij een belangrijke rol. Op 29 augustus komen hier Amerikaanse troepen aan die vandaar verder zullen reizen. Personeel op Schiphol heeft in het verleden reeds ernstige bezwaren geuit tegen deze toenemende militarisering van de luchthaven. Vanuit Amsterdam zullen er acties worden ondernomen tegen de militaire activiteiten op Schiphol, o.a. een demonstratieve fietstocht naar Schiphol.

Financiële bijdragen: Giro: 4507010 tnv GRAM, Amsterdam
o.v.v. Reforger

* AKTIES *

In AMSTERDAM:

- 29 augustus:
Manifestatie op de Dam;
aanvang: 11.00 uur;
Fietsdemonstratie vanaf de Dam naar Schiphol-Oost;
Vertrek: 13.00 uur;
Afsluitend is er aldaar een picknick.
- 26 augustus:
Info- en discussie-avond in Frankrijk. Spuistraat, 20.00uur.
- Spandoeken worden in de stad opgehangen.

- Gedurende de maand september zullen er tal van acties worden georganiseerd door Vrouwen voor Vrede.

- Voor inlichtingen over alle activiteiten in Amsterdam:
BONK: 020-649395.

...en verder in...

ROTTERDAM: 30 augustus

- Grote manifestatie tegen militarisering.
- Elke dag: picket-lines in de haven bij de gemilitariseerde havenoverslagbedrijven.

CAPELLE AAN DE IJSSEL:

- 25 augustus. Omsingeling van het MTMC. Deze instantie regelt alle Amerikaanse legertransporten in Europa.

HAARLEM: 29 augustus.

- fietsdemonstratie naar Schiphol, en aansluitende manifestatie.
- inl: 023-323792

Ook zal er op tal van andere plaatsen in Nederland (o.a. in de provincies Limburg en Groningen) actie gevoerd worden tegen REFORGER.

Voor meer inlichtingen en het bestellen van affiches, info-kranten, de uitgebreide folder over REFORGER '87, e.d.:

- landelijk sekretariaat
Esdooornstraat 14
3551 AJ Utrecht
telefoon: 030-442122

plg. ex

WEEET U DAT ?

Schiphol wordt gesteund door de direktie, steeds meer gebruikt om aan militair werk deel te nemen. Dit heeft op Schiphol en binnen de KLM al de nodige opschudding veroorzaakt. Denk bv. aan de tafelen rond het voorstel van het vervoer in crisis tijd (waarin de hr. Orlandini de regering moest adviseren hier voorlopig van af te zien i.v.m. spanningen binnen het bedrijf) en de zaak rond het onderhoud aan Iraanse militaire vliegtuigen.

Dat dit geen incidenten zijn maar een structurele ontwikkeling blijkt ook uit het feit dat de KLM direktie militair werk niet af wil wijzen.

REFORGER !!!!!

Een volgend grootscheeps gebruik van Schiphol als militaire luchthaven staat al weer voor de deur. Voor de oefening Reforger -Return of Forces to Germany- zal dit "burger" vliegveld gebruikt worden. Dit gebruik houdt in dat er zo'n 20.000 Amerikaanse militairen met 250 vliegtuigen via Schiphol worden aangevoerd.

Deze grootscheepse NAVO-oefening heeft als een belangrijk doel te bekijken in hoeverre de bondgenoten klaar zijn om de grote hoeveelheden materieel en militairen in crisis tijd naar het front te transporteren en de communicatie te laten functioneren. Dit geheel past prima in de strategie die beruht op "Dit aanval is de borte verdediging" die de NAVO zich steeds meer eigen maakt.

KONTROLE VAN ARBEID .ST.ERS

Dat dit ook grote konsekwenties heeft voor de mensen die bij bedrijven werken die met deze oefening in aanraking komen zal duidelijk zijn. Bij de bedrijven Quick Dispatch en ECT in de Rotterdamse haven zijn al groepen arbeid...st.ers benaderd voor de komende "klun". Deze mensen zullen onder militair kommando geplaatst worden. Op Schiphol is deze ontwikkeling nu nog niet zo duidelijk zichtbaar. Doch deze zal zeer waarschijnlijk niet tot de Rotterdamse haven beperkt blijven. Deze ontwikkeling zullen we niet af moeten wachten.

OPROEP

De Nederlandse vredesbeweging heeft een lange traditie en de recente opleving rond de kruisraketten problematiek geeft aan dat het vredes ideaal nog steeds leeft. Daarom roepen wij u, de mensen die op Schiphol en bij de KLM werken op tot daden die de oorlogsvoorbereidingen van de NAVO uit- en liever nog af moeten stellen. Dit wordt geen gemakkelijke strijd, wel een die het lot van ons en onze kinderen aangaat daarom:

- praat erover met kollega's
- breng informatie naar buiten
- vraag uw bond en O.R. deze ontwikkeling af te wijzen
- en werk niet mee aan deze oorlogsvoorbereidingen

SCHIPHOL GEEN MILITAIRVLEGVELD !

Het anti-Reforger comité

voor informatie:
Anti-Reforger comité
postbus 11127
1000 BC A'dam

cl: [REDACTED]

fichecode(s)

CIO(O): [REDACTED] verz: 270887
PLG : B-1-2 ontv: 270887
DET : Sie Vh

verz:
ontv:
doc:

LAS/BLS AFD. I/V		volgnr:
RNR SIE VEIL.		
ORJ NR:	0008994/0008129/c	
28. AUG 1987		
DOSSNR:		
CODENUMMER:	71.35/18.33	
AFDELING:	INFO:	verz:

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen 1) afwijkingen van t/m melding dtg:

Bronnen: [REDACTED] Eval:

Onderwerp: Omsingeling MTMG
Capelle a/d IJseel.
250887.

Personalia: Aanwezig 60 - 80 personen, waaronder:

[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] BONK, Bunnik,
[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] AFVAL,
[REDACTED] Alkmaar,
[REDACTED] (bekend),
[REDACTED] (bekend),

Beiden actief in
BONK, Haarlem.
Regelmatig gesigna-
leerd rondom Woens-
drecht.

Had vlag REBEL ASD
bij zich.

Betr ook gesigna-
leerd bij POMMS ter
Apel dd 130887

Vrouw, 50 jaar, actief VVV, Zaandam, herkend van de zgn "NEE-
dagen op het Binnenhof
1986.

Voorval

Beschouwing: Te 14.10 uur kwam het bericht van een [REDACTED] binnen dat
er op het station NS, Alexanderpolder ongeveer 90 personen
waren gesignaleerd t.a.v de deelname van bovengenoemde om-
singeling.

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)	een	1)
bijlage(n)	geen	1)

cl: [REDACTED]

deze M/R bevat ..... bladen

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad)¹)

RNR

bij Melding/Rapport¹)

OBJEKTNR

bij Bijlage nr¹)

DOSSIERNR

Op het station is een toespraak gehouden door één der demonstranten en betr riep op tot het houden van een demo met een vredelievend karakter en niet te gaan provoceren. Te 14.45 was de gp, hooguit 60-80 personen groot bij het MTMC. Het gezelschap bestond uit oudere en jongere activisten, verdeling 1/3 ouderen en 2/3 jongeren. Op vallen d was het zeer rustige karakter van de demo en de gem.pol liet dan ook de demonstranten tot aan het hekwerk van het MTMC doorlopen en het geheel heeft gedurende de demo geen problemen opgeleverd.

was middels een rode Renault, kenteken naar het MTMC gekomen en de demonstranten werden middels een in de auto aanwezige versterker door toegesproken.

Er was een tafel opgesteld met papier in de omgeving van de toegangspoort MTMC, waarop een ieder zijn handtekening kon zetten ter ondersteuning van de actie.

De meegevoerde spandoeken, borden, enz waren voorzien van de nodige teksten t.w. REFORGER, o.a;

- Tegen voorbereiding imperialistische oorlog,
- Yankee go Home,
- Stop Oorlogsvoorbereiding,
- Weg met de NAVO.

Opvallend was het gedrag van die het geheel van opzij in ogenschouw nam. Wees op een gegeven moment Was aanwezig bij de gesprekken tussen agenten in burger en de demonstranten en fotografeerde de diverse gpn op aanwijzing van

Te 1600 uur was de demonstratie afgelopen en het geheel vertrok ri station NS Alexanderpolder.

Te 1630 uur was er een bericht van dat er een gp van 6 punkers ri MTMC kwamen en werden vergezeld door Hebben geen activiteiten ontwikkeld.

Te 1700 uur werd de politie naar de thuisbasis gedirigeerd.

Conclusie/Advies. Het geheel had een ordelijk verloop en van hardere activiteiten was niets te constateren.

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen:

geen

cl:

fichecode(s)

2379/1268/C

RNR volger

OBJ NR

DOSSNR

CIO(O): L6

verz: 04-09-1987

PLG : Lb

ontv: 07-09-1987

verz: 07.09.1987

ACTIE

verz:

DET : 451

ontv: 10.09.1987

INFO : MID/SV - HB.1

verz: 10.09.1987

doc: 10.09.1987

CI MELDING/RAPPORT 1)
 geen 1) ~~aanmelding~~ (fn melding dtg)

Bronnen:

Eval:

[REDACTED]
 (Coördinatiecentrum)

B-2

1. Onderwerp:

- a. Anti-militaristische actie te Kerkrade, gericht tegen "Reforger"
- b. Kerkrade, 020645 sep 1987

2. Betrokken personen/groeperingen:

Vredesburo Heerlen
 p/a Baanlozencentrum
 Grasbroekerweg 166
 Heerlen

3. Melding:

Op bovengenoemde dtg ontdekte een motorrijder van de KMar dat een aantal Reforger-wegbewijzeringsborden langs de Dentgenbacherweg en de Kaalheidersteenweg te Kerkrade verdwenen waren. Het ging om in totaal 18 stuks. KMar Brigade Heerlen nam in eerste instantie aan, dat het hier ging om een kwajongensstreek (bij voorgaande oefeningen hadden schoolkinderen een aantal borden meegenomen als souvenir), doch - door een krantenartikel in de plaatselijke pers (zie bijvoegsel) - bleek dat het zich hier handelde om een anti-militaristische actie, verm. uitgevoerd door leden van het Vredesburo te Heerlen.

4. Beschouwing:

Bovengenoemde actie heeft geen enkele invloed op het verloop van oefening "Reforger", omdat de KMar beschikt over een grote voorraad reserveborden. Men is van plan om de nieuwe borden één uur, voordat de colonnes gaan rijden, aan te brengen om een hernieuwde diefstal te voorkomen. Izz. wordt aangenomen dat zich onder de actievoerders [REDACTED] (bekend) bevond.

5. Advies:

1. b.v. documentatie

2. plg L: ter info. Geen verdere gegevens voorhande [REDACTED] Par. [REDACTED]

advies Plv.C.451; Doc [REDACTED]

overzien wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) 1 (een) 1)

bijlage(n) geen 1)

bijvoegsel 1 (een)

cl: [REDACTED]

deze M/R bevat ..... 2 ..... bladen

11. SEP 1987 0009140 / 0008129/c
 CODENUMMER: 7135/43-74 / 10.32.1
 AFDELING:

SIE VEIL.

Anti-militaristen verwijderen wegwijzers

Kleine actie tegen Reforger

KERKRADE - Een onbekend aantal anti-militaristen heeft in de nacht van dinsdag op woensdag 21 Reforger-wegwijzers in de gemeente Kerkrade verwijderd. De anti-militaristen verklaren alle borden die bevestigd waren langs de Heerlenersteenweg, Kaalheidersteenweg en Dentgenbacherweg in Kerkrade van de lantaarnpalen te hebben gehaald. Vergezeld van een korte verklaring werden de borden gistermiddag naar het Vredesbureau in Heerlen gebracht.

De groep anti-militaristen zegt in die verklaring: „De vredesbeweging in Nederland wordt door de overheid al jaren met een kluitje in het

riet gestuurd. Wij hopen dat die Amerikaanse soldaten nu ook eens verdwalen en weten dat er protesten zijn tegen zo'n gigantisch machtsvertoon als de Reforger-oefeningen," aldus de verklaring die ondersteund wordt door het Heerlense vredesbureau. De anti-militaristen zeggen dat 'door de vele recente publiciteit die de Reforger-oefening krijgt, de bevolking voorbereid wordt op een eventuele oorlog.'

Een woordvoerder van defensie, die gedurende de oefening in Brunssum is gestationeerd, liet gisteren weten dat de konvooien die over onder andere de drie wegen vanuit Brunssum (legerdepot) naar Eygelshoven (spoorweg-emplacement) moeten rijden, wellicht geen hinder zullen ondervinden als gevolg van de actie. „De marchaussee begeleidt alle konvooien en kent de weg."

Beschadigd

Overigens verloopt de grootste ooit in West-Europa gehouden Reforger-oefening in grote lijnen zo als gepland. Op een kazernes-terrein in het Brabantse Raamsdonkveer zijn gistermiddag echter tijdens de landing van een legerhelicopter 64 burgerauto's beschadigd. De heli landde op een geïmproviseerde landingsstrip die was bedekt met steengruis. Dat werd gedurende de landing weggeblazen en kwam terecht op de vlakbij geparkeerde auto's. Een woordvoerder van de Koninklijke Marchaussee heeft dat gisteren meegedeeld. Hoe groot de schade precies is staat nog niet vast.

cl: [REDACTED]

fichecode(s)

RNR : n.v.t

volgnr:

OBJ NR :

DOSSNR :

CIO(O): [REDACTED] verz: 25.09'87

PLG : ontv. verz:

REF : B-I-II

onlv. verz:

onlv. verz:

doc:

ACTIE :

verz:

INFO :

verz:

CI MELDING/RAPPORT 1)

geen 1) afwijkingen van t/m melding dtg:

Bronnen:

Eval:

[REDACTED]

1. ONDERWERP

- a. Actiegroep "Bij heldere nacht", tegen oefening Reforger.
- b. Havelte, de nacht van 10.09'87 op 11.09'87.

2. BETROKKEN PERSONEN

Nog onbekend.

3. VOORVAL

In de nacht van 10.09'87 op 11.09'87 stond op de Lpl Havelte een colonne opgesteld, gereed om op 11.09'87 te vertrekken naar Duitsland in het kader van de oefening Reforger.

Het vertrek van deze militaire eenheid is in de pers aangekondigd.

In genoemde nacht werd, met witte latex verf en blauwe betonverf, een groot aantal voertuigen van deze colonne beschilderd met AM leuzen zoals: "No army"; "Nederland uit de NATO"; "No Reforger"; "CPN" etc.

Ook werd in Steenwijk het NS laadstation met leuzen ~~beschilderd~~ beschilderd o.a. "Reforger nee"; "Militairisme nee".

Om zich toegang tot de legerplaats te verschaffen, hebben de daders een gat in de omheining geknipt.

Ter plaatse zijn een zestal 'voetsporen' veilig gesteld. Eén voetspoor is afkomstig van een vrouwenschoen; een ander is afkomstig van iemand die klompen draagt.

Onderzoek heeft verder uitgewezen, dat een deel van de verf is gekocht in Steenwijk.

De KMar blijft voorlopig nog aan het onderzoek werken, hoewel strafrechtelijk nog nauwelijks resultaat te verwachten is.

De schade wordt geschat op enige duizenden guldens.

BESCHOUWING

dient m.i. van worder uitgegaan, dat de daders gezocht moeten worden

1) doc. [REDACTED] niet van toepassing is

vervolgblad(en)

één

-in de groep-

bijlage(n)

artikel uit Zwolse Courant 12.09'87

cl: [REDACTED]

deze M/R bevat ..... bladen

LAS/SLS AFD.I/V
SIE VEIL.

01. OKT 1987 0009287

1662/c
CODENUMMER: 18.32.1743.77

ADELING

cl: [REDACTED]

CI MELDING/RAPPORT (vervolgblad)')

RNR : n.v.t

bij Melding/Rapport') dd 25.09'87

OBJEKTR : [REDACTED]

bij Bijlage nr') [REDACTED]

DOSSIERNR : [REDACTED]

in de groep personen, welke doorgaans deelnemen aan de maandelijkse blokkade bij de Site in Darp.

Deze groep vertoont op dit moment twee stromingen te weten:

a. De groep uit Assen [REDACTED] aangevuld met o.a. [REDACTED] uit [REDACTED] en [REDACTED] uit [REDACTED]

b. De groep rond [REDACTED] en [REDACTED] uit Steenwijk aangevuld met personen uit Friesland, Deventer en Hoogeveen.

Tot nu toe hebben de onder pnt a. en b. genoemde groepen zich zeer gematigd opgesteld. Wel gaan zij de laatste tijd steeds een stukje verder in hun provocatie.

Door de plaatselijke overheid wordt hen nauwelijks iets in de weg gelegd. Zelfs het betreden van een zgn "verboden plaats" heeft niet tot ingrijpen geleid.

Ervaringen in Woensdrecht hebben geleerd, dat een dergelijk tolerant beleid niet werkt, maar eerder een stimulans is om een stapje verder te gaan.

De gevoerde actie "Bij heldere nacht", welke m.i. is uitgevoerd vanuit de onder 2 b. genoemde groep, heeft aangetoond, dat het betreden van 'bewaakt' ~~militair~~ militair terrein om vervolgens een actie uit te voeren geen probleem behoeft te zijn.

De indirecte schade ontstaan, door deze actie, laat zich voorlopig raden.

1) doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgbladen: [REDACTED]

cl: [REDACTED]

blz. van bladen

Voertuigen Joh. Postkazerne beschilderd door actiegroep

(Van één onzer verslaggevers)

HAVELTJE - Een tot dusver onbekende actiegroep, die zichzelf 'Bij heldere nacht' noemt, blijft in de nacht van donderdag op vrijdag ongestoord een uur lang allerlei militaire voertuigen op het terrein van de Joh. Postkazerne in Havelte te hebben beschilderd met tekens en leuzen.

Volgens de actiegroep zijn op deze wijze 80 à 70 tanks, trucks en jeeps onderhanden genomen. Een deel van dit militaire materieel stond klaar om naar West-Duitsland te vertrekken voor deelname aan de NAVO-oefening 'Certain Strike' (Reforger).

Voorts werd de tank-overstapplaats op het NS-station te Steenwijk beschilderd met het opschrift: 'Reforger nee, militarisme nee'.

De troepen uit Havelte zijn samen met eenheden uit Assen de laatste die vanuit Ne-

derland naar West-Duitsland vertrekken in het kader van de Reforger-oefening. Waaraan ook wordt meegeroerd door 34.000 Amerikaanse soldaten. De voertuigen werden beschilderd met al-

lerlei vredes- en anarchistische tekens en teksten als: 'Ontwapen!', 'No army', 'Nederland uit de NAVO', 'Militarisme makes hell' en 'No Reforger'. Nadat de activisten ruim een uur aan het werk zijn geweest konden zij het kazerne terrein onopgemerkt weer verlaten.

Defensie-voorlichter Van Straten bevestigt dat de actiegroep inderdaad onopgemerkt z'n werk heeft kunnen doen, nadat een gat in het hek rond de kazerne was geknipt. Het aantal beschilderde voertuigen zou echter aanzienlijk minder zijn dan de actiegroep claimt: 30 à 30 voertuigen van een herstelcompagnie, waarbij zich geen tanks bevinden. Al deze voertuigen zijn inmiddels op weg naar West-Duitsland, het vertrek is volgens Van Straten niet vertraagd. Evenmin is sprake van grote materiele schade, het stuk geknipte hek even buiten beschouwing gelaten.

12-9-87 Z.C.

cl: [redacted]

fichecode(s) 2446/C

RNR :
OBJ NR :
DOSSNR :

CIO(O): NB verz: 29-09-1987
PLG : NB ontv: 2 509-907 verz: 02.09.87
DET : 451 CIDet ontv: 05.10.1987
doc: 05.10.1987

ACTIE :
INFO : MID/SV - HB.1 verz: 05.10.1987

CI MELDING/RAPPORT 1)
geen 1) afwijkingen van t/m melding dtg:

Bronnen: [redacted] Eval: B1

1. Activiteiten van Vredes-activisten/anti militaristen in de regio Ht. Den Bosch, 22-09-1987 plaats: Paleis van Justitie.
2. Aantal: 13, waaronder [redacted] geboren te [redacted] en woonachtig te [redacted] (bekend)
Bekend geworden na confrontatie met bronnen zijn 9 personen. Zie bijlage.
3. De persoon genoemd in pt 2 moest terecht staan i.v.m. het bekladden van legervoertuigen op de basis "Welschap" tijdens de oefening "Reforger".
De overige personen hebben door hun aanwezigheid hun sympathie willen betuigen. In de hal van het Paleis van Justitie maakten zij zich schuldig aan het bekladden van muren. De tekst daarop aangebracht was o.a. "Anti Reforger".
4. De groep werd in zijn geheel aangehouden en overgebracht naar het bureau van de Gempol Ht. Een deel van hen weigerde namen op te geven.
5. Personen genoemd op bijlage checken met voorhande zijnde gegevens en zo nodig verificaties laten uitvoeren bij resp. gemeenten.

Plg NB: Eensympathie actie naar voorkomen van [redacted] steller, [redacted]

Doc [redacted] 43.77

"blad-activisten" n.a.v. voorkomen van [redacted]
Doc. [redacted] Adv. B. 2 del 19-10-87
Indien de daar ons verbetere gegevens met kloppen. Sup. klinkt opreman.

LAS / BIS AEB.IV
SIE VEIL.

05. OKT 1987 0009331 / C

Advies Piv. C. 451 CID:

COEENUMMER: 18.37.1 / 18.33.1 / 43.77

AFDELING:

doelen van toepassing is

vervolgblad(en) 1)
bijlage(n) één 1)

cl: [redacted]

deze M/R bevat ..... bladen

cl: [REDACTED]

RIIR

OBJEKTNR :

DOSSIERNR :

CI MELDING/RAPPORT (bijlage bij nr

dd 29-09-1987)

Onderstaande gegevens mogen NIET¹⁾ buiten LAMID/CI kanalen worden verspreid.

Aangehouden personen, referentie melding d.d. 29-09-1987.

1. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. ?
woonachtig te [REDACTED] Zij reed in een rode Renault
4 bestel met kenteken [REDACTED] staat op naam van [REDACTED], adres
als genoemd; geb. [REDACTED] Bestuurster was een vrouw van + 40 jaar
met oranje/rode haren en staat bekend als Vredesactiviste in
met de bovengenoemde naam.
2. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED] 02
woonachtig te [REDACTED]
3. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig [REDACTED]
4. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig te [REDACTED]
5. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig te [REDACTED]
6. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig te [REDACTED]
7. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig [REDACTED]
auto Datsun Sunny kenteken [REDACTED] kleur rood
8. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig te [REDACTED]
9. [REDACTED] geboren te [REDACTED] d.d. [REDACTED]
woonachtig te [REDACTED]
10. Signalement van onbekend gebleven persoon:
man leeftijd 20-25 jaar
postuur-redelijk slank klein van stuk
lengte 1.65-1.70
haar kort kleur zwart
type persoon :marokkaans type
kleding: spijkerbroek-jack/grijs schoenen gym
T-shirt kleur wit met groot opschrift/tekening
Beit. persoon was zeer alert op personen in hun omgeving en
heeft steller een tijd-lang geobserveerd, derhalve ontkwam hij
aan arrestatie.
11. Mogelijke betrokkenheid van persoon verkregen bij natrekking kenteken auto.
De auto stond in de omgeving van het paleis van justitie en was beplakt met
de bekende stickers, eveneens voorkomende op eerder genoemde auto's.
Merk auto: Citroën 2CV (eend) kleur geel kenteken: [REDACTED] op naam van:
[REDACTED]

1) doorhalen wat niet van toepassing is

cl. [REDACTED]

BD 27/7

Antimilitaristen aangehouden bij rechtszaak

Van onze verslaggever

DEN BOSCH - De gemeentepolitie van Den Bosch heeft gistermiddag na afloop van een rechtszaak tegen een vredesactivist elf sympathisanten van de verdachte voor verhoor aangehouden. Een wand in het trappenhuis van het paleis van justitie was tijdens de zitting beklad.

Met groene verf was de wand voorzien van de tekst 'Anti-Reforger'. Ze sluiten het publiek al op d.d. 21/9/87. De groep werd ingerekend bij het verlaten van de publieke tribune en weer vrijgelaten na op het politiebureau te zijn verhoord. De elf, afkomstig uit Den Bosch, Eindhoven, Geldrop en Tiel, weigerden hun naam te noemen.

De politierechter veroordeelde de Eindhovense vredesactivist tot drie dagen gevangenisstraf. De verdachte had op 1 september op de basis Welschap Amerikaanse legervoertuigen met verf besmeurd. Die waren daar in het kader van de oefening 'Reforger'.

---

cf. [REDACTED]

fichecode(a) 158109/2H

RNR : volgnr.

OBJ NR :

DOSSNR: 87/423

CIO(O): G-7 verz.: 29-9-87

ACTIE : B1.

WRT: 20-10-87

PLG : ZH ontr. 29-9-87

verz.:
 ontr. 5-10-87

INFO :

verz.:

DET : 450

doc: 5-10-87

CI MELDING/RAPPORT 1)
 geen 1) afwijkingen van (in melding dtg.)

Bronnen: Eval

1. ONDERWERP:

- a. Trefwoord: Anti-militarisme
 Demonstratie tijdens oefening REFORGER '87
- b. Plaats/tijd: Dordrecht (DEA- Drivers Holding Area),
 31 augustus 1987

2. BETROKKEN PERSONEN:

zie bijgevoegd rapport

3. RESULTAAT ONDERZOEK:

Op verzoek van de [REDACTED] heeft MID KI steun geleverd bij genoemde actie.

Zie bijgevoegd rapport voor resultaat onderzoek.

4. BESCHOUWING/CONCLUSIE:

ofm bijgevoegd rapport

5. ADVIES:

a. Administratief verwerken

b. [REDACTED]

6. PLG:

G-7, 29-9-87

- a. [REDACTED]
- b. Ik verzoek u aan het gestelde in pt 5b te voldoen.

9.450 ofm 15/10/87
 2/10-87
 10-87

26 OKT 1987 0009444/002819/1
 COORDINATOR: 7135/10382/10381
 AFDELING:

1) doormaken wat niet van toepassing is

volgblad(en) geen

bijlage(n)

deze M/R bevat ..... bladen

GEMEENTEPOLITIE Dordrecht

Rubricering: 1)

INLICHTINGDIENST

nummer: [REDACTED]
datum : 17 september 1987

ACD

datum

Co

b.

d.

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,

's-Gravenhage.

Evaluatie: 2

Datum bericht: div.

Bijlage(n): 7

Betreft: Demonstratie n.a.v. de oefening Reforger 1987 d.d. 31.08.87 te Dordrecht.

INLEIDING.

In de periode eind augustus begin september 1987 is in Nederland de oefening Reforger 87 gehouden. Naar aanleiding van de oefening Reforger waren er in Nederland acties te verwachten gericht tegen m.n. enkele locaties van militair belang.

Binnen de gemeente Dordrecht was op het Duivelseiland een z.g. Driving Holding Area ingericht, alsmede op de terreinen van de Fa. van der Wees aan de 's-Gravendeelsedijk.

Op het Duivelseiland op het terrein van Penn en Bauduin was de aldaar gesitueerde D.H.A. vooral gericht op het legeren van militairen, terwijl de terreinen van Van der Wees aan de 's-Gravendeelsedijk voornamelijk waren ingericht om als opslag van militaire voertuigen te fungeren. Het terrein van Van der Wees aan de landzijde was eveneens ingericht als innamestation van brandstof.

Om de informatiestroom te bundelen is gekozen voor een gezamenlijke rapportage, waaraan de navolgende diensten hun bijdrage hebben geleverd:

SIGNALEN IN RELATIE TOT DE AANGEKONDIGDE DEMONSTRATIE OP 31-08-1987.

- uitdelen van pamfletten met als onderwerp "American soldiers go home" en de Reforger Express (zie bijlage 1)
- diverse verkenningen richting DHA en de terreinen van Van der Wees, waarbij de verkenning op zondagavond 30 augustus 1987 verricht door [REDACTED] (bekend) opmerkelijk is geweest. [REDACTED] was hierbij in het bezit van een bestelauto voorzien van het kenteken [REDACTED]. De bestelauto was voorzien van zendapparatuur, zodat de mogelijkheid niet uitgesloten moet worden geacht, dat er een verbindingstest is gedaan tussen de Merwestroom en genoemd voertuig.
- het plakken van pamfletten in het centrum van de gemeente Dordrecht en de looproute van de Merwestroom naar de D.H.A., alsmede het verspreiden van een vlugschrift (zie bijlage 3a en 3 b)

1) Tenzij andere rubricering vereist.

Rubricering: 1)

Gedurende de oefening Reforger werden verschillende voertuigen onderkend, die meer dan normale belangstelling hadden voor de militaire locaties. Voor de opsomming van deze voertuigen wordt verwezen naar de bijlage 5.

Als bijlage 6 wordt een collage van kranteberichten bij dit rapport gevoegd.

CONCLUSIE.

De aangekondigde blokkade had een rustig verloop. De verwachte opkomst ongeveer 100 personen werd nog niet voor de helft gehaald.

Bijlagen:

1. a. pamflet American Soldiers
b. Reforger Express
2. [REDACTED]
3. a. Pamfletten plakactie
b. Vlugschrift Natrap
c. Telefoonnummers Dortse advocaten
4. [REDACTED]
5. Onderkende voertuigen
6. Collage kran teberichten
7. Plattegrond Duivelseiland

american soldiers

GO HOME!

FIGHT YOUR OWN OPPRESSORS!

Probably your government and your high officers told you, that you're doing a great job now in the defense of liberty and democracy for Western Europe. But we, activists in the peace movement of the Netherlands, are here to tell you that we don't believe a word of it and that up to us, you better had stayed in the USA.

We'll tell you why:

- When we see what really happens in the world, we realize, that the only thing the government and the armed forces of the USA are defending in the world is American big business, big business in other countries and the political and military power of the USA. For that reason, they support dictators and even fascist governments all over the world (Indonesia, Chile). For that reason, they are helping financially and militarily the terrorist contra's, who try to overthrow the free government in Nicaragua. For that reason, American troops invaded in the little republic of Grenada. Even capitalist democracy as New Zealand was ejected from the ANZUS-pact and punished with economic measures, while it refused itself to nuclear weapons.

Besides this, the atomic, biological and chemical weapons you're going to practice now, when and how to use them, can in no way defend the peoples of the European countries. We and you will be the first to be killed or severely wounded by them. The political and military leaders and the big bosses of the transnational corporations will be saved.

- Third, we, the workers of Europe and the United States are the people who have to pay for the billions of dollars spent in the arms race. An arms race which almost daily turns out more sophisticated, expensive and crazy. We are paying for it by taxes, by reduction of social assistance, health service and the education opportunities for our kids. The only ones who win by it are the big companies like General Electric, General Dynamics, Philips and a lot of other arms producing companies. And of course the political and military leaders with their bribes. They tell us that they give us employment, but it is the employment of the heathen and the grave digger. Their policy destroys human life and takes human and military resources, which could improve human life.

FOR THESE REASONS: AMERICAN SOLDIERS, GO HOME! FIGHT YOUR OWN OPPRESSORS!
WE, WITH THE WORKERS AND ALL COMMON PEOPLE OF EUROPE WILL FIGHT OUR INSIDE- AND OUTSIDE ENEMIES. LIKE THE VIETNAMESE PEOPLE DID AGAINST THE US AND THE AMERICAN BOMBERS AGAINST THE SO. AS THE YUGOSLAVIAN PEOPLE AGAINST AMERICAN BOMBERS WILL NOT EASILY BE DEFEATED. WELL, YOU LEARNED IT IN VIETNAM.

ARBEIDERS

Dit pamflet wordt een dezer dagen door BONK verspreid onder de Amerikaanse soldaten die ingeschakeld zijn bij de REFORGER-oefening.

Hieronder staat de vertaling.

Als je de inhoud van het pamflet onderschrijft, zorg dan dat de Amerikaanse soldaten het in handen krijgen wanneer je daarvoor de mogelijkheid hebt.

AMERIKAANSE SOLDATEN

GA NAAR HUIS!

VECHT TEGEN JE EIGEN ONDERDRUKKERS!

Waarschijnlijk hebben jullie van je regering en je superieuren te horen gekregen, dat jullie nu een grote zaak verrichten in de verdediging van de vrijheid en de democratie van West Europa.

Maar wij zijn hier om jullie te vertellen dat we daar geen woord van geloven en dat jullie volgens ons beter in de USA hadden kunnen blijven.

We zullen jullie vertellen waarom:

- Als we zien wat er werkelijk gebeurd in de wereld, realiseren we ons, dat het enige wat de regering en het leger verdedigen in de wereld, het Amerikaanse en andere grootkapitaal en de politieke en militaire macht van de USA is. Daarom houden ze dictators en zelfs fascistische regeringen over de hele wereld in het zadel. Daarom verlenen ze de terroristische contra's, die de vrije regering in Nicaragua omver willen werpen, militaire en financiële steun. Daarom vielen Amerikaanse troepen het kleine Grenada binnen. Daarom werd zelfs een kapitalistischemodemocratie Nieuw Zeeland uit het ANZUS-pact gegooid en gestraft met economische maatregelen toen het zich verzette tegen nucleaire wapens.
- Bovendien, jullie gaan oefenen wanneer en hoe nucleaire, biologische en chemische wapens moeten worden ingezet. Deze wapens kunnen onmogelijk de Europese volken verdedigen. Wij en jullie zullen de eersten zijn die dood worden gedood of ernstig gewond zullen raken. De politieke en militaire leiders en de grote bazen van de multinationals zullen veiliger oorden opzoeken.
- Ten derde, wij, de arbeidersklasse van Europa en de VS zijn de mensen die de miljarden voor de bewapeningswedloop moeten opheffen. Een bewapeningswedloop, die steeds duurder, ingewikkelder en waanzinniger wordt. Wij betalen middels belastingen, doordat onze uitkeringen worden afgebroken, door de afbraak van onze gezondheidszorg en door de afbraak van de onderwijskansen voor onze kinderen. De enigen die aan de bewapening verdienen zijn grote ondernemingen als General Electric, General Dynamics, Philips en vele anderen. En natuurlijk ook de politieke en militaire leiders met hun staatspenningeif. Bij vertellen ons dat ze ons werkgelegenheid geven, maar hun politiek schept alleen werk voor de hant en de begrafenisondernemer. Hun politiek vernietigt menselijk leven, verslindt de menselijke en materiële bronnen, die we juist nodig hebben om onze situatie werkelijk te verbeteren.

DAAROM: AMERIKAANSE SOLDATEN, GA NAAR HUIS! VECHT TEGEN JE EIGEN ONDERDRUKKERS!
Wij, de arbeiders en alle mensen van onze klasse zullen zelf onze binnen- en buitenlandse vijanden bevechten, zoals het Vietnamese volk de VS bevecht en het Afghaanse volk de SU bevecht. Zoals ook het Joegoslavische volk ons leert: een gewapend VOLK is niet gemakkelijk te verslaan. Maar, dat hebben jullie natuurlijk ook in Vietnam ervaren.

BONK
Postbus 11127
1001 GC Amsterdam

De Reforger Express

Dit is de 1. 3

AUGUSTUS 1987

De Reforger Express is een uitgave van "Stoop NAVO-Oefening Reforger". Drukt N.O.A. Steunprijzage naar giro 5567807, AVON, Utrecht, met vermelding REFORGER. Voor meer informatie: AVON, Esdoornlaan 14, 3551 AJ Utrecht, telefoon 030-442122. Deze krant wordt landelijk verspreet. Activiteiten worden niet betaald.

Is het hier oorlog?

Van onze verslaggeefster

WASHINGTON - Eind augustus en begin september zal Nederland groen zien van de Amerikaanse soldaten. Zij komen naar ons land om deel te nemen aan militaire oefeningen. Uit angst voor acties en protesten verstrekt het Nederlandse Ministerie van Defensie geen inlichtingen over de troepenbewegingen. Vast staat in ieder geval dat de aanvoer van de troepen en hun materieel gebeurt via Schiphol en de Rotterdamse haven.

Het Amerikaanse leger wil haar troepen oefenen om in tijden van crisis of oorlog zo snel mogelijk naar Europa te vliegen, daar alles uit te laden en af te reizen naar West-Duitsland. De oefening heet 'REFORGER 1987' (RETURN OF THE FORCES to GERMANY's terugkeer van de troepen naar Duitsland). Hier in Nederland maakt het Amerikaanse leger gebruik van Rotterdamse havenbedrijven, Schiphol en de Nederlandse Spoorwegen om een snelle doortocht te oefenen. Al jaren is er veel protest tegen de oefeningen omdat ze de politieke en militaire spanning in Europa verhogen.

Oorlogstuig

In de laatste week van augustus vliegen de Amerikaanse soldaten vanuit Texas naar Europa. Het Amerikaanse leger heeft een aantal militaire vliegtuigen en helikopters met zich mee genomen. Deze vliegtuigen worden gebruikt voor het vervoer van materieel en voor het oefenen van de landing van de troepen op het vliegveld van West-Duitsland. Het Amerikaanse leger heeft ook een aantal vrachtwagens en jeeps met zich mee genomen. Deze voertuigen worden gebruikt voor het vervoer van materieel en voor het oefenen van de aanvoer van de troepen naar West-Duitsland. Het Amerikaanse leger heeft ook een aantal militaire vliegtuigen en helikopters met zich mee genomen. Deze vliegtuigen worden gebruikt voor het vervoer van materieel en voor het oefenen van de landing van de troepen op het vliegveld van West-Duitsland.

Aangekomen in West-Duitsland nemen de troepen in september deel aan de grootste oefening van de NAVO sinds haar oprichting in 1949: CERTAIN STRIKE. Honderdduizenden NAVO-soldaten oefenen dan enkele weken het gebruik van de modernste wapensystemen (waaronder chemische, bacteriologische- en atoomwapens) en oorlogsvoering volgens de nieuwste strategische inzichten.

Certain Strike betekent letterlijk: 'Zekere Aanval'. De laatste jaren heeft de NAVO-strategie een aanvullender karakter gekregen. In de jaren zestig en zeventig werd nog gedacht dat een eventuele Oost-Europese aanval op West-Duits grondgebied moest worden opgevangen. Nu gaat het Amerikaanse leger en de NAVO er van uit dat de eerste klap een daalder waard is en de vol-

gende oorlog (doersloot door als eerste aan te vallen) op het grondgebied van de Warschau Pact-landen wordt uitgenochten.

Gebelming

Het Ministerie van Defensie doet wel heel geheimzinnig over de oefeningen, maar inmiddels is bekend dat diverse militair- en burgerlijke instanties samen met het bedrijfsleven sinds vorig jaar druk in de weer zijn met de voorbereidingen voor Reforger '87. Al in september 1986 organiseerde de Provincie Zuid-Holland een voorlichtingsbijeenkomst voor gemeentebesturen, militairen leden de politiek en ambtenaren uit wat ze van hen verwachten tijdens Reforger. Arluit een vanlooppand in Capelle a/d IJssel is

een Amerikaans legeronderdeel al meer dan een jaar bezig met de organisatie van Reforger. De Koninklijke Marechaussee treft vanaf 1986 uitgebreide voorbereidingen voor de handhaving van de operabele orde. Bij de Nederlandse Spoorwegen kwamen de voorbereidingen voor de oefening dit voorjaar op gang.

Gealarmeerd door de komst van tienduizenden Amerikaanse soldaten hebben vredegroepen uit het hele land het initiatief genomen voor een massaal protest tegen Reforger '87. Tijdens de oefening worden in Amsterdam, Rotterdam, Noord-Nederland en de provincies Brabant en Limburg protestbijeenkomsten, demonstraties, pickets en andere activiteiten georganiseerd.

In september zullen onafzienbare rijen legervoertuigen over de Nederlandse wegen denderen.

Overslagbedrijven in militaire handen

Van onze medewerker

ROTTERDAM - Michiel werkt bij Quick Dispatch "Bj" om op het bedrijf komt zo eens in de twee weken een schip met spullen voor het Amerikaanse leger. De ene keer zijn het 200 tanks en wat jeeps, dan weer lossen we 400 vrachtwagens. Er zijn altijd Amerikaanse militairen bij die toezicht houden". Quick Dispatch en de Europe Container Terminal (ECT) verwerken gezamenlijk het overgrote deel van de militaire goederen die in Rotterdam worden overgeslagen.

De ECT en Quick Dispatch liggen vlak bij elkaar aan respectievelijk de Maagriet- en Beatrixhaven. Deze lokatie is gekozen vanwege de nabijheid van een spoorwegrangereertreinen en goede autosnelwegen. Bij Quick Dispatch wordt vooral het stikgoed overgeslagen (zoals pallets, voertuigen en kranten). De ECT verwerkt de containers. Het merendeel van de goederen gaat met schepen van de Rijn-Ro-Ro Services via de Rijn naar Duitsland.

Een deel van het Quick Dispatch-personeel heeft een speciale opleiding gevolgd in Brunsum (waar NAVO-eenheden gevestigd zijn) om de militaire voertuigen te besturen (doet het Rij-Op-Rij-Af systeem kunnen havenarbeiders de voertuigen, zonder gebruik te maken van kranen, vanaf het zeeschip op het binnenvaartschip rijden). De Rotterdamse Nedloyd-groep, met belang in Quick Dispatch (100%) en de ECT (33%) is op de achtergrond de grootste belanghebbende bij deze militaire overslag.

Prikkeldraad

Naar alle waarschijnlijkheid zullen ook tijdens de komende Reforger-oefening Quick Dispatch en de ECT ingeschakeld worden. In enkele dagen tijd komen 5.000 soldaten met militaire materieel opblijven, dat door schepen uit de VB is aangevoerd. Een deel van het materieel zal landelijk bij de ECT- en Quick Dispatch-terreinen

verlaten en richting West-Duitsland gaan. Een ander deel blijft enkele dagen opgeslagen op de haventerreinen. Vooral bij Quick Dispatch zullen de kades vol staan met tanks, gevechtvoertuigen, jeeps, helikopters en ander militair materieel. Tijdens de Reforger-oefening wordt het Quick Dispatch-terrein met prikkeldraad afgesloten van de buitenwereld. Achter het prikkeldraad hebben de militairen het dan voor het zeggen.

Onbekend

De inhoud van de containers die de ECT lost is veelal onbekend. Ook de Nederlandse overheid of douane weten niet wat er in zit. Een Verdrag tussen Nederland en de Verenigde Staten bepaalt dat de militaire goederen van de Verenigde Staten niet worden gecontroleerd. De aanvoer over zee geschiedt met schepen van het Military Sealift Command (gevestigd in Capelle a/d IJssel) of met vrachtschepen van de Rederijsmaatschappij Sealant.

IN DEZE KRANT	
Oepsland lantoor regelt vervoer militair materieel	pagina 2
Burgemeester verliest gezag	pagina 3
John R. Galvin, ljezverreter	pagina 3
Producteur moordzakken beklagt het door kladers	pagina 4
NAVO steunt martelpraktijken in Turkije	pagina 4
GASTCOLUMN	2
OPENEN OF ECHT	2
DURE BIJEN	2
RAKETEN IN DE HAVEN	2
ONNIE	3
WAAROM REFORGER	3
REFORGER-ROUTES	4
ARTEGENDA	4
VOITVEZAKEN	4

Campings in september nog groener

Vit de Reforgerkrant

OMMEN - "Ja, we zitten nu eenmaal in een tactische situatie", verklaarde een Amerikaans soldaat in een korte persconferentie, het 15 januari over de schending op het Oeverse Ommen.

Vanaf 1 september 1987 zullen de Amerikaanse soldaten in Ommen een grote taak waken. Het gebied rond Ommen wordt nu gebruikt voor de bouw van de Amerikaanse en andere pantservoertuigen. Wanneer uit het gebied wordt vertrokken, een van vijf opslagplaatsen van de Amerikanen in Nederland. De andere staan in Ter Apel, Coevorden, Brunsum en Egelsboven.

Aan het begin van de Reforger-oefeningen wordt het materieel uit de depots gehaald, gecontroleerd en meegenomen naar Duitsland. Na de veldoefeningen gaat het oorlogstuig terug naar de depots. Het materieel dat tijdens de Reforger-oefeningen wordt aangevoerd uit de Verenigde Staten wordt ook opgeslagen in de depots; in afwachting van de volgende oorlog.

Rek in NAVO-grenzen

Traditioneel behoort de Amerikaanse president de opperbevelhebber van de NAVO. Deze heeft ook het gezag over de Amerikaanse troepen in Europa en die rond de Middellandse Zee. Hierdoor wordt zijn werkterrein verroot en vallen ook Noord-Afrika en het Midden-Oosten onder zijn commando.

Deze dubbele pet van de opperbevelhebber leidt er nogal eens toe dat voor Amerikaanse acties onderstond worden door NAVO-voorzieningen. In 1958 gebruikten de Verenigde Staten een NAVO-basis in het zuiden van Turkije om Libanon binnen te vallen en daar (naar orde) op zaken te stellen. In april 1982 stonden vanaf Italiaanse vliegvelden de vliegtuigen op die Liban zouden bombarderen.

Nederland goed gastland

Burgemeester verliest gezag

NOORDWIJK (BB) - Uit een andere NAVO-oefening, WINTEK, weten we hoe gedetailleerd de voorbereidingen zijn om, als het nodig is, de burgermaatschappij mee te laten draaien in het militaire systeem. Het scenario van de oefening beschrijft een mobilisatieperiode met grote transporten die zijn te vergelijken met REFORGER. Opvallend is dat er niet vanuit gegaan wordt dat de bevolking beschermd, maar betreden moet worden als een vijfde colonne.

Aan WINTEN, een NAVO-oefening die eens in de twee jaar gehouden wordt, doen afwisselend de provinciale- en de gemeentelijke overheden mee. Op papier testen ze samen met de militairen hun staat van paraatheid. Op papier, daardoor ziet niemand iets van de oorlogs- of andere omstandigheden die ze zich voorstellen.

Uit door Onkrut gestolen documenten blijkt dat het grootste probleem voor de militaire staf en de burgerlijke autoriteiten het verzet van de bevolking tegen de militairen is.

GEVECHTEN

Een paar voorbeelden uit het WINTEN-scenario: "Er vinden (gewelddoze) demonstraties plaats tegen de aangekomen Amerikaanse soldaten op Rotterdam en Vlissingen. Tevens worden sabotageacties geïnitieerd in enkele militaire opslagcomplexen. De buitenlandse werknemers beginnen op grote schaal te vertrekken.

Burgemeester Peper van Rotterdam: "Ik weet niks".

waardoor stagnatie in enkele sectoren van de industrie ontstaat."

Over de havens: "Toetijk actieve arbeiders en ex-stakingsleiders wordt de toegang tot de haven geweigerd. Alle toegangswegen worden door de militairen gecontroleerd. In de Eemshaven, Amsterdam en Vlissingen komt het tot gevechten tussen havenarbeiders en ME versterkt met legerenheden. In Rotterdam blijven steeds meer havenarbeiders weg van hun werk en proberen het land te ontvluchten".

Een arsenaal aan noodkettens ligt klaar om de bevoegdheden van de militairen uit te breiden en de rechten van de bevolking in te perken: de Havenwacht, de Noodwet Arbeidsvoorziening, de Wet Verplaatsing Bevolking, enz. Al deze wetten moeten veranderd worden in het Nederlandse wettenboek. Het is voor de Amerikaanse soldaten op weg naar het front.

Daarop wordt geoefend, maar WINTEN is nog maar een papieren oefening. Bij REFORGER kan de praktijk worden getest.

Velt ook de WINTEN-oefening de REFORGER-oefening in de hand met. Toch gaat het om twee verschillende zaken. REFORGER is een proces van mobilisatie van de burgermaatschappij, de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie werken nauw samen met de politie. Zowel landelijk als provinciaal worden organisaties opgericht die moeten zorgen dat de Amerikanen zonder veel problemen door het land kunnen trekken.

BEVEL

Zo ligt normaal het gezag over de gemeentepolitie bij de burgemeester. De gemeenteraad kan vragen stellen als ze het niet eens is met het bevel.

Bij REFORGER '83 waren burgemeesters en gemeenteraden opzichschoven. Het bevel was tijdens de oefening in handen van de Geïntegreerde Politie-staf, waarin Rijkspolitie, Gemeentepolitie en Marechaussee zitting hadden. Deze Politie-staf was op haar beurt weer ondergeschikt aan de militaire structuur.

Niet zo gek dat burgemeester Peper van Rotterdam indertijd op vragen over het optreden van de Rotterdamse politie in de haven antwoordde dat-ie niks wist, omdat hij daarover van te voren niet op de hoogte was gesteld. De Rotterdamse Gemeentepolitie stond in 1983 (evenals de agenten in andere gemeenten waar Reforger lang kwam) via de Geïntegreerde Politie-staf onder militair gezag.

Bij de komende Reforger zal Peper nog minder over zijn eigen agenten te vertellen hebben omdat dan bij elke aanpak een experiment een gedeelte van het militaire commando in de haven aan het Amerikaanse leger wordt overgedragen. En die vertellen Peper zeker van te voren niet wat ze van plan zijn.

Generaal Cohen deelt orders uit op Schiphol.

Amerikanen in de aanval

Van onze correspondent
WASHINGTON - De Reforger-ervaringen zijn voor de Verenigde Staten niet alleen oefeningen voor een conflict in Europa. Het is de enige regelmatige oefening in snel transport van grote aantallen militairen. Reforger is ook een aangepaste oefening voor Amerikaanse interventie in de Derde Wereld.

De Amerikanen zouden zich het liefst terugtrekken en de

verdediging van Europa aan de Europeanen zelf over laten. Toen ze voor de oorlogvoering in Vietnam de volledige, in West Duitsland gelegerde, 24ste Infanterie-divisie (35.000 man) terugriepen, leidde dat tot protesten van de Europese bondgenoten. Om hen gerust te stellen tekenden de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en West-Duitsland in 1967 een contract waar- in geregeld is dat Amerikaanse eenheden ter beschikking van

Europa blijven. Daarbij is afgesproken dat de hele terugkeeroperatie jaarlijks geoefend wordt onder de naam Reforger.

Zelfvertrouwen

Voor de militaire strategie van de Verenigde Staten komt dat mooi uit. Niet-gebonden militairen zijn niet gebonden aan Europa maar kunnen naar believen overal ter wereld worden ingezet. Speciale legerkorpsen zijn opgericht voor interventies in de Derde Wereld. Met Refor-

OPINIE

WANNEER BEGINT DE ONTWAFFENINGSWEDDLOOP?

Keybank, oktober 1986. Reagan en Gorbatsjev worden het bijna eens over het verwijderen van de Russische SS-20's en Amerikaanse kruisraketten uit Europa. April 1987, Gorbatsjev doetbrekt de impasse met verklaarde ontwapeningsvoorstellen. Duitse reacties bij West-Europese regeringen. Ook zonder de SS-20 raketten - toch ook afgevoerd als de reden voor de plaatsing van kruisraketten - blijkt men hoe dan ook te vinden dat er kruisraketten in West-Europa moeten blijven of dat de conventionele bewapening moet worden afgevoerd. Maar liefst allebei.

Het strategische argument, op grond waarvan het massale protest tegen de kruisraketten is genegeerd (Zij hebben de SS-20, die moeten wij kruisraketten hebben), blijkt ineens spoorloos. De zoveelste nieuwe trend is nu: omdat de Verenigde Staten meer op haar eigen militaire belangen lijken te letten, dan die van Europa, moet de conventionele bewapening hier flink oerhoog.

In feite is er sinds 1919 maar één simpele trend bij de NAVO-landen: hoe hoger de bewapeningsspanning, hoe veiliger. Of het nu om de strategie van de 'massale verdediging' ging, om het 'flexibele antwoord' of om een 'voorwaartse verdediging', altijd leerde de strategie de argumenten voor nog meer of nog vernietigender wapensystemen.

Dat heeft zelden te maken met concrete, nieuwe bedreigingen van het Warschau Pact, zo blijkt keer op keer. Het gaat om zelfstandige processen. Om ontwikkelingen met een militaire logica die eigenlijk alleen nog maar worden gestuurd door de wapenindustrie, legerkorpsen en een handjevol politieke leiders in de Verenigde Staten en de Sovjet Unie.

Maar al wordt er dan op regelmatige wijze nog welingevoerd aan massale protesten tegen de bewapeningswedloop, toch heeft de vredesbeweging duidelijk gemaakt dat de weerzin tegen die wedloop groeit. Ook het verlangen om zaken als oorlog en vrede juist niet aan enkele leiders over te laten, is gedemonstreerd. Met de bezwaren tegen de neutroombom, kruisraketten en Star Wars, zijn ook de bezwaren tegen de gigantische verspilling die de bewapeningswedloop veroorzaakt, gegroeid (jaarlijks kost de bewapening meer dan 200 miljard gulden). Die bezwaren blijven. Ook wanneer de NAVO de kernwapens 'prijs geeft' in ruil voor meer conventionele wapens. Conventionele wapens doen wat hun vervolgingskracht betreft nauwelijks onder voor kernwapens. En eenmaal geproduceerd vinden ze na verloop van tijd via de legerdepots van het Warschau Pact of de NAVO makkelijk hun weg naar landen in regio's waar sinds de Tweede Wereldoorlog tientallen conflicten en burgeroorlogen zijn uitgevochten. En of je nu een kogel door je hoofd krijgt of een kernbom er bovenop, dood blijft dood.

PROFIEL

Van onze verslaggever
FORD STEWARD (VS) - Rogers, de ijzerreiter, is in juni 1987 met pensioen gegaan. Reagan benoemde als nieuwe opperbevelhebber van de NAVO en tegelijk commandant van alle Amerikaanse troepen in de regio, John H. Galvin, volgens de kranten een diplomatieke, intellectuele militair. 'Geestig, onderhoudend, genuanceerd en deskundig wat betreft de Europese verhoudingen', schreef Het Parool in een interview.

Generaal John Galvin

Galvin is een ervaren officier die in de jaren zestig en zeventig in de NAVO werkte. Hij heeft veel ervaring met de Amerikaanse troepen in Europa. Hij is ook een ervaren diplomaat. Hij heeft veel contact gehad met de Europese landen. Hij is een man van rust en zelfvertrouwen. Hij is een man die de NAVO kan leiden in deze moeilijke tijden.

De NAVO is een organisatie die bestaat uit landen die samenwerken voor hun veiligheid. Het is een organisatie die belangrijk is voor de wereldvrede. Het is een organisatie die moet worden versterkt.

Of het tot een interventie komt hangt af van de politieke en militaire leiders in Washington. Ronald Reagan is er in elk geval niet vies van, de inval op Grenada en de aanvallen op Libië staan op zijn naam. Reagan gaf de militairen weer zelfvertrouwen. De wereld werd opnieuw opgevoeld in goed en kwaad, overal in het overheidsapparaat zijn op belangrijke posities havikken benoemd. De opvattingen over de strijd tegen de Sovjet Unie veranderden ook. Waar onder Carter de oorlog zich nog - kort maar hevig - in

Europa aan, is nu de NAVO in de hand van de Verenigde Staten. Het is een organisatie die belangrijk is voor de wereldvrede. Het is een organisatie die moet worden versterkt. Het is een organisatie die moet worden ondersteund. Het is een organisatie die moet worden geëerd.

WELKOM
BEVRIJ-
DERS

door
Kees
de
Gast

De overgang op land naar de zee is maar een van de vele problemen die worden behandeld in de serie van artikelen. In mijn verslag naar de NAVO wordt opgenomen de voor de Nederlandse Amerikaanse soldaten en hun materieel bij de REFORGER-oefening, waren allerlei gebieden in het land zwaar druk te moeten maken over een niet meer dan natuurlijke versterking van onze verdedigingsorganisatie; de NAVO.

De affiches, brochures en aangekondigde acties mogen dan duiden op een overschat aan energie; de gebruikte redeneringen blinken uit door eenvoud.

Wat die modieuze protesten ons willen laten vergeeten is dat de vrijheid van onze havens, de rijkdom die op schepen uit den vreemde binnenkomt, de vrijheid van ons land, waar een ieder kan wonen, werken en recreëren waar men maar wil, vrij van onderdrukking, dat dat alles gegarandeerd wordt door de koene zonen van onze grootste bondgenoot: de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

Wat stelt zich breed overleg tegen REFORGER zich voor? Met hun ogen dicht kunnen ze alleen maar zwartkijken.

"Veel geld kost het allemaal. Geld dat beter aan eten besteed kan worden" en gewichtig noemen ze een bedrag van 2000 miljard gulden per jaar. Voor het gemak vergeten ze dat er in de honderdwinter ook niet veel gepeten werd.

Het is 'n om te wijzen op de noodwetten die klaar liggen om maatregelen te nemen tegen de eigen bevolking en op het feit dat daar regelmatig mee geoeft wordt. Natuurlijk is dat zo. Maar een overheid heeft haar gezag niet voor niets gekregen. En nood breekt niet.

Het ingrijpen door de Verenigde Staten in Derde Wereldlanden, waar het communisme de bevolking puilt met valse beloften over betere levensomstandigheden, schijnt ook al een argument tegen de NAVO te zijn.

Wij ouderen weten nog hoe het was om bevrijd te worden. Laten we de soldaten die met man en macht het materieel lossen dat aankomt in onze vrije havens, die op weg gaan naar de slagvelden in het onsten, verveelbomen met een driewerf luim: welkom bevrijders! Lang time no see!

Slachtoffers

WEERT - 't's part of the game, man', grinst truckchauffeur Bill Watchford. Achterop zijn vijftonner vervoert hij 15 ijkisten. Bill's compagnie rust in het spoor van Refonger door Europa en verzamelt de dodelijke slachtoffers van de oefeningen. Jaarlijks laten tientallen soldaten daarbij het leven. "Wij doen alleen de militairen. De burgerslachtoffers are not our business".

MTMC: Transport van pijnstillers

Oefenen voor straks

CAPELLE A/D IJSEL - Vanaf een onopvallend kantoorpand aan het Capelse Lyantseplein 1 organiseert een Amerikaans legeronderdeel alle transporten voor het Amerikaanse leger naar Noord- en West-Europa. Dit legeronderdeel, het Military Traffic Management Command (MTMC), is de belangrijkste schakel voor het transport van troepen en materieel vanuit de Verenigde Staten naar Europa. Er werken 250 mensen, voor het merendeel Amerikaanse militairen. Het MTMC organiseert ook de REFORGER-oefeningen.

Vanaf jaar konist naar Rotterdam (in 1957) tot aan de verbanning naar Capelle in 1964 maakte het MTMC een sterkschichtige groei door. Het was oorspronkelijk slechts een van de MTMC-afdelingen in Europa, maar gaandeweg vielen steeds meer afdelingen onder het gezag van het MTMC in Rotterdam (dat nu nog alleen de militaire staf in Washington boven zich heeft).

1 miljoen ton

Vanuit haar vestiging in Capelle a/d IJssel regelt het MTMC jaarlijks het transport door de Rotterdamse haven van naar schatting 1 miljoen ton goederen (zowel stukgoed als in containers). Voor 100.000 ton munitie wordt geregeld dat het van vijf zeeschepen wordt overgeslagen op treinen of binnenvaartschepen. Voor het uitvoeren van haar uitgebreide taken heeft het MTMC de afgelopen jaren gewerkt aan het automatiseren van haar organisatie. Voor de voeding van een uitgebreid computercentrum en diverse bewakingsystemen zijn bij de bouw van het nieuwe MTMC-ondernemen in Capelle extra elektriciteitskabels naar het pand gelegd.

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG - Onder druk van de Amerikaanse regering en de NAVO gaat de Nederlandse regering rond aan- en doorvoerkanties voor Amerikaanse troepen en oorlogstuig raketinstallaties opstellen. Het betreft de havens van Vlissingen, Rotterdam en Amsterdam, de Benschaven en de luchthavens Schiphol en Zestienhoven. Het Ministerie van Defensie wil begin jaren '90 de eerste raketssystemen installeren.

Het Ministerie van Defensie wil niet vertellen waar de raketinstallaties komen te staan ("Want dan krijgen wij te maken met bezwaarschriftprocedures"), maar luitenant-generaal J.G. Roos (opperbevelhebber der landstrijdkrachten) liet zich

Amerikaans materieel wordt gereedgemaakt voor transport naar Duitsland.

Bij transport van goederen over zee schakelt het MTMC het Military Sealift Command (MSC) in (ook gevestigd in Capelle). Het MSC kan beschikken over eigen schepen of charter koopvaardij-schepen. Voor het transport door de lucht beschikt het MTMC over de faciliteiten van het Military Airlift Command, dat in Nederland o.a. heeft geoeft in het gebruik van de burgerluchtvaart Schiphol en Zestienhoven. Tijdens de REFORGER-oefeningen is het Nationaal Territoriaal Commando (NTC) in Gouda

de verbindingsschakel tussen het MTMC en het Nederlandse Ministerie van Defensie. Het NTC geeft ondersteuning bij de transporten en draagt zorg voor escorte en beveiliging van de konvoelen.

Afgaande op wat bekend is geworden over het MTMC regelt dit legeronderdeel het transport van alles wat het Amerikaanse leger nodig heeft. Van huishoud en pijnstillers voor in Europa gelegerde soldaten tot munitie en wapens. Ook kernwapens.

Raketten beschermen haven

tijdens een interview ontvallen dat de raketinstallaties 'gewoon in het veld, zo dicht mogelijk bij de haveninstallaties' worden opgesteld. In Rotterdam in de buurt van de bedrijven-Quick Dispatch en ECT, waar het militaire materieel in hoofdzaak wordt overgeslagen. Verder zal het Amerikaanse legeronderdeel MTMC (gevestigd in Capelle a/d IJssel), de organisator van de Amerikaanse legertransporten, oergetwijfeld een batterij raketten in haar omgeving krijgen.

Uiteindelijk gaat Defensie drie raketstelsystemen opstellen rond de genoemde aan- en doorvoerkanties: Hawk, Stinger- en Patriotraketten. De Patriotraket is onsterfbaar omdat dit het modernste en duurste raketstelsysteem ter wereld is. Bovendien kan de Patriotraket worden ingezet in het Amerikaanse Star Wars-programma. In haar plannen voor deze ruimtopoefing wil het Amerikaanse Ministerie van Defensie de Patriotraket inzetten tegen Russische raketten.

De plannen voor de 'raketten-gordel' rond de Rotterdamse haven zijn al tien jaar oud. Vredesgroepen, vakbonden, bewoensorganisaties en politieke partijen (samen goed voor een meerderheid in de Rotterdamse gemeenteraad) protesteerden er tegen. Defensie echter, niet eerder de indruk van deze protesten, gaat pas nu met de voorbereidingen. Van het kekke van binnen vertelt J. Wethouder, gezegd te zijn: "De raketten zullen worden opgesteld in de omgeving van de haven, maar niet op de haven zelf".

De plannen voor de 'raketten-gordel' rond de Rotterdamse haven zijn al tien jaar oud. Vredesgroepen, vakbonden, bewoensorganisaties en politieke partijen (samen goed voor een meerderheid in de Rotterdamse gemeenteraad) protesteerden er tegen. Defensie echter, niet eerder de indruk van deze protesten, gaat pas nu met de voorbereidingen. Van het kekke van binnen vertelt J. Wethouder, gezegd te zijn: "De raketten zullen worden opgesteld in de omgeving van de haven, maar niet op de haven zelf".

SAN JOSÉ (HEM) - NAVO vloot-oefeningen oefenen regelmatig voor de kust van Midden-Amerika. Bij een aantal van die oefeningen gaat het om meer dan de bescherming van zeeschepen. Het zijn oefeningen voor militair verrijpen.

Voor het eerst wordt het Amerikaanse leger in de haven van San José (Costa Rica) gelegerd. De vliegtuigen in ongeveer vijf dagen de Atlantische Oceaan over varen. In oorlogstijd gaat de helft van de NAVO-voorraten voor Europa door de Golf van Mexico en de Straat van Gibraltar. Die route moet beschermd worden. Daarvoor worden door de Marines van de NAVO-troepen regelmatig oefeningen gehouden met deelende paren als 'Seye Pass' (Vliegende Passagier), in dit geval langs Cuba).

Onkruid

Het verschil tussen het beschermen van een konvoeroute naar Europa en het wiefen van onkruid in de Amerikaanse achtertuin is bij de NAVO niet zo groot. De oefening 'Green Venture 1987' had als coönaam 'Amber and the Amberites'. Hieraan deden 140.000 manschappen, 250 oorlogsschepen en 100 vliegtuigen mee. Groot Britannië en Nederland vervulden een schouwbout bij de oecologische verplichtingen.

De coönaam was een aanwijzing voor wat er in 1933 'in het echt' zou gebeuren: de Amerikaanse inval in Grenada. Amber is een regio op Grenada, dat voluit Grenada en de Grenadines heet. Het eiland Vigues bij Puerto Rico (waar het grootste deel van de oefening werd gehouden) heeft hetzelfde bergachtige terrein als Grenada.

Nicaragua

Officieel mag de NAVO in zuidelijke richting de kreettoekering (die over Mexico en Spania Sahara loopt) niet overschrijden. Die oude afspraak is de militairen een doorn in het oog. De NAVO kan nu bijvoorbeeld niet als NAVO deelnemen aan de 'verovering' van Zuid-Afrika. Maar ze hebben er wat op gevonden de afzonderlijke bondgenoten, mogen wel buiten NAVO-verband met elkaar oefenen. Een Nederlands marineschip vervulde communicatie- en bevoorradingstaken bij de Amerikaanse oefening 'Reade' '85. Daarbij dreigden oorlogsschepen met een marine-blokade van Nicaragua en voeren daartoe tot vlak bij de kust. De spanning in het land werd daardoor nog groter.

De NAVO oefent er al een aantal jaren in de Amerikaanse achtertuin. Het is niet verwonderlijk dat de NAVO ook in de toekomst zal blijven oefenen in de Amerikaanse achtertuin.

De bieten worden duur betaald

FUDDA - "Het is me tot nu toe al vijf keer gelukt, dus waarom nu niet?", regereert Jochem S. (62) als we hem vragen waarom hij de bieten eiken met heeft ingezand.

S. ligt nu met zijn bieten op de markt van de Refonger. De bieten zijn er voor de Refonger, maar ook voor de NAVO in Brussel. De NAVO heeft een grote behoefte aan bieten voor de diëtetische. Soms wordt de bieten gebruikt voor het betalen van de kosten van de Refonger, maar de Refonger heeft er geen zin om te betalen voor een klein rendement. Soms wordt de bieten gebruikt voor het betalen van de kosten van de Refonger, maar de Refonger heeft er geen zin om te betalen voor een klein rendement.

De Colonne in Beweging Hoeksteen Turkije

wegens zwijgzaamheid van de militairen ONDER VOORBEHOUD

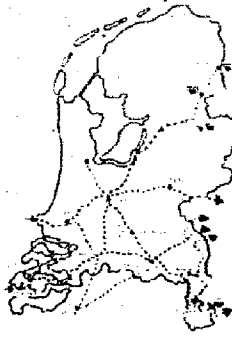
29 AUGUSTUS: Op schiphol komen 20.000 militairen aan. Daar vandaan gaan 5.000 naar Rotterdam; een ander deel naar basecomplexen in de buurt van de opslagdepots; de rest vliegt door naar de BRD.

In Rotterdam komt 300.000 materiaal aan. Het meeston gaat op speciale treinen naar de BRD; rijdend materieel gaat over de weg; helicopters vliegen vanaf Zestienhoven of Ypenburg.

31 t/m 7 SEPTEMBER: Testen van de opslagdepots (ophalen en gevechtklaar maken materieel). Transporten door Nederland naar de Duitse grens, met oefenen van hindermissen (rivieren oversteken, verkeer regelen).

31 t/m 30 SEPTEMBER: Certain Strike in Duitse laagvlakte.

10 tot 30 SEPTEMBER: Terugkeer materieel in depots.

--- route
[ ] opslagdepot

(KAARTJES) Mogelijke routes bij REFORGER. Van België en misschien Vlissingen komen de Engelse troepen die meedoen aan de herfstoefeningen.

Van onze medewerker

ROTTERDAM - Opperbevelhebber Rogers bij zijn afscheid van de NAVO: "Ik heb ik veel met generaal Evren gesproken. Ik vroeg me toen af hoe lang het zou duren voor dat het leger, belast met de verdediging van de grondwet, in actie zou komen".

12 September is het 7 jaar geleden dat in Turkije de militairen de macht grepen. Intussen zit er weer een burgerregering in Ankara. Maar het leger houdt op de achtergrond de touwtjes in handen.

Twee uit voor de slaggreep door de militairen in Turkije kwam die Al op het nieuws in de Verenigde Staten. De media daar waren beter op de hoogte dan de Turkse bevolging. De grondwet, die volgens Rogers verdedigd moest worden, werd direct uitgeschakeld. Partijen, verboden en de linkse pers

worden verboden. Sindsdien zijn 100.000 mensen opgepakt, honderden kwamen om door martelingen.

Formeel is er nu weer een burgerregering. Voor de 100.000 politieke gevangenen is er weinig verandering.

Turkije vormt meer dan één derde van de NAVO-grens met het oostblok. Bovendien is het een voorpost van het westen in het Midden-Oosten. Vanaf 1952, toen het land lid werd van de NAVO, heeft het vooral van de VS steun gekregen voor de militaire versterking.

Drie maanden na de staatsgreep sloot de VS en Turkije een overeenkomst af waarbij de VS verzekeren vijf jaar lang financiële steun te geven aan Turkije, voor het grootste deel voor defensie. Het land blijft een hoeksteen van de NAVO.

200.000 MIENSEN

Koersie politieke

Driebergen - Tijdens Reforger '83 hield het Politie Informatiecentrum Defensie September Oefeningen (PIDSO) zich bezig met het verzorgen van politieke informatie en het doorgeven van informatie aan "leestrouwen" in samenwerking komende instanties. In het PIDSO, speciaal voor Reforger opgericht, waren de Centrale Recherche Informatie Dienst, de Marechaussee en alle bestaande soorten politievergroeperingen.

Het PIDSO gaf de ingewonnen informatie onder andere door aan de Centrale Recherche Marechaussee. Deze liet zo beken '80 al gegevens over 200.000 personen, zowel veroordeelden als niet-veroordeelden.

Reforger '83 verstoord

ROTTERDAM (ANP) - "Mocht het wapentuig er wel doorkomen, dan wordt het in Brabant en Limburg opgewacht door andere groepen", aldus de optimistische laatste zin van een stencil dat Ujoeers Reforger '83 werd uitgereikt aan de deelnemers van een blokkade bij de poort van Quick Dispatch. Vijftig aktievoerders wachtten daar twee dagen op het oorlogstuig. De blokkade was onderdeel van een aktiereeks onder de naam 'Pest Reforger'. De politie arresterde hierbij 13 mensen.

Aan de blokkade bij Quick Dispatch ging een lange tijd akties vooraf. De vlag van het Amerikaanse consulaat werd gestolen en in stukken geknipt meegestuurd met het weekblad De Peteroliehaven. Een naamkaartje voorde namens het Amerikaanse leger bij enkele honderden prominente Rotterdamers woon- en tuinruimte voor de Amerikaanse Reforger-soldaten ("...de latrine-gaten in uw tuin worden afgedekt achtergelaten...").

Radio Pest Reforger brak een aantal malen in op de Rotterdamse kabel en verzorgde nieuwsuitzendingen over de oefening. Tijdens een forum hield de ene taalvoerder en havenarbeiders de lakke houding van de gemeente Rotterdam ten opzichte van de groei-

ende militaire activiteiten in de haven. Onkruid verspreide 20.000 exemplaren van de krant Dienstgeheim. De krant werd later het draakboek voor een verfilming; de video 'Wapenhaven, pier 8' was steeds te verkrijgen bij Hut Kamp, tel. 010-43647041.

Na het handig breken van de blokkade bij Quick Dispatch kon Reforger verder trekken richting Brabant en Limburg. In Eindhoven, Veldhoven en Wanssum kwam het onpleus tot blokkades door plaatselijke vredegroepen. Ook die werden door de politie op een grove manier uit elkaar geslagen. Door de talrijke akties werd Reforger '83 de meest omstreden militaire oefening van de laatste jaren.

A K T I E S

- Vanaf DONDERDAG 3 AUGUSTUS: elke donderdag antimilitaristische parade in Amsterdam. Verzamelen: Van Oostedestraat 233, A'dam, om 18.00 uur.
- DINSDAG 25 AUGUSTUS: symbolische omsingeling van het MTMC in Capelle a/d IJssel. Verzamelen 14.00 uur bij metrostation Alexander (Rotterdam).
- 29 AUGUSTUS. In Regio Groningen diverse akties
- 29 AUGUSTUS: stetocht naar Schiphol. Vanuit A'dam, info: tel.:020-649395. Vanuit Haarlem, info (Jessica) tel.: 023-323792.
- ZONDAG 30 AUGUSTUS: manifestatie REFORGER EN DE NAVO te Rotterdam, 11.30 - 18.00 uur, Sociale Akademie, Nieuwstraat 15 in R'dam-centrum. Bestellen info-map: 0104118824/4254537.
- 31 AUGUSTUS - 13 SEPTEMBER: REFORGER: Eerste dagen in Rotterdam diverse akties, o.a. picketline bij ECT en Quick-Dispatch, verzamelen metrostation Slings. Info: 010-4118824/4254537 en affiches.
- Vanaf 31 AUGUSTUS tentoonstelling in het Open Havenmuseum, Surinamekade 4, Amsterdam.
- 19 SEPTEMBER: REFORGER-manifestatie in Eindhoven, info: Vredeswinkel Eindhoven: tel.:040-444707.

"Zeg maar Ravestijn"

Redactie politiezaken

ROTTERDAM - "Je kunt merken dat de BVD-jongens zich op fotograferen, er kan geen openbare bijeenkomst of demonstratie zijn geweest of er zijn foto's van ik zie mezelf ook regelmatig".

"Zeg maar Ravestijn" heette de Rotterdamse jongen die al een paar jaar wekelijks informatie doorspeelde aan de BVD over allerlei linkse groepen. Het gewone verhaal eigenlijk, de politie maakt altijd gebruik van informanten.

'Ravestijn' vond zijn inspanningen tijdens de blokkade van Quick Dispatch bij Reforger '83, zijn belangrijkste bijdrage. Elk kwartier belde hij vanuit een naburig kroegje de stand van zaken door aan de BVD: "Ik vond dat nuttig om te doen, ik probeerde de kans dat het lot een veldslag zou komen kleiner te maken. Wie heeft er wat aan als er wordt gemept?".

De Kinder Express

Een spelletje Stratego

Komend najaar oefenen tienduizenden Amerikaanse soldaten hoe ze een oorlog moeten voeren in Europa. Omdat vredesgroepen het daar niet mee eens zijn willen ze tegen die oefeningen protesteren. Onze redacteur Moordzakken legt uit hoe het allemaal zo heeft kunnen komen ("De soldaten hebben zich verslapen op de dag dat het verstand werd uitgereikt aan de mensen").

De Verenigde Staten, Canada en bijna alle landen in 'ons deel van Europa zijn lid van de NAVO. Omdat de NAVO is opgericht om samen aan de volgende oorlog in Europa mee te doen zitten er vooral militairen in. Die militairen regelen van alles. Ze rekenen uit hoeveel WC-papier een soldaat per week nodig heeft (7 velletjes). Ze kopen wapens (zoals de kruisraketten). En ze verzinnen hoe ze die wapens gaan gebruiken. Dat laatste noemen ze 'een strategie'.

M'n moeder
Omdat er in Europa al 42 jaar geen oorlog is geweest, hebben de militairen heel veel tijd om dingen te verzinnen. Dus bedenken ze steeds een andere strategie. En als ze een nieuwe strategie hebben, kopen ze ook nieuwe wapens ("Want anders

werkt onze strategie niet"). M'n moeder vindt dat de militairen al die strategieën vooral verzinnen om nieuwe wapens te kunnen kopen. Maar de militairen zeggen dat dat niet zo is.

Bang
Die strategieën hebben altijd een mooie naam. 'Massale verdediging', bijvoorbeeld. Daarmee bedoelen ze dat ze de vijand met kernwapens naar het stenen tijdperk terug willen bombarderen. Ze hopen dat die vijand daar bang van wordt. 'Mijn' en 'bang maken' zijn echte soldaten-woorden. Ik heb nog nooit ruzie gehad met een Rus maar als je de soldaten over Russen hoort dan zijn dat allemaal kinderdierven en sneepjatters. Bijk het wel.

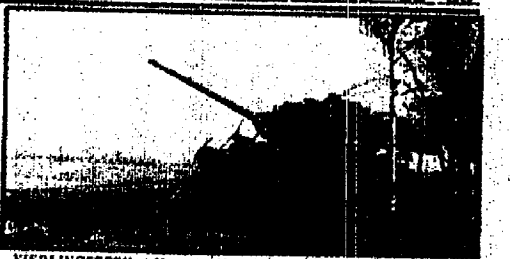
Toen aan alle mensen het verstand werd uitgereikt hebben de soldaten zich verslapen.

Want ze verzinnen tegenwoordig een flauwekul Een oorlog in Europa waarbij iedereen dood gaat, noemen ze 'Het Europees Oorlogstheater'. Serieus. Alsof er mensen zijn die gratis met hun familie naar de schouwburg willen om doodgeschoten te worden. De nieuwste strategie heet 'De Voorwaartse Verdediging'.

Jengelen
Ze willen niet langer 'de vijand' opwachten in ons deel van Europa maar juist zo ver mogelijk naar het oosten gaan vechten. Niet van zelfs zijn. Zeggen de militairen, dat het slim is om niet te wachten tot we aangevallen worden maar zelf als eerste te beginnen. Daar hebben ze natuurlijk weer veel, nieuwe, wapens voor nodig. Die willen ze binnenkort gaan kopen.

"Door die dwaze ontwapeningsvoorstellen van de Russische baas Gorbatsjov krijgen we misschien geen kruisraketten, dus willen we wat anders", jengelen ze in koor.

Bij de volgende oorlog in Europa komen Amerikaanse soldaten naar Europa. Omdat ze dan tijdens het overvliegen en overvaren van die soldaten en hun wapens geen fouten willen maken, oefenen ze dat nu al. Die oefening heet 'Reforger' en wordt dit jaar in augustus

VIERLINGSBEEK - Voor de 10-jarige dienstplichtige soldaat Joost Klepparen was de Reforgeroefening al na drie uur afgelopen. Op weg naar het oefengebied in Duitsland reed zijn tank legen een berk. De boom verloor bij het anpak het leven. Joost is met een wond opgenomen in het militair hospitaal. "De berk stond tussen midden op de weg. De remde nog maar was te laat. Dit blijft 'n lijf mijn hele leven achtervolgen, ik droom er 'nachts van". De tank bleef ongedeerd.

en september gehouden. Hierbij duizend soldaten en duizenden tanks komen met vliegtuigen en boten naar Nederland. De vliegtuigen landen op het vliegveld Schiphol, de boten varen naar de Rotterdamse haven. Een paar dagen lang ziet ons land dan groen van de Amerikaanse soldaten, die komen oefenen hoe ze in Europa oorlog moeten maken.

De NAVO, de regering en de militairen doen nogal geheimzinnig over de komst van al die soldaten. Ze zijn bang dat er demonstraties komen. Maar

gelukkig weten vredesgroepen in het hele land al wat er gaat gebeuren. Dus als je over een paar weken in de krant of op de televisie ziet dat er geprotesteerd wordt tegen militaire oefeningen, dan weet je dat het om Reforger gaat. Want we laten de soldaten niet zo maar oefenen voor een oorlog waar we allemaal dood van gaan. Ik bedoel, ik wil wel naar het theater, maar dan moet het leuk zijn. Zoals clowns en akrobaten die bovenop wel 12 gestapelde stoelen staan.

BRAM BOUTE

★ LAATSTE NIEUWS ★

DOOOIE

BOEL

AAN

HET

FRONT

Sylage 3 (4)

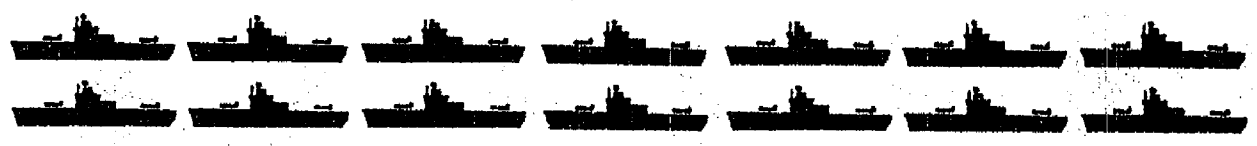
YANKEE

GO

HOME

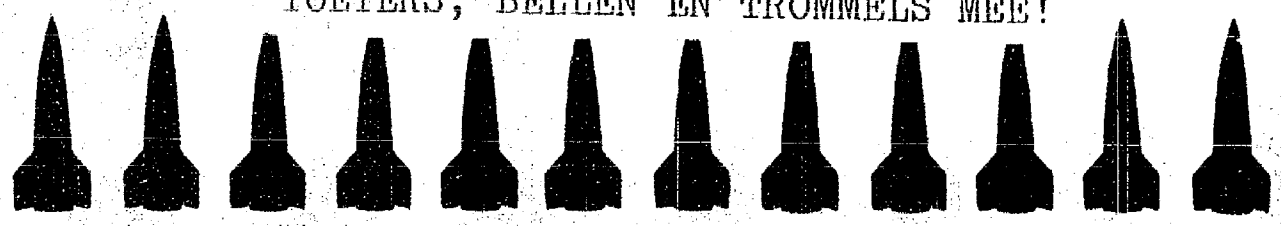

Dus maandag 31 augustus om 12.00 uur verzamelen voor een demonstratieve tocht naar de poorten van het duivelseiland voor een zitaktie.

Verzamelpunt Buitenwalevest 15 Dordrecht, alwaar er vanaf half twaalf koffie en thee klaar staat.

TOETERS, BELLEN EN TROMMELS MEE!

NATRAP VLUGSCHRIFT
 BETREFT: AKTIE REFORGER
 OP 31 AUGUSTUS 1987
 OM 12.00 UUR.

Beste mensen, is het hier
 weer oorlog ?
 HET SPOOKT OP HET DUIVELS-
 EILAND.

6500 Amerikaanse soldaten
 en drieduizend speciaal
 overgevoerd voertuigen
 logeren op de terreinen
 van Penn & Bauduin en
 Rijkswaterstaat op het
 duivelseiland.

Het eiland is verboden
 militair terrein en wordt
 bewaakt door o.a. onze
 jongens van de NATRES.

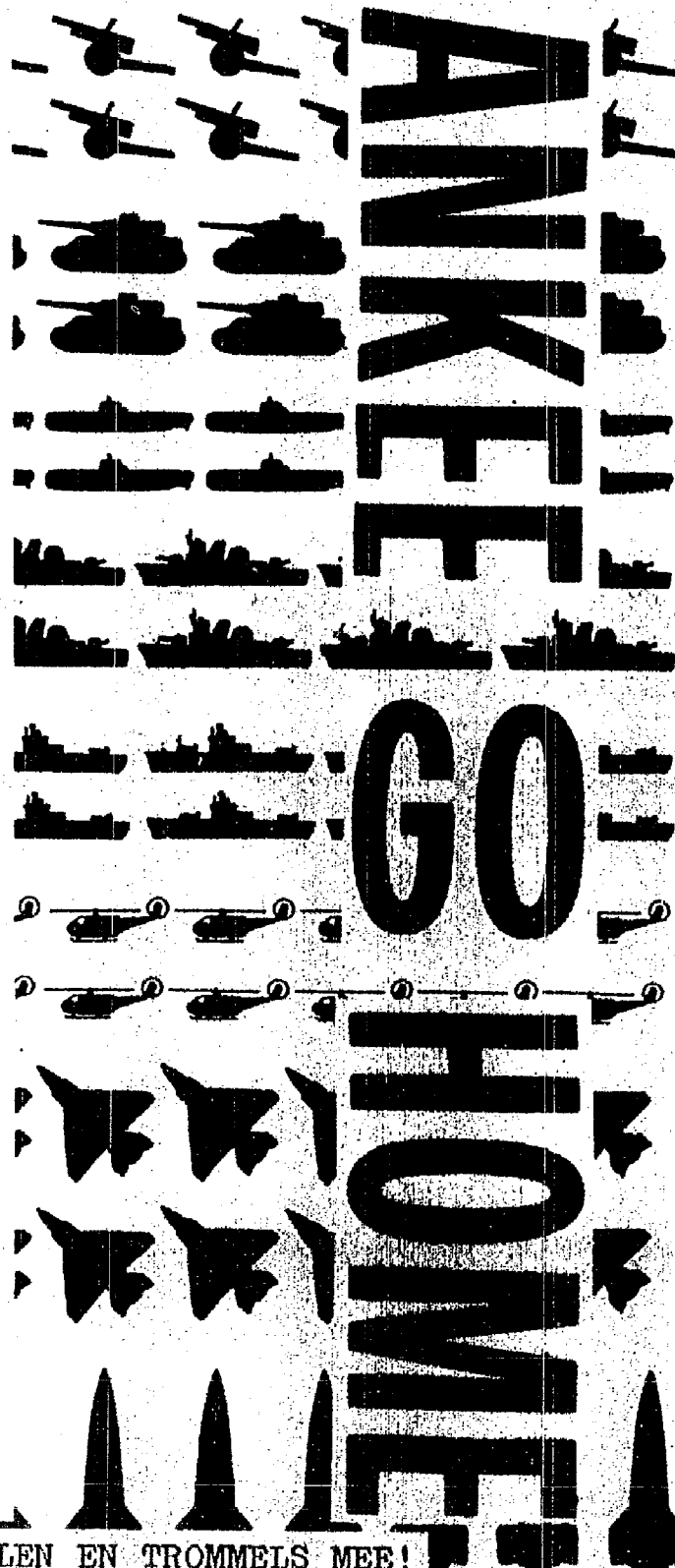
Dordrecht mag dan goede
 grond voor vestiging zijn,
 maar het lijkt ons beter
 als die cowboys maar weer
 terug naar Texas gaan.
 Omdat de jongens het
 duivelseiland onder geen
 beding mogen verlaten,
 moeten we ze laten horen :
 YANKEE GO HOME.

Dus maandag 31 augustus om
 12.00 uur vertrek van een
 demonstratieve tocht naar
 de poort van het
 duivelseiland voor een
 aktie.

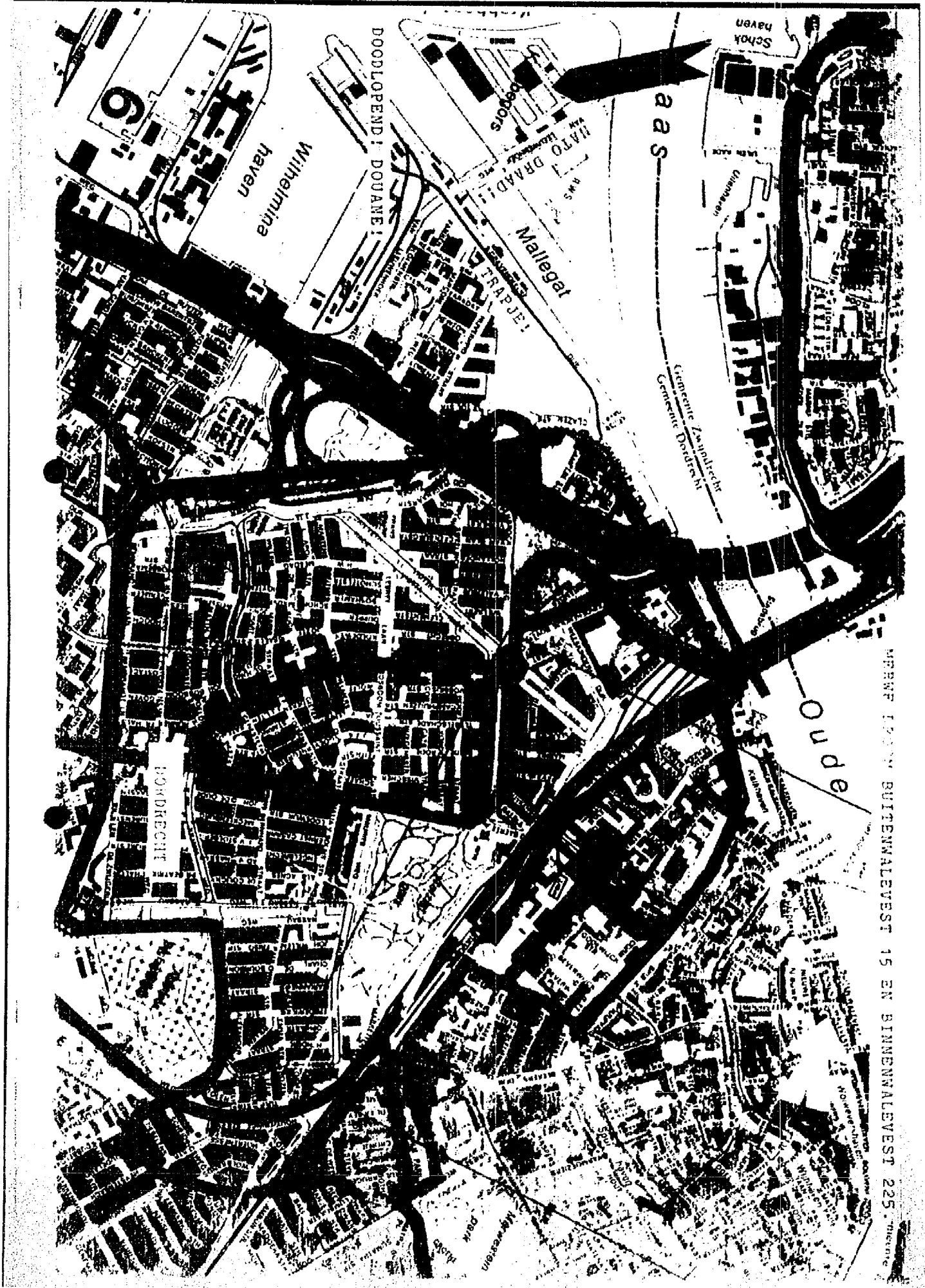
Verzamelpunt Buitenwale -
 vest 15 Dordrecht, elwaar
 er vanaf half twaalf
 koffie en thee klaar staat.

YANKEE
 GO
 HOME

Dyloge 5 (b)

TOETERS, BELLEN EN TROMMELS MEE!

BRONNEN: BUITENWALEVEST 15 EN BINNENWALEVEST 225. - 1948

Schoon haven

aa s

Uithooven

Geesthuis Dorps
Geesthuis Wijkrecht

Mallegeal

HATO DRADEN
SPOORWEG

DOODLOPEND: DOUANE!

Wilhelmina
haven

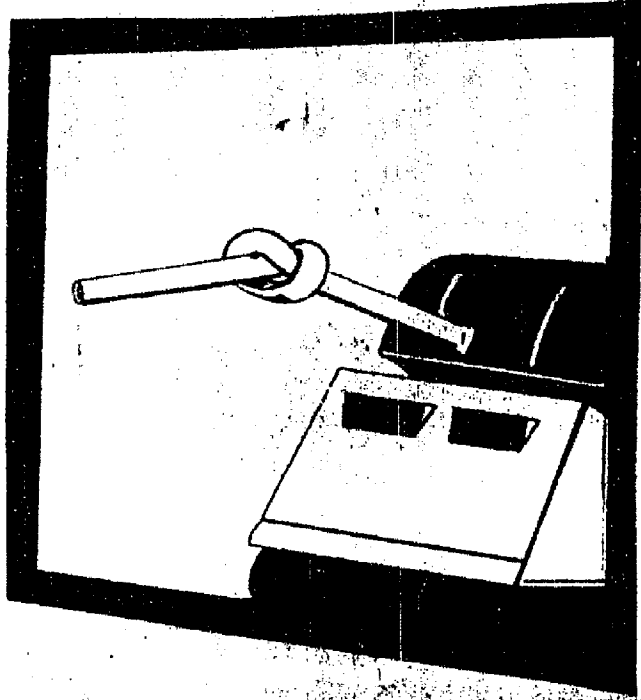
Oude

HONDRECHT

6

Nieuwe-
graven

Bylage 3(c)

Telefoon nr van advocaten in Dordrecht

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Arrestanten numme [REDACTED] merwe droom

Bylage 5

Het ondergenoemde voertuig werd gebruikt op dd 270887 t.b.v
de voorbereidende acties in de omg van het D.H.A.

DATSUN Cherry rood, kenteken [redacted] t.n.v;

geb [redacted]

Voertuig werd bestuurd door;

geb [redacted] te [redacted]

Voertuigen gesignaleerd bij de demo/blokkade dd 310887

Mercedes-Benz 207 D (bus), wit, kenteken [redacted] .n.v;

geb [redacted] te [redacted]

Dit voertuig was voorzien van een "bakkie".

Begeleidde de demo/blokkade en reed regelmatig een rondje in de omgeving
van het D.H.A.

TOYOTA (bus) kenteken [redacted] t.n.v;

geb [redacted]

Dit voertuig reed met 4 inzittenden achter de demonstratie aan.

Duivelseiland
tussenstation voor
omvangrijkste
legeroefening uit
de geschiedenis

d.d. 14.08.87

Dordrecht wacht invasie van 6500 militairen uit VS

Van een onzer verslaggevers

DORDRECHT — Het Eiland van Dordrecht wacht eind augustus een ware Amerikaanse invasie. Op het Duivelseiland, op en om het terrein van Penn en Baudouin zullen zo'n 6500 militairen uit de VS worden gelegerd.

De eerste kolonnes soldaten worden 26 augustus verwacht. Ze zullen een of twee nachten in Dordrecht verblijven, waarna ze worden overgebracht naar Duitsland. Daar wordt de grootste militaire oefening uit de geschiedenis gehouden, Reforger '87. In totaal wordt hier door 34.000 Amerikanen aan meegedaan.

Ongeveer 13.000 van hen reizen via Nederland naar de Bondsrepubliek. Als tussenstop voor de helft van dit aantal militairen is Dordrecht gekozen.

getijk komen, maar in groepen. De operatie duurt tot 11 september. De eigenlijke militaire oefening begint 14 september.

Het merendeel van de Amerikanen dat door Nederland reist is bedienend personeel voor het materieel dat in ons land reeds aanwezig is op Amerikaanse opslagcomplexen. Uit de Verenigde Staten zelf worden nog eens 3000 voertuigen en 130 helicopters overgebracht. Een groot deel van die voertuigen zal via Dordrecht richting Duitsland rijden.

Niet tegelijk

Ze zullen niet allemaal te-

Op pagina 3:
Montagehal is kaserne

Montagehal is kazerne

Deel van soldaten slaapt in tenten

Grootste oefening ooit gehouden

DORDRECHT — De jaarlijkse oefening Reforger wordt voor de negentiende keer door de Amerikanen gehouden.

Reforger is een afkorting van Return of Forces to Germany. Hiervoor zullen 34.000 militairen van het IIIe Amerikaanse legerkorps van Fort Hood in Texas naar de Bondsrepubliek worden gebracht. Het is de grootste oefening die ooit in Europa door troepen van de USA is gehouden.

Behalve Amerikanen wordt ook deelgenomen door reeds in de Bondsrepubliek Duitsland gelegerde collega's uit Engeland, België, Nederland

en Duitsland. Hiermee wordt het totaal aantal militairen dat aan 'Certain Strike', zoals Reforger dit jaar heet, meedoet 84.000.

De oefening wordt geleid door de commandant van de noordelijke legergroep en heeft plaats van 16 tot 26 september in Neder-Saksen.

De bedoeling van Reforger is om de uitvoerbaarheid van grote troepenverplaatsingen van Amerika naar Europa te testen. In vredetijd is al een groot aantal Amerikanen en materieel in Europa gevestigd. In tijden van spanning zullen echter versterkingen en aanvullend materieel vanuit het moederland naar de Bondsrepubliek moeten worden overgebracht.

Deel Duivelseiland wordt verboden militair terrein

vervolg van pagina 1

DORDRECHT — Het grootste deel van de Amerikaanse militairen dat in Dordrecht wordt verwacht zal overnachten in de grote montagehal van Penn en Bauduin. Buiten worden tentenkampen ingericht, onder meer ook op het terrein van Rijkswaterstaat.

Gisteren al zijn de eerste vrachtwagens met tenten bij Penn en Bauduin gearriveerd. Maandag 17 augustus wordt door zowel Nederlandse als Amerikaanse militairen begonnen met het opzetten van een tentenkamp en het treffen van andere voorbereidingen.

800 man

Tijdens de duur van de oefening (drie weken) zullen zo'n 800 manchappen permanent op het Duivelseiland gelegerd zijn. Zij worden ingeset voor de verzorging van de militairen die actief aan Reforger 87 meedelen en voor diverse andere organisatorische zaken.

Materieel

De soldaten die in Dordrecht verblijven moeten wachten tot hun materieel is aangekomen uit Amerika. Tussen 20 augustus en 20 september wordt dit materieel, 40 rupsvoertuigen, 3000 wielvoertuigen, 350 containers en 150 helikopters, in Rotterdam aangevoerd door vier schepen.

Vanaf 20 augustus zullen steeds groepen van de in Dordrecht verblijvende militairen naar Duitsland vertrekken. De rupsvoertuigen, tanks en containers zullen vanuit Rotterdam per trein worden overgebracht naar het oefengebied.

Verboden

De terreinen van Penn en Bauduin en Rijkswaterstaat zullen tijdens de aanwezigheid van de Amerikanen tot verboden militair gebied worden verklaard. De koninklijke machtsaandelen zorgt voor de toezichting.

Penn en Bauduin wilde gisteren geen informatie worden gegeven over het project. Er werd alleen gezegd dat een deel van het terrein in verhuur aan de koninklijke landmacht. Voor verdere informatie werd verwezen naar de voorlichting van het Nationaal Territoriaal Commando in Gouda, van waaruit het Nederlandse aandeel in de oefening wordt gecoördineerd.

Daar is meegedeeld dat niet alleen mannen, maar ook enkele honderden vrouwelijke Amerikaanse militairen op het Duivelseiland worden ondergebracht.

Brief

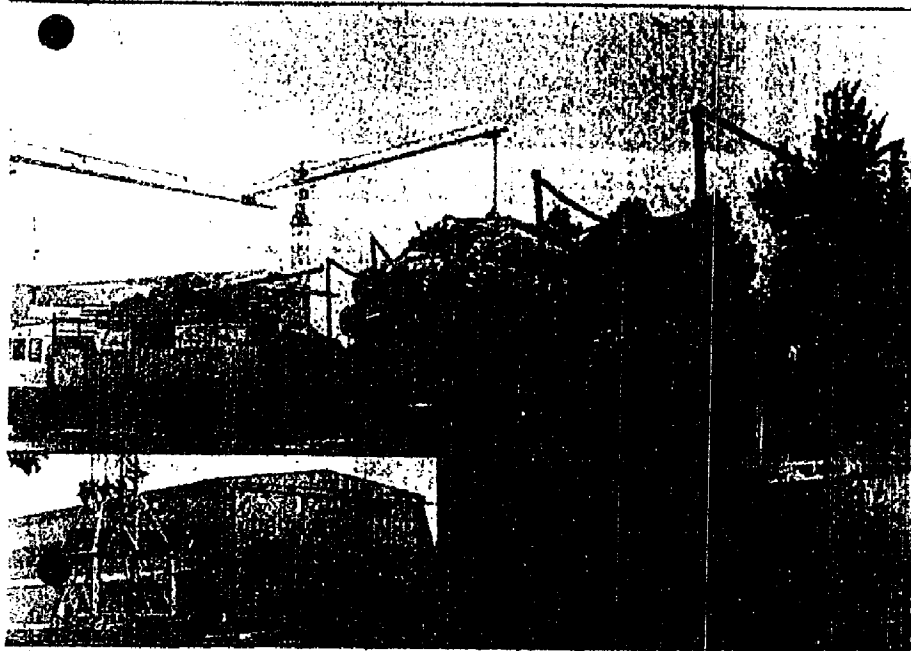
De gemeente Dordrecht is over de Amerikaanse invasiemiddelen een brief van het ministerie van defensie ingelicht. Volgens gemeentelijk voorlichtster Femke Niesters is

het ministerie van de gemeenten geen officiële toestemming te hebben. Er kan in feite een leger maar 'ja' worden gezegd tegen de komst van de militairen.

Het is overigens niet zo de aanwezigheid van de soldaten en enkele tenten als geruis te betekenen dat de militairen voor de handhaving van openbare orde en veiligheid zullen zorgdragen in Dordrecht. De burgemeester van Dordrecht blijft daarmee verantwoordelijk. Alleen het leger valt onder militair recht. Mochten daar eerdere dingen gebeuren die de openbare orde buiten dreigen te verstoren dan mag de burgemeester ook klagen het getreden.

Horeca

Verwacht wordt dat tijdens de Amerikaanse invasiemiddelen horeca niet kan worden gespeeld. De mogelijke terreinen niet af. Alleen de permanente gelegerde militairen kunnen de stad in. De horeca wordt niet toegestaan.

De eerste vrachtwagens met tenten zijn gearriveerd bij Penn en Bauduin gearriveerd. Inset: De hal waar de meeste militairen zullen verblijven (foto's Opa Schilthuis)

Gigantische militaire slaappleaats

De Dordtencour 14-01-57

★ De grote montagehal van Penn en Bauduin aan de Van Leeuwenhoekweg in Dordrecht is omgetoverd in een immense slaappleaats.

Deze week zijn bijna 4000 stapelbedden neergezet. Die zijn nodig om de duizenden Amerikaanse militairen, die in Dordrecht een tussenstop maken op weg naar een grote legeroefening in Duitsland, een slaappleaats te geven.

De bedden en matrassen zijn afkomstig uit opslagplaatsen van het Nederlandse leger. Ze kunnen bijvoorbeeld als evacuatiematerieel worden gebruikt bij eventuele rampen. (Foto Rinie Boon)

Op pagina 3:
Voorbereidingen
ontvangt militairen
in volle gang

voor Navo-oefening 20.000 Amerikaanse soldaten hierheen

Van een onzer verslaggevers

ROTTERDAM — Eind deze maand vliegen 30.000 Amerikaanse militairen naar Europa. Het merendeel, ongeveer 20.000 man, zal Nederland als uitvalsbasis kiezen voor Certain strike (Zekere aanval), de grootste na-oorlogse Navo-oefening. De aanvoer van troepen en materieel naar het Westduitse oefengebied gebeurt via Schiphol en de Rotterdamse haven.

Het Amerikaanse leger wil in tijden van crisis of oorlog zijn troepen zo snel mogelijk op Europees grondgebied opstellen stationeren. Om dit mogelijk te maken wordt gebruik gemaakt van Schiphol, overslagbedrijven in de Rotterdamse haven en van de Nederlandse spoorwegen. De troepen worden naar onze nationale luchthaven gevlogen. Zeker 5000 militairen gaan naar Rotterdam, waar vier Amerikaanse transportschepen 4000 voertuigen en 100 helikopters aan wal zetten.

Opslagdepots

Veertien duizend militairen gaan deels rechtstreeks naar West-Duitsland en deels naar opslagdepots in het oosten van ons land. Met voertuigen en bewapening wordt dan de reis voortgezet naar West-Duitsland. Deze oefening heet Reforger, de afkor-

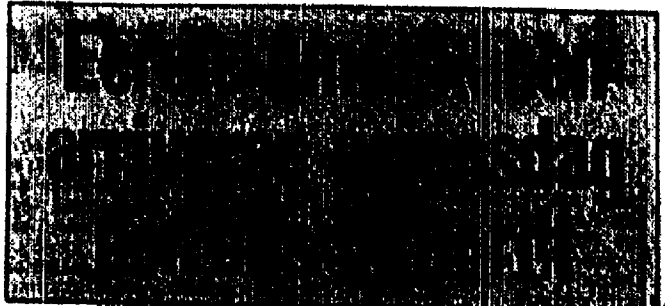
ting van: Return of the forces to Germany (terugkeer van de troepen naar Duitsland).

Door actiegroepen in het hele land zal worden geprotesteerd tegen Reforger. Eind deze maand en begin september worden in Amsterdam en Rotterdam, in Noord-Nederland en in Noord-Brabant en Limburg demonstraties gehouden en blokkades opgeworpen. Ook in 1983, bij de eerste Reforger-oefening, moest de politie meermalen hard optreden tegen blokkades van actiegroepen.

Vorbereiding

De oefening heeft vier jaar voorbereiding gekost. De organisatie van de omvangrijke militaire operatie wordt uitgevoerd door het Amerikaanse Military Traffic Management Command in Capelle aan den IJssel. Dit legeronderdeel regelt de transporten naar en van de Rotterdamse haven. De overslagbedrijven Quik Dispatch en de Europe Container Terminus (ECT) verwerken de militaire goederen. Tijdens Reforger is het Nationaal Territoriaal Commando (NTC) in Gouda de verbindingsachtkel tussen het Amerikaanse leger en het Nederlandse ministerie van defensie. Het NTC zorgt voor de ondersteuning en beveiliging van de transporten.

De Donk naar 7-aug. 87

Van een onzer verslaggevers

DORDRECHT — De eerste groep Amerikaanse militairen komt woensdagmiddag per bus aan in Dordrecht. Het gaat om 300 manschappen. In de loop van de komende weken worden er totaal 4000 US-soldaten in de Merwestad verwacht.

De Amerikanen worden tijdelijk op het terrein van Penn en Bauduin ondergebracht, waarna ze vertrekken naar Duitsland. Daar nemen ze deel aan de legeroefening Certain Strike.

Het bedrijfstak, waar overigens gewerkt wordt door gewerkt, wordt gekend door Nederlandse militaire instanties, maar de financiële afwikkeling is voor rekening van de Amerikanen.

Woensdagmiddag om 1 uur komen de eerste Amerikaanse voertuigen aan in Schiphol. Het gaat om ongeveer 400 militairen, die gedeeltelijk naar het oosten van het land en gedeeltelijk naar Dordrecht worden gebracht.

De aankomst van de eerste troepen per bus zal niet worden begeleid door de Dordtse politie. De koninklijke marechaussee zal de tientallen bussen escorteren.

Het enige waar de gemeentepolitie zich tot nu toe mee bezig heeft gehouden is een inbraak in de auto van een hooggeplaatste Nederlandse militair. De wagen stond voor het

terrein van Penn en Bauduin. Of er belangrijke zaken uit veroverd zijn, is niet bekend. Sinds het voorval is de wach bij Penn en Bauduin wel verdubbeld.

Vorbereidingen ontvangst militairen zijn in volle gang

Van een onzer verslaggevers

DORDRECHT — Op het terrein van Penn en Bauduin aan de Van Leeuwenhoekweg wordt deze week al druk gewerkt om de duizenden Amerikaanse militairen die 25 augustus arriveren, te kunnen ontvangen.

Er worden in Dordrecht, in etappes 6300 Amerikanen verwacht, onder wie enkele hon-

vervolg van pagina 1

derden vrouwelijke militairen. Ze verblijven een of twee dagen op het 'Duivelsland' in afwachting van het materieel dat per schip uit Amerika in Rotterdam aankomt en daarna naar Dordrecht rijdt.

De militairen doen in West-Duitsland mee aan de grootscheepse legeroefening 'Certain Strike'. De verplaatsing van in totaal 34.000 Amerikaanse manschappen uit Texas naar Europa, gebeurt onder de naam Reforger '87.

Penn en Bauduin, een werkmatschappij van Grootint in Zwijndrecht, heeft een deel van haar bedrijfsterrein verhuurd aan de landmacht. Sinds afgelopen maandag is dit gedeelte officieel militair terrein.

Slaapzaal

De montagehal zelf is veranderd in een gigantische slaapzaal. Er staan maar liefst 4000 stapelbedden. Soldaten lopen af en aan om de bedden van matrassen te voorzien. In de hal zullen de Amerikanen de komende weken hun nachtrust kunnen doorbrengen. Voor hun verzorging en voor de bewaking van het terrein zijn maar liefst 800 manschappen beschikbaar.

De bewaking krijgt extra aandacht, omdat verschillende anti-militaristische actiegroepen al hebben aangekondigd te komen protesteren tegen de aanwezigheid van de soldaten.

Nader informatie over de voorbereidingen in Dordrecht kan bij de aanwezige hogere militairen niet worden verkregen. Er wordt verwezen naar het landelijke perscentrum dat speciaal voor Reforger wordt ingericht in een motel in Rijswijk. Dit centrum gaat donderdag pas functioneren.

★ Gisteren werden ook rollen prikkeldraad aangevoerd om het terrein van de buitenwereld af te sluiten. (Foto Rinie Boon)

Stenguns

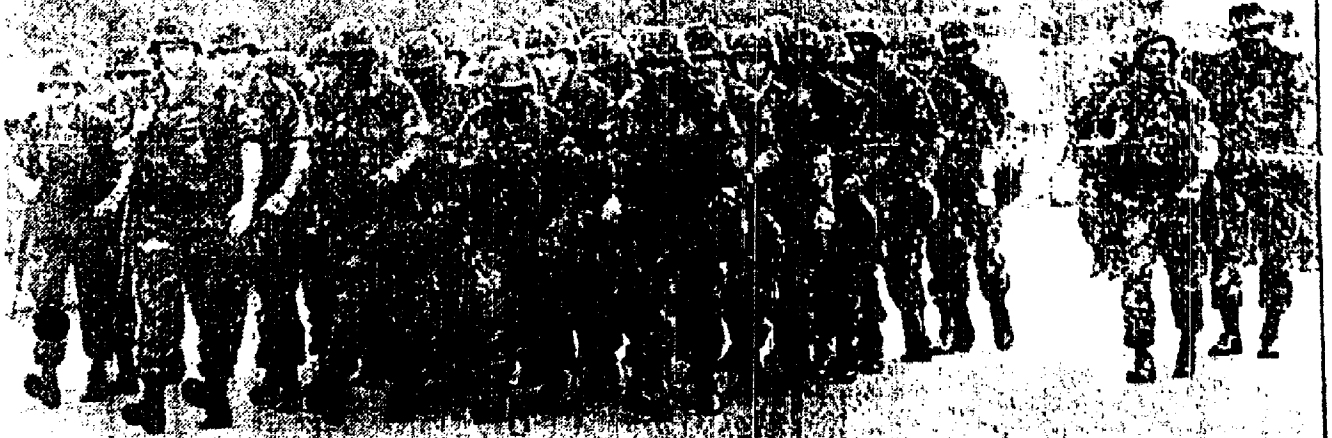
Dat is al direct merken bij de bedrijfspoorst. Iedereen die het terrein op wil wordt aangehouden door twee met stenguns bewapende Nederlandse militairen. Ze laten alleen personeel van Penn en Bauduin door en mensen die bij de voorbereidingen zijn betrokken.

Het tonen van een perskaart blijkt echter ook voldoende om het terrein te kunnen betreden. In het huisje waar normaal de portier van het bedrijf zit, zit nu ook een militair met voor hem een radiozender. Links en rechts van de ingang zijn enorme tenten opgezet. Mensen in burger zijn druk bezig met de bouw van nog een derde tent.

Er zijn voornamelijk Nederlandse soldaten op het terrein. Volgens een van hen is er al een enkele Amerikaanse collega. De overige kwartiermakers uit de US worden in de loop van deze en begin volgende week verwacht.

Schuin tegenover de hoofdingang staat de enorme montagehal van Penn en Bauduin. Ervoor staan tientallen latrines, daarnaast een mobiele snackbar.

Amerikaanse invasie komt op gang

★ Het Dordtse Duivelsland is deze dagen een moeilijk te nemen vesting. De enige toegangsweg naar het eilandje is hermetisch afgesloten door wachtposten met prikkeldraad. Het was gisteren nog vrij rustig, maar in de namiddag arriveerden reeds de eerste Amerikaanse militairen als onderdeel van de oefening Reforger. In hun kielzog zullen nog vele duizenden manschappen alsmede rollend materieel volgen. „Het wordt hier niet een kroelende mierenhoop. We hebben niets te verbergen. We zouden graag al die dagjesmensen en de bewoners hier laten rondkijken, maar dat gaat absoluut niet,” aldus Zwijndrechtenaar luitenant-kolonel A. Slobbe die de scepter zwaait over de operatie.

Overigens hebben anti-militaristische groeperingen een blokkade van het Duivelsland aangekondigd. Op de grote foto: Amerikaanse troepen marcherend op het Duivelsland. Inzet: Minister Van Eekelen (defensie) tijdens een onderonsje met een vrouwelijke, in camouflagekleeding gehulde, militair op Schiphol waar hij de eerste Amerikanen verwelkomde. (Foto's Rinie Boon en Rob Croes)

Op pagina 3:
• Super-oefening gestart
• Vrouwen vallen al lang niet meer op in leger VS
• Blokkade Duivelsland

De Dordtse 27/8/87

Super-oefening

---

gestart

Amerikanen arriveren met bussen in Dordt

vervolg van pagina 1

Van een onzer verslaggevers

DORDRECHT — De eerste contingenten Amerikanen deelnemend aan de Navo-oefening Reforger zijn gistermiddag in Dordrecht gearriveerd. Ze vlogen van de VS naar Schiphol, waarna de tocht per bus naar het Dordtse Duivelselland voerde.

Hier kunnen ze op adem komen en de 'jetlag' van de vliegereis van zich af schudden, want er is zes uur tijdsverschil. Bovendien wordt vrijdag via de Rotterdamse havens het rollend materieel aangevoerd.

De in Dordt verblijvende Yanks zullen de jeeps, vrachtwagens, pantserswagens en wat er meer zij bemannen. De Yanks gaan per spoor naar West-Duitsland, waar manoeuvres onder de naam Certain Strike worden gehouden.

Grootste

De oefening Reforger (omvat uitsluitend de aanvoer van materieel en manschappen, los van Certain Strike) is de grootste in zijn soort. In de Na-

vo-strategie wordt ervan uitgegaan dat de in Duitsland gelegerde troepen snel kunnen worden versterkt door manschappen gestationeerd in de VS. Maar dat is de theorie. Ten tijde van de jaarlijkse oefening Reforger kan gecontroleerd worden of alles wat op papier zo mooi geregeld lijkt, ook daadwerkelijk klopt.

Zwijndrecht

De man die wat betreft de Nederlandse bijdrage de touwtjes in handen heeft, is luitenant-kolonel A. Slobbe uit Zwijndrecht. Hij is plaatsvervangend militair commandant in Zuid-Holland en fungeert als 'projectleider'.

De Zwijndrechtenaar benadrukt dat de oefening de werkelijkheid vrij aardig benadert. „Alles wat we nu doen, gebeurt ook tijdens een crisis of oorlog. Die papieren voorbereiding is echt nodig. Je moet niet vergeten, het gaat om 34.000 Amerikaanse militairen van wie een groot deel via Nederland aankomt.“

Eten

„Die moeten worden ondergebracht. Daarvoor is dus de bedrijfsbal van Penn en Bau-duin op het Duivelselland gehuurd. Er moeten 4000 bedden komen. Die zijn van ons leger. De Amerikanen moeten van eten worden voorzien. Een catering-bedrijf zorgt daarvoor. Er moet benzine zijn voor al die voertuigen. Dat komt van Shell en BP.“

„Vrijdag arriveert dus het eerste rollende materiaal. Dat moet ook weer geregeld worden, want anders loopt het verkeer in de soep.“ De colonnes zullen de spitsen rijden. Ook mag er maar een beperkte hoeveelheid wagens per uur van Rotterdam richting Dordt en Duitsland rijden.

Laatste klus

Voor Slobbe is het zo'n beetje zijn laatste klus, want hij gaat binnenkort met pensioen. De luitenant-kolonel heeft 36 jaar bij het Nederlandse leger gediend en zegt met tevredenheid terug te kijken op die jaren bij de Nederlandse landmacht, die hij als voortreffelijk karakteriseert.

„Onzettend veel veranderd.“

Alles is moderner geworden. Er is veel meer apparatuur. Vroeger had je all-rounders, nu alleen nog maar specialisten. Moet wel. En de persoonlijke verantwoordelijkheid is enorm toegenomen. Dat is een afspiegeling van onze volksaard, maar komt ook de gevechtskracht ten goede. Vroeger kon je in een peloton bij wijze van spreken de manschappen direct 'beschreeuwen'. Nu zit men vaak alleen in een voertuig. Die man moet zelf een beslissing kunnen nemen. Of hij zit achter een computer. Je kunt hem moeilijk een order geven om na te denken.“

Slobbe heeft touwtjes in handen

★ Luitenant-kolonel Slobbe (rechts) vliegt dezez dagen van hot naar her om zaken te regelen rond Reforger. Hier is hij in de hal van Penn en Bauduin in gesprek met Larry Whitman, een voorlichter van het Amerikaanse leger. (foto Rinie)

Vrouwen vallen lang niet meer op in leger VS

★ Vrouwen in het Amerikaanse leger zijn inmiddels ingeburgerd. Links Jewell L. Riggins en rechts Tanya M. Roberts op Dordtse grond. (foto Rinie Boon)

ECHT — De Nederlandse landmacht telt handjevol vrouwen in de VS is de ng van een gevechtstenuw al urgerd.

nder van de oefen- ger zijn derhalve tes actief. Onder it zich sergeant Roberts, werk- e af- g trans-

de highschool in d doorlopen, lag or een militaire ogal voor de ze. „Ik kom uit an zeven kinde- er biedt me ten- tokomat. Het ebeeld mijn ver- eiding van twee

heeft dezelfde Het paar woont se Kaiserslau- en forse Ameri- is gesitueerd. I een verande- zichte van de land is „nicc“. er, hé. We heb- Duitse vrien- lijf je Ameri- wel dingen die naar Amerika- och aan an doen. Onaf- n wellicht wat

eugd

man, voorlich- merikaanse le- ravers' uit de nooit eerder veest. „Ik heb ht verheugd. e gelegenheid t rond te kij- terug ga. Ik ets van dit w is wel eer- st. Ik kom in st een keer vakantie.“ aan tegen de che acties Duitsland? pp Amerika ulair. Maar on de vrij- ngestraft te wordt door oefeningen n daarvoor

Blokkade Duivelseiland

Van een onzer verslaggevers

DORDRECHT — Anti-militaristische actievoerders zullen maandag 31 augustus een blokkade opwerpen rond het Duivelseiland in Dordrecht. Dit in het kader van een landelijke actie tegen het houden van de Navo-legeroefening Reforger.

Op het Duivelseiland worden zo'n 6500 Amerikaanse militairen tijdelijk ondergebracht op de reis naar Duitsland. Ze staan op het terrein van Penn en Hauduin en van Rijkswaterstaat.

De actie wordt gecoördineerd vanuit het anti-Refor-

Anti-militaristen maandag in actie tegen Reforger

gersecretariaat in de Utrechtse Esdoornstraat. Daar is het AMOK gevestigd, het Antimilitaristische Onderzoeks Kollektief.

Voordat de blokkade in Dordrecht begint zullen om ongeveer 12 uur de actievoerders zich verzamelen in het voormalige gebouw van Merwestroom aan de Buitenwalevest. Vervolgens vertrekken ze naar

de Van Leeuwenhoekweg, de enige toegangsweg tot het Duivelseiland. Hoe lang de blokkade zal duren kon gisteren in Utrecht niet worden meege-deeld.

Bundeling

Het anti-Reforgeroverleg is een bundeling van alle belangrijke anti-militaristische actie-

groepen in ons land. De samenwerking is al in het voorjaar van start gegaan. De verschillende groepen willen zich voornamelijk sterk maken tegen de Nederlandse medewerking aan oefeningen als Reforger. Men maakt zich onder meer zorgen over de 'belasting die op de civiele maatschappij wordt gelegd', zoals de mensen die werken bij Quick Dispatch in Rotterdam. Bij dit overlagbedrijf worden de schepen met Amerikaans legermaterieel gelost.

„Wij maken ernstig bezwaar tegen de militarisering van de arbeid", aldus een van de woordvoerders van AMOK.

Behalve de blokkade in Dordrecht zullen de komende tijd ook 'noodremacties' worden gehouden in treinen. Dit als protest tegen de medewerking van de NS aan het Reforgertransport.

★ Op zo'n twintig meter van de militaire controlepost hield de Dordtse politie de ruim dertig actievoerders tegen (foto Cees Schilthuisen)

protest tegen Reforger

Van een onzer verslaggevers
DORDRECHT — Ruim 30 demonstranten hebben gistermiddag een sitdownactie gehouden op de Van Leeuwenhoekweg.

Ze deden dat uit protest tegen de aanwezigheid van Amerikaanse militairen op het Duivelsland.

De actie die ruim een uur duurde verliep vreedzaam. Om een confrontatie te voorkomen was er gedurende de tijd dat de demonstranten de weg blokkeerden, geen militair verkeer. Alleen burgerwagens werden doorgelaten. Volgens politiewoordvoerder R. Vervaart was het beleid van de Dordtse gemeentepolitie er op gericht de actie zo rustig mogelijk te laten verlopen. In totaal werd dertig man politiepersoneel ingezet. „De normale bezetting, al hebben we voor een aantal mensen de avonddienst eerder laten beginnen, aldus Vervaart.

De demonstranten hadden een spandoek bij zich met de tekst 'Liever een Rus in de tuin dan Yanks bij Pijn en Bau-duin'.

Consternatie

Enmaal op het Duivelsland werden de demonstranten staande gehouden door de gemeentepolitie; die ruim twintig meter voor de militaire controlepost de weg had afgezet. De politie hield nauwelijks op te treden. Af en toe werden de demonstranten vriendelijk doch dringend verzocht ruimte te maken voor een passerende auto. Enige consternatie ontstond, toen een auto hard op de blokkade inreed om met plepende remmen voor net voor de actievoerders tot stilstand te komen.

Wie langs mocht kreeg van de actievoerders een stencil uitgelekt, gericht aan het adres van de Amerikanen, waarin in het Engels en het Nederlands kenbaar werd gemaakt dat de Amerikaanse soldaten beter naar huis kunnen gaan. „Wij, de arbeiders en alle mensen van onze klasse zullen zelf onze binnen- en buitenlandse vijanden bevechten, zoals het Vietnamese volk de US bevocht en het Afghaanse volk de SU bevecht“, aldus het stencil.

Op de Van Leeuwenhoekweg had zich een grote groep nieuwsgierigen opgesteld, die de demonstranten in aantal dik overtrof. De actie, die in een landelijke coördinatiecentrum in Utrecht was aangekondigd bleef voornamelijk een Dordtse aangelegenheid. Kort nadat het NOS-journaal opnamen had gemaakt van de blokkade werd de actie om drie uur gestopt. Een pak stencils bleef in de goot achter. De oefening Reforger kan

Demonstratie verloopt rustig

(Foto Cees Schilthuisen)

Legerjeep vermorzeld

★ De tankauto heeft door de klap de langzaam rijdende jeep dubbelgeknakt. Een van de insittenden kwam om, de andere werd zwaar gewond. (Foto Cees Schilthuisen)

Militair Reforger komt om

DORDRECHT (ANP) — Een Amerikaanse militair die in Nederland was voor de oefening Reforger van het Amerikaanse leger is donderdagmorgen rond zes uur door een verkeersongeval in de buurt van Hendrik Ido Ambacht om het leven gekomen.

De man, wiens naam nog niet bekend is, reed met een collega in een jeep op de A16 in de richting van Breda.

De jeep reed volgens de rijkspolitie erg langzaam en werd van achteren aangevaren door een tankauto.

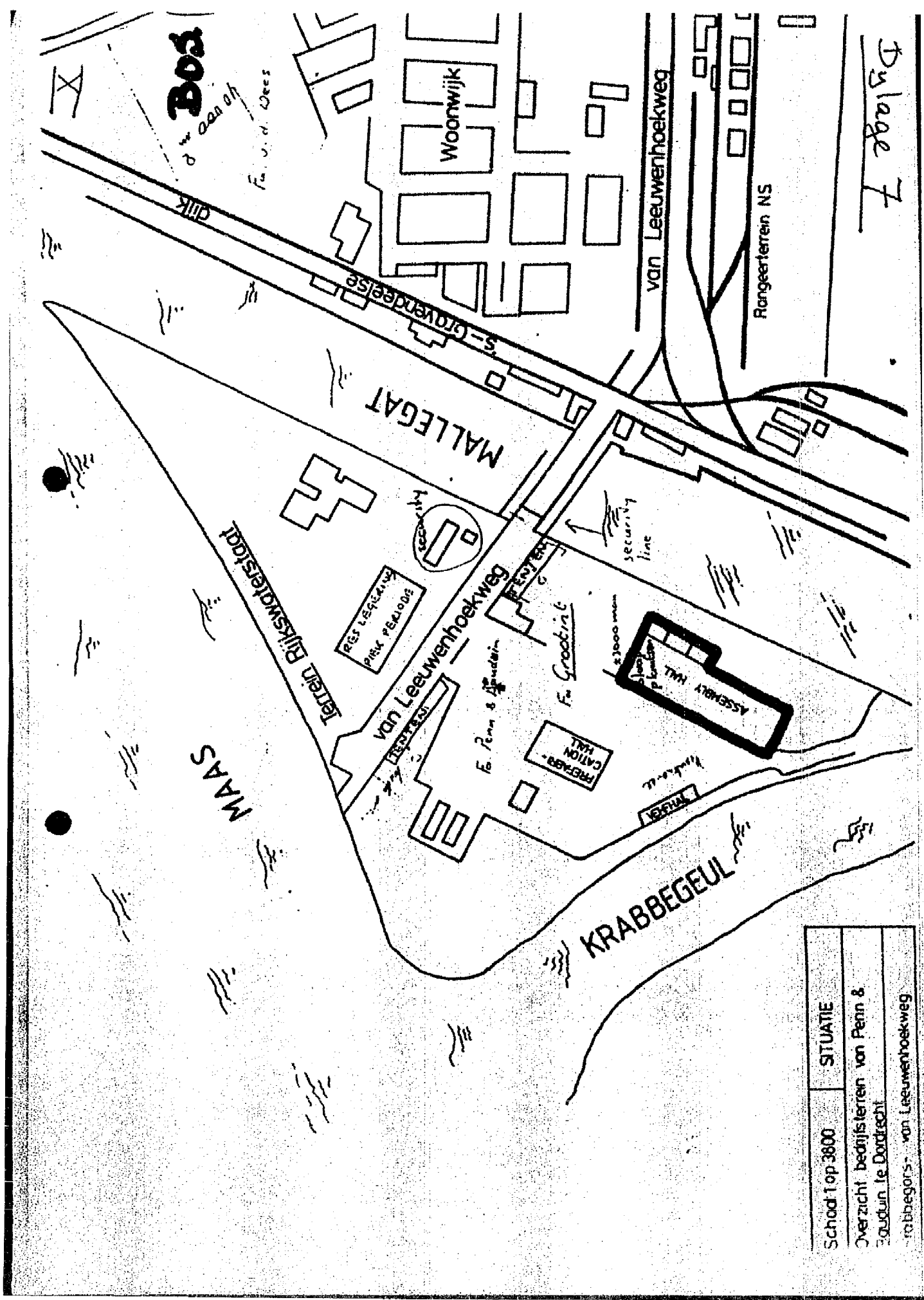
Het slachtoffer overleed ter plaatse.

De andere militair is zwaar gewond opgenomen in het Refaja-ziekenhuis in Dordrecht.

Hij verkeert niet in levensgevaar.

Dyloge 7

Schod 1 op 3800	SITUATIE
Overzicht bedrijfssterren van Penn & Spinder te Dordrecht	
Rangterrein van Leeuwenhoekweg	